HARALAMB ZINCĂ

toamnă cu frunze negre

pe urmele agentului „B-39"



SECRET

HARALAMB ZINCĂ

Toamnă cu frunze negre

(Pe urmele agentului B-39)

— ROMAN —

Cartea a doua



EDITURA MILITARĂ, BUCUREȘTI — 1978

Coperta : N. NOBILESCU

AUTORUL ATRAGE ATENȚIA CĂ EVENIMENTELE RELATATE SÎNT CU TOTUL IMAGINARE. ORICE ASEMĂNARE DINTRE PERSONAJE ȘI PERSOANELE ÎN VIAȚĂ NU POATE FI DECÎT ÎNTÎMPLĂTOARE.

I. Un personaj senzațional

1

Ușa se deschise încet, șovăitor, aproape fără zgomot. Deși cufundat în citirea atentă a unui manuscris voluminos, scriitorul Corneliu Cara simți mișcarea și-și ridică brusc privirile mînioase : cine oare îndrăznea să-l tulbure, să-i ignore poruncile, să-i calce în picioare rînduielile statornicite de-a lungul trudnicilor ani de familist ? Ah, desigur, Camelia ! Cine altcineva ? ! Numai ea. Se pregătea sufletește să sară din fotoliu și să explodeze cu vorbe grele. Știa că vor fi victime, că biroul său va fi ciuruit de schije — consecințele erau previzibile — dar nu-i păsa.

Camelia însă, știind că nu avea cum să evite „catastrofa", se opri prudentă în pragul ușii.

— Mami, încercă ea să-și îmbuneze soțul, poștașul zice că are o scrisoare din străinătate și vrea să ți-o predea numai ție.

Mîna femeii apucase clanța, gata, la nevoie, să folosească ușa drept pavăză.

Informația atît de banală prin noutatea sa îl dezorientă pe scriitor ; se aștepta să audă un cu totul alt motiv, mai iritant, mai provocator. Cînd colo, un nefericit de poștaș, pe care-l cunoștea de mai bine de cincisprezece ani, cu un nume destul de caraghios — nea Ilie Sparanghel — izbutise să-i tulbure lucrul.

— Să-i fi explicat şi tu că nu sînt acasă, bombăni Cara, pradă aceleiaşi dezorientări. De fapt nu se desprinsese încă din atmosfera manuscrisului ce-l „pieptăna", mai rătăcea pe urmele agentului „B-39".

Descumpănită, la rîndu-i, de reacţia neobişnuit de calmă a soţului, Camelia îl lămuri :

— Crezi că nu i-am explicat ? A văzut însă din stradă lumina de pe birou aprinsă.

„Hai, explodează ! se îmbărbăta Corneliu Cara, sincer indispus de destinul său nefericit. Nimeni în casa asta nu mă ocroteşte ! Nici măcar Camelia... Ah, Dumnezeule, unde să-mi găsesc liniştea ? ! Hai, sari în sus ! Ce mai stai ? Explodează odată !" Întîrzia să explodeze şi se gîndea cu mîhnire că era un om pierdut, lipsit de voinţă, că „pulberea" se scursese din el ca dintr-un butoi ciuruit. Întrebă dramatic :

— Unde-i dumnealui ?

— În vestibul.

Văzîndu-şi soţul ridicîndu-se şi ieşind de după birou suspect de liniştit, Camelia socoti că ar da dovadă de înţelepciune dacă s-ar retrage cît mai repede în altă încăpere. Într-adevăr, în timp ce se îndrepta cu mîinile înfundate în buzunarele halatului spre vestibul, Cara rînji răutăcios, ba chiar ameninţător :

— Ce-i, nea Sparanghel, ce s-a întîmplat ?

— Să trăiţi ! rosti poştaşul pe un ton milităros. Mirosea puternic a transpiraţie acest bărbat scund şi vînjos, care se apropia de anul pensionării... Ţinea în mînă, ca pe un loz cîştigător, un plic încărcat cu timbre multe, multicolore. Păi, ce să se întîmple ? Am o recomandată şi trebuie să-mi semnaţi de primire.

— Bine, nea Sparanghel, treabă-i asta, pentru un fleac mă ridici de la *creaţie* ? Ce, semnătura nevesti-mi nu-i bună, nu-i legală ? Abia acum simţi Cara furia urcînd în el încet şi sigur. „Ah, mi s-a aprins fitilul !" îşi spuse bucuros.

Poştaşul însă îl „dezamorsă" imediat, neştiind ce faptă bună săvîrşea : îi înmînă scrisoarea din străinătate, dar în clipa următoare scoase şi o carte din taşca doldora de corespondenţă.

— Am o nepoată, începu poştaşul să-i povestească, din partea băiatului, Viorica Sparanghel, fată cuminte, săraca, silitoare. M-a rugat să vă iau o semnătură pe cartea asta.

Scriitorul recunoscu coperta romanului „Soarele a murit în zori" şi vorbele lui Ilie Sparanghel îl înmuiară. Dintr-un foc, poştaşul atinsese „călcîiul lui Ahile". Nimic nu-i mîngîia mai mult orgoliul literar decît rugămintea cititorilor de a le da autografe.

— Intră, nea Ilie, intră, da' te rog !

Se opriră în sufragerie unde Cara, în timp ce nea Sparanghel îl informa că nepoată-sa păstra în bibliotecă toate romanele sale, scria pe cartea vizibil citită, o lungă dedicaţie.

— Face şi poezii fata... Eu aşa zic, că are talent.

La gîndul că poştaşul ar putea să-i adreseze rugămintea de a citi versurile genialei sale nepoate, Cara se îngrozi. „Hm ! O poetă, Viorica Sparanghel, ne mai lipseşte la Uniune ! — se grăbi să se apere expediindu-şi oaspetele.

— Nea Sparanghel, mă pricep eu la multe, dar la poezii nu... Să încerce fata pe la vreun cenaclu !...

Puţin mai tîrziu, retras în semiobscuritatea camerei de lucru, Cara cercetă plicul acela lunguieţ, confecţionat dintr-o hîrtie fină, marcat „Par avion". Fusese expediat, aşa cum indicau mărcile poştale, taman din Insulele Bermude. „Dar n-am pe nimeni acolo ! exclamă el citind. Simţi un miros vag de parfum. Duse plicul la nas şi-l mirosi. „Hm !... Parfum... Ia te uită, dom'le, o femeie din Bermude a aflat de existenţa mea !" Se folosi de „sabia din Toledo" ca de un bisturiu şi deschise plicul. Gesturile sale încete şi delicate îi erau dictate de acel vag şi tulburător parfum venit de departe. Găsi o scrisoare bătută la maşină cu o acurateţe pe care nu puteai să n-o remarci. Se apucă să citească.

„Stimate domnule Cara,

În urmă cu două săptămîni am primit din partea bunului meu prieten Sir W. B., un exemplar din cartea scrisă de Dv. „Soarele a murit în zori". Lectura volumului a reprezentat pentru mine o mare şi neaşteptată surpriză. Mă

împăcasem de mult cu gîndul că Radu Doinaş a fost dat pentru totdeauna uitării. Şi, dintr-o dată, cartea Dv. ! Am citit-o cu un legitim interes, dar mai ales cu emoţie. E drept, în carte sînt multe inexactităţi cu privire la personalitatea eroului, dar, în linii mari, v-aţi atins ţelul. Desigur, pentru dv. sînt o necunoscută... Şi poate că aş fi continuat să rămîn în anonimat dacă, în finalul volumului, n-aş fi aflat promisiunea Dv. de a scrie şi o a doua carte, dedicată tot lui Radu Doinaş şi, după modesta mea părere, intitulată nu prea fericit „Pe urmele agentului „B-39". După o îndelungată chibzuinţă, m-am decis să vă scriu, pentru a vă oferi sprijinul în clarificarea unor date obscure sau delicate privind personalitatea lui Radu Doinaş. De asemenea, cred că mai pot să vă fiu de folos în eliminarea din carte a unor inexactităţi. N-am nici un motiv a vă ascunde că, înainte de a vă adresa prezenta scrisoare, m-am consultat şi cu Sir W.B. care, printre altele, a fost de părere să ies din umbră şi să încerc să vă fiu de folos, bineînţeles, dacă veţi binevoi să acceptaţi sprijinul meu dezinteresat. Mă obligă la acest act, în primul rînd, memoria celui ce a fost Radu Doinaş.

Vă rog să-mi expediaţi răspunsul Dv. la următoarea adresă : Paris, XVI, Căsuţa poştală CR 412, d-lui Efraim Zapata.

Insulele Bermude
10 decembrie 1977

Cu stimă,
JULIETTE DE BEAUMONT

Corneliu Cara mai citi o dată incredibila scrisoare, o lăsă să-i cadă din mînă şi împietri în fotoliu, fixînd cu ochi speriaţi cele 350 de pagini bătute la maşină ale manuscrisului „Pe urmele agentului „B-39". Îl corecta pentru a-l preda, în sfîrşit, editurii. Trei sute cincizeci de pagini scrise, transcrise şi retranscrise ! Socotise cartea încheiată şi începuse să se gîndească intens la proiectul cărţii următoare. Iar acum această scrisoare ! O simplă coală de hîrtie, ce-i drept parfumată, cuprinzînd exact 21 de rînduri ! Buturuga mică ce voia să-i răstoarne „carul" făurit cu atîta trudă ! Juliette de Beaumont ! În îndelunga şi întortocheata sa documentare nu-i întîlnise numele. Nume

francez... Scris românesc, mai mult decît corect... Îi scria cu nonşalanţă :

De asemenea, cred că vă pot fi de folos în eliminarea unor inexactităţi.

Recitirea acestor rînduri îl scoaseră pe Cara din încremenire. Se pomeni bătînd cu pumnul în birou şi ţipînd cuprins de furie : „Da' cum de îţi permiţi, cucoană ? Auzi vorbă ! Inexactităţi ? ! Dumneaei, „contesa" de Beaumont din Bermude, vrea să mi le elimine ?" Începu să umble nervos prin încăpere, cu mîinile la spate, cu capul în piept, ca un berbec aţîţat... „Ia te uită, îşi spunea, vrea să-mi torpileze cartea !... Am lucrat zi şi noapte. Am răscolit arhive străine... Unde mi-ai fost pînă acum „doamnă contesă" ? Nu, nu ! Nu ştiu nimic, n-am primit nici o scrisoare, şi gata ! Mîine duc manuscrisul la editură..."

Se opri în dreptul biroului. La lumina puternică a lămpii constată că ajunsese cu corecturile la pagina 291. Cara citi de la distanţă fraza : *Pe Doinaş îl încerca o bucurie ascunsă : la cîţiva paşi de el se afla enigmaticul doctor Tester. Spionul personal al lui Himmler ? Sau al Intelligence-Service-ului ? Sau poate agent dublu, triplu ?* Încîntat de întrebările eroului său, Cara pocni cu palma peste manuscris şi hotărî : „Îl predau... chiar mîine îl predau ! Toate observaţiile pe urmă... pe urmă... Nu mă mai întorc din drum !"

Ridică de pe birou scrisoarea doamnei de Beaumont : degaja acel vag şi misterios parfum. „De unde ai răsărit, cucoană ?" Îşi aminti că Radu Doinaş, în marea aventură a vieţii sale, avusese de-a face cu multe femei. Iar el, scriitorul, luptînd cu documentele, cu investigaţiile pe teren, le identificase. Însă nici una din ele nu-i amintea de expeditoarea scrisorii din Bermude. Că Juliette de Beaumont este româncă nu mai încăpea îndoială. Imediat reveni asupra hotărîrii. De ce româncă ? Juliette de Beaumont putea foarte bine să fi apelat, de pildă, la serviciile unui român... ale unui secretar particular... De ce nu ?

Ochii îi alunecară din nou pe pagina 291. Ca într-o subterană confruntare, scrisoarea doamnei de Beaumont se afla în apropierea manuscrisului. O vreme, Cara cumpăni... „E adevărat, îşi zise, fără a fi un afemeiat, Radu

Doinaş a fost silit — da, da, silit, ăsta e cuvîntul cel mai potrivit — să se încurce cu multe femei... Totuşi, în viaţa lui lipseşte marea dragoste... spioana *Mata Hari* !... Sau faimoasa *Pisică*... Nu cumva tocmai această nobilă doamnă de Beaumont a fost femeia visurilor sale ?..." Înţelese că fără sfatul colonelului Panait nu va fi în stare să iasă din dilemă şi să ia vreo hotărîre. Concluzia îl temperă pe loc.

2

Din *Jurnalul* scriitorului Corneliu Cara :

„Discuţie cu colonelul Panait, în prezenţa lui Lucian şi Frunză. S-a citit scrisoarea doamnei de Beaumont. Cei trei s-au amuzat copios. Ba col. şi-a permis şi o ironie : „Întotdeauna ai avut succes la femei !" Iar Lucian, făcînd aluzie la avatarurile mele cu Telectualu, a adăugat „Şi la borfaşi !" Frunză mi-a sărit de îndată în ajutor : „Da, însă la borfaşi de talie internaţională !"

Eu, ca prostu, i-am tot sîcîit cu întrebarea : „Cine să fie această Juliette de Beaumont ?" Pînă ce l-am enervat pe col. „De unde vrei să ştim noi ? Dumneata eşti acum specialistul nr. 1 al dosarului „B-39" ! Acceptă-i propunerea !" „Şi manuscrisul meu ?" am sărit ca ars, ca şi cînd cei trei ar fi fost vinovaţi că truda mea era ameninţată.

Lucian m-a sfătuit să-l pun deoparte, la dospit ; pe urmă, după ce o să aflu ce vrea d-na de B. de la mine, să-l scot de la dospit şi să-l revăd. Ţine sau nu ?

Frunză şi-a spus şi el părerea : Dacă Sir W. B. i-a expediat cartea d-nei de B., înseamnă că el cunoaşte foarte bine natura legăturilor dintre Doinaş şi d-na de B. Deci merită să i se accepte sprijinul.

Bineînţeles, ultimul cuvînt l-a avut col. Panait. Mi-a spus textual : „Te leagă de Sir W. B. o cordială amiciţie. D-ta, Cara, eşti un gentleman, iar el un Sir... Scrie-i, dom'le, şi caută să afli de la dînsul cine-i d-na. Întreabă-l de ce nu şi-a dat adresa din Bermude... Într-un cuvînt, mai întreabă-l dacă se cuvine să-i tratezi cu seriozitate propunerea..."

Încă în seara asta, i-am expediat lui Sir W. B. o scrisoare. Numai să-l găsească la reşedinţa sa din L., căci îmi relatase că, de obicei, iarna pleacă în Africa, la vînătoare de lei...

3

„Domnule Cara,

Am primit amabila Dv. scrisoare şi, înţelegîndu-vă preocupările, mă grăbesc să vă răspund.

I. Dacă Juliette de Beaumont nu v-a dezvăluit anumite date cu privire la personalitatea sa, cu atît mai mult nu-mi pot permite eu s-o fac. Doresc să vă asigur însă că, dînd curs invitaţiei, vi s-ar oferi prilejul să cunoaşteţi una dintre cele mai fermecătoare şi mai inteligente femei din cîte mi-a fost dat să întîlnesc de-a lungul anilor de activitate informativă.

II. Juliette de Beaumont a fost marea iubire a lui Radu Doinaş, au colaborat, au acţionat împreună. Ştie enorm de multe lucruri despre omul pecetluit de istorie cu indicativul „B-39". Aşa că nu văd de ce ezitaţi să-i acceptaţi invitaţia.

III. Nu este cetăţeană a Regatului Unit. Nu mai ştiu ce naţionalitate are în prezent. Nu cred că domiciliază în Bermude.

Domnule Cara, cu prilejul memorabilelor noastre convorbiri, nu mi-aţi făcut impresia unui bărbat timid... Deci îndrăzniţi ! Sprijinul dezinteresat al doamnei Juliette de Beaumont vă va fi de mare folos şi nu veţi regreta.

Doresc încă o dată să vă felicit pentru realizarea cărţii, pentru faptul că mi-aţi respectat întru totul condiţiile. Să ştiţi că am citit-o cu atenţie ; mai corect, mi-a fost citită. E o realizare merituorie. Mi-aş permite, fiind ferm convins că nu mi-o veţi lua în nume de rău, să vă atrag atenţia că, în perioada la care vă referiţi, ultimul ministru român la Berlin, înainte de numirea legionarului Constantin Greceanu, a fost nu dl. Radu Cruţescu, ci Romalo Alexandru. Mă simt şi eu vinovat de confuzie. După căderea legionarilor de la putere, a fost numit dl. Raul Bossy, un filo-

englez. După un timp, a fost înlocuit de către ataşatul său militar.

Vă mulţumesc pentru urări. Vă doresc succes deplin în realizarea cărţii a doua pe care o aştept de pe acum cu nerăbdare.

SIR W. B.

4

Din *Jurnalul* scriitorului Corneliu Cara :

„Am expediat la Paris răspunsul meu afirmativ la propunerea d-nei J. de B. Voi înmormînta oare cele 350 de pagini scrise ? Dracu mai ştie cu ce mecanism lăuntric m-a învrednicit Dumnezeu ! Nu mă mai interesează nimic altceva decît Juliette de Beaumont. Cine este ? Cine a fost ? Că a fost agentă a unor servicii de informaţii, nu mai am nici un dubiu. Altminteri, sir W. B., celebrul Fortinbras *de la Berlin, n-ar fi cunoscut-o şi nici nu i-ar fi expediat cartea mea. Totuşi mă intrigă faptul că nici o fişă, nici un document de arhivă n-o semnalează. Sau poate că figurează pe undeva şi n-am fost eu destul de norocos.*

Abandonîndu-mi manuscrisul, am timp berechet să fac tot felul de presupuneri cu privire la vîrsta şi înfăţişarea misterioasei doamne J. de B. Camelia este de părere că nu mai am mult ca să devin pacientul devotat al dr. N. de la Mandravela. *Nu-i exclus, căci în aşteptarea unui răspuns din partea d-nei de B., simt că sînt pe cale să-mi ies din minţi."*

5

„Stimate domnule Cara,

Mă bucur sincer că aţi binevoit să-mi acceptaţi propunerea. Aceasta mă face să cred că şi în continuare veţi fi de acord cu condiţiile formulate mai jos :

a) Să vă considerați pe toată durata șederii în străinătate invitatul meu. În acest sens, să nu vă faceți griji, mijloacele mele materiale îmi permit să vă fiu amfitrioană.

b) Locul întrevederii să fie Franța. Dacă veți fi de acord, voi reține un apartament la hotelul „Regele Georges al V-lea".

c) Să nu vă impacientați dacă la sosirea Dv. pe aeroportul Orly nu o să vă întîmpine nimeni. Vă voi comunica în timp util numărul apartamentului ce vi s-a rezervat. Să nu vă neliniștească nici faptul că de la sosirea Dv. la Paris și pînă la întîlnirea noastră se vor scurge două-trei zile.

Acceptînd aceste condiții care, recunosc, vi se pot părea întrucîtva extravagante, vă mai sfătuiesc să vă biruiți orice prejudecată legată de invitația mea. Vă asigur că pe toată durata șederii în Franța vă veți simți excelent.

N-aș fi sinceră cu Dv. dacă, în încheiere, n-aș sublinia că aștept cu nerăbdare apropiata noastră întîlnire.

JULIETTE DE BEAUMONT"

6

Din *Jurnalul* scriitorului Corneliu Cara :

„Zarurile au fost aruncate. Mîine în zori plec la Paris pe calea aerului. Colegii mei de la Uniune s-au bucurat nespus aflînd că plec într-o nouă călătorie și mi-au lăudat norocul. I-am întrebat ce să le aduc de la Paris. Nu sînt oare invitatul unei bogătașe ? B. L. mi-a mărturisit că l-ar interesa un Proust complet. „Dacă poți, desigur !" I. M. vrea să-i aduc ultima apariție a lui H. Bazin. Iar poeta M. R. m-a implorat să-i fac rost de un album Chagall... Unul nu mi-a cerut o brichetă sau o colonie ! Nici cînd nu m-am simțit atît de mîndru de colegii mei de breaslă...

În schimb, Camelia n-a uitat că are două fete de măritat și mi-a pregătit o listă lungă cît un papirus. Știe că pe drum am s-o pierd, totuși o fărîmă de speranță tot mai are."

Stewardesa Tarom-ului, o tînără foarte înaltă datorită şi tocurilor de la pantofi, suplă, cu mişcări feline, ca de manechin ce prezintă la nesfîrşit unul şi acelaşi model, manifesta faţă de Cara o grijă aparte. Scriitorului nu-i scăpase amănuntul. Se apropia mereu de dînsul şi-l întreba ca o „Camelie aeriană" :

— Vă simţiţi bine ? Cu ce vă pot fi de folos ?

— Mă simt excelent, răspundea Cara cu o voie bună cam silită, căci cu fiecare zonă depresionară, simţea cum micul dejun ce-l servise acasă, în grabă, îi urca în gît ca un şarpe nehotărît să iasă la lumină.

De fiecare dată, stewardesa îi zîmbea încurajator şi încerca din priviri să-i atragă atenţia asupra unei pungi speciale ce se zărea în buzunarul fotoliului din faţă.

Încă de la decolare Cara observase punga iar acum făcea un efort vizibil să nu privească într-acolo, să-i uite rosturile. Reuşea numai cînd ochii i se luau după picioarele frumoase ale stewardesei.

Dar ceea ce pe Cara îl chinuia mai amarnic nu erau înspăimîntătoarele goluri de aer, ci gîndurile care, în jocul lor sălbatic, se învălmăşeau. De la înălţimea de zbor a avionului — 8 000 metri — decizia sa de a se avînta peste hotare, în necunoscut, o găsea nu numai temerară, dar şi necuviincioasă. Să te laşi invitat şi întreţinut de o femeie pe care n-ai văzut-o în viaţa ta ! Doar cînd îşi mai amintea de scrisoarea lui Sir W. B., gîndurile i se mai linişteau.

— Aveţi nevoie de ceva, tovarăşe Cara ? se interesă din nou stewardesa zîmbindu-i dulce, ademenitor, ca şi cînd l-ar fi întrebat : „Ce-ai zice să petrecem împreună cîteva zile la Paris ?"

Cara îi răspunse printr-un surîs acru că nu avea nevoie de nimic şi se reîntoarse cuminte la frămîntările sale. Îl sîcîia, mai ales, un sentiment de neîncredere în ceea ce avea să urmeze după aterizarea avionului în Franţa. Se vedea, în răstimpuri, victimă a unei farse cinice. Ce înseamnă apartament la hotelul „Regele Georges al V-lea" ? Ce înseamnă două-trei zile de hoinăreală prin capitala Franţei, şi casă, masă, toate gratuit ? Da' cine-i cucoana

asta de Beaumont dispusă să risipească *valută forte* pe un scriitor de care numai ce auzise ? Cu ajutorul imaginației sale, Cara întrevedea chiar și o penibilă capcană. „Hm, capcană ? ! Cu ce scop ? își înfruntă el propriile întrebări. Ce reprezint eu, Corneliu Cara, pentru ca doamna Juliette de Beaumont să țină neapărat să-mi întindă o capcană ?"

Deodată își aminti de sfatul aceleiași doamne de Beaumont de a-și birui prejudecățile. Același sfat i-l dăduse, la plecare, și colonelul Panait. Ah, prejudecățile ! Cum să nu se împiedice de ele ? Amfitrioana hotărîse ca la aeroport să nu-l aștepte nimeni ! De ce ? De ce să nu mă conducă nimeni de la Orly la hotel ? Cu ce fel de gazdă se încurcase ? ! Se și vedea la recepția hotelului, adresîndu-se unui funcționar gomos : „Doamna de Beaumont mi-a reținut un apartament ?" iar acesta, măsurîndu-l din tălpi și pînă-n creștet, ca pe un ins scăpat din ospiciu, îi răspundea disprețuitor : „Doamna de Beaumont ? ! Ce-ți veni, dom'le ? ! Oare nu știi că doamna de Beaumont a murit de mult... pe eșafod... în timpul revoluției ?"

Deși imaginea de la recepția hotelului pe care o trăia intens îl făcu să rîdă, neliniștea tot îl bîntuia. Își aminti subit că uitase să-și noteze adresa și numărul de telefon ale Ambasadei române de la Paris, căreia, la nevoie, ar fi putut să se adreseze.

Gîndurile îl copleșiră din nou într-atît încît nici nu observase cînd stewardesa venise lîngă el. Tresări speriat auzind :

— Tovarășe Cara, de la turnul de control de pe Orly sînteți întrebat dacă știți să șofați ?

Noutatea întrebării îl zăpăci, crezu că nu auzise bine.

— Cuuum ? Ce-ați spus ?

Stewardesei îi scăpă un zîmbet ; paloarea scriitorului, aerul său de om distrat o amuzau, căci altfel și-l închipuise pe acest autor de literatură polițistă.

Îi explică pe îndelete convorbirea dintre radistul avionului și turnul de control de pe Orly, revenind apoi asupra întrebării inițiale :

— Știți să conduceți o mașină ?

— Am un „Fiat 1300", răspunse Cara, nesesizînd încă destul de limpede legătura dintre turnul de pe Orly și

permisul său de conducere. Zîmbetul stewardesei îl ajută să-şi regăsească umorul şi adăugă : Nu cumva pilotul are nevoie de ajutorul meu ? Îi stau la dispoziţie !

— De la Paris cineva se interesează de dumneavoastră prin turnul de control, mai zise tînăra şi se îndreptă spre cabina echipajului.

„Ei drăcie ! exclamă Cara pentru sine, intrigat acum din cale-afară de interesul pe care turnul de pe Orly îl manifesta pentru persoana sa. Va să zică cineva, totuşi, mă aşteaptă !"

După cîteva minute, stewardesa se întoarse cu un nou mesaj :

— De pe Orly vi se comunică următoarele...

— Cine, domnişoară, cine-mi comunică ? întrebă Cara zăpăcit de gînduri, de zgomotul motoarelor, de nodul ce-i urca în gît.

— Turnul de control.

— Nu-l cunosc, dragă domnişoară ! se apără Cara şi făcu o mutră atît de nenorocită, încît stewardesa izbucni în rîs. Ce-i de rîs în povestea asta, domnişoară ?

— Prea o luaţi în tragic, tovarăşe Cara. Turnul de control vă transmite ca, după aterizare, să treceţi pe la ghişeul agenţiei „Rent a car", ca să ridicaţi cheia unui „Fiat 1300".

Ca şi cînd stewardesa ar fi fost la curent cu istoricul călătoriei sale, Cara îşi exteriorizä mirarea :

— Da' n-a fost vorba de nici o maşină !

Vădit stingherită de reacţiile naive ale pasagerului, stewardesa preciză :

— Noi n-am făcut altceva decît să vă comunicăm mesajul transmis de Orly.

— Ce legătură are turnul de control cu călătoria mea ?

Tînăra işi scutură nervos părul şaten, tuns scurt, voind parcă să atragă atenţia asupra frunţii sale bombate şi foarte netede. Ce-i drept, avea o frunte frumoasă, iar Cara, culegător de semnalmente, reţinuse amănuntul de cum urcase în avion.

— Nu ştiu ce legătură are cu călătoria dumneavoastră, dar cu zborul nostru, în mod sigur, are...

În timp ce se îndepărta, tînăra auzi replica disperată a scriitorului : „Nu mai înţeleg nimic !"... În sinea sa însă, Cara gîndi cu resemnare „Ce-o fi, o fi ! Vorba mamei : „Lasă boii să meargă şi unde s-or opri, acolo o să sari din car".

Jumătate de oră mai tîrziu, după ce îndeplini formalităţile de intrare în Franţa, Corneliu Cara trecu, aşa cum recomandase turnul de control, pe la ghişeul agenţiei „Rent a car". O funcţionară cochetă, nici prea tînără, dar nici prea în vîrstă, îi zîmbi ca unui vechi client. Avea ochi albaştri, părul oxigenat, o dentiţie ireal de perfectă. Cara se recomandă :

— Bonjour, madame ! Je suis Corneliu Cara...

— Ah, monsieur Corneliu Cara ! exclamă ea radiind atîta fericire, încît scriitorul crezu că are de-a face chiar cu amfitrioana sa. Vi s-a rezervat un „Fiat 1300"... Dispăru pentru o clipă din raza ghişeului şi reveni cu cheile maşinii. Vă dorim un voiaj plăcut ! Zîmbea, zîmbea întruna, manifestînd o satisfacţie constantă, fără scăderi sau urcuşuri. Cara o mai văzu apăsînd pe un buton. Un om al nostru o să vă conducă la maşină, o să se îngrijească de bagajele dumneavoastră !

După o scurtă aşteptare, se ivi în faţa lui, chiar în dreptul ghişeului, un bărbat tînăr, într-o salopetă azurie, pe care, în dreptul inimii, se puteau citi cuvintele „Rent a car".

— Bon voyage, monsieur Cara ! îi ură funcţionara.

Din secunda următoare, fu luat în primire de bărbatul în salopetă. Cara mulţumi în gînd agenţiei pentru modul cum îl întîmpinase şi cum organiza serviciile. În zece minute, se pomeni instalat la volan, cu valizele rînduite frumos în portbagaj.

— Sînteţi pentru prima oară la Paris ? îl întrebă francezul în salopeta azurie. Cara se uită la el : zîmbea şi-şi arăta şi el, ca într-o reclamă convingătoare, dantura.

— Cu „Fiat"-ul, da !

— În torpedoul mașinii găsiți un plan al Parisului, îl informă el. Bon voyage, monsieur !

— Merci !

Abia după ce demară, Cara își aminti că s-ar fi cuvenit să-i mulțumească omului și altfel. După cîteva minute însă îl dădu cu totul uitării. Parisul venea în întîmpinarea sa cu viteza mașinii. „Fiat"-ul era albastru, ca și al său, ceea ce îi ușură procesul de adaptare.

Apartamentul rezervat se găsea amplasat la etajul doi al clădirii hotelului și era compus din două camere mari — biroul și dormitorul — încărcate cu mobilă stil, grea, ca de castel medieval.

Cara se roti un timp în jurul propriului său ax, apoi rămase locului, perplex. Îl cuprinse o senzație stranie, de parcă ar fi visat, iar visul, pe neașteptate, l-ar fi azvîrlit într-un univers ireal. Știa că dincolo de ferestrele acelea înalte și largi, închise etanș, ocrotite de perdele și draperii de catifea, îngreuiate parcă de praful timpului scurs, se așternea bulevardul Champs Elysées. Însă nu îndrăznea să se clintească, să se apropie de vreo fereastră și să se uite în stradă... De teamă... de teamă ca nu cumva să întrerupă brusc cursivitatea visului aidoma unui film cu vechi și celebre hoteluri pariziene, de pe Champs Elysées...

„Camelia ! rosti el numele nevesti-si, ca pe un S.O.S. Unde-mi ești, Camelia ? De tine am nevoie acum !"

Monologul interior i-ar fi fost lung și încîlcit, dacă țîrîitul telefonului nu l-ar fi smuls din starea confuză în care alunecase. Zvîcni intimidat : zări pe un birou imens, masiv ca un tanc, un aparat cu un format ultramodern. Se apropie de el și ridică receptorul. Un glas de bărbat îl întrebă respectuos în franceză :

— Domnul Cara ?

— Da, Cara la telefon.

— Vă dau legătura cu doamna Juliette de Beaumont !

Bătăile inimii i se înteţiră brusc și Cara avu senzația că ecoul lor răzbea pînă în receptor, trădîndu-l. Emoția însă i se risipi ca prin farmec în momentul în care doamna de Beaumont, cu o voce ca de fetiță, îi ură în românește :

— Bine-ați sosit la Paris, domnule Cara !

— Bine v-am găsit ! Vă mulţumesc pentru urare. Se minună şi el cît de liniştit şi sigur îi răsunau vorbele. Deşi...

Risul cristalin al nevăzutei interlocutoare îl stopă din ceea ce intenţiona să spună.

— V-am sfătuit să lăsaţi la o parte prejudecăţile.

Impresia că discuta cu o femeie mult mai tînără decît el îl făcu dintr-odată jovial.

— Mi-e imposibil, doamnă, sînt o victimă a filmelor poliţiste... Nemaipunînd la socoteală propria-mi imaginaţie....

— De-aţi şti ce plăcere îmi face că vorbesc româneşte ! declară deodată doamna de Beaumont cu o sinceritate nedisimulată. Cum aţi călătorit ? Aţi ajuns cu bine la hotel ? N-aţi avut neplăceri pe drum ?

Corneliu Cara se pomeni navigînd slobod în apele lui ; povesti cu umor cele petrecute în avion, îngroşînd anumite aspecte, spre hazul invizibilei sale interlocutoare.

— Ard de nerăbdare să vă cunosc...

Vru s-o întrebe de unde-i telefonează, îşi dădu însă seama că ar fi săvîrşit o gafă sau o impoliteţe.

— Domnule Cara, din păcate, n-o să ne putem întîlni chiar atît de curînd. Abia în zece ale lunii curiozitatea mea cît şi a dumneavoastră va fi satisfăcută. Pînă atunci... Aţi mai fost la Paris ?

Vocea doamnei de Beaumont avea o rezonanţă plăcută, intimă chiar, ce topea parcă distanţele.

— În tranzit... 24 de ore !

— Cum nu se poate mai bine, domnule Cara. Vă invit să vizitaţi Parisul. Nu vă faceţi probleme financiare. Sînteţi doar oaspetele meu... Directorul hotelului o să treacă pe la dumneavoastră şi o să vă înmîneze un cec.

Corneliu Cara încercă o împotrivire :

— Doamnă, vă rog, nu e cazul. Am sosit în Franţa cu propriul meu carnet de cecuri.

— Fără prejudecăţi ! Mi-aţi făgăduit ! Doar dacă vreţi să mă supăraţi... Socotind chestiunea tranşată, doamna de Beaumont îi ură să se simtă la Paris cît mai în largul său, avertizîndu-l în acelaşi timp că o să-i telefoneze din nou în dimineaţa zilei fixată întîlnirii lor. La revedere, domnule Cara !

Misterioasa doamnă dispăruse de pe fir la fel de brusc precum se ivise. Cara lăsă receptorul în furcă cu părere de rău ; socotea condamnabilă atitudinea lui pasivă din timpul convorbirii telefonice cu doamna de Beaumont. Sosise la Paris nu de capul lui, ci ca invitat. Cineva totuşi, în virtutea legilor ospitalităţii, s-ar fi cuvenit să se ocupe de el. N-ar fi fost deloc rău dacă ar fi întrebat-o direct, fără jenă : „Doamnă, de unde-mi telefonaţi ?" sau „Stimată doamnă, de ce trebuie să treacă trei zile pînă la întîlnirea noastră ? La urma urmei, de ce mă lăsaţi singur ?"

Nemulţumit de comportarea sa de la telefon, Cara se apucă, bombănind, să-şi desfacă bagajele, să-şi rînduiască lucrurile în şifonier. Era însă cu gîndul la doamna de Beaumont. Curiozitatea rupea bucăţi din el. „De unde oare mi-a telefonat ? De la Paris sau dintr-o provincie a Franţei ?" Glasul acela de copilă ce-l avertizase : „Fără prejudecăţi !" îl intriga la culme, căci după calculul făcut de el, amfitrioana sa trebuie să fi numărat vreo cincizeci şi cinci de ani. „Bătrîioară, şi nu prea !"

Un bîzîit discret îl obligă să rămînă locului. Înţelese, în fine, că cineva suna la uşă. Se duse să deschidă.

— Vă deranjez, domnule Cara ? i se adresă politicos un bărbat înalt, spătos, deosebit de elegant. Îmi permiteţi, sînt directorul hotelului „Regele Georges al V-lea". Îi prezentă cartea de vizită.

Cara citi *Pierre Dupré,* după care îl invită să intre. „Acum încep şi minunile !" gîndi.

— Cum găsiţi apartamentul ? se interesă domnul Dupré. Sînteţi mulţumit ? Nu mai aşteptă răspunsul românului şi continuă cu mîndrie. E dealtfel un apartament celebru. Aici a locuit, înainte de război, ducele de Windsor, prinţul Carol al României cu iubita sa, Elena Lupescu. După război, a tras aici ex-regele Faruk. Printre clienţii noştri s-a numărat şi scriitorul american Hemingway.

Receptiv la tot felul de istorioare, Cara îl asculta cu plăcere studiindu-i totodată eleganţa, gesturile formate la o înaltă şcoală hotelieră.

— Doamna de Beaumont...

— O cunoaşteţi personal ? îl întrerupse Cara mistuit de curiozitate.

Pierre Dupré zîmbi enigmatic — cel puţin aşa i se păru lui Cara — şi preciză :

— Nu, domnule !

— N-a tras niciodată la hotelul dumneavoastră ?

— Nu, domnule ! Este pentru prima oară cînd îi deschidem doamnei de Beaumont un cont. Ne-a solicitat, printre altele, să vă înmînez personal acest cec.

Cu aceeaşi serviabilitate firească, directorul hotelului îi înmînă plicul şi-i spuse :

— Pe mine o să mă iertaţi, dar trebuie să mă retrag. Sînt convins că serviciile hotelului pe care-l conduc de treizeci de ani o să vă satisfacă pe deplin exigenţele... La revedere, domnule Cara ! Cecul îl puteţi schimba la orice bancă.

Plicul, purtînd antetul hotelului, era închis. Cara îl desfăcu : descoperi un cec în valoare de 5 000 de franci. Fără să vrea, fluieră a uimire. „5 000 de franci !" Aşadar, doamna de Beaumont nu glumea ! „5 000 de franci !" Îşi aminti de sfatul misterioasei amfitrioane : „Domnule, fără prejudecăţi ?" Totuşi, se împiedica mereu de ele... O doamnă de Beaumont, de care nici măcar directorul hotelului nu auzise pînă atunci, îi trimitea în dar un cec de 5 000 de franci ! Cum să nu se întrebe : „De ce ? Pentru ce ? Cine eşti dumneata, doamnă de Beaumont, de îţi poţi permite să risipeşti dintr-un foc 5 000 de franci, şi încă în mod dezinteresat, dacă e să-ţi dau crezare ?" Cu sau fără voia sa, ajungea din nou la ideea că bogata lui amfitrioană urmărea ceva... să-l atragă poate într-o poveste... o poveste care, departe de ţară, s-ar putea încheia prost.

„Lasă boii să meargă, îşi aminti el cuvintele colonelului Panait, şi unde s-or opri, acolo să sari jos din car !" „Numai să pot să mai sar !" îi replică Cara, în gînd, colonelului de securitate.

Din *Jurnalul* scriitorului Corneliu Cara :

„Paris.

Şi-a fost ziua întîia ! Notre Dame !

Ies din universul artificial al metroului şi mă lovesc violent de lumina fierbinte şi orbitoare a soarelui. Aud deodată plutind în văzduh un vuiet sfredelitor de motoare. Mă străfulgeră o senzaţie primară — spaima. Nu pot să-mi dau seama de unde izvorăşte acest vuiet nesfîrşit. De parcă cerul însuşi ar veni în picaj, propulsat de curioase motoare supersonice.

Plouă torenţial cu sunete din adîncurile albastre ale boltei pariziene. Şi n-ai cum să te aperi. Nu s-a inventat încă o umbrelă care să te ocrotească de decibeli. Poate din pricina sunetelor care se abat asupra mea ca un stol de lăcuste invizibile, gata să mă devoreze, umblu năuc. Văd totul ca printr-un văl : nu fiinţe umane pătrund în catedrală, ci autoturisme, autocare, motorete, chiar şi un pasaj subteran aflat în construcţie.

Ca un hoinar desuet, mai aproape de Quasimodo decît de Jean Marais, mă îndrept spre Notre Dame. Urc treptele laolaltă cu ceilalţi turişti sosiţi la Paris de pretutindeni. La intrare, o călugăriţă fără vîrstă, înfăşurată în negru, a încremenit locului cu o cutie de pomeni în mînă. Puţini, chiar foarte puţini turişti, se opresc în dreptul ei.

Răcoarea zidurilor este binefăcătoare. De parcă aş fi nimerit într-un adăpost de apărare antidecibeli. După cîteva secunde de linişte adîncă, aud o orgă. Cineva nevăzut cîntă discret, mîngîietor. Cîntecul mi se pare o rugă în şoapte... o rugă laică... Îi desluşesc cuvintele : Zăboviţi, oameni buni, între zidurile catedralei ! îndeamnă fără ostentaţie orga, întocmai ca un ghid manierat, dar şi plictisit de snobismul vizitatorilor. Priviţi cu răbdare cerul de vitralii !"

Îndemnul e prea discret. Cei mulţi nu se opresc. Probabil că orga catedralei nu le spune nimic. Poate doar cea electronică...

Mă mişc încet, ca în transă. Pe fondul de rugăciune al orgii, citesc poveşti scrise pe vitralii de făurari ano-

nimi. Povești tehnicolore ; sfinții au pe vitralii o mișcare a lor — se încruntă ori se arată bucuroși, după cum se bucură și se întristează soarele.

„Opriți-vă, oameni buni !" răsună într-una ruga împletită blînd din sunetele orgii.

Pe pămînt, o lume pestriță, grăbită, teribil de grăbită !

Sus, pe vitralii, o altă lume, încremenită de-apururi în strînsoarea zidurilor gotice, înalte, și totuși atît de apăsătoare.

Pe pămînt, turiști în mișcare : tineri, bătrîni, albi, negri, galbeni... Hippy, pletoși, bărboși, în „blugi", în șorturi... Turiști în strane, rugîndu-se cu smerenie în fața icoanelor. Părinți tineri cu copii în brațe sau împingînd cărucioare. Tot acest du-te vino fără contenire risipește atmosfera sacră a catedralei. Dar orga stă de veghe — cîntecul său cu unduiri divine reface la nesfîrșit ceea ce distruge mișcarea laică.

Pășesc mai departe, însoțit de strania senzație a omului căzut în transă, de parcă un hipnotizator s-ar amuza pe seama sistemului meu nervos. Noroc însă de aparatul de filmat cu cele două obiective fixate în cutia craniană și care, cu sau fără aprobarea mea, înregistrează întruna pe o peliculă specială, neinventată încă nici măcar de japonezi.

După ce hipnotizatorul m-a purtat în evul mediu al catedralei ca într-o orgie onirică, mă azvîrle acum, fără milă, în realitatea cu ilustrații în relief a secolului 20. Pe dinafară, Notre Dame e ca o cetate ctitorită de Dumnezeu după ce i-a cunoscut pe anarhiștii din Cartierul Latin, pe care un „service", inițiat de Malraux pe cînd era ministru al Culturii, se străduia să o curețe, să o spele, să o greseze ca pe un uriaș vehicul ce trebuia să ajungă cu bine în anul 2000 și chiar mult dincolo de hotarele sale.

Nu mai aud orga, dar privind cerul și descoperind norii care se răluresc deasupra catedralei, am senzația că îndeplinesc în înalturi o funcție : captez ruga fără cuvinte a organistului, ducînd-o spre cele patru zări de lume.

În spatele catedralei — un scuar cu bănci, cu copii, deci cu bunici. Nu departe — Sena, cu apele sale tulburi, alunecînd plictisită pe unul și același vad. Deodată, tresar speriat de zgomotul asurzitor al unor clopote. Trec pom-

pierii ! Ia te uită, dom'le, că și la Paris mai arde cîte ceva !

Hipnotizatorul răsucește iarăși arcul articulațiilor mele. Pășesc, picioarele-mi sînt străine ! Străbat arterele Metropolei. Mă întîlnesc din nou cu Sena. E o zi toridă și prea leneșă pentru ca apele sale să voiască a căra la vale cadavrele umflate ale unor sinucigași.

Îmi iese în cale Palatul Justiției. Porți și grilaje din fier forjat, muiate în sos de var, delimitează „teritoriul dreptății" de restul lumii. Intru în la Sainte-Chapelle. Știu că voi admira din nou vitralii celebre. Așa e ! Le admir, sînt impresionante, dar nu mai au asupră-mi același efect ca la Notre Dame. Soarele, nimic de zis, e prezent în legendele înscrise în vitralii, dar lipsește orga, chemările lăuntrice și evlavioase ale Catedralei. După Notre Dame, Sainte-Chapelle mi se pare scundă, gata să te bage în pămînt. Ne cam înghesuim și ne cam ciocnim unii de alții, ca pe un bulevard aglomerat. Sînt smuls din „transă" și cobor pe solul tare al realității. Privirile îmi stăruie acum mai puțin pe vitralii și ceva mai mult pe pulpele prea descoperite ale unor turiste. Aud graiul oamenilor... grai amestecat... un adevărat turn al lui Babel. Mai „vorbesc" și aparatele-ghid din brațele turiștilor. Și la Notre Dame le-am zărit, dar nu le-am remarcat calitățile, și asta din pricina lui Bach care se apucase să cînte la orgă. Dai cîțiva franci și te plimbi prin capelă cu o cutie vorbitoare în engleză, în franceză, în japoneză... Ingenios, practic, aducător de bani. Are un singur defect — îi reduce pe ghizii muzeelor la tăcere. Cu un ghid mai schimbi — ca tot omul — o vorbă, mai pui o întrebare, mai auzi un răspuns cu haz. Există apoi și un alt tip de automat de informații, ca un telefon. Introduci francul și o bandă de magnetofon îți povestește în limba preferată istoria capelei.

Mă uit cînd la vitralii, cînd la turiste. Așa descopăr în mulțime un polițist în uniformă neagră, cu chipiu pe cap. Se plimbă cu mîinile la spate, absent, ca un poet solitar. De fapt, mișcările sale sînt „programate", circulă pe același itinerar, veghind fără să jignească pe nimeni să nu dispară vreo fereastră cu vitralii cu tot.

Ies iarăși în mulțimea străzii. Obosit, mă așez pe o bancă aflată chiar în fața Palatului de Justiție. Alunec

într-o stare bizară... de parcă aş pluti. Văd totul fragmentat, ca nişte secvenţe din unul şi acelaşi film, încurcate însă între ele. O dubă neagră a poliţiei staţionează la un colţ de stradă. Pe o bancă, doi tineri — o fată şi un băiat — amîndoi cu peruci lăţoase pe cap, se sărută, şi se sărută, şi se sărută... La cîţiva paşi, o staţie de autobuz. Doi tineri controlori nu permit pasagerilor decît urcarea prin faţă. Deodată, printre vehiculele străzii, unul cu sirena „Salvării" se milogeşte de celelalte maşini să-i deschidă cale liberă. Ceea ce-i foarte dificil, în ciuda bunăvoinţei oamenilor de la volan.

Mă pun iarăşi în mişcare. Umblu şi tot umblu. Ajung pe Rue de Rivoli. Soarele dogoreşte. Ochii mei înregistrează. Magazin lîngă magazin. Tone de mărfuri în rafturi, tone de mărfuri în stradă. Solduri pe tarabe, solduri pe tejghele. Chioşcuri cu răcoritoare... cu fructe... cu îngheţată. Vitrine cu bijuterii, cu autoturisme. Şi iarăşi mărfuri, iar printre ele oameni sosiţi din lumea întreagă să admire Parisul. Un automat cu oranjadă. La un pas de răcoarea binefăcătoare a băuturii, un cerşetor. Toropit de căldură, doarme. În plin Rue de Rivoli. Nu cred că e un cerşetor oarecare...

Mă opresc, mă uit la mărfuri, pornesc mai departe.

Mă opresc, mă uit la mărfuri, pornesc mai departe.

Mă opresc, mă...

Rue de Rivoli se numeşte artera pe care o străbat, în sus şi în jos, mii şi mii de turişti sosiţi la Paris să se uite la mărfuri, la preţuri, s-o pornească mai departe. Neobişnuită procesiune. Aş vrea să mă smulg din această mişcare, dar strada are un mecanism al său, puternic. Odată intrat în angrenajul lui, nu-ţi mai dă drumul decît după ce te-a predat, tot automat, unei alte străzi, cu alt mecanism. Din mecanism în mecanism.

Bancă... Cursul valutei, al acţiunilor... Bancă... cursul valutei, al acţiunilor... Birou de schimb... Birouri... Air France... Aeroflot... American Pam... Bancă... Cursul acţiunilor...

În depărtare, clădirea monumentală a Operei. Una singură e, Doamne, şi cîte bănci în jurul ei !

Din Place de l'Opéra, cobor spre Madeleine : trotuare largi, magazine elegante, curgere nesfîrşită de trecători, de maşini. Mă cuprinde din nou acea stare de plutire, vecină cu imponderabilitatea... Sînt ca un fulg purtat de vînt. Urc treptele unui templu antic. Cel puţin aşa mi se pare. E Madeleine... Nu intru. Rămîn pe trepte, cu privirile aţintite drept înainte. Perspectiva e formidabilă. Înaintea ochilor — Place de la Concorde. Obeliscul — ca o cătare a unei arme — mă ajută să reperez podul Alexandru III, iar dincolo de pod Palatul Bourbonilor. Aş vrea să admir, să închid ochii, să-i redeschid, să mă extaziez, aşa cum îţi recomandă ghidul Michelin, dar vuietul vehiculelor, goana lor neîntreruptă îţi mitraliază scoarţa cerebrală şi totul devine confuz. Simt cum un fior de spaimă mi se strecoară în suflet şi nu pot să-mi explic pricina. Nici n-am cînd, trebuie să umblu. Prima zi — zi de recunoaştere.

Place de la Concorde... Grădinile Tuilleries. Intru. Caut umbra copacilor. Mă aşez pe unul din scaunele aflate la dispoziţia celor mulţi. Şi în grădină, luînd cu asalt florile, arborii, zidurile împrejmuitoare, furişîndu-se printre grilajuri, izbuteşte să pătrundă brutal vuietul maşinilor. Îl aud, mă obsedează. Primul fior de spaimă naşte alţi fiori. De ce ? De ce ? Încerc să mă smulg întrebărilor, căutînd în parc imagini necunoscute. Le găsesc. Albi, negri, galbeni, hippy... Toţi tineri, se sărută sau mănîncă sandvişuri construite pe franzele albe, înguste şi lungi. Cronţ... cronţ... Spre poarta principală ce dă spre Place de la Concorde — un bazin mare, circular, al unei fîntîni arteziene. În jurul său, cu faţa spre apă, oamenii caută deopotrivă şi linişte şi răcoare. Îmi place să-i privesc cum stau, ca într-o horă a scaunelor. Cîţiva copii ghidează pe suprafaţa apei, de la distanţă, vaporaşe automate şi chiuie de fericire în timp ce decibelii le bombardează joaca. Şi-apoi, porumbeii... Ca o speranţă sau ca o amintire a păcii de altă dată de la Tuilleries.

Gata ! Răsună din lăuntrul meu un ordin. Mă supun. Soarele coboară spre asfinţit. Depărtările sînt învăluite într-o lumină neobişnuită ochiului. Îmi cercetez ceasul, e tîrziu, umbrele înserării, conform graficului-orar al existenţei mele bucureştene, ar trebui să coboare în cetate.

Şi totuşi stăruie o luminozitate proprie unui amurg fără de sfîrşit.

Nu ştiu prin ce minune, mă pomenesc din nou pe Champs Elysées, exact în dreptul clădirii care adăposteşte redacţia ziarului „Le Figaro". O pornesc în sus, pe trotuarul drept, spre Arcul de Triumf. Aş vrea să gust din poezia străzii, să descopăr farmecul localurilor cu mesele scoase pe trotuare, cu scaunele rînduite ca la teatru. Scena — restul trotuarului. Actorii — trecătorii. Nu izbutesc. Mă împiedică ceva... Şi asta mă enervează. Umblu în neştire, holbîndu-mă la holbarea celor ce stau la mese şi beau bere ori sorb oranjadă, ori Coca-Cola. Plătesc pentru răcoritoarea băutură, dar mai ales pentru spectacolul străzii. Şi e un spectacol! Mi-e greu să-l delimitez, să-l detaşez. Mi-e limpede că am devenit pentru un timp actor, dar şi cel care soarbe tacticos din paharul înalt e pentru mine un actor.

Deodată, din vuietul asurzitor al maşinilor, se înfiripă, se înalţă un cîntec de flaut. Sunetul desuet, cu rezonanţe patriarhale de salon baroc, contrastînd atît de izbitor cu zgomotul motoarelor, mă opreşte în loc, dornic să-i descopăr izvorul. Îl descopăr. Văd un tînăr înalt, frumos, cu pantaloni din catifea oliv, pe cap cu o şepculiţă birjărească, strecurîndu-se printre mese şi cîntînd din flaut. Două corpuri complet străine — flautistul şi consumatorii. Scena mă şochează nu atît prin ineditul său, cît prin discordanţă. Nu una socială, ci vizual-auditivă... Champs Elysées... În sus şi în jos, o întrecere fără de sfîrşit a tuturor tipurilor de motoare automobilistice...! Două şiruri de autoturisme parcate paralel cu trotuarul... Mesele restaurantului „Georges al V-lea" coborînd pînă aproape de bordură. Un Mozart la flaut şerpuind inutil pe la urechile consumatorilor. Privit prin ochii „aparatului meu de filmat", tînărul muzicant — dealtfel bine îmbrăcat — pare un păstor ce încearcă jucîndu-şi degetele pe un flaut — cine ştie, poate fermecat — să-şi adune turma ca s-o scoată din strînsoarea zidurilor, a zgomotelor, călăuzind-o către păşunile unor secole apuse. Romantism? Teribilism? Răspunsul mi-l dă chiar tînărul muzicant. Şi-a plimbat destul flautul printre mese, acum e rîndul să-şi plimbe

şapca. Cheta, vă rog ! Aşadar, realism. Adică o soluţie de vacanţă. Să striveşti un Mozart sub roţile automobilelor.

Elegantele magazine de pe Champs Elysées şi-au aprins luminile firmelor, ale vitrinelor îmbelşugate. Vitrinele au şi ele vuietul lor, care, unindu-se cu cel al valurilor de maşini, mă fac să cred că am prins o frîntură din respiraţia societăţii de consum.

Obosit, intru în hotel. Toată lumea, de la portar la recepţioner, mă „consumă" salutîndu-mă cu plecăciuni."

9

În noaptea de 9 spre 10 iunie, scriitorul Corneliu Cara avu un somn agitat. Începea ziua care avea să consemneze întîlnirea sa cu doamna de Beaumont şi gîndul că nu cunoştea nici un detaliu cu privire la acest moment care-i măcina nervii îi crea o stare continuă de surescitare. Se scurseseră trei zile şi tot atîtea nopţi fără să fi primit vreun semn din partea gazdei. Barem un telefon... o întrebare : „Cum vă simţiţi, domnule Cara ?" Fusese lăsat în voia sa, de parcă doamna de Beaumont îşi propusese să-l urmărească din umbră şi să-l controleze cum îşi petrece timpul.

Ce-i drept, hoinărise prin Paris, vizitase cîteva muzee celebre, dar, în acelaşi timp, cercetase şi cărţi de telefoane, anuare, în speranţa că poate-poate va da de vreun indiciu cu privire la existenţa doamnei Juliette de Beaumont, însă fără nici un succes. Iar dacă amfitrioanei sale îi trecuse într-adevăr prin cap ideea de a pune un om pe urmele lui, atunci cu siguranţă că acesta trebuie să se fi mirat de „slăbiciunea morbidă" a scriitorului român pentru anuare şi cărţi de telefoane.

Cara se dădu jos din pat mai devreme decît în celelalte zile, făcu un duş rece, ceru să i se aducă în apartament micul dejun, îl servi pîndind telefonul, apoi, cu o cupă de coniac în mînă se instală leneş în faţa televizorului. Nădăjduia ca programul matinal al televiziunii franceze să-l tempereze, să-l facă să uite de importanţa acelei

zile. Dar starea de surescitare nu luă sfîrşit decît în clipa în care auzi telefonul sunînd. Se repezi ca un apucat să ridice receptorul. Recunoscu, fericit, glasul ca de copilă al doamnei de Beaumont.

— Cum vă simţiţi, domnule Cara? Cam obositor Parisul de astăzi, nu-i aşa ?

Se înfiripă o conversaţie convenţională, binefăcătoare pentru Cara, căci tensiunea aşteptării coborî în limitele normalului.

— În fine, domnule Cara, a sosit şi mult aşteptatul ceas al întîlnirii noastre, îl anunţa doamna de Beaumont. Ştiu, v-am pus răbdarea la încercare, însă îmi place să cred că suferinţa pricinuită a fost compensată de muzeele Parisului.

Fu rîndul lui Cara să-i răspundă galant, ca la curţile aristocratice de pe vremuri :

— Doamnă, vă asigur că în cei cincizeci de ani ai mei de existenţă n-am cunoscut o aşteptare mai tulburătoare prin misterul său.

— Din păcate, spuse doamna de Beaumont, cu acel glas cristalin de fetiţă, misterul de care amintiţi nu va lua încă sfîrşit. Şi, în acest sens, aş vrea să primiţi scuzele mele... Pregătiţi-vă bagajele, căci o să părăsiţi hotelul. Acum e ora zece şi treizeci. La unsprezece şi jumătate vi se va înfăţişa acolo trimisul meu, domnul Ricardo Jimenez. El vă va conduce în afara Parisului, la locul unde urmează să ne întîlnim. V-aş mai adresa o rugăminte...

— Vă rog, se arătă Cara dispus să-i îndeplinească orice dorinţă.

— Domnul Ricardo Jimenez este omul meu de încredere. Rugămintea mea ar fi să vă conformaţi întru totul instrucţiunilor sale... N-o să vă supăraţi, nu-i aşa ? Doamna de Beaumont nu-i dădu interlocutorului răgazul să-i răspundă, căci conchise precipitat : Vă aştept, domnule Cara ! La revedere !

— La revedere, doamnă !

Nu se clinti de lîngă birou, biruit de ultimele cuvinte ale doamnei de Beaumont : „Aventura în necunoscut abia acum începe, gîndi Corneliu Cara. Iată, la orizont a şi apărut un oarecare Ricardo Jimenez... Spaniol ? Mexi-

can ? Poate nici una, nici alta... L-aş da dracului cu plăcere, l-aş ignora. Dar doamna de Beaumont, cu glasul ei fascinant, m-a rugat... da, da, m-a rugat... să-i ascult instrucţiunile. De ce se învăluie în atîta mister ?"

Ajunse din nou la acea formulă miraculoasă, lansată de colonelul Panait. „Lasă boii să meargă..." şi, fără să-şi mai pună probleme, se apucă să-şi facă bagajele. Cînd şi cînd, chinuindu-se să-şi aşeze mai frumos cîte o cămaşă, îi apărea în gînd invocarea : „Unde eşti tu, Camelia, să vezi prin ce suferinţe îi este dat bărbăţelului tău să treacă !"

La ora unsprezece, valizele erau pregătite. La unsprezece şi jumătate, Cara auzi ţîrîitul discret al soneriei de la intrare. Punctualitatea, din partea oricui ar fi venit, îl impresiona întotdeauna plăcut. Deschise deci uşa cu sentimentul că avea de-a face cu oameni corecţi, apţi să-şi respecte cuvîntul. Se pomeni în faţa unui bărbat de statură potrivită.

— Ricardo Jimenez ! se recomandă el. Domnul Cara ?

Îşi strînseră mîinile şi trecură din vestibul în cealaltă încăpere.

Omul de încredere al doamnei de Beaumont — dacă avea treizeci de ani — trezi în mintea scriitorului imaginea clasică a *gorilei* care putea fi întîlnită în sălile de cinema trecînd cu dezinvoltură dintr-un film în altul. Muşchiulos, elastic, gata în orice clipă să-şi demonstreze calităţile.

— Sînt bucuros să vă cunosc, domnule Cara... şi sper să vă fiu util.

Vorbea o franceză alterată de un uşor accent străin. Încolo, nimic silit în tonul său respectuos şi demn, ceea ce cîştigă dintr-odată simpatia scriitorului.

„Poate că pentru sufletul doamnei de Beaumont dumnealui să însemne ceva mai mult decît un simplu om de încredere", gîndi Cara iscodindu-l cu interes : avea o faţă măslinie care atrăgea imediat atenţia, mai ales din pricina ochilor săi negri, migdalaţi, cu sclipiri tainice.

— Văd că bagajele vă sînt pregătite... Foarte bine ! Am să chem băiatul să ridice valizele şi să le ducă jos, la maşina mea.

— Şi cu „Fiat"-ul ce facem ? se îngrijoră Cara, de parcă ar fi fost în joc propriul său autoturism.

— Rămîne în grija hotelului. Am şi dat dispoziţii in acest sens.

Omul era expeditiv şi se putea constata lesne că nu se ocupa pentru prima oară cu asemenea treburi. Se ivi şi băiatul hotelului. Nu se uită la Cara, ci la Ricardo Jimenez, întrebîndu-l din priviri unde sînt valizele, apoi le luă şi plecă cu ele.

Corneliu Cara vru să-l urmeze şi chiar se îndreptă spre uşă, dar „gorila" îl reţinu :

— Domnule Cara, înainte de a porni la drum, aş dori să vă fac cîteva recomandări... I se adresă scriitorului respectuos, căutînd parcă să-i menajeze susceptibilitatea.

Cara se întoarse spre Jimenez şi redescoperindu-i faţa măslinie, marcată de ochii săi migdalaţi, îşi spuse : „E din Mexic, dacă nu chiar din Jamaica".

— Mă ocup, printre altele, şi de protocolul casei de Beaumont.

— Vă ascult, îl îndemnă Cara, curios să-i audă recomandările.

— Mai întîi cu privire la programul convorbirilor, preciză Ricardo Jimenez, şi scoase din buzunarul hainei o tabacheră plată, de aur. Fumaţi ?

— Numai pipă...

— Îmi permiteţi...

„Pentru o simplă *gorilă* e prea manierat, îşi continuă Cara observaţiile. O fi poate, printre altele, şi secretarul particular al doamnei."

— Programul unei zile va fi împărţit în două runde : dimineaţa şi după-amiaza. Dimineaţa, de la 10 la 12, iar după-amiaza, de la 17.30 la 19. Prînzul se va servi la ora 13.30 şi se va încheia la 15. Cina va fi servită între 20 şi 21.30. Retragerea în apartamentul dumneavoastră la ora 22...

Lui Corneliu Cara îi scăpă o ironie :

— Cam milităros programul, nu credeţi ?

Discutau în picioare, la o distanţă de cîţiva paşi unul de celălalt. Cara, cu începutul lui de burtă, avea o înfăţişare cam caraghioasă pe lîngă ţinuta dreaptă, atletică,

a celui ce se îngrijea de protocolul casei de Beaumont. Jimenez nu trecu chiar indiferent pe lîngă ironia românului.

— Este programul decis de stăpîna mea, domnule Cara, şi nu-mi permit să-l apreciez sau să-l discut. Continuă apoi, la fel de respectuos, să treacă în revistă programul întrevederilor.

— Convorbirile vor avea loc în unul şi acelaşi salon şi vor fi imprimate pe bandă magnetică în două exemplare. Un exemplar îl veţi primi dumneavoastră, al doilea va rămîne în arhiva personală a doamnei de Beaumont.

Ceea ce pînă nu de mult lui Cara i se părea a fi zone tenebroase, înecate în mister, prindeau acum în mintea sa un contur cu efecte groteşti. Şi tare îl mai încerca dorinţa să facă ceva glume pe seama protocolului, a casei de Beaumont, dar nu în franceză, ci în dulcele grai de pe cheiul Dîmboviţei.

— Prînzul şi cina le veţi lua împreună cu doamna de Beaumont. Micul dejun însă vă va fi servit în cameră.

— Nu-i rău, zise Cara, convins că prezentarea programului convorbirilor se încheiase. De acord !

— Şi încă un lucru, domnule Cara... Reprezentantul casei de Beaumont făcu o pauză şi-i aruncă scriitorului din România o căutătură rece, ca un avertisment. Atît în timpul convorbirilor, cît şi al meselor de prînz şi cină, între dumneavoastră şi doamna de Beaumont se va menţine o distanţă de circa zece metri.

Fu peste puterile lui Cara de a se stăpîni şi izbucni zeflemitor :

— Nu, nu, domnule Jimenez, aceşti circa zece metri nu-mi convin... Nu agreez impreciziunile. Ori nouă metri fix, ori treizeci şi doi de metri, dar tot fix !

Era mai mult ca sigur că Ricardo Jimenez, care-i făcuse impresia unui om inteligent, îi va aprecia umorul şi va izbucni în rîs, însă se înşelă. Jimenez nu numai că nu schiţase vreun zîmbet, dar îl ţintui cu o privire rece, dispreţuitoare, adică : „Domnule, generozitatea stăpînei mele nu-i de nasul dumitale. Păcat !" Răspunse totuşi sarcastic :

— Bine că mi-ați atras atenția, vom căuta să ținem seama de această sensibilitate a dumneavoastră.

Puțin cîte puțin, ascultîndu-l, Cara se mohorî. Îi plăcea să aibă de-a face cu oameni care au simțul umorului. O presimțire sumbră prinse a-i năpădi sufletul. Încercă să-i bareze calea, nu reuși. „Unde dracu' am nimerit ? se întrebă el, îngrijorat de perspectiva apropiatelor convorbiri cu doamna de Beaumont.

— Mai sînteți rugat să nu puneți întrebări cu privire la trecutul doamnei de Beaumont. În această privință, dumneaei, din proprie inițiativă, vă va dezvălui ce va socoti de cuviință. Sînteți de acord ?

— N-am încotro... răspunse Cara mohorît.

— Vă mulțumesc ! În încheiere, ar mai fi o chestiune, ce-i drept penibilă, doamna de Beaumont recunoaște și ea acest lucru, dar din păcate, motive independente de voința noastră ne silesc să apelăm la o asemenea măsură. Într-un cuvînt, sînteți rugat ca la ieșirea din Paris să acceptați să vi se pună o pereche de „ochelari orbi".

Se lăsă deodată o tăcere grea, încordată, pe care încruntarea lui Cara o prelungi. Condiția era nu numai penibilă, ci și umilitoare. „Ochelari orbi ! Adică să nu văd unde o să fiu transportat, se gîndea Cara cu inima mocnind de obidă. De ce ? Ce anume o determina pe doamna de Beaumont să apeleze la o asemenea strategie ? Poate că-i momentul să spun *Stop !*, să-mi iau bagajele și să fac cît mai repede cale întoarsă ! De carnetul ei de cecuri tot nu m-am atins. Recunosc, din pricina prejudecăților !"

— De ce ezitați, domnule Cara ? sparse Ricardo Jimenez tăcerea.

— Sînt scriitor și-mi place să văd lumea înconjurătoare, spuse Cara cu înciudare, de parcă omul din fața sa ar fi fost vinovat de aventura în care singur se băgase.

— Sper că ați înțeles că întîlnirea va avea un caracter conspirativ ?

Cara tresări ; nu înțelesese acest lucru, dar se feri să-l mărturisească. Întrebă :

— Va fi un drum lung ?

— Într-un ceas ajungem la destinație.

„Intîlnirea o să aibă un caracter conspirativ ! Ce înțelege gazda mea prin conspirativitate ? Se ferea pe sine ? Mă ocrotea pe mine ?" Să-l fi informat la vreme ! Poate că încă din țară ar fi refuzat toate condițiile astea. Noțiunea de întîlnire conspirativă îl ingrozea, în același timp însă îi ațîța și spiritul de aventură.

— Să coborîm, domnule Cara, mașina ne așteaptă !

Instinctiv, Cara își cercetă ceasul de la mînă : era ora douăsprezece. Așadar, într-un ceas va fi la destinație, pentru a participa la o întîlnire conspirativă... Se îndreptă spre ușă, urmat de omul de încredere al doamnei de Beaumont și, înainte de a ieși, mai privi o dată apartamentul care-l găzduise cu atîta ospitalitate.

10

Ricardo Jimenez îl ajută pe Corneliu Cara să coboare din mașină. Din pricina „ochelarilor orbi" nu vedea nimic în jurul său, însă își dădu imediat seama că nimerise într-o oază de liniște, undeva la țară, într-o grădină sau într-un parc. Aerul ce-l respira era curat, dulce, aromat. Trilul și ciripitul necontenit al păsărilor îi întărea această convingere. Auzi glasul îndepărtat al unui bărbat, apoi pași alergînd pe o scară, probabil din piatră.

Jimenez porunci cuiva să ia valizele din portbagajul mașinii și să le ducă în camera rezervată înaltului oaspete. Lui Cara îi veni să rîdă. De vină erau cuvintele „Înaltul oaspete". „Un oaspete căruia i se „luase vederea", se amuza Cara în sinea sa, care avea să ia prînzul sau cina la o distanță de circa zece metri de amfitrioană !"

— Să mergem ! îl pofti Jimenez, luîndu-l iarăși de braț pentru a-l călăuzi pe musafir prin „bezna iscată de ochelari".

Cara se supuse cu docilitate. Se lăsă călăuzit întocmai ca un orb. Urcă o scară, pătrunse într-o clădire, poate într-un castel sau un conac, simți apoi sub picioare moliciunea unor covoare.

— Scara ! îi atrase Jimenez atenția.

Urcară iarăși o scară, străbătură un culoar întortocheat. Atent la propriul său mers, Cara nu mai sesiză diferența dintre aerul din interiorul clădirii și cel de afară. Apoi Jimenez deschise o ușă și-l anunță :

— În fine, am ajuns ! Patimile dumneavoastră, domnule Cara, au luat sfîrșit !

Cu o mișcare ușoară îi ridică de pe nas ochelarii. Instinctiv, Cara își duse palmele la ochi, ferindu-se de explozia de lumină a unei zile însorite, și rămase așa cîtva timp. Cînd, în cele din urmă, fu din nou în stare să privească liniștit în juru-i, întrebă :

— Chiar nu puteți să-mi spuneți unde mă găsesc ?

Ochii oblici ai lui Jimenez, care confereau figurii sale măslinii acel aer exotic, mijiră cu indulgență.

— Din păcate, nu, domnule Cara.

Cara își aminti de ceasul de la mînă : și-l consultă ; Jimenez nu-l mințise. Făcuseră un ceas și zece minute de la hotel și pînă la acel punct necunoscut. Dacă mașina zburase cu circa 100—120 de km pe oră, putea să deducă ușor la ce distanță de Turnul Eiffel ajunsese.

— Veți avea la dispoziție acest apartament și trei servitori...

Corneliu Cara fu mai puțin atent la explicațiile lui Jimenez ; se apropie de fereastră : era deschisă și prin perdeaua imensă zări întinzîndu-se pînă hăt, departe, o grădină îngrijită după toate rigorile horticulturii. Își aminti că mai zilele trecute, slobod fiind, vizitase Palatul de la Versailles și ceasuri în șir își încîntase ochii cu faimoasa grădină. Și acum se afla în fața unei astfel de grădini, redusă însă la dimensiunile unui castel oarecare.

Cînd trecu în cealaltă cameră a apartamentului — dormitorul — pe Cara îl pufni rîsul, un rîs nervos, pe care și-l potoli cu greu.

Ricardo Jimenez îl privea amuzat și aștepta ca oaspetele doamnei de Beaumont să se calmeze.

— N-am mai dormit sub un baldachin de vreo trei sute de ani, glumi Cara, așa că vă rog să mă înțelegeți.

Însoțitorul îi răspunse imediat, în acea franceză ciudată, ce-l făcea misterios.

— Pesemne, zise el dîndu-i o probă că nu era lipsit de umor, că doamna de Beaumont cunoştea acest amănunt şi de aceea a ţinut să vă rezerve o surpriză.

Replica surprinzătoare a lui Jimenez îl obligă pe Cara să „intre în gardă" şi să-şi spună : „Stai, bre omule, că nu eşti singurul deştept de sub acoperişul ăsta ! Umblă şi tu mai copăcel. Ce, parcă la „Peleşor", pe vremea cînd era „casa de creaţie", n-ai dormit sub un baldachin ? Ai dormit ! Ce-i drept, mai modest, mai sobru, mai decolorat, dar baldachinul e baldachin."

După ce-l introduse în tainele tuturor butoanelor, mascate discret în stilul decoraţiunilor din încăperi, Ricardo Jimenez îl informă :

— La ora 17,30 va avea loc prima întrevedere cu doamna de Beaumont. Cu zece minute înainte, voi veni să vă conduc... Acum, probabil că vă este foame. Doriţi să serviţi o gustare frugală ?

Nu, nu-i era foame. Nu avusese cînd să i se facă foame. Trecuse, pînă atunci, dintr-o surpriză în alta, gîndurile îi lucrau cu insistenţă într-o singură direcţie : În ce „căsuţă" conspirativă nimerise ?

— Aş bea o cafea turcească !

— Veţi fi servit imediat... Ah, să nu uitaţi ! Dacă aveţi nevoie de mine, ridicaţi receptorul şi formaţi numărul cinci. Din nou, în numele casei de Beaumont, vă cer scuze pentru supliciul la care aţi fost supus... La revedere, domnule Cara !

Rămas singur, Cara fu năpădit brusc de un val de indispoziţie. În căutarea unei explicaţii, îşi reluă plimbarea prin apartamentul în stilul secolului XV sau XVI. „Dracu' să-l ia de stil ! Nu m-am descurcat niciodată cu *chestia asta !*" În cele din urmă, găsi o singură explicaţie plauzibilă stării sale. „Sînt prea bătrîn pentru aventuri de tipul ăsta sau prea comod."

Se opri iarăşi la fereastra deschisă şi îşi odihni ochii admirînd imensa grădină a cărei „broderie", compusă dintr-o suită parcă interminabilă de figuri geometrice de un verde intens, sugera existenţa unui paradis terestru. Părea pustie grădina şi abandonată într-un ocean al tăcerii. Deodată, desluşi în depărtare, mişcîndu-se pe aleile

ce delimitau boschetele, silueta unui bărbat. Nu era a unui grădinar, nici a lui Ricardo Jimenez. Se gîndi atunci că trebuie să fie a unui bărbat învrednicit cu paza „întîlnirii conspirative". „Unde am nimerit ? se întrebă Cara, stăpînit de acea indispoziție nesuferită. Oare Juliette de Beaumont se afla și ea, la ora aceea, în castel ?"

Cîteva ciocănituri în ușă îl făcură să se depărteze de fereastră. Intră o tînără împingînd o măsuță pe rotile. Aroma cafelei îi aminti dorința exprimată lui Jimenez.

— Serviți cafeaua aici sau în dormitor ? îl întrebă tînăra, arătîndu-și fața măslinie și linia ochilor migdalați, foarte asemănătoare cu cea a lui Ricardo Jimenez. Un breton cochet îi acoperea fruntea. „Diadema" albă, dintr-o dantelă foarte bine apretată ce contrasta puternic cu părul ei negru, îi stătea pe cap ca o carte de vizită. „Cu siguranță că doamna de Beaumont a venit la această întîlnire conspirativă cu toți oamenii ei de încredere, își spuse Cara. Păcat că n-am luat-o și eu pe Camelia."

Femeia îi zîmbi, înțelese că tăcerea musafirului exprima dorința de a-și bea cafeaua chiar acolo. Cara o urmări cu privirea : abia acum îi văzu rochia neagră, scurtă, ce-i descoperea picioarele frumoase.

Trase măsuța lîngă un fotoliu, își aprinse pipa și se înfundă apoi leneș în fotoliu, stăpînit însă de o ușoară deznădejde. Bogăția și luxul aristocratic care-l înconjurau îi redeșteptaseră un nesuferit complex de inferioritate. „Ce bine, își spuse el cu o înțelepciune tardivă, să stai în banca ta ! De hotelul „Georges al V-lea" aveai tu nevoie ? De baldachin și trei servitori duceai tu lipsă în Fundătura Făurari ?"

Fuma resemnat din pipă și, în răstimpuri, sorbind din cafeaua delicioasă ce i se servise, se întreba : „Oare voi ajunge să povestesc a lor mei toate întîmplările astea ? Cine o să mă creadă ? Și cine naiba m-a îndemnat ca, în finalul cărții „Soarele a murit în zori" să pun cuvintele : „Urmează volumul „Pe urmele agentului „B—39" ?"

Adormi. Și avu un vis ; se făcea că era acasă și că, în loc să-și bage „Fiat"-ul în garajul din curte, îl urcase în camera lui de lucru de la etajul unu, printre biblioteci, ceea ce, natural, a stîrnit furia Cameliei... „Să fi tras

şi tu maşina în bucătărie... Acolo ai fi garat-o mai conspirativ. Aşa, toată lumea care trece pe stradă o vede". Cerea cu vehemenţă agenţilor de circulaţie să scoată „Fiat"-ul din camera de lucru şi pentru că el refuza cu încăpăţînare să se supună poruncilor, Camelia îl împinse la o parte, urcă la volan şi, nici una-nici două, răsuci cheia de contact şi porni motorul. Un zgomot asurzitor umplu încăperea şi Cara, zăpăcit de fapta necugetată a nevesti-si, deschise ochii. Privi buimac în juru-i, încercînd să priceapă unde anume dispăruse Camelia. Auzea însă, întocmai ca în vis, zgomotul unui motor. Nu era al unui autoturism, ci al unui elicopter, iar cînd realiză acest lucru, sări din fotoliu şi se repezi la fereastră. Mai apucă să vadă umbra aparatului de zbor lunecînd peste verdele însorit al grădinii. Ascultînd zgomotul, sesiză traiectul elicopterului şi deduse că se pregătea să aterizeze dincolo de clădire. Primul său gînd fu la doamna de Beaumont. „Înseamnă că nu locuieşte aici, îşi spuse. Sau, cine ştie, poate nu sînt singurul invitat la convorbirile noastre *conspirative !*"

Soarele asfinţea lin şi umbre blînde se întindeau ca un deznodămînt ireversibil peste frumoasa grădină. Se uită la ceas. Dormise cam multişor. Pînă la prima întîlnire cu doamna de Beaumont îl mai despărţeau doar 45 de minute. Iar el nici bagajele nu şi le desfăcuse : aţipise ca un bătrîn vagabond într-o sală de aşteptare de clasa întîi, a unei gări neştiute de nimeni. Ah, unde era Camelia s-o roage să scoată ea lucrurile din valiză şi să le aşeze frumuşel în uriaşul şifonier sculptat cu tot felul de flori romantice !

Începu să se dezbrace şi, pe cînd îşi desfăcea nodul de la cravată, îşi aminti de vis. Imaginea „Fiat"-ului parcat în camera de lucru o găsi demenţială. „Pînă astăzi aveam vise de om paşnic, îşi zicea gîndindu-se cu teamă la programul acelei după-amiezi. Da' cu întîlnirile astea *conspirative,* pînă şi visele au luat-o razna ! Doamne, numai nevroză astenică să nu fac !"

— Domnule Cara, vă mai atrag atenţia că doamna de Beaumont nu se va apropia de dumneavoastră, deci nu trebuie să vă simţiţi obligat ca, salutînd-o, să vă îndrep-

tați spre ea și să-i sărutați mîna. După încheierea primei runde, doamna se va retrage, iar eu voi veni să vă iau și să vă conduc în apartamentul dumneavoastră. Vă veți revedea apoi la cină.

Așezat în fotoliul din salonul unde urma să aibă loc întîlnirea cu doamna de Beaumont, Cara asculta enervat instrucțiunile lui Ricardo Jimenez. „Instrucțiuni peste instrucțiuni, numai să le țin minte pe toate, că altfel am băgat-o pe mînecă !"

— Vă las ! îl anunță Jimenez la fel de protocolar.

— O clipă, domnule Jimenez, îl opri Cara. Am auzit un elicopter. Cine a sosit cu el ? Doamna de Beaumont ?

Ricardo rosti un „da" apăsat, după care se retrase.

Corneliu Cara începu să-și rotească iscoditor privirile prin salonul înalt și mare, luminat de un policandru de sticlă de Murano : toate becurile erau aprinse și sclipeau ca într-o lume de basm. Încolo, un cămin, mobilă stil, o scară de marmură ce cobora în spirală de la etajul clădirii. Pe scara aceea, îi atrăsese Ricardo atenția, urma să coboare doamna de Beaumont, înaintînd apoi spre fotoliul unde se va așeza, fixat exact la o distanță de zece metri de musafirul ei. Bizarerie ? Prudență ? Cara nu mai voia să-și bată capul cu asemenea întrebări. Se „urcase în car" și lăsase boii să meargă de capul lor. Îl interesa mai mult existența microfoanelor. Doar Jimenez îl informase că un grup de magnetofoane va realiza benzi magnetice în două exemplare. Nu zări însă nici urmă de microfon.

Deodată auzi dinspre capul de sus al scării de marmură pași. Își înălță emoționat privirile într-acolo. Se apropia clipa, i-o spunea și ceasul. Își simți bătăile nervoase ale inimii și răsuflă adînc : văzu mai întîi partea de jos a unei rochii lungi, albe, apoi, pe măsură ce doamna de Beaumont cobora, i se dezvăluia cîte puțin silueta.

Corneliu Cara se ridică în picioare. Fără voia sa, genunchii i se înmuiară și, doar datorită unui puternic efort de voință, nu căzu înapoi în fotoliu. Rămase într-o așteptare solemnă, cu ochii fixați în direcția scării. Nu cobora singură, ci secondată, ceva mai în urmă, de Ricardo Jimenez. Din pricina încordării, Cara simți o usturime în ochi, silueta doamnei de Beaumont se estompă. Din feri-

cire senzația i se risipi după cîteva clipe, cînd misterioasa amfitrioană i se înfățișă în toată splendoarea ei : înaltă, suplă, cu un bust frumos, tînăr, coborînd solemn, ca o prințesă. Pe umerii mari purta un șal ușor ca un puf, din mătase naturală, aruncat elegant. Păcat însă că ochii ei erau ascunși după o pereche de ochelari fumurii cu rame mari, care-i schimbau trăsăturile feței.

Dintr-o pornire firească, scriitorul voi să-i iasă în întîmpinare, dar își aminti de instrucțiunile lui Jimenez și rămase pe loc, mușcîndu-și nervos buzele. Doamna de Beaumont venea acum spre el, plutind ; îi zîmbea, cel puțin așa i se părea lui Cara, atent acum la buzele accentuate delicat de un ruj de culoarea cireșei încă necoapte. Da, da, îi zîmbea, totuși, din pricina ochelarilor care-i furau aproape jumătate din chip, nu prea era sigur pe cele observate. Urmărind-o ca într-un vis color, Cara gîndi că, de fapt, doamna de Beaumont îi juca o farsă, în loc să vină ea la întîlnire, își trimisese fiica. Mai trăgea încă speranța că distinsa amfitrioană va veni foarte aproape de el să-i întindă mîna, dar doamna de Beaumont, spre dezolarea sa, se opri în fața fotoliului ce-i fusese rezervat și zise cu acel glas de copil auzit de Cara la telefon :

— Vă urez încă o dată bun sosit !... Vă rog să luați loc !

Se așeză ținîndu-și pe genunchi mica poșetă de culoarea șalului. Ricardo Jimenez împietri în spatele fotoliului, drept, tăcut, ca un aghiotant.

Abia acum, cînd își reluă locul, Cara descoperi rostul celor zece metri care-l despărțeau de doamna de Beaumont : așadar, distanța impusă de protocol va fi pentru el ca un blestem : o va vedea mereu, dar îi va fi însă imposibil să-i recompună chipul. Era tînără ? Era bătrînă ? De ce sau de cine își ascundea fața ?

— Domnule Cara, vă cer scuze pentru avatarurile drumului pînă aici, îi vorbi ea apelînd la un timbru cald, menit parcă să-l apropie și nu să-l mențină la acea distanță neprietenoasă. Ca să mă înțelegeți, o să vă dezvălui un secret : Franța, dintr-o eroare juridică prelungită și care își are originea în anii războiului, mă consideră mai mult decît o persoană nedorită... Există chiar, încă din

1946, un mandat de arestare pe numele meu. Pentru Biroul 2 francez am rămas o enigmă a spionajului modern. Pentru ca să vă întîlnesc, am închiriat acest castel... De ce în Franța și nu într-un alt loc ? Răspunsul, domnule Cara, este simplu : încă nu mi s-a atrofiat gustul pentru aventură... Vă rog să vă mulțumiți cu această explicație.

Își încheiase probabil introducerea și se uită peste umăr la Jimenez : acesta, ca și cînd ar fi auzit o poruncă, se răsuci pe călcîie și dispăru pe una din ușile laterale ale imensului salon.

Numai atunci, doamna de Beaumont, intuind neliniștile musafirului său, îi ieși în întîmpinare cu o întrebare surprinzătoare :

— În cartea „Soarele a murit în zori" aveți un foarte simpatic personaj... *Telectualu,* un fost borfaș. Omul a existat în realitate sau l-ați născocit ?

„Hm ! Ce debut banal pentru o convorbire conspirativă !" se gîndi Cara contrariat. Îi răspunse, înfățișînd concis destinul tragic al *Telectualului,* după cutremurul de la 4 martie 1977 *. La capătul explicațiilor, Cara constată cu plăcere că nu mai era chiar atît de încordat.

— În ce stadiu sînteți cu volumul doi ?

— Cartea-i gata, dar în urma scrisorii dumneavoastră, am pus manuscrisul la „dospit" !

Doamna de Beaumont își exprimă mirarea :

— La dospit ? ! Înțelesul, vă mărturisesc sincer, domnule Cara, îmi scapă.

Cara i-ar fi relatat cu plăcere că inedita formulă aparținea de fapt maiorului Lucian, dar numele celor trei ofițeri de securitate nu aveau de ce să fie rostite acolo. Aflînd, în fine, raportul existent dintre manuscrisul încheiat al unei cărți și procesul său de dospire, doamna de Beaumont se amuză.

„Ia te uită, rîde ! Dom'le, da' nu-i văd pe față rîsul ! își spuse Cara cu tristețe. Se miră și nici mirarea nu i-o văd ! Ce documentare trăsnită !" Zise :

— Rămîne de văzut, stimată doamnă, dacă binevoitoarele dumneavoastră dezvăluiri mă vor obliga să reiau de

* Vezi romanul „Mapa cenușie G.R.". Ed. militară. — 1977.

la început munca la carte sau dacă mă voi limita doar la introducerea ici și colo a unor noi episoade.

În ciuda celor zece metri care-i despărțeau, Cara recunoscu în sinea sa că, datorită gazdei, se crease destul de repede o atmosferă cordială. Îi dispăru starea de inhibare și prinse să navigheze din nou, fără prea multe griji, căci cîrma ființei sale se afla iarăși în propriile mîini.

— Domnule Cara, am fost nu numai colaboratoarea lui Radu Doinaș — Dumnezeu să-l ierte ! — ci și iubita lui. Am fost lîngă el pînă în ultimele zile ale luptei sale.

În glasul doamnei de Beaumont, Cara sesiză o inflexiune aparte.

— Chiar și la Budapesta ?

— Da, chiar și la Budapesta ! răspunse ea imediat. Asediul capitalei maghiare, luptele de stradă nu m-au izgonit din oraș... Am părăsit Ungaria prin februarie '45, spre Austria...

— Știați deci că Radu Doinaș a fost executat ?

— Aflasem ! Iar o vreme, atît cît mi-au permis condițiile, i-am căutat mormîntul. Poți oare găsi un mormînt într-un oraș ca Budapesta, prefăcut pe-atunci în ruine, adică într-un imens cimitir ?

„Ah, dacă și-ar da jos ochelarii, să-i văd ochii, chipul ! se zbătea Cara obsedat de această idee fixă. Să văd și eu cu cine stau de vorbă... !"

Domnule Cara, înainte de a intra în fondul problemelor noastre, zise deodată doamna de Beaumont pe un ton mai energic, de parcă astfel s-ar fi putut elibera din strînsoarea unei emoții ce încerca să-i înmoaie vorbirea, aș dori ca, din capul locului, să vă satisfac curiozitatea care, presupun, vă roade, deși n-o arătați.

— Deocamdată ! glumi Cara.

— Precizarea dumneavoastră e binevenită. Din păcate, această curiozitate n-am s-o pot satisface decît parțial. Nu din pricina mea, dar sînt și eu legată de legile unei țări, de un jurămînt.

„Ce legi ? Ce jurămînt ? Întrebările explodau în sufletul scriitorului ca niște petarde fără zgomot. Cine ești dumneata, stimată doamnă de Beaumont ?" De parcă, și-ar fi strigat gîndurile cu glas tare, auzi declarația femeii :

— Trebuie să vă spun că n-am fost niciodată cetățeană a României. După mamă sînt însă romancă. M-am născut în India, la Bombay... Tatăl meu a fost englez. Am copilărit în India, studiile liceale mi le-am făcut la Oxford, cele universitare la Berlin. În Franța, mi-am dat doctoratul.

„Minte de stinge, decise Cara, mîndru de perspicacitatea sa. Sînt date biografice inventate. Fiecărui spion, mare sau mărunt, i se inventează o biografie cosmopolită. Ehei, stimată doamnă, mai știm și noi cîte ceva !"

— Vorbiți însă perfect românește ! observă Cara, dornic, într-un fel, s-o avertizeze că „legendele" spionilor nu-l prea impresionează.

— Mă bucur că aud o asemenea apreciere și încă din partea unui scriitor... Să știți însă că este meritul mamei mele care, în ciuda protestelor tatălui meu, mai întîi m-a învățat româna, apoi engleza. S-a ocupat intens de pregătirea mea, ceasuri în șir exersa cu mine și nu mă lăsa pînă nu mă exprimam corect sau pînă ce nu lichida un accent străin furișat în vorbire. Era o femeie foarte cultă.

Cara simți pe limbă o mîncărime care, știa el prea bine, ar fi stricat totul dacă i-ar fi dat frîu liber. Totuși rosti :

— Sincer să vă spun, sînt complet debusolat.

— Debusolat, domnule Cara ? De ce ?

— Mă debusolează toată atmosfera de mister creată în jurul întîlnirii noastre, protocolul acesta neobișnuit. Știți, în relațiile sociale, sînt un non-conformist. Vin dintr-o altă societate. V-aș ruga să mă înțelegeți !

— Vă înțeleg, domnule Cara ! Vocea i se modifică, deveni mai aspră. Trebuie să vă reamintesc că eu aparțin acestei lumi. În consecință, sînt un om de afaceri, iar întîlnirea noastră eu o văd ca pe o afacere. În ce constă ea ? Iată, eu încerc să vă vînd cîteva capitole din viața mea, cerîndu-vă în schimb un preț care observ că nu vă convine.

Cara sesiză primejdia declanșată de ceea ce el numise *debusolare ;* amfitrioana însă, fără să-și facă prea multe probleme, pusese punctul pe i. Își precizase poziția clar, cu sinceritate. Îți convine tranzacția ? Bine !... Nu-ți convine ? La revedere ! Or, trebuia să fie orb ca să nu vadă că tranzacția îl avantaja și-ar fi săvîrșit o prostie de ne-

iertat dacă ar fi lăsat „afacerea“ să-i scape din mînă. Zise împăciuitor :

— Cred că aveţi dreptate.

— Repet, domnule Cara, am fost confidenta lui Radu Doinaş... Se baza mult pe memoria mea. Voi fi foarte obiectivă în relatările mele, ceea ce nu înseamnă că, uneori, nu voi fi subiectivă... L-am iubit pe Radu Doinaş, domnule Cara, deşi în calea aleasă de noi, în acei ani sîngeroşi de război, dragostea noastră ne putea uşor duce la pierzanie. Am fost spioană, domnule Cara. Nu-mi place cuvîntul... cum nu-mi place nici celălalt cuvînt — agent. Nu întotdeauna corespund unei stări de fapt sau de conştiinţă... Nu-mi place, zic, dar în acelaşi timp consider că raportate la valoarea misiunilor îndeplinite, nu mă înjosesc. Informaţiile furnizate de mine au salvat bătălii, au salvat vieţile multora, au asigurat victorii decisive. În cazul acesta, vă întreb, prin ce activitatea unui spion este inferioară celei a unui comandant de oşti ?

Doamna de Beaumont se înflăcărase. „În sfîrşit, carul a fost urnit“, îşi spuse scriitorul. Îl nelinişte acum absenţa unor microfoane ; nu de alta, dar bizuindu-se pe spusele lui Ricardo Jimenez, nu luase cu el nimic de scris.

— Iarăşi vă debusolează ceva ? îl întrebă, cu ironie, femeia în alb.

— Domnul Jimenez mi-a vorbit de nişte magnetofoane. Nu le văd şi n-aş vrea să pierd un cuvînt din tot ceea ce îmi veţi povesti.

Cara mai mult ghici decît văzu că doamna de Beaumont rîdea de naivitatea observaţiilor sale.

— Aparatele de ascultare şi înregistrare au intrat în funcţiune încă din prima clipă a întîlnirii. Şi ca să vă fac dovada că nu manifest faţă de dumneavoastră nici un fel de prejudecată şi nici un dram de neîncredere, vă mai dezvălui că discuţiile noastre sînt ascultate într-una din încăperile castelului de către avocatul meu, el avînd libertatea să cenzureze acele pasaje care ar putea să-mi prejudicieze.

— Există cumva şi un aparat de filmat ?

Deşi lăsase impresia că glumeşte, Cara se gîndea cu toată seriozitatea la o asemenea posibilitate.

— Nu. Ricardo Jimenez v-ar fi informat.

— Așa cum m-a informat de prezența avocatului ?

— Eu i-am interzis, nu ocoli doamna de Beaumont răspunsul. Este, în fond, o chestiune particulară care mă are în vedere doar pe mine. Aştept însă prima dumneavoastră întrebare.

Corneliu Cara zăbovi un timp, căutînd inutil ochii fermecătoarei interlocutoare. „De şi-ar scoate măcar pentru o clipă ochelarii !"

— Cînd, unde, în ce împrejurări l-ați cunoscut pe Radu Doinaş ?

Doamna Beaumont răspunse imediat, dîndu-i astfel de înțeles scriitorului că întrebările sale n-o vor surprinde, că se aștepta să le audă, că-şi pregătise răspunsurile.

— Se întîmpla uneori, mai ales în momentele noastre de intimitate, să pornim în căutarea acelor secvențe ale destinelor noastre care ne-au adus față-n față. E un joc al îndrăgostiților. Ne aminteam cum ne-am cunoscut, cine ne-a favorizat întîlnirea, prima noastră noapte de dragoste. Iar dacă acel cineva care ne-a aruncat unul în brațele celuilalt a săvîrșit puține fapte bune în timpul vieții sale, atunci printre ele poate fi socotită şi întîlnirea mea cu Radu Doinaş. Sau invers... Cine era acest om ? Walter Schellenberg !

Corneliu Cara sări ca ars :

— Schellenberg ? ! Am auzit bine ? Brigadenführerul S.S. ?

— Ați auzit bine, îi confirmă doamna de Beaumont jucîndu-se cu poşetuța ei azurie. Da. Walter Schellenberg, căpetenia SD-ului. Faimosul Schellenberg, mîna dreaptă a lui Himmler şi a lui Heydrich.

— Inițiatorul „Salonului Kitty ?"

— Vorbiți de el în „Soarele a murit în zori" şi probabil știți că, la un moment dat, Schellenberg a început să se ocupe de Radu Doinaş.

— Prea multe date nu dețin, îi mărturisi Cara adevărul.

— O să începem atunci cu toamna anului 1940, propuse doamna de Beaumont, parcă însuflețită şi de faptul că, pînă în cele din urmă, convorbirea intra pe un făgaş de lucru.

— Erați la Berlin în anul acela ? S-a ocupat Schellenberg și de dumneavoastră ?

Cara o auzi rîzînd : și rîsul îi era de fetiță.

— Prea multe întrebări deodată. Pe la Berlin am trecut eu, nu în anul acela... Am să încep prin a spune cîteva cuvinte despre Walter Schellenberg, șeful Serviciului de spionaj și contraspionaj al partidului nazist. Era acel serviciu conceput de Himmler și Heydrich menit să lucreze în paralel cu Abwehr-ul. Pare incredibil, dar datorită lui Schellenberg s-a născut o mare iubire... Aflasem de Radu Doinaș în toamna lui 1940, cînd șeful meu mi-a prezentat o fotografie... era a lui Radu.

— Cine era șeful dumneavoastră ? se interesă Cara, arzînd de dorința de a afla cît mai multe lucruri.

— Toate la vremea lor, domnule Cara, îl potoli cu condescendență doamna de Beaumont. Schellenberg. Brigadenführer-ul SS Walter Schellenberg !

11

...A murit în 1952, într-o clinică din Torino și a fost dus la groapă de cîțiva membri ai familiei. A trăit și activat în umbră, a murit în umbră. Deși pînă prin 1942 mai era convins că se va bucura de funeralii de prim rang... Anumite servicii de spionaj n-au trecut peste știrea morții sale ca peste un fapt divers, au înregistrat-o, iar pe fișele „Brigadenführer SS Walter Schellenberg", a apărut ștampila „Decedat".

În 1933, în plină ascensiune a lui Hitler, Walter Schellenberg, pe atunci în vîrstă de 22 de ani, trecut prin Facultatea de drept de la Bonn, a intrat în rîndurile partidului nazist și ale SS-ului. În memoriile sale, el afirmă că nu a aderat la naziști din convingere, că n-a fost niciodată un hitlerist fanatic. A aderat mai mult împins de realitatea șomajului intelectual din anii aceia. A urcat exact în trenul politic care avea să-l ducă o vreme către înalta societate a Reich-ului, iar apoi către pierzanie. Era un tînar cult, fin cunoscător al literaturii și culturii ger-

mane şi universale. De vlăjgani, gata în orice clipă să săvîrşească o „Noapte de cristal“, SS-ul nu ducea lipsă. În schimb, de tineri intelectuali, da, ducea lipsă. Dotat cu aptitudini în ale spionajului, tînărul Walter Schellenberg visa totuşi să obţină cîndva o diplomă de avocat şi să practice avocatura. Aderînd la nazişti, a îmbrăcat uniforma neagră a SS-ului şi a ştiut prin faţa cui să şi-o poarte. Oportunismul, dacă ar fi să dăm crezare memoriilor sale, i-a dat aripi... N-a ieşit în stradă, n-a spart capete, n-a spart vitrine, n-a băgat pistolul în pieptul unor oameni nevinovaţi, dar „zborul“, în anii aceia de consolidare a Reich-ului, l-a purtat prin dreptul ochilor lui Reinhard Heydrich, zis şi „Fiara blondă“. Acesta, alături de Himmler, trecea drept ctitorul Serviciului de siguranţă al SS-ului, al acelui serviciu secret care avea să devină spaima şi obsesia fiecărui cetăţean al Reich-ului. Heydrich a fost conducătorul hitlerist care a creat, în continuare, faimosul SD pentru străinătate — Amt VI * — organul de spionaj şi contraspionaj al SS-ului, adică al partidului naţional-socialist, organ care a fost implicat în toate acţiunile coloanei a cincea.

Heydrich, melomanul sau „Fiara blondă“, cum fusese poreclit, — da, da, studiase muzica, iar în orele libere cînta la vioară — l-a remarcat pe acest tînăr cultivat, numit Walter Schellenberg, ridicîndu-l pe treptele ierarhiei SS-ului. În cadrul Serviciului de siguranţă, tînărul absolvent al Facultăţii de drept de la Bonn avea să se pomenească într-o zi plasat cu răspunderile sale între Himmler şi Heydrich. Părea modest, rezervat, căci prefera să stea retras în umbra celor doi uriaşi cărora le devenise sfetnic, dar şi executant. N-a ieşit niciodată în frunte, la lumină... Cunoştinţele de drept şi mai cu seamă cele de drept internaţional îl făceau să fie prudent. Nu prea se arăta în cercurile oficiale, prefera calificativul de „eminenţă cenuşie“. Şi chiar era... Toate acţiunile SD-ului treceau prin cabinetul său. La 28 de ani, exact în 1941, i-a fost încredinţată întreaga răspundere a Biroului VI, adică a Serviciului de spionaj şi contraspionaj hitlerist. Ca după

* Biroul VI — spionaj şi contraspionaj al R.S.H.A.

trei ani, așa cum am mai spus, Serviciul său să înghită Abwehr-ul și să-i devină conducător. Ceea ce amiralului îi izbutise la frumoasa vîrstă de 48 de ani, lui Walter Schellenberg i-a izbutit la 33. Cred că era, în înțeles sportiv, o performanță. Ce stat se mai putea lăuda că are în fruntea unui serviciu atît de important un bărbat așa de tînăr ? !

Să reținem deci că în ianuarie 1944, Abwehr-ul creat de Canaris devine un simplu Birou de spionaj și contraspionaj militar în cadrul R.S.H.A. Dar situația imperiului lui Hitler în acel an de grație era alta decît în 1941. Perspectiva prăbușirii Reichului devenise clară.

Afirmam că fostul Brigadenführer SS Walter Schellenberg a murit la Torino, într-un spital. Am uitat, îmi pare, să relev un amănunt ; anii premergători morții i-a trăit în libertate, grație... Ei, de aici încolo lucrurile se cam încurcă. Grație cui ? Chiar și după trecerea a trei decenii de la terminarea războiului e temerar să răspunzi la o asemenea întrebare. Walter Schellenberg a fost și a rămas o enigmă. Să fim înțeleși, nu e singura enigmă a războiului din umbră. O enigmă e și Canaris. Ați putea, de pildă, să-mi răspundeți : Cărui serviciu i-a aparținut de fapt și de drept amiralul Canaris ? Reich-ului lui Hitler ? Germaniei generalilor prusaci de după primul război mondial ? Nu cumva a mai aparținut și unui alt serviciu de spionaj al unei alte puteri ? V-ați întrebat vreodată de ce bătrînul as al spionajului militar a fost lichidat exact în ajunul încheierii războiului ? În ce arhive au poposit însemnările zilnice ale amiralului ?

V-ați întrebat vreodată cine a fost, de fapt, Paul Thümell, îndrăznețul agent „A-54", purtător al primelor insigne de aur ale partidului național-socialist și care a furnizat Angliei, prin mijlocirea curajosului Birou 2 al Cehoslovaciei, informații și documente de mare preț ? Ei, cine a fost acest „hitlerist notoriu" care, în cele din urmă, a plătit cu viața îndrăzneala de a fi contribuit cu informațiile furnizate de el la victoria Națiunilor Unite ? Știm că a fost arestat de Géstapo în 1942, dar executat abia în 1945. Deci tot la terminarea războiului. Cine-i cel care, într-adevăr, îi cunoaște biografia ? Cine din ierarhia

Abwehr-ului a favorizat ani în şir acţiunile antihitleriste ale unui ofiţer german care răspundea de Centrala Abwehr-ului din Dresda, apoi a celei din Praga ?

Să luăm un alt caz. Istoria reţelei de spionaj „Dora" a Uniunii Sovietice, care a acţionat cu multă îndrăzneală în Elveţia, este astăzi foarte cunoscută. Chiar din memoriile lui Radó Sandor care a condus-o. Vă amintesc că această reţea s-a bucurat încă din primii ani ai războiului din Răsărit, de aportul unui intelectual antifascist, originar din Germania, Rössler... Rudolf Rössler, căruia Radó i-a dat indicativul *Lucy*. Rössler a uimit serviciile de spionaj ale Naţiunilor Unite. Primea în mod curent informaţii şi documente ale Înaltului Comandament al Wehrmacht-ului, adică direct din vizuina lui Hitler... Astăzi, să zicem, generalii lui Hitler elaborau un document de luptă, iar a doua zi, Rössler, zis *Lucy*, intra în posesia lui. Rössler a murit, îmi pare, prin 1968, fără însă a dezvălui lumii sursele sale, tehnica transmiterii informaţiilor din bîrlogul lui Hitler către birourile din Berna sau Geneva. Deci, iată o altă enigmă : Cine era generalul german aflat în preajma lui Hitler şi care-i remitea lui Rössler, cu o promptitudine uluitoare, documente la zi ale stat-majoriştilor Wehrmacht-ului ? Tot ce se ştie e că Rössler a dezvăluit această taină unui tînăr prieten, dîndu-i dezlegarea ca după cinci ani de la moartea sa, să lămurească lumii secretul. Rössler a murit. Cu toţii aşteptam scurgerea termenului. Însă nu cu mult timp înainte de marele eveniment, acest tînăr mesager şi depozitar al secretului lui Rössler şi-a găsit moartea într-un ciudat accident de automobil... Cine a pus la cale „accidentul" ? Cine l-a ucis ? Cine era interesat în menţinerea cu orice preţ a enigmei Rössler ?

Dumneavoastră, domnule Cara, sînteţi mi se pare, ceva mai tînăr decît mine. Presupun că atunci cînd Schellenberg declara că sînt spioana lui favorită, dumneavoastră nici nu vă gîndeaţi că într-o bună zi o să scrieţi o carte închinată activităţii lui Radu Doinaş. De aceea îmi permit ca, în ordinea firească a lucrurilor, să abordez o altă enigmă... a României, a ţării lui Radu Doinaş. În parte, şi a mea...

Dictatura militară-fascistă a lui Antonescu a fost aspră, sîngeroasă ; ar greşi cel care i-ar căuta alte valenţe, să

zicem, mai luminoase. E un adevăr că regimul lui Antonescu i-a prigonit pe comuniști, că a urmărit pas cu pas mișcările opoziției democratice. Dar, enigma de aici și începe ; pe teritoriul mutilat al României, la ceasul acela, acționau centrale și rezidențe de spionaj ale coaliției antihitleriste, engleze, americane, sovietice. La acestea, trebuie adăugate nucleele de spionaj ale unor țări neutre, ca Turcia, Suedia, Portugalia. În cadrul diplomației franceze de la Vichy, acționa un grup care sprijinea cu informații Franța Liberă a generalului de Gaulle. Pînă și refugiații polonezi își aveau pe teritoriul ciuntit al României un nucleu informativ. Vă închipuiți oare că Eugen Cristescu, șeful Serviciului secret de informații de pe lîngă cabinetul lui Antonescu, nu avea cunoștință despre activitatea acestor rezidențe de spionaj ? Oho, și cum le mai știa ! A fost, vreți sau nu, unul dintre cei mai abili și mai inteligenți conducători de servicii secrete. De ce ? Să vă dau un exemplu. Pe de o parte, printr-o lege a lui Antonescu, el era obligat să colaboreze „frățește" cu Abwehr-ul. În același timp, înțelegînd cu ce fel de „frate" avea de-a face, nu s-a lăsat intimidat de legile în vigoare și și-a propus să țină Abwehr-ul din România sub observație, să-i intoxice agenții cu informații false sau răsuflate. Pe de altă parte, Eugen Cristescu era la curent cu activitatea centralelor și rezidențelor de spionaj ale Națiunilor Unite din România. Oricînd, Eugen Cristescu putea să ordone lichidarea acestor prețioase surse de informații pentru Națiunile Unite. N-a făcut-o ! De ce ? În ce constă enigma lui ? Eu, Juliette de Beaumont, zic : bine s-a făcut că s-a îndulcit pedeapsa... Poate că astfel, într-o bună zi, se va afla că, în anii războiului, a existat sub regimul dictatorial o largă opoziție antiantonesciană, antihitleristă la nivelul unor înalți funcționari de stat, care au făcut cît au putut pentru a ușura într-un viitor apropiat soarta țării lor. Poate că astfel se va afla că încă sub dictatura lui Antonescu și în plin război antisovietic, au existat cercuri de români care au contribuit la victoria Națiunilor Unite, colaborînd și sprijinind rețelele de informare ale marilor puteri aflate în luptă cu Reich-ul.

Să revin însă la Walter Schellenberg. Şefii lui — Himmler s-a sinucis ; Heydrich a fost omorît în atentatul de la Praga din 1942 — n-au supravieţuit deci războiului. El însă da. Se tot lăuda că într-un dinte fals ascunde un strop de cianură de potasiu şi că n-ar avea nevoie decît de o simplă apăsare a limbii să-şi pună capăt vieţii. N-a apelat la otravă ! De ce ? Probabil că încă din anii războiului îşi oferise singur o şansă. Să ştiţi că eu cred în această ipoteză. Să luăm, ca exemplu, două destine : Richard Gehlen şi Walter Schellenberg. Primul, după cum ştiţi, a condus spionajul şi contraspionajul militar al Wehrmacht-ului pe frontul de răsărit. După 9 mai 1945 a ajuns cu arhiva sa antisovietică în Statele Unite. Ţinuse pînă atunci o dublă contabilitate. Una destinată Înaltului comandament al lui Hitler, cealaltă destinată viitorului lui. Îşi dăruise astfel o şansă. Gehlen n-a mai compărut în faţa Tribunalului de la Nürnberg. În schimb, a revenit în Germania apuseană ca şef al noului serviciu de spionaj al viitorului stat federal. Al doilea, Schellenberg, imediat după prăbuşirea definitivă a Reich-ului, s-a refugiat în Suedia. Ce a dus cu sine acolo, nu ştiu. În orice caz n-a ajuns la suedezi cu mîna goală. Căci a poposit în Suedia nu oricum, ci ca oaspete al contelui Bernadotte. Întîmplător ? Nu, nicidecum. Contele Bernadotte i-a pus la dispoziţie reşedinţa din localitatea Trosa şi i-a cerut să aştearnă pe hîrtie totul. Intelligence-Service-ul l-a stors cu ajutorul gazdei, ca pe o lămîie. Poate că Bernadotte îi făgăduise ceva, poate că-i crease speranţa că va deveni şeful spionajului în viitorul stat federal al Germaniei apusene ce se proiecta în culise. Se ştie că mărturiile lui Schellenberg au intrat în istorie sub denumirea „Memorandumul de la Trosa". Totuşi ar fi fost prea mult dacă Schellenberg ar fi fost preferat lui Gehlen. Şeful SD-ului purtase uniforma neagră a SS-ului. Gehlen, pe cea a Wehrmacht-ului. După ce occidentalii au aflat de la Schellenberg tot ce-i interesa, l-au transferat Tribunalului de la Nürnberg. A fost judecat cu îngăduinţă. S-a ales doar cu şase ani de închisoare. De ce ? Nu cumva acest verdict blajin pentru un purtător de uniformă neagră, care timp de 13 ani a fost „eminenţa cenuşie" a SD-ului, a lui Himmler şi Heydrich,

conturează şi mai evident enigma acestuia? Nu cumva sentinţa îl recompensa pentru anumite servicii?

Stau acum şi mă gîndesc la operaţia „Saltul cel lung" sau „Elefantul", cum a mai fost denumită, şi care avea ca obiectiv asasinarea de către agenţii SD-ului, la Teheran în 1943, a lui Churchill, Roosevelt şi Stalin. Operaţia a dat greş, pentru că cele trei servicii de informaţii ale celor trei mari puteri au aflat din timp de pregătirile comandoului condus de Otto Skorzerny, şeful Secţiei S — sabotaje, organizat tot din iniţiativa lui Schellenberg. Astăzi mă întreb: Nu cumva Schellenberg, pe de altă parte, a informat ce se punea la cale?

Domnule Cara, nu urmăresc a vă zăpăci cu ipotezele mele. Dacă m-am decis să abordez cazul Schellenberg este pentru că lui îi datorez întîlnirea mea cu Doinaş şi împlinirea unei mari iubiri. Numai înţelegînd tendinţele epocii, pe care apoi le găseşti şi în personalitatea lui Schellenberg, mai poţi înţelege cum a fost posibil ca o „agentă" a lui Schellenberg să ajungă, hai să zicem, amanta lui „B-39".

În prezent se ştie, şi încă oficial, că Schellenberg, în ultimele luni ale războiului, a mijlocit anumite întrevederi şi chiar negocieri între Himmler şi contele Bernadotte, exponent al intereselor Occidentului. Se mai ştie, tot oficial, că Schellenberg a ajutat, în ultima etapă a conflagraţiei, la eliberarea unor prizonieri. Trebuie să recunoaştem că toate astea la un loc reprezintă prea puţin pentru a i se acorda o sentinţă atît de blajină. Nu cumva a mai făcut şi alte servicii? Şi uite aşa, ca să găsim răspunsuri la unele enigme, trebuie să nu uităm că, la atîţia ani de la terminarea războiului, mai sînt numeroase arhive ultrasecrete inaccesibile cercetătorului!

Ceva mai încolo, cu Schellenberg s-a produs o dramă strict umană. În închisoare, starea sănătăţii l-a adus pe masa de operaţie. Chirurgii îl deschid şi constată că pacientul ducea cu sine o altă sentinţă... una capitală. Tribunalul de la Nürnberg se purtase faţă de el cu indulgenţă. Nu însă şi cancerul depistat înlăuntrul lui. În consecinţă, un alt act de clemenţă îi dăruieşte şansa de a muri în libertate. E sublim să mori în munţii Elveţiei. Şi Schellenberg, luînd noţiunea de libertate ad litteram, îşi caută re-

fugiul în Elveţia. Dar după un timp, justiţia elveţiană care-l adusese pînă şi pe Rudolf Rössler, celebrul *Lucy*, în faţa unei instanţe judecătoreşti, ordonă expulzarea lui Schellenberg, deşi unii prieteni ai săi, printre care şi generalul Masou, fostul şef al serviciului secret din Elveţia, au făcut totul să-l găzduiască. Îşi găseşte, în cele din urmă, adăpost în Alpii Italieni, pe malul Lacului Maggiore, la Pallenza. A mai trăit, după operaţie, trei sau patru ani, în care răstimp şi-a scris memoriile. Apariţia lor a stîrnit senzaţie. Dar puţini ştiu că adevăratele lui memorii sînt cuprinse în „Memorandumul de la Trosa", în stenogramele interogatoriilor luate la Londra de către Intelligence Service.

După război n-am ezitat să-l caut. Ultima oară l-am întîlnit la Salzburg, în Austria, pe la sfîrşitul anului 1943. Mă convocase acolo urgent. Niciodată n-am fost prea convinsă că Schellenberg a fost un nazist fanatic, dar asta nu-l face mai puţin vinovat în ochii mei şi ai omenirii.

Prin 1951, i-am descoperit ascunzătoarea de la Pallenza şi n-am ezitat să-l vizitez. Nu mai era decît o umbră ce se pregătea să treacă în lumea umbrelor. Moartea îi mocnea în ochi, iar el, resemnat, aştepta clipa. Nu prea s-a bucurat reîntîlnindu-mă şi nu pentru că prezenţa mea i-a amintit de capcana întinsă pentru a mă aduce în rîndul agenţilor dirijaţi de el personal... Nu, nu. Era o epavă ce simboliza dezagregarea şi prăbuşirea Reich-ului hitlerist şi, natural, se suporta greu în această situaţie.

De multe ori a stat Schellenberg de vorbă cu mine în cabinetul său secret de la Berkastrasse, care-ţi încînta privirile, căci părea mai curînd biblioteca unui intelectual însetat de cunoaştere şi nicidecum a unui comandant SS, împuternicit cu conducerea unui serviciu secret. Citindu-i memoriile — reţineţi că n-a mai apucat să-şi vadă cartea în librării — am întîlnit o pagină dedicată cabinetului său, adică bibliotecii care mă fascina ori de cîte ori mi se oferea prilejul s-o văd. Dezvăluirile lui m-au decepţionat... Microfoane peste tot, printre cărţi, sub birou, chiar şi sub o lampă. Povesteşte că toate conversaţiile erau imprimate automat. Nimic nu scăpa microfoanelor, nici cel mai slab şi neînsemnat sunet. Mai relatează apoi că specialiştii lui

montaseră în structura mobilei arme automate care, la o simplă apăsare de buton, se declanşau simultan. Un alt buton era legat de un sistem de alarmare, atît interioară cît şi exterioară. Blocarea intrării în sediul său se realiza fulgerător.

Ştii, domnule Cara, atunci, la Pallenza, am stat de vorbă cu un Schellenberg care mirosea a mort. Voiam să-l rog să-mi lumineze cîteva aspecte obscure legate de activitatea mea, a lui Radu Doinaş. Din păcate, nu i-am putut suporta mult timp prezenţa — era o prezenţă deprimantă — mai curînd decît îmi propusesem am făcut cale întoarsă. E drept, am lămurit eu cîte ceva şi nu regret nici pînă astăzi că l-am căutat şi că am stat de vorbă cu el. De pildă, printre altele, l-am rugat — în numele memoriei lui Radu Doinaş — să-mi explice ce s-a petrecut în realitate în decembrie 1942, cînd Horia Sima a fugit din Germania aşa cum ai evada dintr-o puşcărie oarecare. Nu era chiar cea mai arzătoare problemă ce voiam s-o rezolv, dar Radu Doinaş — pe care-l interesa nu numai obţinerea informaţiei, ci şi structura, concepţia, stilul serviciului de spionaj cu care se înfrunta — studiind în special acţiunile SD-ului, ajunsese in 1942 la cîteva ipoteze. Una dintre ele suna cam aşa : SD-ul are cu siguranţă fie o echipă de scenarişti, fie un singur scenarist, însă de geniu, căci fiecare operaţie întreprinsă de nazişti, începînd cu incendierea Reichstag-ului, susţinea Doinaş, avea la bază un scenariu în toată regula. Scenariile „Austria", „Cehoslovacia", „Polonia", „România"... Scenariile „Anglia", „Uniunea Sovietică"... Şi se întreba cine era „marele dramaturg" al R.S.H.A. Hitler ? Himmler ? Heydrich ? Nu cumva chiar Walter Schellenberg, „eminenţa cenuşie" ? Cînd l-am auzit prima oară pe Radu dezvoltîndu-şi ipotezele, am crezut că glumeşte. Pe urmă i-am dat dreptate. Tot el mai susţinea că acolo unde există scenarişti de geniu, există şi actori de înaltă clasă. Îl considera pe Hitler un mare actor, avînd o „trupă" de interpreţi pe măsura lui. Pentru că, odată un scenariu scris, susţinea Radu, mai trebuia şi interpretat, în adevărata accepţiune a cuvîntului, de toţi cei care intrau şi ieşeau din scenă. În acest sens, Hitler-actorul a reprezentat un stimulent pentru toţi colaboratorii lui apropiaţi.

Odată chiar, Radu, dezvoltîndu-și ipotezele, mi-a povestit scenariul unor operații. De pildă, urmărind evenimentele politico-militare de zi cu zi ale anilor 1942—1945, mi-a povestit scenariul „evadării" lui Horia Sima din Germania, ca și cînd ar fi participat la scrierea lui. Voiam deci să obțin din partea lui Schellenberg cîteva confirmări. Le-am obținut. În vederea întîlnirii cu dumneavoastră, domnule Cara, am așternut pe hîrtie schițele unor scenarii de care mi-a vorbit Radu.

Mă întrebați de ce m-a preocupat într-un asemenea grad ipoteza „scenariilor" ? Pentru că ele, confirmate de Schellenberg, dezvăluie contemporaneității un element nou, monstruos, introdus de Hitler nu numai în spionaj, ci și în arena politică internațională. Vedeți dumneavoastră, domnule Cara, pînă la Hitler și făurirea Reichului său blestemat, statul, în structura sa constituțională, prevedea existența unui singur serviciu secret pus în slujba țării și sub controlul guvernului aflat la putere. Hitler însă a autorizat și legiferat activitatea unui serviciu de spionaj al partidului său. Nici un conducător de partid, pînă la Hitler și după el, n-a cutezat să creeze asemenea aparate monstruoase. Acesta este acel element nou de care vă vorbeam. Ceea ce nu îndrăznea să inițieze și să organizeze Canaris, care oricum respecta regula jocului, a inițiat și organizat SD-ul. Trecînd în revistă scenariile interpretate de Hitler și trupa lui, Radu Doinaș a ajuns să constate că în fața acestui element nou, serviciile de spionaj și contraspionaj ale celorlalte țări au fost, o vreme, deconcertate, și s-au familiarizat mai tîrziu cu stilul asasin al acestor organizații naziste. De aceea, primele victorii blitz ale lui Hitler au fost dobîndite mai mult datorită R.S.H.A.-ului decît Abwehr-ului. Așa-numita coloană a cincea nu e decît o latură a fenomenului...

Să ne înapoiem însă la Walter Schellenberg care, atunci, la Palienza, răspunzînd întrebărilor mele, asculta metronomul morții.

Domnule Cara, știți de cîte ori a „murit" Radu Doinaș pînă a fi murit cu adevărat la Budapesta ? Una din „morți" o descrieți în „Soarele a murit în zori". Dar pînă atunci,

Radu a mai „murit“ de două ori. În 1941, el urma să-și găsească deznodămîntul și doar datorită unei șanse a scăpat cu o „moarte“ confecționată. L-am întrebat pe Schellenberg : „Nu-i așa că dumneata l-ai trimis la moarte ?“ „Da, eu !“, a recunoscut fosta căpetenie a SD-ului.

Domnule Cara, dar ar fi mai cu folos dacă am lua-o metodic... Nu-i așa ? S-o luăm din toamna lui 1940... Cu ce știți dumneavoastră, cu ce știu eu, nu se poate să nu scoatem adevărul la suprafață.

II. Toamnă cu frunze negre

1

Visasem. Nu mă înșelam. Un vis încețoșat. Nu mi-l aminteam prea bine. Din pricina băuturii. Băusem în ajun la clubul Asociației corespondenților străini, băusem din prostie, dacă nu chiar din disperare. Fără să-mi fi pierdut însă mințile. Se bulucise peste mine corespondentul la Berlin al ziarului italian „Corriere de la Sera" — un milanez obez, cu glas pițigăiat — îndemnîndu-mă : „Să bem ! Să sărbătorim momentul ! Axa... Marea Axă va mai avea în Europa un aliat !" Nu-l mînase spre mine toastul ăsta entuziast față de politica lui Hitler sau a lui Mussolini. Cel puțin așa mi se păruse, căci detectasem în cuvintele lui un ton insinuant. Ba, o clipă, avusesem impresia că italianul cu fundul cît al unui hipopotam voise să-mi comunice o știre sau să-mi transmită o informație importantă pentru România, dar nu știa cum s-o facă. Înțelesesem din bîiguielile lui că trecuse pe la *Externe*, unde auzise că pe scena politică a României urmau să se producă răsturnări spectaculoase. „Să bem ! mă îndemnase obezul. Avem de ce... Europa a murit ! Trăiască Europa !" Era beat sau numai amețit, dar teribil de dezgustător, căci un obez beat și cu voce subțire, de eunuc, nu poate decît să te îngrețoșeze.

În orice caz, în clipa în care am auzit telefonul sunînd — momentul mi-l amintesc perfect — prin minte îmi

umblau cuvintele milanezului „Europa a murit!". Am deschis ochii și am zărit-o lîngă mine pe Ella. Dormea într-o rînă, cu genunchii îndoiți, ca un copilaș. Cine naiba m-a împins să trec pe la locuința ei și s-o car după mine, aici, în patul meu? Nu auzise telefonul și continua să doarmă. De-al dracului, am coborît împiedicîndu-mă de piciorul ei, ca s-o oblig să se urnească, să deschidă ochii sau cel puțin să geamă.

Am aprins veioza: ceasul arăta ora cinci. Cine își propunea să mă omoare cu telefonul atît de devreme? Enervat și somnoros, am ridicat receptorul.

— Herr Doinaș? am auzit la celălalt capăt al firului. Buimăceala mi s-a risipit brusc, de parcă cineva ar fi azvîrlit pe mine o găleată cu apă rece ca gheața. La celălalt capăt al firului era doctorul Otto Dietrich în persoană. L-am recunoscut înainte de a-și rosti numele.

— Herr Doinaș, vreau să fiu primul care să-ți aducă la cunoștință o veste istorică, îmi spunea el animat de o bucurie nestăvilită. Așa că iartă-mă dacă ți-am stricat somnul. Eu nu dorm... Noi nu dormim... E război! Hi! Hi! O telegramă sosită de la București la Ministerul de Externe raportează că regele Carol a abdicat, că exmonarhul va părăsi țara în 24 de ore. Cedează fiului său tronul, iar generalul Ion Antonescu devine în felul acesta conducătorul absolut al României.

Era bucuros, fericit, entuziasmat, convins că trăisem 38 de ani, tăinuind în suflet acest vis și că, iată, în sfîrșit, visul s-a împlinit. Nu-și ascundea mîndria că el, dr. Otto Dietrich, șeful presei din cel de-al treilea Reich și prieten devotat al meu, fusese cel dintîi care mă sculase din somn ca să mă facă fericit.

Iar eu am amuțit. Literalmente, vestea m-a paralizat, deși mă așteptam ca în țară să se producă o schimbare de guvern.

— Te înțeleg, prietene. Și eu aș reacționa la fel...

Propria sa inițiativă îl aferase într-atît, încît pusese tăcerea mea pe seama emotivității.

— Înainte de a te apuca să-ți scrii articolul de salut adresat noului regim ce se va instaura în țara dumitale, aruncă o privire pe harta Europei!

Am bîiguit un răspuns :

— Îți mulțumesc, domnule Dietrich! N-o să uit niciodată clipa asta !

— Așa-i că nu ești supărat pe mine că te-am sculat la un ceas atît de matinal ? cochetă el.

— Din contră, îți sînt recunoscător.

Am rămas cu receptorul în mînă, năucit de „marea veste". Aș mai fi rămas așa multă vreme, dacă n-aș fi auzit dinspre dormitor un zgomot asemănător unui mieunat. Ella se trezise și, ridicată în capul oaselor, mă privea cu niște ochi cîrpiți de somn. M-a întrebat ce-i cu receptorul din mîna mea. N-am scos o vorbă, nici n-aș fi fost în stare, am închis doar telefonul. N-a insistat să-i răspund. Bine a făcut, căci altfel s-ar fi întîmplat ceva grav și ireparabil. Fata asta blondă, cu o mutrișoară ca de păpușă, avea însă un bun simț nativ. Lovindu-se de muțenia mea, a preferat să-mi întoarcă spatele și să-și reia somnul. Încercarea i-a fost încununată de succes.

Eu însă mi-am aprins o țigară și m-am lăsat moale, ca un leșinat, în fotoliu. „Aruncă o privire peste harta Europei !" îmi tot răsuna în urechi, iritîndu-mă, recomandarea lui Dietrich. Ca să aflu, la acel ceas matinal, starea Europei nu era absolut necesar să consult harta sau globul pămîntesc. „Deutschland über alles !" devenise o realitate sîngeroasă a zilelor ce le trăiam. Franța fusese îngenuncheată, umilită apoi să semneze o capitulare rușinoasă ; odată cu Franța fuseseră îngenuncheate și Belgia, Olanda, Danemarca. Ca un giulgiu de sînge se întinsese „Deutschland über alles" peste trupul hăcuit al Cehoslovaciei, în timp ce Poloniei încă nu i se găsise o identitate administrativă. Țara noastră va fi ocupată ? Va fi Ținut ? Protectorat ?

Să privesc harta ! Să salut „VICTORIA" !

Bătea un ceas grav, de moarte. Venise rîndul țărilor din Balcani. Pînă mai astă-vară, România reprezenta o barieră în calea Reich-ului spre Sud-Estul Europei. Dar țara fusese amputată. Ca să intre mai bine în buzunărelul mic al Führer-ului. Imaginea, pe cît de plastică, pe atît de sinistră, aparținea unui ziarist portughez pe care îl și pălmuisem la o recepție, deși omul a cam avut drep-

tate. Hitler se pregătea să ne vîre într-unul din buzunarele sale. Îl vor ajuta legionarii care, odată ajunşi la putere, se vor agăţa de Axă ca de un colac de salvare. Nu-ţi trebuia să fii un mare om politic ca să înţelegi că, din momentul acela, maşinii de război hitleriste i se deschidea cale liberă spre ţările balcanice.

Nu m-am pierdut cu firea. Treceam însă printr-o criză pe care nu numai că o simţeam, dar o şi „vedeam", ceea ce-mi permitea s-o cercetez şi, într-o anumită măsură, s-o şi stăpînesc. Era o criză de desperare şi poate că nu i-aş fi simţit atît de intens gustul, dacă m-aş fi găsit acasă şi nu printre străini. Singurătatea, în asemenea momente dramatice, e îngrozitor de copleşitoare. Să cauţi un punct de sprijin ! Unde să-l afli ? În apartamentul meu de pe Alexanderstrasse ? Sau dincolo de zidurile sale, spre Wilhelmstrasse, de unde începeau instituţiile care guvernau victorioase conflagraţia ?

Eram singur, rupt deocamdată de orice legătură. Ce mi se va cere de acum încolo ? Să mi se ceară ? ! ? ! Hm ! ce prostie îmi mai trecea prin cap ! ? ! Ce să mi se mai ordone de acum încolo ? Eram doar ofiţer... şi încă unul cu misiuni speciale la Berlin, aparţinînd Secţiei a II-a Informaţii şi Contrainformaţii. Cine oare de la Bucureşti va îndrăzni să-mi dirijeze misiunile împotriva Reich-ului ?

Absurdă conjunctură ! Ella, agenta lui Schellenberg şi „iubita" mea, dormea dulce în patul lui „B-39". Spre norocul ei, poate şi al meu. Iar eu eram obligat „să fiu vesel şi fericit", căci doctorul Otto Dietrich în persoană mă ridicase din pat ca să-mi comunice „victoria" de la Bucureşti, fiind convins că o asemenea veste mă va face să chiui de bucurie.

„Hai, Radule, digeră-ţi acum toată desperarea, mă îmbărbătam eu. Începe o zi grea, iar cînd vei ieşi la lumina ei, vei fi obligat să arborezi steagul „victoriei şi fericirii tale" ! Colegii de la legaţie trebuie să-l vadă clar !"

Catinca ! Ce va fi acum cu ea ? Situaţia ei era fără doar şi poate mai dramatică decît a mea. Moruzov, şeful ei, se află în zilele acestea la Veneţia, la o consfătuire secretă cu amiralul Canaris şi cu generalul Carboni, şeful spionajului italian. Ce-o fi făcînd acolo ? Nu cumva ami-

ralul Canaris l-a atras pe Moruzov la Veneţia exact la ceasul cînd Carol al II-lea ar fi avut mai mult ca oricînd nevoie de serviciile lui ? Nu devenise oare Moruzov un instrument de bază în guvernarea personală a regelui ? Dacă aşa stăteau lucrurile, mişcarea lui Canaris era ingenioasă şi bine calculată.

(Doamna Juliette de Beaumont : Doriţi, domnule Cara, să cunoaşteţi părerea mea în chestiunea asta ? Deşi ea nu va fi una pe deplin autorizată, am s-o spun totuşi. Nu, nu cred că amiralul Canaris l-a atras pe Moruzov la Veneţia, la acea memorabilă consfătuire cu generalul Carboni, pentru a-l dezarma pe Carol al II-lea şi a uşura astfel acţiunea lui Antonescu şi a legionarilor. Ştiu în mod sigur — mă aflam şi eu la Veneţia şi mi-au trecut prin mîini informări zilnice — că şeful Abwehr-ului l-a avertizat pe Moruzov că legionarii, în frunte cu Antonescu, pregătesc o lovitură politică. Totuşi el a rămas la Veneţia. De ce ? De ce se credea într-atît de stăpîn pe situaţie ? Pentru că el negociase în secret cu Horia Sima şi, datorită unor bani grei, căpetenia legionară îi devenise un aşa zis agent de elită. O clauză a negocierilor era împăcarea cu tronul, cu Carol al II-lea. Împăcarea avusese loc, nu-i aşa ? Moruzov a jucat mult pe cartea Horia Sima, era convins că acesta nu se va atinge de tron. Şi s-a înşelat amarnic. Aflînd ştirea abdicării lui Carol, Moruzov s-a întors în grabă la Bucureşti, închipuindu-şi că mai putea ajuta cu ceva. Dar acolo, după cum ştiţi, îl aştepta o a doua surpriză : propriul său agent, cu aprobarea lui Antonescu care nu-l înghiţea pe Moruzov, l-a arestat şi în noiembrie i-a închis gura pe veci.)

Mă gîndeam la Catinca. Mi-ar fi fost imposibil să nu mă gîndesc la ea. Destinul ei era legat de cel al lui Moruzov, iar al lui Moruzov de cel al regelui. Vor avea oare legionarii, venind la putere, acces la fişierul şi arhivele organizate de Moruzov ? Vor afla oare nemţii, prin mijlocirea legionarilor, numele agenţilor români care au

acţionat şi acţionează pe teritoriul Germaniei sau pe teritoriile acaparate de Reich ?

Mă gîndeam la Catinca — agenta nr. 1 a lui Moruzov la Berlin — şi o vedeam înaintea ochilor : înaltă, severă şi totuşi atît de feminină în ceasurile de dragoste ce şi le dăruia ! Va rămîne Moruzov în continuare creierul Serviciului secret ? Ar fi fost normal să rămînă. Doar el aşezase pe baze noi raporturile dintre Abwehr şi Serviciul secret ! După informaţiile ce le deţineam, Moruzov izbutise să cîştige încrederea şi simpatia lui Canaris. Acesta nu-l va lăsa, prea cunoştea valoarea şi capacitatea omologului său român. Îmi plăcea să cred că amiralul Canaris va menţine şi pe mai departe colaborarea cu Moruzov, căci numai aşa o mai vedeam pe Catinca salvată şi la fel pe ceilalţi agenţi din reţeaua informativă română din Germania.

(Doamna de Beaumont : Într-adevăr, domnule Cara, situaţia politică din România, în toamna lui 1940, prezenta particularităţi care se cer studiate separat, apoi în bloc. Strada, cum se zice, fierbea. Undeva însă, în umbră, se ducea un război. Toate centrele şi rezidenţele de spionaj din România erau în stare de alarmă. Urca la putere o dictatură de tip hitlerist. Cea monarhică, de bine de rău, voise totuşi o ţară neutră. Să ne reîntoarcem însă la ceea ce istoricii numesc războiul din umbră. Mie nu-mi displace formula şi cred că ea corespunde pe deplin unei stări de fapt.

Atras de evenimentele din România, amiralul Canaris a sosit, pe neaşteptate la Bucureşti, spre seară, cu avionul. Sosea, bineînţeles, şi cu gîndul să-l salveze pe Moruzov. I s-a creat însă o situaţie protocolară „sui generis"... Să nu vă mire că sînt la curent cu vizita lui Canaris la Bucureşti : eram mereu pe urmele lui. Timp de patru zile, din ordinul generalului Antonescu, amiralul, găzduit, ca şi în vizitele anterioare, la „Athénée Palace", n-a putut lua nici un contact cu partea română. Abia la 11 septembrie, Canaris a fost primit de noul dictator al României.

În cadrul acelei convorbiri, Antonescu a aprobat baza și țelurile colaborării dintre Abwehr și Serviciul secret român. A aprobat aproape tot ce inițiase Moruzov, un singur lucru însă nu a aprobat — eliberarea lui Moruzov. În fond, amiralului îi era tot una cu cine urma să colaboreze de acum înainte, cu Moruzov sau cu Eugen Cristescu, din moment ce noul șef al statului aprobase colaborarea.

Există, domnule Cara, în deznodămîntul celor doi ași ai spionajului contemporan un element comun care n-ar trebui să scape nici unui cercetător sau unui scriitor, să zicem... Mihai Moruzov a murit asasinat de legionari la Jilava, la începutul conflagrației. Iar amiralul Canaris a fost și el executat de SS-iști, tot într-o pușcărie, dar după cinci ani (doar cu patru luni înainte de terminarea războiului.)

Fumam țigară după țigară, îmi simțeam gura amară. Cînd și cînd auzeam răsuflarea Ellei. Din nou am văzut-o în gînd pe Catinca. Ca și mine, fusese blestemată la o dublă existență. A acționat din umbră... Poate va mai acționa. Cine oare îi va prețui trecerea sa prin viață ? Cum va trăi de acum înainte ? Va accepta Catinca noile misiuni ce i se vor transmite de la București ? Va accepta ea să lucreze în favoarea celor care au dictat trecerea satului ei natal din Ardealul de Nord sub ocupație hortistă ? În fond, ce i se poate pretinde unei agente aflate peste hotare, cînd unii dintre marii politicieni ai țării au fost forțați să capituleze ? !

Poziția mea este însă alta. Eu mă număram printre „victorioși" ! Eu sînt omul căruia „istoria i-a dat dreptate" ! Bucuros, nevoie mare, mă voi așeza la mașina de scris și voi concepe un „salut" memorabil. Voi aplauda detronarea lui Carol al II-lea. Voi aplauda urcarea pe tron a lui Mihai, voi aplauda noua forță politică a țării. Voi aplauda, iar viața va trebui să-mi fie un zîmbet nesfîrșit. Unii chiar mă vor invidia. Doinaș a știut pe ce carte să mizeze. L-a făcut mumă-sa cu noroc ! Avere, simț politic, carieră !

Și iarăși a țîrîit telefonul. Înainte de a fi rostit o vorbă, l-am auzit pe Otto Dietrich gîlgîind de fericire

în receptor, apoi mi-a zis, bineînțeles tot în intenția de a mă satura de fericire.

— Herr Doinaş ? Ah, cred că încă nu te-ai apucat să scrii articolul. Prietene drag, îți telefonez chiar de la Ministerul de Externe. Am aflat amănunte. Aseară, Antonescu a fost la rege și i-a cerut din nou să abdice, cu insistențe care au mers pînă la amenințare. I-a dat un ultimatum. Pînă în zori, la ora 4, să ia o hotărîre. Iar regele ce a făcut ? A trimis la legația germană pe un om al lui ca să-i ceară ministrului Fabricius părerea. Și, prietene dragă, ce crezi că i-a răspuns ministrul nostru ? Că Reich-ul nu pune preț pe rămînerea lui Carol în țară, că tocmai ca ambasador al Germaniei ce era studia mersul trenurilor să vadă cu ce tren ar putea acest descendent al Hohenzollern-ilor să părăsească România... Ce zici, tare, nu-i așa ? Legionarii au cîștigat partida... Nu știu cine-i generalul Antonescu, dar se pare că nu-i de glumit cu el... Cum mai aflu ceva noutăți, te sun.

Liniștea s-a refăcut. Abia atunci am descoperit că Ella făcuse ochi, că se răsucise pe partea stîngă, așa încît să mă poată privi.

— Stai, dormi mai departe ! o îndemnai.

A închis ochii zîmbindu-mi leneș, a recunoștință.

Da, legionarii cîștigaseră partida ! Evident, cu sprijinul ambasadorului german la București, și nu numai al lui. „Nu știu cine-i generalul Antonescu, dar se pare că nu-i de glumit cu el !“ îmi răsunau în urechi cuvintele lui Otto Dietrich. Eu însă mai știam cîte ceva despre noul conducător al țării. Dar ce importanță mai avea asta ? Mie îmi revenea obligația să scriu un articol, un salut generalului, legionarilor. Cît timp mă mai găseam pe scena berlineză, eram forțat să-mi joc rolul. „Bucuria“, alimentată de evenimentele de acasă, nu putea să fie decît una sinceră, convingătoare. Nici o clipă nu-mi era permis să mă retrag în culise unde, nevăzut de nimeni, să-mi urlu obida sau să plîng. Da, da, să plîng ca în anii copilăriei. Pînă la noi ordine însă, eram forțat să-mi port peste tot „bucuria“ și chiar să mi-o strig.

Pînă la noi ordine ! Cine mi le va da ? Generalul Petrescu, Dumnezeu să-l ierte, îmi ordonase să intru în foc. Cu o misiune clară, la care subscrisesem cu toată

ființa mea. Generalul însă trecuse nu de mult în lumea umbrelor. Cine oare, la București, în cadrul Secției a II-a, mai cunoștea rosturile mele la Berlin ?

Am simțit deodată privirile Ellei. Nu izbutise să-și readoarmă somnul : miorlăia, mă chema astfel iarăși lîngă trupul ei cald și pătimaș. Dacă doctorul Otto Dietrich, îmi spuneam, își asumase, în numele „prieteniei" noastre, misiunea de a mă ține la curent cu „marile victorii germane" de la București, misiunea Ellei avea să fie alta : să raporteze SD-ului cît de fericit mă făcuse știrea că ministrul Fabricius îi adusese la putere pe Antonescu și Sima și stabilise trenul cu care Carol al II-lea să părăsească țara. M-am lăsat deci invitat de privirile fetei și, furișîndu-mă în așternut, am îmbrățișat-o căutîndu-i urechiușa albă, transparentă. Am început astfel să-mi murmur „bucuria" așa cum trebuia ca să ajungă pe biroul lui Walter Schellenberg.

Am fost într-atît de convingător, încît am auzit-o pe Ella exclamînd :

— Tare mai doresc să-ți cunosc țara !

— Într-o zi o să te iau cu mine, Ella, îți promit !

Nu bănuiam în acele ore ale zilei de 6 septembrie că nu va trece mult și voi pleca spre țară, luînd-o cu mine pe Ella, slujitoare a *Salonului Kitty*, a cărei fotografie onora albumul stabilimentului de pe Gisebrechtstrasse.

Documente

Serviciul de Siguranță
al Reich-ului
Biroul VI

25.08.40
Nr. CF a 3542

ORDIN
către
BIROUL VII, B

În cadrul biroului de presă al legației României la Berlin, se află acreditat și ziaristul Doinaș Radu. Vă ordon

să treceți urgent la întocmirea fișei sale, urmînd a-mi fi prezentată pînă la 15 septembrie a.c.

Brigadenführer SS
W. SCHELLENBERG
27.08.940

Strict confidențial

NOTĂ

În atenția d-lui

AMIRAL CANARIS

Nu cunoaștem motivul pentru care Serviciul de siguranță — Biroul VI — a ordonat Biroului VII-B întocmirea fișei ziaristului român Doinaș Radu, acreditat pe lîngă Biroul de presă al legației.

Rezoluție : Urmăriți evoluția ordinului de mai sus

CANARIS

2

Am scris salutul. A și apărut. Doctorul Otto Dietrich a avut grijă să-l reproducă și în coloanele oficiosului nazist. Masca mea de „om fericit" care-și vede, în fine, împlinite năzuințele, stăruia pe chipul meu ziua și noaptea, de parcă cineva mi-o fixase pentru tot restul vieții.

Treceam zilnic pe la legație, unde existau două aparate de radio deschise în permanență. Îmi găseam colegii îngrămădiți în jurul lor. La București, ploua cu proclamații, cu apeluri, cu deshumări, cu procesiuni religioase. La ceasul acela de cumpănă, aparatele de radio reprezentau singura legătură cu țara, căci Ministerul de Externe dăduse cu totul uitării legația de la Berlin.

(Doamna de Beaumont : Din tot ce mi-ați povestit cu realizarea volumului doi, îmi dau seama că vă lipsește documentarea cu privire la un moment foarte important din viața lui „B-39". Cred că Doinaș nu i-a

relatat lui Vanghele multe din întîmplările sale. Aţi stat de vorbă cu domnul Medoiu... Gheorghe Medoiu ?... Pe vremea aceea maior în cadrul Secţiei a II-a.

Corneliu Cara : Nu !...

Doamna de Beaumont : Păcat ! Căutaţi-l. Poate mai trăieşte. Ştiaţi că Doinaş a fost la Bucureşti în ziua de 14 septembrie ?

Corneliu Cara : Nu, nu ştiam !

Doamna de Beaumont : O să vă povestesc eu cîte ceva, restul poate că-l aflaţi de la Medoiu dacă mai este în viaţă.)

Nu aveam de ce să stau cu urechea în aparat. Doctorul Otto Dietrich mă informa aproape zilnic, iar uneori de cîte două sau trei ori pe zi. Îmi citea la telefon pînă şi telegramele lui Fabricius adresate lui Ribbentrop. Mi-era limpede că generalul Antonescu care, între timp, îşi lepădase uniforma militară şi o îmbrăcase pe cea legionară, căuta formula unui guvern destinat să împace şi capra şi varza. Maniu şi Brătianu erau şi ei pe acolo, prin preajma generalului, cu sfaturile, cu recomandările lor. Deşi din telegramele pe care Dietrich mi le citea la telefon rezulta clar că numai sfaturile lui Fabricius erau luate în seamă.

Umblam prin clădirea legaţiei ca printr-un cavou. Dintre toţi cei care-mi ieşeau în cale, mă interesa doar o singură fiinţă — Catinca Bentoiu. Arestarea lui Moruzov, precum şi celelalte evenimente din ţară lăsau în sufletul ei răni deschise. Slăbise ; o paloare de om suferind i se înstăpînise definitiv pe chip.

Erau cu toţii într-o aşteptare plină de încordare. Nici eu, „omul zilei“, nu făceam excepţie. Cine va prelua „Externele“, ce curs va lua activitatea legaţiei de la Berlin, cui îi va reveni „marea cinste“ de a o „reanima“ ?

Aşteptarea mea a luat sfîrşit în seara zilei de 13 septembrie cînd m-am pomenit chemat la telefon de doamna Raluca Petrescu, văduva generalului Petrescu, fostul meu şef.

— Răducule, dragă, ce faci tu, feciorașule ? Eşti bine, sănătos ?

Vorbirea ei caldă, maternă, mîngîietoare mi-a înmuiat deodată sufletul... Răspunzîndu-i, am simţit în ochi înţepătura lacrimilor.

— Răducule, mi-e tare dor de tine... Ştii că te consideram ca pe un copil al nostru... Nu cred că mai am multe zile de trăit, aşa că aş vrea să te mai văd o dată, vino, dacă poţi, cît mai repede la Bucureşti...

O ştiam amarnic de singură şi mi-am închipuit-o purtîndu-şi suferinţa prin casa-i pustie. I-am făgăduit că am să fac totul ca să ajung la Bucureşti cît mai repede. Şi m-am ţinut de cuvînt : am găsit un bilet la o cursă aeriană Berlin-Bucureşti a companiei „Lufthansa", iar în seara zilei următoare sunam la locuinţa doamnei Raluca Petrescu.

— Răducule ! a exclamat ea şi, de emoţie, a izbucnit în plîns. Bine ai venit, Răducule ! Doamne, ce bine-mi pare că te văd !

Încărunţise complet şi parcă se făcuse şi mai măruntică decît era înainte. În rochia ei neagră, de doliu, părea o umbră. Mă luă de mînă şi mă conduse în fosta cameră de lucru a generalului.

— Şezi, Răducule, şezi ! mă îmbie, arătîndu-mi fotoliul în care mai şezusem în atîtea rînduri.

Camera era aşa cum o ştiam : nici un obiect, de la moartea generalului, nu fusese clintit din loc. Doar o panglică neagră îi îndolia portretul de pe birou.

— Cu ce ai călătorit, Răducule ? Cu avionul ? Dumnezeule, ce fericită sînt că te văd sănătos !

Tulburarea nu i se risipise : îşi frîngea întruna mîinile mici şi uscate. Privind-o, aveam impresia că voia să-mi spună ceva şi nu se putea hotărî. Şi nu mă înşelam.

— Răducule, ştiu cît eşti de ocupat, îmi spuse, în cele din urmă, şovăind, de parcă ar fi intenţionat să se scuze. Ştiu cît de ocupaţi sînt bărbaţii în zilele astea !... Nu te-aş fi deranjat. Nu te-aş fi chemat de la datorie..

— Doamnă Raluca, încercai eu să-i vin în întîmpinare, dar se poate să-mi vorbiţi aşa ?... Chemîndu-mă, mi-aţi făcut o mare bucurie ! O bucurie de care aveam atîta nevoie !

Ochii îi erau scăldaţi în lacrimi şi mă scrutau cu vinovăţie.

— Am fost rugată, Răducule, să te chem la telefon și să fac totul ca să te aduc urgent la București. Promite-mi că n-o să te superi !

Tăcu, așteptîndu-mi răspunsul. Cele auzite, firește, mă mirară.

— De ce să mă supăr, doamnă Raluca ? ! Îi apucai mîna delicată și tare îmbătrînită și o dusei la buze. Cine v-a cerut să-mi telefonați la Berlin ?

— Să vezi, Răducule... N-ai vrea să-ți prepar mai întîi o cafeluță ?

Se înviorase doamna Raluca și ochii i se mai limpeziră de lacrimi.

— Mai tîrziu... Sînt nerăbdător să aflu cine-i cel care a apelat la ajutorul dumneavoastră.

— Să vezi, Răducule, începu văduva generalului să-mi povestească, la nici o săptămînă de la înmormîntare, m-a vizitat un maior. Nu-l mai văzusem pînă atunci. Omul s-a recomandat, dar eu, sincer să-ți spun, nici numele nu i-l auzisem vreodată.

O întrerupsei :

— Venise în uniformă ?

— Da... Susținea că a fost cel mai apropiat colaborator al generalului. După ce m-a consolat, a început să-mi vorbească de tine. M-a întrebat dacă te cunosc. Ei, cum să nu-l cunosc pe Radu Doinaș ? ! Mi-am permis, Răducule, chiar să mă laud cu tine.

— I-ați reținut numele ?

— Maior Milea Iuliu, răspunse ea, oarecum intrigată că-i puneam memoria sub semnul îndoielii. După ce s-a convins că te cunosc, mi-a lăsat un plic, presupunînd că atunci cînd o să te rătăcești din nou prin București, cu siguranță că o să treacă și pe la mine.

Îmi dădeam seama că povestea îi plăcea și doamnei Raluca, căci se transfigurase complet : uitase parcă de durerea morții generalului și căpătase un plus de energie.

— Acum trei zile, maiorul Milea m-a vizitat din nou și m-a rugat să-l ajut, adică să te chem eu la telefon și să încerc să te aduc la București. Avea numărul tău de la Berlin... cu el de față, am făcut comanda și tot el m-a sfătuit cum să-ți vorbesc.

Eram uluit, şi nu pentru că un oarecare maior Milea, de care nu auzisem nici eu, mă căuta — într-o zi tot trebuia să mă caute cineva — ci pentru că se apelase la doamna Raluca, preferîndu-se o cale cam întortocheată.

— Scrisoarea a rămas la dumneavoastră ?

— Am păstrat-o... m-a rugat să ţi-o dau de cum o să te arăţi. Eşti supărat pe mine, Răducule ?

Ochii ei buni şi trişti implorau un răspuns.

— Doamnă Raluca, cum aş putea să fiu supărat pe o femeie care duce la îndeplinire o misiune militară ?

Murmură o mulţumire. Se depărtă apoi în tăcere, trecu în dreptul unui raft de cărţi, se ridică în vîrful picioarelor şi din spatele unor volume, scoase la lumină un plic. Mi-l dădu. N-avea nici un antet, ci doar un sigiliu de ceară roşie, de mărimea unei monede de cinci lei. Numele meu fusese scris cu cerneală violetă, menţionîndu-se „Personal".

— Eu, Răducule, mă duc să-ţi fac o cafeluţă... aşa cum numai eu ştiu s-o prepar...

Nu mai aşteptă vreun cuvînt din parte-mi şi ieşi. Ca întotdeauna i-am admirat tactul. Rămas singur, am mai cercetat o dată sigiliul, apoi am deschis plicul. Conţinea o scrisoare. Autorul ei, folosindu-se de aceeaşi cerneală violetă, îmi adresa următoarele cuvinte :

De cum veţi intra în posesia acestui mesaj, telefonaţi la 12573, Loteria „Stănoiu" — şi cereţi-o pe d-na Sanda Gavriloiu. Întrebaţi-o : „Cum pot vorbi cu unchiul dv., domnul Milea ?" Prin bunăvoinţa ei, o să aflaţi cînd, unde şi la ce oră o să ne putem întîlni. Aşteptăm cu nerăbdare un prim semn din partea Dvs.

Atît şi nimic mai mult. Nici o semnătură, nici o iniţială, nici o aluzie la „B-39" sau la Secţia a II-a a Marelui Stat Major. Totuşi textul, dar mai ales „cutiuţa poştală" unde-mi fusese lăsat plicul sigilat mă determinau să cred că acel „domn maior Milea" trebuie să fie succesorul generalului Petrescu, chiar dacă gradul nu-l indica. Aşadar, n-am fost abandonat. Probabil că, în afară de general, mai fusese cineva la curent cu misiunea mea la Berlin. Mă înviorasem de parcă scrisoarea m-ar fi conectat dintr-o dată la un circuit regenerator. Obişnuit însă să tai firul în patru, m-am întrebat dacă nu-i cazul

să fiu ceva mai prudent. Se schimba nu un guvern, ci un regim. Chiar în ziua sosirii mele la București, ziarele publicau lista cu membrii noului cabinet. Era un amestec ciudat de legionari, militari și tehnicieni ai lui Maniu și Brătianu. Pe ruinele vechiului stat, fusese proclamat unul nou, național-legionar, indiscutabil după modelul Reichului — stat național-socialist. Iar eu eram ofițer... și încă unul de informații aparținînd Marelui Stat Major. Care-mi va fi soarta ? Voi fi oare chemat să slujesc noul stat ? Da, îmi răspundeau legile în vigoare. Dar într-o asemenea situație, conștiința mea, vederile mele politice intrau în conflict cu doctrina noului stat.

Am privit în jur cu o nostalgie amestecată cu o tristețe îndreptățită. Aici, în încăperea asta, încărcată cu cărți și covoare vechi, mai anul trecut, generalul Petrescu, omul care condusese cu atîta inteligență și responsabilitate militară Secția a II-a, mă aruncase în vîltoarea unei lupte ce se extindea de la o zi la alta. Iar acum, iată, tot aici, însă într-o cu totul altă conjunctură politico-militară a țării, îmi era dat să primesc un ordin, cu siguranță hărăzit să mă proiecteze pe o altă orbită.

Am auzit pașii doamnei Raluca apropiindu-se și am tresărit, uitasem de ea. A intrat abia auzit și a așezat cafelușele pe o măsuță, în dreptul celor două fotolii : o aromă plăcută se răspîndise în aer.

Am mai văzut-o apoi pe doamna Raluca îndreptîndu-se către biroul generalului : a scos dintr-un sertar o tabacheră de platină și a revenit lîngă mine. După ce m-a îndemnat să-mi beau cafeaua, mi-a întins-o.

— Uite, Răducule, păstrează-o. În memoria lui... Ținea mult la tine și te considera un bărbat adevărat. Să-ți poarte noroc, Răducule ! Și să te ajute Dumnezeu să reușești în tot ce vei face și de-acum încolo !

Mă ridicai în picioare și, tulburat de tot ce se petrecea cu mine în seara aceea, mă lăsai îmbrățișat și sărutat pe obraji. Apoi, înduioșat, îi apucai mîinile și i le sărutai cu evlavie.

(Cara : Ați văzut vreodată tabachera asta ?

Doamna de Beaumont : Nu se despărțea niciodată de ea. Uneori se uita la tabacheră așa cum te-ai uita

la o fotografie. Multă vreme, chiar foarte multă, nu mi-a dezvăluit proveniența sa. Era o tabacheră plată, pe care mîna măiastră a unui gravor încrustase o monogramă... Știu că în momentul cînd a fost prins la Budapesta, Radu Doinaș a avut-o asupra lui.)

M-am întors la locuința mea din Cotroceni, discret, fără a semnala unor prieteni sau amici prezența mea în București. Nici măcar lui Stelian Popescu nu i-am semnalat-o. Doamne, și cum mai doream să dau o raită pe la „Capșa" sau pe la „Café de la Paix", să respir pentru un ceas-două aerul cafenelei bucureștene ! Mi-ar mai fi plăcut apoi s-o caut pe ziarista Luiza Văitoianu — „Nebuna din Sărindar" — cum o porecliseră colegii ei de breaslă și s-o invit la mine să ne petrecem noaptea împreună. Mi-am înăbușit însă mai toate dorințele, repetîndu-mi întruna : Mai întîi întîlnirea cu maiorul Milea, autorul mesajului, să văd în ce ape mă scald și pe urmă, dacă va fi cazul, voi ceda ispitelor bucureștene.

Am avut un somn agitat, neobișnuit pentru mine. Însă dușul de dimineață, rece, biciuitor, mi-a izgonit starea aceea confuză cu care mă trezisem.

La ora nouă, formam la telefon numărul 12573. Mi-a răspuns o femeie — Sanda Gavriloiu — căreia i-am adresat întrebarea : „Cum pot vorbi cu unchiul dumneavoastră, domnul Milea ?" „După cîte știu, este în București, mi-a răspuns ea cu o voce care nu înregistrase nici o fărîmă de uimire. Am să încerc să dau de dînsul. Așa că v-aș ruga să reveniți la telefon cam peste o jumătate de oră."

M-am conformat. Într-adevăr, la nouă și jumătate, Sanda Gavriloiu îmi comunica următoarele : „Am dat de unchiul meu, s-a bucurat că l-ați căutat și vă roagă ca la zece și jumătate să-i telefonați la 17322. Ați reținut numărul ? 17322. Chiar el o să vă răspundă."

Deci încă o oră de așteptare. Am deschis aparatul de radio, dar l-am închis imediat, îngrețoșat de citirea acelorași proclamații patriotarde. Neavînd cum să-mi petrec timpul, am început să umblu ca un bezmetic prin cele șase camere ale vilei. Totul îmi părea străin, ca și cum, dintr-o eroare greu explicabilă, aș fi nimerit în

casa altcuiva. Senzaţia asta de înstrăinare mă neliniştea, mi se părea că am de-a face cu simptomul unei boli primejdioase. De aceea am zăbovit ceva mai mult în odăiţa mea de licean, în căutarea unor lucruri, a unor amintiri menite să-mi risipească senzaţia care mă stăpînea. Cotrobăiam prin propriile mele amintiri întocmai ca un fur. Am găsit, în cele din urmă, într-un dulap, ascuns sub un munte de multe alte obiecte, un „Yo-Yo". Doamne, cît mă bucurasem cînd tutorele meu, unchiul din partea mamei, îmi adusese în dar acest joc simplu şi fascinant! Ca în anii copilăriei, l-am prins de degeţul arătător şi am început să mă joc, redeşteptîndu-mi astfel un sentiment infantil şi odihnitor.

Nu mă despărţisem de „Yo-Yo" nici în momentul cînd, la zece şi jumătate, formam numărul indicat de Sanda Gavriloiu. Un glas milităros mi-a răspuns: „Milea la telefon!" I-am spus cine sînt. Mi-a urat un „Bine aţi sosit!" adăugînd imediat: „Vă aşteptam cu nerăbdare! Aş vrea să ne întîlnim încă în cursul acestei dimineţi!" „N-am nimic împotrivă, am spus. Am revenit în ţară anume pentru această întîlnire...". „Iată ce vă propun... mi-a vorbit necunoscutul Milea cu acelaşi glas milităros, încărcat de energie. Să ne vedem peste un ceas... adică la unsprezece şi treizeci. Ce ziceţi?" „De acord, domnule Milea, mă învoii eu. Indicaţi-mi locul". În clipa aceea eram mai mult ca sigur că voi fi invitat la Marele Stat Major. dar am auzit în receptor adresa: „Reţineţi, vă rog, domnule Doinaş: strada Icoanei 73... Etajul 4... Apartamentul 8... La sonerie o să vedeţi cartea de vizită a locatarei, care este Lisette Vrancea*! Sunaţi scurt, de trei ori... O să vă deschid chiar eu. Aveţi vreo nelămurire? Nu? Vă aştept. La revedere, domnule Doinaş!"

M-am oprit din jocul meu cu „Yo-Yo"-ul. Intram, nu fără regret, într-un alt joc. În înfruntările din umbră, unui ofiţer de informaţie, de orice talie ar fi el, îi este dat să se lovească de tot felul de situaţii mai mult sau mai puţin ciudate. Se nasc atunci în mintea lui întrebări

* Vezi romanul „Un glonte pentru rezident", Editura Militară — 1975.

care-l pot chinui pînă la o totală epuizare nervoasă. Necunoscutul Milea rostise și un nume : Lisette Vrancea. Era normal ca la auzul acestui nume să se iște în mine întrebarea : „Ce caută cunoscuta vedetă a teatrului de revistă „Cărăbuș" într-o problemă militară ? Cum a ajuns, această femeie vestită prin frumusețea, dar mai ales prin extravaganța sa, să-și pună locuința la dispoziția unor întîlniri conspirative ale Biroului 2 ? Prezenta oare această actriță frivolă, amantă de o noapte nu a unor miniștri, ci a unor guverne, garanția necesară acțiunilor informative ?"

Fără doar și poate că nu mi-aș fi pus toate aceste întrebări dacă întîlnirea lui Milea cu mine n-ar fi fost fixată în casa actriței. „O fi și ea vreun indicativ și nu știu eu, gîndeam luîndu-mă singur în zeflemea. Tot culegînd informații la Berlin, am rămas în urmă cu cele din București."

Ziua era caldă, aurie, cum sînt zilele de toamnă la București. Am ieșit în talie, căutînd, în continuare, să trec neobservat. „Incognito în propriul meu oraș !" M-am amestecat printre trecători, am luat tramvaiul 14 și primul lucru care mi-a sărit în ochi au fost insignele Gărzii de Fier, înfipte în reverul taxatorului și al vatmanului. Nu m-am așezat, ci am rămas în picioare, în spatele vatmanului. Vedeam bulevardul Elisabeta în toată splendoarea, pînă la întretăierea sa cu Calea Victoriei. Apoi, în acest peisaj al toamnei bucureștene pe care-l sorbeam cu lăcomie, a pătruns cu violență o ceată de cămăși verzi. Mărșăluia dinspre Schitu Măgureanu. Cît de repede învățaseră să mărșăluiască, precum SS-iștii lui Hitler !

— Vin de la Casa Verde, de pe Gutenberg, simți vatmanul nevoia să-mi spună cu o mîndrie evidentă în glas.

— Și unde se duc ?

A izbucnit în rîs, înainte de a-mi răspunde :

— Se duc în vizită la jidanii de pe Văcărești și Dudești !

Am coborît la statuia lui Brătianu. Cete verzi se adunaseră și în fața Universității. Am ocolit străzile centrale, din prudență. Străbătînd străzile, moleșite parcă de soarele lui septembrie, am ajuns pe strada Icoanei. Am controlat în cîteva rînduri să văd dacă nu sînt urmă-

rit : n-am observat nimic care să-mi dea de gîndit. Puțin mai tîrziu, am intrat în clădirea de la numărul 73 — era un bloc nou, modern, cu opt etaje, așa cum se construiau multe pe atunci.

Prudența nu mă părăsise nici o clipă. N-am intrat imediat în ascensor, ci am urcat scara — vreo zece trepte — apoi am făcut cale întoarsă. Nimeni nu intrase după mine în clădire. Am luat ascensorul, dar n-am apăsat pe butonul etajului patru, ci pe cel de la șase. Acolo, am ieșit, am coborît pe scară, la etajul patru. Cînd m-am oprit în fața cărții de vizită cu numele actriței Lisette Vrancea, m-am uitat la ceas — unsprezece și jumătate. Am sunat de trei ori, scurt. Ușa avea o vizetă și, cîteva secunde, am simțit un ochi iscodindu-mă.

Mi-a deschis Milea : nu era în uniformă. Purta un costum gri, în dungi, cu o croială cam demodată. Am putut să-l văd mai bine cînd am ajuns în holul apartamentului : scund, îndesat, cu un cap mare, pleșuv. Ochii săi de culoarea tutunului aveau sclipiri reci, dure. Toată fața sa, începînd cu conturul sprîncenelor negre, parcă întărite cu cărbunele, și pînă la bărbia-i împinsă înainte, exprima o nesecată energie.

— Vă rog să luați loc, mă invită Milea.

— Sîntem singuri ?

A tratat întrebarea cu seriozitate și m-a asigurat că sîntem singuri. M-am așezat, cercetînd curios interiorul holului ; era mobilat modern, într-o concordanță armonioasă cu spațiul încăperii. Pe pereți doar două tablouri — un buchet de garoafe de Luchian și un cap de copil de Tonitza.

— Domnule Doinaș, mai întîi aș dori să mă recomand : sînt maiorul Gheorghe Medoiu, din cadrul Biroului 2. Eu vă cunosc, pe cînd dumneavoastră nu... Milea e unul din numele mele conspirative.

Se așezase în fotoliu, picior peste picior, fixîndu-și ochii săi duri pe chipul meu relaxat.

— Eu i-am lăsat doamnei Petrescu acel plic sigilat, urmă el, studiindu-mă. Domnule Doinaș, am fost colaboratorul principal al generalului Petrescu — fie-i țărîna ușoară ! Nu sînt șeful Biroului 2, dar, în realitate, conduc efectiv operațiile Biroului 2. A fost ideea generalului

Petrescu ca nu șeful Biroului — firma — ci ofițerul următor să conducă, de fapt și de drept, activitatea. „Șefii, susținea el intuind vremurile grele ce aveau să vină, vor fi mereu schimbați, în raport cu situațiile politice ce se vor ivi, în timp ce un ofițer în subordine, nu !" În concluzie, țin să vă informez că sînt, după general, cel de-al doilea om la curent cu misiunea dumneavoastră la Berlin.

L-am întrerupt :

— Mai există și un al treilea ?

— Nu ! Cînd zîmbea, maiorului i se adînceau în jurul gurii subțiri două cute ; și acum i s-au conturat doar pentru cîteva secunde. Din punctul ăsta de vedere, sînteți bine acoperit. După moartea generalului, n-ați mai primit nici o misiune, căci el, și numai el, reprezenta unica legătură cu „B-39". Pînă la noi ordine, aș vrea să vă aduc la cunoștință că eu sînt cel împuternicit de Secția a II-a să reiau legătura cu «B-39». Fumați ?

Îmi întinse o tabacheră de aur : fuma „Regale". Am luat una, am aprins-o la flacăra brichetei mele. Și-a aprins și el una.

— În consecință, aș vrea să stabilim modalitatea de a...

— De a... ce ?

Nu se aștepta să-l întrerup, și încă într-un mod atît de nepoliticos. Îmi aruncă o căutătură de om mirat că aflase o față necunoscută a interlocutorului său. Totuși, reluă liniștit fraza :

— ... aș vrea să stabilim modalitatea de a duce în continuare la îndeplinire misiunile transmise de Secția a II-a.

— La Berlin ?

— Da, la Berlin !

Rotocoale de fum se vălutăceau între noi : ne priveam ca doi boxeri ce se studiază înainte de a trece la un schimb de lovituri.

— Misiuni informative la Berlin ? ! mîrîi eu printre dinți.

Mîrîi și el :

— Da, misiuni informative la Berlin...

— Domnule maior, nu sînt un oarecare !

— Îmi pare rău, dar nu vă înțeleg.

Nu, nu cred că juca teatru : pur şi simplu nu pricepea la ce se referea reproşul meu. Ce-i drept, nici nu fusesem prea explicit.

— Sîntem, dacă nu mă înşel, stat naţional-legionar... amintii eu cu sarcasm amar. Am devenit astfel susţinătorii Germaniei lui Hitler. Mi se pare că Misiunea militară germană cerută de regele Carol II n-a fost refuzată de generalul Antonescu. Şi acesta-i doar începutul, iar dumneavoastră perseveraţi în a-mi încredinţa misiuni informative la Berlin !

— Ah, asta era ! Chipul îi împietri parcă a ciudă. Prin fumul ţigării aducea cu o mască funerară. Într-un tîrziu, răspunse încruntîndu-se : Tocmai de o asemenea abordare a problemei îmi era teamă.

— Teamă ? De ce ?

— Că n-o să ştiu ce să vă răspund...

Mă revoltai :

— Cum vine asta ? Mă căutaţi, mă convocaţi aici, îmi vorbiţi de noi misiuni, adică mă vîrîţi în foc şi nu ştiţi de ce ? Moruzov a fost arestat. Cine garantează că mîine Abwehr-ul n-o să intre în posesia unei liste cu reţeaua română din Germania sau de aiurea ? Generalul Ţenescu a fost demis, iar împreună cu el alţi 10 generali. Cine garantează că mîine sau poimîine Abwehr-ul, din ordinul noului conducător al statului, nu va avea acces la arhivele Biroului 2 ? Pînă mai ieri ştiam pentru ce risc...

Maiorul Medoiu strivi cu furie mucul ţigării în scrumieră, scrîşnetul dinţilor săi mărunţi ajunse pînă la mine.

— Îmi închipuiam, revenii eu asupra ideii iniţiale, că mă invitaţi aici ca să-mi faceţi un expozeu cu privire la poziţia conducerii armatei în actuala conjunctură. S-au petrecut atîtea mutaţii dramatice în viaţa ţării !...

— Şi se vor mai petrece, domnule Doinaş ! exclamă deodată Medoiu, înălţîndu-şi fruntea spre mine. Aţi ridicat o problemă majoră. Tot ce pot să vă spun este că Abwehr-ul, şi nu numai Abwehr-ul, nu va intra niciodată în secretele arhivelor noastre.

— Chiar dacă generalul-conducător vă va ordona ?

— Chiar şi într-o împrejurare ca asta... Domnule Doinaş, este deocamdată prematur să discutăm prognoza evenimentelor interne.

— Care sînt raporturile armatei cu legionarii ?

— Proaste... se conturează un început de conflict, îmi răspunse de astă-dată maiorul cu o siguranţă care-mi plăcu. Vor să pătrundă şi în armată, să şi-o subordoneze, dar se lovesc de opoziţia fermă a Marelui Stat Major.

Am rîs zeflemitor, chiar cu aroganţă.

— Şi generalul ? Conducătorul ? Cel care a schimbat haina militară cu cămaşa verde, cel care a proclamat România stat naţional-legionar ce părere are în această privinţă ?

Maiorul îşi lăsă capul în piept, vădit indispus de tonul meu. Vedeam însă că omul manifesta faţă de iritarea mea o anumită înţelegere : îşi păstra calmul.

— Generalul este un tradiţionalist... este hotărît să nu îngăduie nimănui să schimbe statutul armatei în stat, iar Horia Sima i-a jurat supunere.

— Fleacuri, domnule Medoiu ! Vă rog să nu fiţi supărat pe mine pentru felul cum vă vorbesc. Oare Hitler nu a făgăduit generalilor Fritsch şi Blomberg că nu se va atinge de armată, de Ministerul de Război ? Şi cînd a fost să fie, a dat cu ei de pămînt şi şi-a subordonat armata. Istoria se repetă aidoma ca în Germania.

— Ce vreţi să susţineţi cu asta ?

Fu rîndul meu să scot tabachera primită în dar de la doamna Raluca Petrescu şi să i-o întind. El o recunoscu şi exclamă uşor tulburat :

— Tabachera generalului !

Ne aprinserăm ţigările şi cînd ne văzurăm din nou învăluiţi în fum, ne reluarăm dialogul :

— Ieri, am citit în ziare lista guvernului. Ministerul de Interne a fost încredinţat unui legionar, nu-i aşa ?

Îmi confirmă :

— Da, lui Petrovicescu !

— Ei bine, aşa a început şi în Germania... Hitleriştii au pus stăpînire pe aparatul de represiune, l-au reorganizat şi l-au transformat într-un instrument de teroare. Poliţia legionară e fermentul viitorului aparat de represiune.

Medoiu suspină adînc, dureros, de parcă sufletul i-ar fi fost o rană deschisă. Zise :

— Domnule Doinaş, repet, e prematur să discutăm pe marginea unor evenimente care sînt în clocot.

Îi amintii că la 11 septembrie, deci cu cîteva zile în urmă, Canaris avusese o lungă întrevedere cu generalul Antonescu şi-l rugai pe maior să-mi spună şi mie cu ce s-a soldat convorbirea celor doi.

— L-a asigurat că între Abwehr şi Serviciul secret colaborarea va cunoaşte, sub conducerea sa, o continuă adîncire. Dealtfel, şi-a subordonat Serviciul secret.

— Şi dumneavoastră îmi cereţi să mă întorc la Berlin ? mă arătai eu iarăşi intrigat.

— De ce nu ? mi-o întoarse maiorul cu o inocenţă aparentă. Sînteţi ofiţer de informaţii, aparţineţi de Biroul 2, iar Biroul 2 ţine de Secţia a II-a, subordonată nu preşedintelui Consiliului de Miniştri ci Marelui Stat Major. Iată şi misiunea ce urmează s-o duceţi la îndeplinire... Scoase din buzunarul de la căptuşeala hainei un portofel, iar de acolo o scrisoare. Poftim ! Citiţi-o !

Despăturii scrisoarea : era scrisă în limba germană, la o maşină veche sau numai cu o bandă uzată. Îi aruncai maiorului o privire neîncrezătoare.

— Citiţi-o ! mă îndemnă el ! Cu glas tare, că nu mă supără s-o mai aud o dată.

Il pot înlocui pe TRISTAN, declara autorul scrisorii, **dacă acest indicativ vă mai spune ceva. Deţin surse la fel de importante şi vă pot oferi informaţii şi documente de prim ordin privind ţara Dvs. Se înţelege, contra unor sume** (în dolari sau franci elveţieni) **negociabile. În caz că sînteţi de acord cu oferta mea, vă rog să încredinţaţi aceluiaşi agent din Berlin care a menţinut legătura cu TRISTAN, misiunea de a mă contacta. Îmi va expedia chiar din Berlin o scrisoare ce va transmite în limba germană cuvintele „Părinţii sînt de acord cu căsătoria lui TRISTAN. Caută-mă la telefonul** (se va indica numărul postului), **în orice zi, dar la ora** (se va indica ora). **Răspunsul îl aştept pînă la 1 octombrie, pe adresa : Berlin XVI, Post restant, Emmerich Weiss“.**

Mai citii o dată scrisoarea, apoi îmi îndreptai privirile spre maiorul Medoiu : acesta nu mai fuma. Mă privea aşteptînd să-mi audă părerea.

— Foarte ciudat, domnule maior ! Cînd şi unde aţi primit scrisoarea ?

Maiorul Medoiu zîmbi cu subînţeles.

— Am primit-o la 4 septembrie... Nu prin poştă, ci aruncată ca o simplă anonimă în cutia de scrisori a Marelui Stat Major.

— Pe numele cui ?

— Al meu.

Tăcurăm minute în şir. Se vede treaba că şi Medoiu, ca şi mine, avea nevoie de un timp de gîndire. Spusei într-un tîrziu :

— Aşadar, autorul ofertei a cunoscut parţial sau în întregime componentele *Operaţiei Nibelungii !* L-a cunoscut pe *Tristan* şi ştie şi de mine.

Medoiu clătină din cap aprobator :

— Nu poate să fie decît un colaborator foarte apropiat al regretatului general Dieter von Flomberg.

Simţii nevoia să mă ridic şi să fac cîţiva paşi, mă scuzai şi începui, urmărit de ochii severi ai maiorului, să mă plimb îngîndurat prin acel hol străin, încălzit de culorile a două tablouri de valoare. Mă oprii, în cele din urmă, în dreptul maiorului şi, înainte de a-mi relua locul, întrebai :

— Aşadar, îmi cereţi să-l contactez pe *dumnealui ?* şi fluturai scrisoarea care se mai afla în mîna mea.

— Da ! confirmă Medoiu fără să ezite.

— Aveţi încredere în asemenea oferte ?

— Experienţa ne demonstrează că oferte de tipul ăsta nu se cer aprioric respinse.

— Generalul Dieter von Flomberg a fost un duşman al lui Hitler, a acţionat dezinteresat, convins că tot ce loveşte în Führer foloseşte Germaniei... Dar *ăsta* cere bani... valută... Condiţionează...

— Poate să fie doar un simplu pretext, fu Medoiu de părere. Cunoaştem şi asemenea cazuri.

Nervii îmi slăbiră din nou, aproape că mă răstii la maior :

— Cum, nici o clipă nu vă gîndiţi că n-ar fi exclus ca Abwehr-ul să ne întindă o capcană ? De ce ar oferi acest Herr Weiss documente şi informaţii unei ţări care s-a aliniat Reich-ului hitlerist ? E un *non-sens*... Cum un *non sens* este şi misiunea ce vreţi să mi-o încredinţaţi.

— Ne-am gîndit, domnule Doinaş. Am analizat propunerea lui Weiss pe toate părţile şi am ajuns la concluzia că merită să încercăm.

— Adică să riscăm, ripostai eu.

— Să riscăm... nu vă contrazic. Ne-am oprit asupra acestei concluzii, pentru că am ajuns la ipoteza că Emmerich Weiss, întocmai ca şi generalul von Flomberg, trebuie să facă parte dintr-o opoziţie existentă în cercurile unor ofiţeri germani. Iar dacă acest Weiss ne oferă şansa de a cunoaşte cu un ceas mai devreme intenţiile viitorului nostru „prieten" şi „aliat", nu văd de ce am refuza. Pentru noi, duşmanul a fost şi rămîne acelaşi.

— Nu înţeleg !

— O să înţelegeţi, domnule Doinaş, o să înţelegeţi cu timpul. De aceea, am fost de părere să lăsăm ca evenimentele să se aşeze, să se stratifice cît de cît. Vă pot dezvălui un fapt de mare importanţă — o fac pentru a vă ajuta să vă înţelegeţi misiunea la valoarea sa reală — se conturează şi în rîndurile noastre o opoziţie antigermană, duşmanul nostru a fost şi rămîne — Reich-ul şi setea sa de expansiune. Cred că asta vă spune destul.

Şi iarăşi între noi se aşternu tăcerea ; dezvăluirea maiorului Medoiu, cu adevărat senzaţională, mă tulburase şi simţeam nevoia de a mă retrage în mine, ca într-o chilie, pentru a reflecta. Aşadar, maiorul Medoiu îmi considera misiunea la Berlin ca făcînd parte din acţiunile tainice ale celor care se constituiau de la o zi la alta într-o opoziţie antigermană !

— Aţi fi de acord, rupse Medoiu tăcerea, să trecem la discutarea misiunii şi a schemei sale ?

— De acord ! răspunsei.

— Vă veţi întoarce deîndată la Berlin, ducînd cu dumneavoastră răspunsul nostru bătut la maşină, aici, la noi. Îl veţi expedia. În consecinţă, trebuie să ne aşteptăm

la două posiblități. Prima : să aibă loc contactarea. A doua : să nu aibă loc, înțelegînd dintr-o asemenea atitudine că Weiss, între timp, s-a răzgîndit. În cazul acesta, ar fi bine să vă faceți bagajele și să vă înapoiați urgent în țară.

— De ce ?

— Pentru că, așa cum rezultă din scrisoarea sa, Weiss vă cunoaște identitatea și natura legăturilor dumneavoastră cu generalul von Flomberg. Nu aș vrea ca, într-o zi, să se încerce un șantaj împotriva ziaristului Radu Doinaș.

— Iar dacă contactarea va avea loc ?

— Ne interesează, în primul rînd, natura documentelor și a informațiilor. În raport cu valoarea lor, vom stabili modalitatea de lucru. Dorința mea e ca „B-39" să realizeze doar contactarea, să negocieze, după care el să se retragă și să intre în joc un alt ofițer al nostru. Asta vă va da dumneavoastră posibilitatea de a vă pune la adăpost și de a trece la îndeplinirea altor misiuni.

— Îmi place această perspectivă ! declarai eu. Ce fac dacă, încă de la prima întrevedere, Weiss îmi remite cîteva documente ? Cum le expediez ?

— M-am gîndit și la această eventualitate. După ce îl veți fi contactat pe Weiss, o veți chema la telefon pe doamna Sanda Gavriloiu.

— Unde ? Tot la „Loteria Stănoiu" ?

— Da ! O întrebați dacă a avut loc tragerea pe săptămîna în curs, că aveți cu dumneavoastră, la Berlin, cîteva lozuri. Iar Sanda Gavriloiu o să vă răspundă că tragerea a avut loc și că peste două zile o să vă expedieze la Berlin listele cu cîștiguri. Ceea ce va însemna că, în două zile, o să primiți, la legație, vizita unui ofițer, probabil a unuia dintre atașații militari de la Berna. Parola : *Salonul Kitty.* Răspunsul dumneavoastră : *Îți plac femeile ?* Îi veți încredința documentele, precum și un raport cu privire la modul cum s-a desfășurat întîlnirea... E clar ? Dacă însă considerați că trebuie să lămuriți direct cu mine anumite probleme, găsiți un pretext să faceți un drum la București, ca să stăm de vorbă. Cînd intenționați să vă înapoiați la Berlin ?

Mă uitai la ceas : se făcuse aproape două.

— Am un avion la ora 18. Cred că încă în noaptea asta voi fi la Berlin.

— Nu-i rău ! se bucură Medoiu. Trebuie să cîştigăm timp. Scrisoarea către Weiss o să vi-o aduc chiar eu, la aeroport. Indicaţi-mi telefonul la care credeţi că ar fi potrivit ca Weiss să vă sune şi, bineînţeles, ora. Să le trecem în scrisoare.

Dădui numărul de telefon de la locuinţa mea de pe Alexanderstrasse şi indicai ora 8 dimineaţa.

— Încă un lucru... îşi aminti Medoiu pe neaşteptate, foarte important. Făcu o pauză, mă scrută lung şi cu duritate, de parcă ar fi vrut să mă bage în sperieţi. Dacă se va întîmpla încă de la prima întîlnire vreun accident...

— Ce fel de accident ? sării eu.

— Să fiţi prinşi !... Există şi această posibilitate, nu-i aşa ? Într-o asemenea împrejurare, dumneavoastră, domnule Doinaş, aveţi ordin din partea mea să declaraţi anchetatorilor că lucraţi pentru una din ţările cu care Germania se află în stare de război. Orice s-ar întîmpla, nu trebuie să recunoaşteţi că sînteţi ofiţer de informaţii al armatei române... Din punctul meu de vedere, am încheiat.

Îl văzui ridicîndu-se. Mă ridicai şi eu... În momentul acela, îmi amintii de *Isolda* şi-l întrebai pe maior ce se mai ştia de el.

Cutele din jurul gurii maiorului Medoiu se adînciră, desenînd pe chipul lui un surîs.

— E în plină ascensiune politică. Noi însă, din clipa în care a revenit în ţară, l-am „pus la conservare". Sînt sigur că o să vină o zi cînd o să apelăm iar la serviciile lui.

Îmi întinse mîna, o strînse pe a mea puternic, ca într-o menghine, şi-mi ură succes.

— La orele 17.30, la aeroport. Vă aştept la intrare... Vă predau plicul pentru Weiss şi o să vă vedeţi mai departe de drum. La revedere.

III. Operaţia JANUS

1

Revenit la Berlin, prima mea grijă a fost să lipesc timbrele poştale pe plicul primit de la maiorul Medoiu şi să-l expediez cît mai repede cu putinţă. Asta s-a întîmplat în seara zilei de 19 septembrie.

Am pus scrisoarea la o cutie poştală din apropierea hotelului „Bristol", total neîncrezător în această acţiune. Am ajuns, nu ştiu cum, la concluzia că între timp „binevoitorul" Emmerich Weiss se răzgîndise. Avea toate motivele să bată în retragere: ştirile provenite din România confirmau, de la o zi la alta, consolidarea continuă a noului regim legionar. Într-o asemenea conjunctură politică — cînd presa română comenta aderarea statului naţional-legionar la Axa Roma-Berlin ca pe un fapt aproape împlinit — numai un om căruia i se tocise simţul realităţii mai putea să-şi ofere serviciile unei ţări ce urma să intre sub controlul Reich-ului. Iar dacă acest Emmerich Weiss era cît de cît întreg la minte, în mod cert nu va mai da nici un semn de viaţă. Aşa se face că, în zilele ce au urmat expedierii răspunsului nostru la oferta lui, mă sculam de dimineaţă foarte liniştit, ştiind că telefonul nu avea nici un motiv să nu mă lase în pace. Într-adevăr, patru zile în şir n-a scos un sunet. Abia în cea de-a cincea mi-a furnizat marea surpriză — a prins glas

exact la ora indicată în scrisoarea de răspuns. M-am înfuriat, se înțelege. Receptorul însă tot l-am ridicat. Spre totala mea uluire, am auzit nu glasul unui bărbat, ci al unei femei.

„Agenția D.N.B. la telefon, îmi comunica acel glas lipsit parcă de suflet. Buletinul solicitat de dv. a fost lăsat de un curier al nostru în cutia poștală a imobilului în care locuiți. Îl puteți ridica chiar acum. Vă mulțumim !"

N-am apucat să scot un cuvînt căci, încheindu-și comunicarea, femeia a întrerupt convorbirea.

Era ora 8. Primeam frecvent buletine ale Agenției D.N.B., dar niciodată nu solicitasem, în mod special, vreun serviciu. Nu-mi rămînea decît să mă îmbrac și să cobor să văd despre ce era vorba. Cutia mea poștală se afla la intrare, în rînd cu ale celorlalți locatari.

Nu știu ce mă apucase. Am coborît tunînd și fulgerînd împotriva lui Weiss și a propunerilor sale demențiale. Mai trăgeam speranța ca, în cutia poștală, să dau totuși de un buletin al D.N.B.-ului și nicidecum de un răspuns al lui Weiss. Telefonista nu-mi rostise numele. De ce oare ? Plicul care mă aștepta purta antetul Agenției germane de presă. L-am luat și am revenit în grabă în apartament, unde l-am deschis. Să turbez, nu alta. Weiss ăsta îmi dăduse peste cap concluziile, scriindu-mi cu creionul, cu un creion negru, de bună calitate, următoarele :

Oferta mea continuă să fie de actualitate. Vă propun ca întîlnirea să aibă loc mîine seara, la ora 18. Iată cum veți proceda :

Veți ieși cu mașina Dv. pe autostrada Berlin-Leipzig. În dreptul kilometrului 45 — la liziera unei păduri de mesteceni — veți opri mașina și veți simula o pană de motor. Veți ridica deci capota și vă veți preface că înlăturați defecțiunea. Dacă vreun șofer, trecînd pe lîngă Dv., va dori să vă ajute, refuzați-i sprijinul. La ora 17.30, un „Opel" negru, tip 1939, vă va ajunge din urmă și va opri apoi la cîțiva metri înaintea mașinii dvs. Din „Opel" va coborî o tînără care, apropiindu-se, vă va întreba : „Ce s-a defectat ? Nu cumva carburatorul ? Mă pricep, dați-mi voie să vă ajut !" Veți răspunde : „Vă mulțumesc, domnișoară, pana a fost înlăturată !"

În continuare, veți da ascultare instrucțiunilor femeii de la volanul „Opel"-ului.

Dacă sînteți de acord cu ziua și ora întîlnirii, vă rog să lăsați perdeaua de la fereastra ce dă în Alexanderstrasse pe jumătate trasă. Iar în cazul în care, din anumite considerente, ziua și ora nu vă convin, lăsați perdeaua complet trasă. Urmează, în consecință, să primiți mîine de dimineață, la ora 8, un alt telefon. Vi se va spune : „Telefoanele vă deranjează. Cînd puteți să treceți pe la Oficiul nostru să vă reglementați contul ?" Răspunsul dvs. îmi va indica ziua și ora (de preferat spre seară) cînd puteți veni la întîlnire.

Vă rog să aduceți cu dumneavoastră și scrisoarea de față.

Aștept cu plăcere întîlnirea noastră
E.W.

Bineînțeles, după citirea scrisorii, am început să înjur cu glas tare, birjărește, pînă ce am dat afară din mine tot năduful. Pe urmă m-am liniștit și am început să judec totul la rece. Prin conținutul mesajului său, Emmerich Weiss îmi dădea de înțeles că era un profesionist în domeniul spionajului, că stăpînea cu ingeniozitate tehnica întîlnirilor conspirative. Iar cuvintele de debut ale scrisorii — „Oferta mea continuă să fie de actualitate" — îmi sugerau că autorul lor nu făcuse abstracție de conjunctura politică din România și că situația din țară, în nici un caz, nu-l determinase să bată în retragere. Cine putea să fie acest personaj temerar ? Ce-l determina să riște ? Dar eu oare nu riscam ? Nu cumva Emmerich Weiss nu era altceva decît momeala unei capcane ce mi se întindea ? În cazul ăsta, cine mi-o întindea ? Abwehr-ul lui Canaris ? SD-ul lui Heydrich ? Mi se dăduse însă ordin să atac și să înaintez în necunoscut. Ordinul trebuia executat, și încă urgent. N-avea nici un rost să amîn întîlnirea, așa că m-am îndreptat spre fereastră și, așa cum mi se cerea, am tras perdeaua doar pe jumătate. Și iată, din clipa asta, dialogul meu cu Weiss a început.

În ziua aceea, am umblat mult căutînd mereu pretexte pentru a nu mă întoarce cu gîndul la întîlnirea cu Herr Weiss. Am trecut pe la legaţie ; atmosfera devenise şi mai grea şi mai apăsătoare. Noul ministru de Externe, Mihail Sturdza, boier de viţă veche, aparţinea legionarilor. Nimeni nu se mai îndoia că actuala echipă diplomatică va fi înlocuită în întregime cu o „selectă echipă verde". Numele noului ministru la Berlin încă nu fusese rostit, dar Romalo Alexandru trecuse din proprie iniţiativă să-şi facă bagajele. Circula cu insistenţă zvonul că legionarii îi ceruseră neoficial să şteargă putina, să golească clădirea de tot ce-i aparţinea, pentru a o pregăti în vederea sosirii noului ambasador în cămaşă verde.

Trecînd dintr-un birou în altul, m-am întîlnit cu Catinca Bentoiu. De la abdicarea lui Carol al II-lea şi venirea la putere a legionarilor, se prefăcea că nu mă mai vede, mă trata cu un dispreţ atît de acuzator, încît uneori simţeam fiori pe şira spinării. Nu-mi răspundea la salut, la întrebări. Pentru a înţelege ce era în sufletul ei după înlăturarea şi arestarea lui Moruzov, nu trebuia să fac un efort prea mare. În ziua aceea însă, Catinca nu numai că nu s-a ferit din calea mea, dar mi-a şoptit s-o urmez. N-am întrebat-o unde şi de ce. M-am lăsat condus. Deţinea în clădirea legaţiei o odăiţă fără ferestre, mobilată cu un Fichet, o masă de dactilografă, un scaun. Am intrat în întunericul încăperii, apoi ea a aprins lumina şi, brusc, ne-am pomenit foarte aproape unul de celălalt.

— Am nevoie de sfatul tău, îmi şopti ea, deşi acolo nu ne putea auzi nimeni.

A tăcut. Lumina o dezavantaja : slăbise, devenise pămîntie, se urîţea. Mi s-a părut că pînă şi în îmbrăcămintea ei se furişaseră primele semne ale neglijenţei.

— Am nevoie de sfatul tău ! repetă ea privindu-mă stăruitor. Nu m-am ferit : stăpîneam amîndoi arta de a ne privi interlocutorii în ochi, chiar şi atunci cînd eram siliţi să minţim.

— Vreau să-ţi fac o mărturisire...

Închipuindu-mi cam ce intenţiona să-mi mărturisească, am întrerupt-o :

— Te-ai gîndit bine ?

— Te rog să asculți și să taci ! Parcă și vocea i se schimbase, devenise mai puțin sigură. Vreau ca pentru cinci-zece minute să-ți lepezi pielea asta scîrboasă de ziarist hitlerist și legionar.

Nu bănuiam încă unde dorea să ajungă. Am observat însă că de-a lungul introducerii, nu-mi rostise numele. Deodată, am auzit-o mărturisindu-mi :

— Știu cine ești în realitate !

Dacă aș fi fost pocnit fulgerător cu un ciocan în moalele capului și încă m-aș fi simțit ceva mai ușor. Paralizasem... Mărturisirea ei îmi blocase orice reacție fizică sau mentală.

— Cînd ai fost numit la Berlin, n-am știut cu cine am de a face, continuă ea. (Oare nu-și dădea seama in ce hal mă aduseseră vorbele ei ? Sau poate presupunea că îmi voi recăpăta foarte repede stăpînirea de sine ?) Am avut nevoie de timp... de mult timp, în care vreme te-am studiat și te-am analizat fără contenire. Tu însă, sînt convinsă, ai știut cine-i, în realitate, Catinca Bentoiu.

Am dat să deschid gura, nu cred că aș fi izbutit să rostesc o vorbă, ea însă mi-a luat-o înainte :

— Te-am rugat să mă asculți și să taci ! Ce îți voi mărturisi nu te obligă la nimic. Dacă însă o să poți să-mi dai un sfat, dă-mi-l ! Ascultă, Radule (în fine, îmi rostise numele !) la ora actuală, SD-ul, personal șeful Biroului VI, a aflat de adevăratele mele rosturi în cadrul legației. Cum, prin ce căi, mi-e greu astăzi să-mi explic. N-ar fi exclus ca după arestarea domnului Moruzov, agenții lor să fi ajuns la arhivele noastre. Aici, sînt foarte sigură, n-am făcut nici o mișcare care să mă fi deconspirat.

Puțin cîte puțin, mi-am redobîndit judecata, calmul, concentrîndu-mi atenția așa încît să pot să sesizez gravitatea situației.

— Îl mai ții minte pe locotenentul SS Georg Krebs ? Întrebarea îmi oferea, în fine, dreptul de a vorbi.

— Cum să nu ? Cel pe care l-am cunoscut în casa lui Firoiu ?

— Ei bine, m-a vizitat, acum trei zile, acasă. S-a purtat cu mine elegant, civilizat. M-a pus în fața unor probe de necontestat și mi-a propus să lucrez pentru Biroul VI

al R.S.H.A.-ului, adică direct pentru partidul național-socialist. Că, apreciindu-mi-se iscusința, SD-ul îmi dăruia o șansă. Așa cum ți-am mai spus, s-a purtat civilizat cu mine, m-a sfătuit să reflectez la propunerea lui, că o să mă mai caute. La plecare, mi-a mai dat un argument : „Sînteți agenta Serviciului secret, mi-a spus, care l-a avut ca șef pe Moruzov. Încă de anul trecut, Moruzov a încheiat un acord de colaborare cu Abwehr-ul. Indirect, sînteți și colaboratoarea lui Canaris. Așa că nu văd de ce n-ați accepta oferta noastră din momentul în care întregul Serviciu secret colaborează cu partea germană ?" Logic, nu-i așa, Radule ?

Spovedania Catincăi m-a adus, în cele din urmă, cu picioarele pe solul dur al realității. Din clipa aceasta, îmi spuneam, trebuie să fiu cu ochii-n patru, să nu mă pierd cu firea, să cumpănesc cu luciditate fiecare mișcare. Catinca Bentoiu era o demonstrație vie și dureros de convingătoare că nemții ajunseseră, datorită venirii la putere a legionarilor, în posesia unor informații prețioase. Mîine, ar fi putut, apelînd la aceleași surse, să se lovească de indicativul „B-39" și să se întrebe cine-i cel care-l folosește. Mai era apoi întîlnirea mea de mîine cu Weiss. Nu cumva același locotenent SS îmi rezerva și mie o surpriză asemănătoare ? Nu cumva voi fi pus și eu, ca și Catinca Bentoiu, în fața alternativei ?

— Ce-ai decis ? am întrebat-o eu înfrîngîndu-mi tulburarea.

— Să refuz !

— Știi ce te așteaptă ?

— Știu...

— Dacă ai luat o hotărîre, de ce mai aveai nevoie de sfatul meu ?

— Sînt totuși femeie... sînt singură... îngrozitor de singură... Simțeam nevoia să discut cu un bărbat, mi se destăinui Catinca în continuare.

— De ce nu încerci să părăsești Germania ?...

Catinca a zîmbit neîncrezător :

— Adică să fug ? !... Krebs m-a avertizat să nu încerc s-o șterg din Berlin, că sînt cu ochii pe mine.

— Fă-te frate cu dracu pînă treci puntea ! i-am amintit eu o veche zicală de-a noastră. Krebs are dreptate : Dacă

şeful tău a încheiat un compromis cu dracu, de ce n-ai încerca şi tu ?... Nu vei fi nici primul agent, nici ultimul, silit de destin să accepte o activitate dublă... Nu întotdeauna o asemenea soluţie este echivalentă cu trădarea de ţară, cu încălcarea jurămîntului...

Catinca Bentoiu a lăsat privirile în jos, instinctiv şi-a dus mîinile la păr, pentru a controla dacă pieptănătura îi este în ordine. Fără să se mai uite la mine, mi-a şoptit :

— Îţi mulţumesc, Radule. Cunosc şi eu, bine, căile care se deschid în faţa unui agent încolţit. Simţeam însă nevoia să stau de vorbă cu tine. Să ştii că, în clipa în care am aflat cine eşti, am fost nespus de fericită. Nu fi îngrijorat, eu şi numai eu, pe căi deductive, am ajuns să înţeleg că eşti un OM !

— Aşa cum ai ajuns tu, ar putea să ajungă şi duşmanii mei, i-am replicat. Am săvîrşit oare vreo greşeală ?

— Mi-aş îngădui un singur sfat, vorbi ea tot în şoaptă şi tot cu ochii în pămînt. Controlează-ţi mai des reacţiile exterioare. E greu... e neînchipuit de greu... Sîntem, în felul nostru, nişte actori care interpretăm roluri nedorite. Masca pe care ne-o compunem trebuie să ne ascundă perfect simţămintele, intenţiile şi gîndurile.

Şi-a ridicat fruntea : mă privea din nou, îngrozitor de convingător, cu ochii încărcaţi de ură şi dispreţ. Era masca pe care ea, Catinca Bentoiu, şi-o compunea pentru a-l „acuza" pe ziaristul „filohitlerist" Radu Doinaş.

Am înţeles-o. Şi-a lăsat din nou capul în piept, vorbindu-mi duios :

— Şi-acum pleacă ! Îţi doresc succes ! Fie ca această convorbire să nu-ţi provoace îngrijorări ! Succes, Radu !... Te rog, nu spune nimic ! Taci ! Te rog, pleacă !

Ceasuri în şir, după asta, am fost obsedat de scurta spovedanie a Catincăi. Hotărîrea ei, odată adusă la cunoştinţa inamicului, echivala cu o condamnare la moarte. Am bătut străzile Berlinului pînă la căderea întunericului, chinuit de deznodămîntul inevitabil al Catincăi. De ce oare respingea compromisul care totuşi reprezenta uneori o alternativă în destinul unui ofiţer de informaţii ? Ceva ireparabil trebuie să se fi prăbuşit în sufletul ei... Născută într-o comună de lîngă Cluj, Catinca suferise cumplit de pe urma Arbitrajului de la Viena. Un compromis, încer-

cam eu să-mi explic hotărîrea Catincăi Bentoiu, ar fi însemnat colaborarea cu hitleriştii şi legionarii, exact cu forţele politice care favorizaseră ocuparea Ardealului de Nord. Pentru ea, compromisul, conchideam eu, se punea probabil altfel decît pentru mine.

(Doamna de Beaumont : Dacă am cunoscut-o pe Catinca Bentoiu ? Da, într-un fel aparte. Mai întîi mi s-au arătat cîteva fotografii de-ale ei făcute de un agent al contraspionajului SD-ist. Obiectivul aparatului o surprinsese în locuri diferite. Erau fotografii reuşite şi am putut să-mi dau seama că era o femeie interesantă. Apoi, mi s-a dat să-i studiez fişa. Este inteteresant că în fişă se menţiona, printre altele, şi amorul ei pasager cu Doinaş, în ciuda poziţiilor lor politice diferite. Fişa mai sublinia imposibilitatea de a găsi în structura ei acel punct care s-o facă vulnerabilă. Misiunea mea era s-o contactez prezentîndu-mă drept agent a Intelligence Service-ului. Apoi s-a renunţat la varianta asta şi a intrat în joc altcineva. Altcineva, probabil acel Georg Krebs.

Corneliu Cara : În zilele acelea, v-aţi închipuit vreodată că o să-l întîlniţi pe Doinaş şi că veţi acţiona împreună ?

Doamna de Beaumont : Nu. Deşi cînd într-o fişă întocmită de un serviciu de spionaj întîlneşti amănunte picante cu privire la viaţa intimă a individului fişat, îţi trec prin minte tot felul de gînduri.)

În seara acelei zile, Ella mă aştepta la ea acasă. Era ziua sau, mai exact, noaptea ei liberă şi conveniserăm să trec pe la dînsa, eventual să ieşim undeva să cinăm. Nu mă deranja amănuntul că, prin localuri, unii bărbaţi recunoşteau în ea o slujitoare a amorului de la *Kitty*. Cultivam, fără prea multe eforturi, legătura cu Ella. Două motive mă îndemnau s-o fac : mai întîi, ştiind că era agenta SD-ului, îi şopteam, cînd şi cînd „gînduri politice" destinate să întreţină mitul personalităţii mele prohitleriste. În al doilea rînd, pentru că Ella era o parteneră ideală. Asta în nici un caz, nu se învaţă la cursuri de spionaj, fie ele organizate chiar şi de Gestapo. Cu vocaţia sexuală

te naști și poate că meritul celor care au recrutat-o pe Ella pentru *Salonul Kitty* a constat în faptul că i-au descoperit vocația. Într-un cuvînt, nu mă plictisisem încă de ea și jucam cu plăcere rolul îndrăgostitului. Uneori și Ella juca rolul unei „spioane la așternut". Mă pomeneam cu întrebări destul de bizare, dacă ținem seama că ne aflam în pat, îmbrățișați, iar eu amețit de osteneala amorului. De pildă, odată s-a interesat de Antonescu, de regele Mihai, dacă e ceva de capul lor. Într-o noapte, m-a întrebat, după o introducere stîngace, dacă partidul național-țărănesc al lui Maniu reprezintă o forță politică în viața României. Îi lăsam lui „B-39" sarcina de a-i satisface subita curiozitate politică.

În seara aceea n-am mai trecut pe la Ella, n-aș fi fost în stare s-o iau în brațe, să-i șoptesc în urechiușa ei albă și delicată cuvinte care s-o facă să roșească de plăcere. I-am telefonat însă, invocînd o stare de indispoziție.

Am vrut apoi să-mi omor timpul trecînd pe la Clubul Asociației corespondenților străini, dar m-am răzgîndit în ultima clipă. O greață față de toți și de toate și, în primul rînd, față de mine, mă stăpînea fără milă și fără putința de a o combate.

„Normal ar fi, îmi tot ziceam întorcîndu-mă mereu cu gîndul la Catinca, ca, înfruntînd orice primejdie, să încerc s-o salvez... s-o ajut să fugă. Oriunde, numai în Germania să nu rămînă."

Mîine însă, mîine după-amiază, „B-39" urma să treacă la îndeplinirea unei misiuni despre care tot ce știa era că va debuta la kilometrul 45 ; oricît și-ar fi chinuit mintea, tot nu izbutea să-și închipuie cum o va încheia.

2

Înainte de a porni la drum, am consultat planul Berlinului și al împrejurimilor sale. Am calculat distanțele, timpul necesar pentru a ajunge la kilometrul 45 la ora fixată. Am controlat apoi motorul cu atenție, să nu am surprize.

Era o după-amiază de toamnă reconfortantă, cu un cer înalt, fără pic de nori. Am oftat descoperind apusul odihnitor al bolții. Puțin mai tîrziu, am înțeles cît de absurdă îmi fusese constatarea. Să vezi dintr-o dată în cerul berlinez o oază de liniște ! Absurd și ridicol.

Am pornit la drum cu ochii ațintiți în oglinda retrovizoare. Speram ca, după un timp, să zăresc, un „Opel" negru tip 1939, așa cum mi l-a descris Weiss. În apa oglinzii nu s-a conturat însă nici o clipă silueta limuzinei. Pentru a mă înscrie pe autostrada ce ducea spre Leipzig, am străbătut Berlinul de la un cap la altul. Nici cînd am lăsat în urmă periferiile orașului, n-am văzut în oglindă „Opel"-ul negru. De fapt, mă interesa nu atît limuzina, cît femeia de la volan, care, după presupunerile mele, trebuia să fie una și aceeași cu femeia de la telefon. Sincer vorbind, existența unei a treia persoane ce se interpunea între mine și misteriosul Weiss mă cam deranja. Nu era o întîlnire oarecare, ci între un ofițer de informații și un agent dispus să vîndă informații. Puțina mea experiență acumulată în treburi de felul acesta îmi spunea că prezența unei a treia persoane, în cadrul acțiunii de debut, nu era de bun augur. Doar dacă Weiss nu era chiar... femeia de la volan și de la telefon.

Calculul ce-l făcusem înainte de plecare s-a dovedit util. Pe măsură ce mă apropiam de kilometrul 45, constatam că voi ajunge la locul întîlnirii cu zece minute mai devreme. Am micșorat viteza. Am văzut succedîndu-se pietrele de kilometraj. Curînd, am zărit pe partea stîngă a autostrăzii întinzîndu-se pădurea de mesteceni. Am oprit exact acolo unde mi se indicase.

Am coborît. Eram în talie. M-a cuprins brusc răcoarea blîndă a toamnei ; soarele alunecase către asfințit, incendiind depărtările. Umbre cît vedeai cu ochii atrăgeau după sine amurgul. Pămîntul, pădurea, cerul respirau a pace, a toamnă. O liniște pastorală dăinuia din zare în zare. Războiul era departe de pămîntul Germaniei, undeva spre cele patru zări. Circulația vehiculelor militare și civile nu era deloc intensă și amănuntul ăsta m-a cam mirat... Am ridicat capota și m-am apucat să „meșteresc cu convingere", deși nu aveam pe cine să conving. Cel puțin

așa mi se părea. Rarele mașini care treceau în viteză pe lîngă mine nu-mi acordau nici cea mai mică atenție. Mă uitam mereu la ceas : minutele se scurgeau încet, obosite parcă. Am început să le număr în gînd : patru... trei... doi... unu... La 17.30, „Opel"-ul și-a făcut apariția. M-a depășit, apoi a oprit la o distanță de cinci-șase metri de „Fiat"-ul meu. Nu m-am oprit din „meștereală", deși privirile, cred strălucind de curiozitate, erau îndreptate spre „Herr Weiss". O femeie ceva mai înaltă decît mine, îmbrăcată într-un pardesiu sport, venea spre mine cu un mers elegant, de gimnastă. Mi s-a adresat în germană :

— Ce s-a defectat ? Nu cumva carburatorul ? Mă pricep, dați-mi voie să vă ajut !

— Vă mulțumesc domnișoară, am răspuns precipitat, dar pana a fost remediată.

S-a oprit lîngă mine ; un cordon lat, de piele, îi reliefa o talie „trasă prin inel". Pe cap, locul pălăriei îl luase o beretă gri, așezată ștrengărește pe creștet. Era sau nu frumoasă, îmi venea cam greu să-mi dau seama. Știu însă că m-a șocat fața ei împietrită, rece... Doar buzele i se mișcau în timp ce-mi vorbea.

— Bună seara ! am zis și, cît se poate de firesc, i-am zîmbit curtenitor.

— Bună seara ! îmi răspunse ignorîndu-mi zîmbetul care, așa cum îl știam eu, obliga totuși la o anumită reciprocitate. Domnule Doinaș, o să mă urmați... Bineînțeles, cu mașina. După vreo zece kilometri, ieșim pe un drum de țară. Vă atrag atenția că, după un sfert de oră, chiar de pe drumul acela de țară, o să intrăm într-un garaj subteran... Nu vă faceți probleme, mă urmați.

Îmi vorbise rece, într-un stil cazon, de parcă un caporal ager la minte mi-ar fi explicat, pe cîmpul de instrucție, în ce consta misiunea mea. Am întrebat-o, sperînd într-o primă explicație :

— Sînteți doamna Weiss ?

— Nu !

Mi-a întors spatele și s-a îndreptat spre „Opel". Cureaua lungă a poșetei, petrecută pe umărul drept, părea să fie a unei carabine. Am trîntit capota după ce am văzut-o pe dumneaei trecînd la volan. N-a pornit ime-

diat. Pesemne că mă urmărea prin oglinda retrovizoare. A ambreiat doar cînd eu am luat loc în mașină. Mi-a semnalizat cu „aripioara“ roșie, din dreapta, și s-a depărtat aproape fără zgomot. Am demarat și eu. „Opel“-ul gonea cu 80 kilometri pe oră. Ne despărțeau acum circa douăzeci de metri. Se întunecase de-a binelea și treceam mereu de la o fază la alta. Urmărind semnalizatoarele ce sclipeau chemîndu-mă parcă după ele, mi-am reproșat că nu am căutat să stabilesc dacă în „Opel“ se mai găsea vreo persoană. Poate domnul Weiss. Deodată, mașina dinaintea mea a redus viteza și, după puțin timp, a cotit la dreapta, intrînd pe acel drum îngust, de țară, bine asfaltat și străjuit de plopi. Întunericul devenise mai dens și nu prea reușeam să-mi dau seama ce se afla în stînga și în dreapta drumului.

Curînd, „Opel“-ul mi-a semnalizat : „Atenție !“, și a redus la minimum viteza. La lumina farurilor puternice, am văzut un oblon ridicîndu-se automat, dezvăluind astfel un pătrat de lumină : intrarea în garajul subteran. „Opel“-ul a manevrat ușor. L-am urmat încet, cu grijă. După cîțiva metri, am zărit în oglindă cum oblonul cădea de la sine, încet și sigur.

Tunelul era lung și luminat puternic, dar pustiu. „Unde am fost atras ? m-am neliniștit eu tardiv. Dacă nu voi mai ieși de aici ?“

Mașina cealaltă oprise. Am apăsat și eu frîna. Tînăra coborîse de la volan și mi-a făcut semn să fac același lucru. I-am executat ordinul. Am cercetat tunelul — era construit din plăci de beton. „Cui să-i fi dat oare mîna să construiască un pasaj ca ăsta, lung de vreo 30 de metri ? m-am întrebat eu, convins din ce în ce mai mult că nimerisem într-o capcană. În nici un caz nu domnului Weiss. Nu, nu... Tunelul e opera unei instituții... A Gestapo-ului... cu siguranță.“

M-am apropiat încercînd să-mi ascund îngrijorarea față de călăuză. Oprindu-mă la un pas de ea, am simțit un vag parfum de liliac dat în floare. Acum o vedeam bine — era frumoasă... o frumusețe rece, hărăzită să te țină la distanță.

— Urmați-mă ! îmi ordonă ea.

Eram cît pe ce să exclam : „Să trăiţi, domnule majur !", dar cui i-ar fi folosit gluma mea ?

Din garaj se înălţa o scară cam îngustă, în spirală, cu trepte construite dintr-un ciment negru. Erau curate, de parcă fuseseră spălate şi curăţate în cinstea sosirii mele. Tînăra călăuză o luase înainte, iar eu, venind din urmă, i-am admirat fără să vreau piciorul frumos, ca de căprioară. Nu i se auzeau paşii, din pricina tălpilor de la pantofi. Ai mei însă bocăneau, trezind ecouri care băgau spaima în mine. Mă mai îngrijora pustietatea tunelului, a scării...

Am numărat vreo şaizeci de trepte. La capătul lor, m-am pomenit pe un culoar îngust, fără ferestre, luminat de becuri ascunse în plafon. De acolo, am nimerit într-un spaţiu ce-mi amintea de o marchiză şi am înţeles că imobilul începea, de fapt, din acest punct.

Ca şi înainte, călăuza mergea înainte, pradă tăcerii. Am trecut astfel într-un salon cufundat în semiobscuritate. Din pricina asta, am avut senzaţia neplăcută că fotoliile îmbrăcate în huse cenuşii nu sînt decît nişte mogîldeţe la pîndă. Am lăsat în urmă salon după salon. Pustietate... Semiobscuritate... Mobilă îmbrăcată cu huse... Toate la un loc mi-au sugerat un conac părăsit. Mi-am amintit că atît Abwehr-ul, cît şi Gestapo-ul deţineau un număr imens de clădiri conspirative. Să mă fi atras într-un asemenea „aşezămînt" ? Ar fi fost prea de tot !

În sfîrşit, am ajuns şi într-un cabinet de lucru luminat „a giorno". De fapt, era o încăpere imensă — înaltă şi întinsă — cu biblioteci din lemn masiv, sculptat, ce urcau pînă-n tavan... Jur-împrejur tomuri îmbrăcate în piele. Probabil că pe cotor aveau gravate iniţialele stăpînului acestui tezaur spiritual, dar nu vedeam pînă acolo pentru a le putea desluşi. Călăuza mă pofti să iau loc într-un fotoliu masiv şi greoi, fixat cu faţa spre uriaşul birou lucrat în stilul bibliotecii.

— Domnul Weiss, mă informă ea, se va ivi dintr-un moment în altul. Pe mine, vă rog să mă scuzaţi.

Nu se sfii să iasă din încăpere ca în filmele poliţiste, dezvăluindu-mi fără jenă existenţa unei uşi mascate ce făcea corp comun cu biblioteca. Mă aşteptam să-mi arunce

o privire înainte de a mă lăsa singur, nu m-a învrednicit însă. Uşa redeveni bibliotecă.

Senzaţia neplăcută de clădire părăsită pusese din nou stăpînire pe mine şi încercai s-o izgonesc plimbîndu-mi încet privirile. Încăperea avea două ferestre mari — oare unde dădeau ? — acoperite complet cu draperii grele dintr-un brocart vechi, cu flori mari, ţesute cu fir de aur. De ce erau perfect acoperite ? Din pricina camuflajului ? Sau proprietarul conacului nu voia ca luminile să-i trădeze tainica activitate ?

În stînga mea, admirai un cămin pe care, mărturisesc sincer, mi-ar fi plăcut să-l văd la fel de majestuos şi în una din camerele vilei mele de la Cotroceni. O blană de urs se întindea cu capul său imens îndreptat spre centrul încăperii : părea ieşită parcă din cămin, pentru a despărţi între ele două fotolii... Deodată, pe cînd mă aşteptam mai puţin, luminile se stinseră brusc, aruncîndu-mă într-o beznă de nepătruns. Mă încordai, iar gîndul că mă lăsasem atras într-o capcană îmi apăru iarăşi în minte. Rămăsei locului înmărmurit, aşteptînd să văd ce o să urmeze. Nu aşteptai prea mult. La fel de surprinzător, un fascicul de lumină ţîşnit de dincolo de masa de lucru, parcă dintre cărţi, mă pocni peste ochi, orbindu-mă. Buimăcit de surpriză, nu am observat apariţia bărbatului care se şi instalase la birou. Îl vedeam şi nu prea. Silueta i se contura cu exactitate, faţa sa însă rămînea ascunsă în întuneric. Procedeul era poliţienesc şi tentaţia de a protesta fu mare. Totuşi, gîndii eu, ar fi mai înţelept să aştept ca amfitrionul meu, oricine ar fi el, să deschidă discuţia.

— Bună seara, domnule Doinaş ! mi se adresă silueta instalată la masa de lucru.

Îi răspunsei la urare, dar adăugai cu o ironie chinuită :

— Întotdeauna vă organizaţi tranzacţiile într-o asemenea ambianţă ?

— Domnule Doinaş, n-am încotro, mă lămuri domnul Weiss, metoda era absolut necesară. Nu numai pentru mine, ci şi pentru dumneavoastră, oricare ar fi rezultatul convorbirilor noastre.

Îmi recăpătasem calmul, judecata lucidă : interlocutorul meu nevăzut vorbea o germană cu un uşor accent prusac.

— Nu trebuie să ştiţi cine sînt, orice întrebare în acest sens este neavenită, mă avertiză „silueta“ din fotoliu. Aceasta este prima condiţie a colaborării propuse.

— Se creează un raport inechitabil, protestai eu fără vlagă, dumneavoastră mă vedeţi, mă studiaţi, în timp ce eu nu ştiu nici măcar cu cine stau de vorbă.

— Cu Emmerich Weiss ! rîse scurt celălalt. Pentru dumneavoastră rămîn o umbră cu acest nume. Vă recomand însă să vă încredeţi în mine... aşa cum v-aţi încrezut în *Tristan*.

— Nu-şi ascundea faţa ! replicai.

— Era o altă perioadă, preciză Weiss. Am înţeles deci că oferta mea a fost acceptată ?

— În principiu, da. Am fost însă împuternicit să lămuresc cîteva probleme legate de colaborarea noastră.

— E şi normal ! îmi veni Herr Weiss în întîmpinare.

— Oferta aţi expediat-o la începutul lunii, amintii eu, de atunci evenimentele în România s-au succedat cu o viteză uluitoare... În ţară avem un nou regim, un nou stat. Ca mîine-poimîine, statul legionar va deveni aliatul Reich-ului lui Hitler... Primejdia este evidentă. De ce vă menţineţi oferta ?

„Silueta“ nu lăsă prea mult timp să se scurgă pentru a-mi răspunde :

— Domnule Doinaş, sînt un vechi jucător de şah. Trimiţîndu-vă oferta, mi-am calculat bine partida. Riscul este mare pentru ambele părţi, atît pentru mine, cît şi pentru dumneavoastră. Însă cui îi este frică de lup, nu intră în pădure. Nu-i aşa ? Oferta mea este strict mercantilă... Din acest punct de vedere, mă deosebesc de *Tristan*. Din ce motive acceptaţi dumneavoastră oferta, nu mă interesează. Sînt însă convins că acceptînd colaborarea, veţi păstra cu sfinţenie secretul operaţiunilor. Am dreptate ?

Îl ascultam atent, privind în jos. Cînd m-a întrebat „Am dreptate ?“, instinctiv dădui să-l privesc. Uitasem că pentru mine era „invizibil.“

— Da, cred că aveţi ! De ce m-aţi ales pe mine ca negociator ?

— Vă înţeleg reacţia, domnule Doinaş. Îmi închipuiam că simpla pronunţare a indicativului *Tristan* o să vă spună totul. Ştiu cine sînteţi şi prezenţa dumneavoastră aici confirmă că n-am greşit.

„Silueta" vorbea rar, cu un glas egal, prietenos, de parcă ar fi ţinut morţiş să mă convingă că nu era cazul să-mi fie teamă.

— Mi s-a cerut ca înainte de a lua împreună o decizie, să ne prezentaţi cîteva documente şi informaţii...

— Cîteva mostre ? interveni Weiss, dornic probabil să menţină atmosfera unei tranzacţii comerciale.

— Exact... Vrem să ştim pe ce dăm banii.

— Dolari ! Franci elveţieni sau coroane suedeze, aminti Weiss condiţia de bază subliniată de el în ofertă. În ce priveşte „mostrele", sînt pregătite.

Herr Weiss îmi făcu dovada simţului său practic, a omului de afaceri decis să nu-i scape din mînă tranzacţia. N-am putut să văd de unde a scos o mapă de piele.

— Uitaţi-vă ! Cercetaţi-le ! Dacă o să le consideraţi de valoare, o să le şi puteţi lua. Vă pot oferi documente şi informaţii de prim ordin, din surse majore — Înaltul Comandament al Wehrmacht-ului, Abwehr-ul, R.S.H.A.-ul.

Înainte de a apuca mapa ce mi-o întinsese, am avut un moment de şovăire. „Cine era, de fapt, acest Herr Weiss ? Cum de avea acces la surse atît de prestigioase ? Oare şi documentele erau la fel de preţioase ?" În sfîrşit, o luai.

— Vedeţi bine ? se interesă „silueta", întocmai ca o gazdă foarte atentă cu musafirul său.

Primul document în fotocopie care-mi căzu sub ochi mă făcu să mă cutremur : aparţinea Serviciului de Siguranţă al Reich-ului, Biroului VI, şi era ultrasecret. Dar ceea ce mă făcu să simt fiori de gheaţă pe şira spinării n-a fost atît sursa documentului, cît titulatura sa : „Lista personalităţilor politice din România ce urmează a fi executate". Căutai o semnătură pe care o descifrai uşor — aparţinea lui Himmler.

Următorul document aparținea Înaltului Comandament al Wehrmacht-ului, al cărui comandant suprem era Hitler și care fusese expediat unor legații germane prin intermediul Ministerului de Externe.

Am numărat zece documente, toate de o însemnătate primordială, cu atît mai mult cu cît se refereau strict la destinul țării mele. Herr Weiss m-a lăsat cît m-a lăsat să frunzăresc documentele, apoi m-a întrebat :

— Vă convin „mostrele" ? Ei, ce ziceți, încheiem tîrgul ?

Îi căutai chipul în întunericul ce-l ocrotea și pentru că nu izbutii să i-l aflu, murmurai :

— Cine sînteți dumneavoastră, domnule Weiss ?

Întrebarea era prostească, căci știam, din capul locului, că nu-mi va răspunde niciodată. „Silueta" rîse condescendent și răspunse, amuzat de propriile sale cuvinte :

— Dacă încheiem tranzacția, atunci voi fi pentru dumneavoastră *Janus*.

Janus, îngînai în sinea mea, cel cu două fețe !"

— Care vă sînt pretențiile ?

— Deocamdată o sumă lunară fixă. 500 de dolari sau echivalentul în franci elvețieni sau coroane suedeze.

Nu era o sumă exagerată și se înscria în limitele instrucțiunilor primite de mine de la maiorul Medoiu, așa că o acceptai.

— Mai aveți nevoie de vreun aviz al șefilor ?

— Îmi lăsați documentele ?

— În cît timp pot să intru în posesia răspunsului definitiv ?

— În cinci sau în maximum zece zile... Deci documentele rămîn la mine ?

— Da ! Suma fixată se va depune, începînd cu luna septembrie, la o bancă din Elveția pe care o voi indica ulterior. În momentul în care sînteți în posesia unui răspuns definitiv, îmi trimiteți cîteva rînduri pe adresa dată în scrisoarea mea inițială.

— Aveți în vedere un text convențional ?

— Doar cîteva rînduri : *Mătușa este de acord să se împace cu Erick. Cînd să vină la tine ? Hans. Hans* va fi

porecla dumneavoastră. După ce voi primi răspunsul, o să fiţi căutat la telefon.

— De aceeaşi femeie ? mă grăbii eu să anticipez.

— De aceeaşi Agenţie de presă, rîse Herr Weiss. După care, tot aşa, în cutia poştală de la locuinţa dumneavoastră o să găsiţi un plic cu indicaţiile mele privitoare la viitoarea noastră întîlnire.

— Dar dacă şefii mei, ţinînd seama de evoluţia evenimentelor, se văd nevoiţi să retracteze colaborarea, cum procedăm ?

— Domnule Doinaş, cunosc sentimentele şefilor dumneavoastră faţă de Hitler şi planurile sale. Chiar dacă Antonescu se va îmbrăţişa cu Hitler şi vor rămîne aşa, îmbrăţişaţi, pentru mai multă vreme, şefii serviciului român de informaţii vor avea nevoie de informaţiile mele. Cine ştie, poate *pentru alte servicii*. Nu mă interesează ce va face partea română cu ele. Pe mine mă interesează doar ca linia de circulaţie a informaţiilor să fie cît mai bine camuflată, iar sumele lunare să fie depuse cu regularitate. Totuşi, dacă răspunsul va fi negativ, îmi expediaţi următorul text : *Mătuşa refuză să se împace cu Erick. Hans.*

— Şi cum vom afla unde să depunem suma pentru documentele pe care aţi binevoit să mi le încredinţaţi astăzi ?

— Dacă tranzacţia nu se încheie, n-am nici o pretenţie financiară la partea română. „Mostrele" intră mai totdeauna în paguba negustorului. Aţi adus „scrisoarea Agenţiei" ?

I-am pus-o pe birou. Văzui o mînă albă, lungă, fără podoabe, întinzîndu-se după plic. Spuse :

— Îmi pare că a sosit şi ceasul despărţirii ! La revedere, *Hans !* Aştept un răspuns favorabil. Succes !

— Mulţumesc, *Janus !* replicai eu folosindu-mă de acelaşi ton intim.

În momentul următor, avui parte de o nouă surpriză. *Janus* se adresă călăuzei mele care, dintr-un colţ întunecos al încăperii, asistase la tranzacţie.

— *Lola,* te rog să-l conduci pe domnul Doinaş.

— Am înţeles !

Nu mi-am întors capul : știam că tot nu o s-o văd. Am ghicit însă că se afla la cîțiva metri de mine. A intervenit apoi aceeași regie : încăperea s-a cufundat în întuneric. Cînd luminile s-au reaprins, am constatat că Herr Weiss, alias *Janus*, dispăruse. Am privit năuc fotoliul unde șezuse, pînă ce am auzit vocea *Lolei*.

— Să mergem, domnule Doinaș !

— Să mergem, încuviințai eu tandru, de parcă m-ar fi îndemnat s-o urmez în budoarul ei.

Am luat de pe birou mapa cu documente.

— Numai documentele, nu și mapa, îmi atrase *Lola* atenția, întinzîndu-mi un plic mare, alb, fără nici o inițială pe dreptunghiul său.

Coborînd scara ce ducea spre tunel, *Lola* mi-a explicat din nou :

— Ne vom întoarce la Berlin, pe același drum... Doar cînd vom intra în oraș, drumurile noastre se vor despărți. Să vă țineți după „Opel"-ul meu.

Vorbise iarăși pe un ton milităros, trezind în mine exclamația „Da, să trăiți !" S-a cufundat apoi în muțenie și o vreme am avut senzația că sînt condus de un robot căruia i se dăduse înfățișarea unei tinere femei frumoase.

Ajuns în tunel, am mai înregistrat o surpriză. Mașinile fuseseră manevrate, adică întoarse cu botul spre ieșire, „Fiat"-ul meu care, în mod normal, trebuia să iasă primul din garaj în marșarier, cedase locul „Opel"-ului. Eram cu atît mai intrigat cu cît nu lăsasem cheia de contact în mașină. Iar manevra de întoarcere nu putea fi executată decît scoțînd cele două vehicule în drum.

— Doamne ! mi-am arătat eu uimirea. Cine a umblat la mașini ? Cheia de contact era la mine...

Lola s-a mulțumit cu un răspuns sec, care-ți tăia orice elan.

Încolo, ieșirea din garajul subteran s-a desfășurat normal, fără dificultăți de manevrare — eu urmărind doar mașina din față. Însă întreberea : „Cine mi-a manevrat mașina !" m-a cam alarmat și i-am căutat un răspuns. Concluzia la care am ajuns era îngrijorătoare. Pentru că mi se dovedea că, în afară de *Lola* și Weiss, mai exista o persoană — a treia — la curent cu trecerea „Fiat"-ului meu prin acel misterios garaj subteran. Cum

să nu mă fi îngrijorat ? Ce fel de intîlnire clandestină mai era și asta, la care asistaseră direct sau indirect încă doi inși ? Și-apoi, în garaj, în mod normal, ar mai fi trebuit să fie o mașină, aceea a domnului Emmerich Weiss ! Unde și-o lăsase ? La intrarea principală a conacului ? Se înapoia la Berlin sau înnopta acolo ? Nu cumva *Lola*, după ce se va despărți de mine se va întoarce să-l ia ?

Mintea îmi lucra cu înfrigurare. „Mostrele“ se aflau asupra mea : o oprire în noapte, o descindere spontană, găsirea documentelor... Orice era posibil. Dacă picasem într-o capcană întinsă de Abwehr sau de SD ? Desigur, nu mă va „înhăța“ chiar în noaptea asta... Eventual, dușmanul va încerca să determine modul de transmitere a documentelor către șefii mei din București. Nu cumva verificarea loialității Bucureștiului față de Berlin reprezenta obiectivul principal al operației *Janus* ?

Acționam, însă nu după capul meu. Primisem un ordin, iar eu îl executam, desigur nu orbește, dar îl executam. Iar în cazul căderii mele sau a izbucnirii unui scandal diplomatic, deznodămîntul era clar — trebuia doar să mă declar spion al unei alte țări. M-am mai liniștit puțin cînd, revăzînd în gînd filmul intîlnirii, l-am auzit aievea pe Weiss declarînd : „Chiar dacă Antonescu se va îmbrățișa cu Hitler și vor rămîne așa, îmbrățișați, pentru mai multă vreme, șefii serviciului român de informații vor avea nevoie de informațiile mele. Cine știe, poate *pentru alte servicii*. Nu mă interesează ce face partea română cu ele. Pe mine mă interesează doar ca linia de circulație a informațiilor să fie cît mai bine camuflată, iar sumele lunare să fie depuse cu regularitate.“

Ideea transmiterii unor informații mai departe, către țările aflate în război cu Germania lui Hitler o găseam nespus de prețioasă. Oare maiorul Medoiu, acceptînd oferta, să fi avut în vedere tocmai un asemenea țel ? Poate... Totuși „mostrele“ lui Weiss se refereau strict la politica Reich-ului față de România.

Am intrat în Berlin. Aici, la o bifurcare de drumuri, mașina *Lolei* se despărți de „Fiat“-ul meu.

Sursa *Janus*
Transmite „B-39"
prin curier

Cartierul general al Führer-ului
Înaltul Comandament al
Wehrmacht-ului
WFST (Abt) L. nr. 33 298/40
SECRET DE COMANDAMENT
LA NIVELUL ŞEFULUI (I)

La cererea guvernului român cu privire la personal şi unităţi de instrucţie din Germania, Führer-ul, comandant suprem, a hotărît :

1. Armata terestră şi cea aeronautică vor trimite misiuni militare în România. Misiunea lor aparentă va fi de a instrui România, prietenă nouă, în pregătirea şi organizarea forţelor ei armate.

2. Adevărata lor misiune, care va trebui să nu devină evidentă nici pentru români, nici pentru propriile noastre trupe, este :

a) a zădărnici ca zonele petrolifere să fie acaparate de o terţă putere sau distruse ;

b) de a da posibilitate armatei române să îndeplinească misiuni concrete, conform unui plan elaborat în favoarea intereselor Germaniei ;

c) a pregăti forţele germane şi române să debuşeze din România, în eventualitatea unui război cu Rusia Sovietică.

3) De aici rezultă următoarele cu privire la acţiunile şi organizarea misiunii militare a armatei terestre şi la efectivele unităţilor de instrucţie :

a) trupele germane vor fi folosite pentru protecţia directă a zonelor petrolifere (sabotaj, tulburări) numai în împrejurări speciale, această misiune revenind românilor ; mai trebuie să lăsăm impresia unei cooperări cu unităţile speciale ce se găsesc în zonele petrolifere ;

b) unităţile de instrucţie germane se vor limita, iniţial, la o divizie motorizată întărită cu tancuri ; nu s-a stabilit încă în ce măsură acestea nu vor fi întărite ulterior „potrivit cerinţelor programului de instrucţie" ;

c) instrucţia trebuie efectuată astfel încît anumite mari unităţi române să fie pregătite pentru a fi folosite mai tîrziu de noi ca „divizii model" ; trebuie exercitate in-

fluențe asupra comandamentului român ca să se acorde un tratament preferențial acestor unități în domeniul încadrării materialului; deocamdată influențarea întregii armate, de pildă, perfecționarea corpului ofițeresc, a cursurilor în școli etc. — trebuie să fie o misiune secundară;

d) sarcinile persoanelor cărora în cadrul misiunii militare le revine pregătirea unor concentrări masive de trupe urmează să fie camuflate.

4) Sarcina misiunii militare a aeronauticii este în primul rînd aceea de a acoperi zonele petrolifere cu unitățile de instrucție împotriva atacurilor aeriene, precum și de a instrui forțele aeriene române în acest scop și, pe cît posibil, în vederea unor operații care să fie duse în comun cu forțele armatei române în viitor.

În al doilea rînd, este important să se pregătească o eventuală utilizare ulterioară de forțe germane mai puternice care vor fi aduse în România. Înaltul Comandament al forțelor aeriene va hotărî, pe baza situației generale, care va fi efectivul ce va fi pus la dispoziția misiunii militare.

5. Pentru coordonarea problemelor care privesc misiunile militare ale ambelor categorii de forțe armate și care necesită hotărîri la fața locului va fi numit printr-un ordin special un comandant principal comun. În rest, misiunile militare sînt subordonate direct propriilor lor înalte comandamente. În afara misiunilor militare, armata terestră și aeronautică trebuie să numească atașații lor în scopul de a conlucra strîns cu legația germană.

6. Începerea negocierilor care să fie duse cu autoritățile ungare pentru a tranzita unitățile germane prin teritoriul Ungariei va fi semnată de Înaltul Comandament al Wehrmacht-ului (Direcția externă) în colaborare cu Ministerul de Externe.

7. Comandanții superiori ai armatei terestre și aeronautice sînt rugați să-și spună părerea asupra datei și efectivelor misiunilor militare ce vor fi puse la dispoziție pentru România.

8. Numele ofițerilor care urmează a fi trimiși pentru investigații prealabile sau în eșaloanele precursoare vor fi prezentate Înaltului Comandament al Wehrmacht-ului care

va obține consimțămîntul Führer-ului și va anunța numele acestor ofițeri prin intermediul Ministerului de Externe.

Șeful Înaltului Comandament al Wehrmacht-ului
KEITEL

Transmite „B-39"
prin curier
Sursa : *Janus*

STRICT SECRET

EXTRASE *
din diverse documente și rapoarte

1. Încă din primele zile ale lunii septembrie a.c. a luat ființă, din inițiativa lui Himmler și a lui Heydrich, un comandament investit cu misiunea de a urmări și influența evenimentele din România survenite după Arbitrajul de la Viena și mai ales după abdicarea regelui Carol II... Din comandament face parte și Walter Schellenberg, adjunctul lui Heydrich pentru problemele externe.

Himmler și Heydrich consideră statul național-legionar ca singura soluție istorică capabilă să subordoneze economia României planurilor militare elaborate de Führer. Drumul Mișcării legionare către izbînda deplină trebuie să fie mai scurt, deci și mai violent decît drumul parcurs de național-socialiștii germani către cucerirea totală a puterii.

Statul național-legionar nu poate cîștiga teren și nu se poate consolida atîta timp cît elementele de conducere ale partidelor conservatoare (I. Maniu, I. C. Brătianu, Gh. Tătărescu, V. Iamandi, Gh. Argetoianu) (A se vedea anexa 1) **continuă să controleze toate pîrghiile economiei naționale.**

În vederea exercitării unui control deplin asupra României și asupra potențelor sale economice, Himmler și Heydrich propun Mișcării legionare aplicarea unor măsuri radicale, teritoriul României trebuind să fie curățat de filoenglezi, francmasoni, evrei și comuniști. „Nu mijloacele de exterminare contează, ci scopul !" Numai o Românie purificată este chemată să joace în Europa, alături de Germania

* Extrasele au fost selectate de scriitorul Corneliu Cara.

şi Italia, un rol de seamă. În vederea atingerii acestui ţel, trebuie să se ţină seama de experienţa germană în Austria, Polonia, Cehoslovacia. Şi în cazul României, activitatea diplomatică trebuie să lase cîmp liber acţiunilor politice ale R.S.H.A.-ului. Pornind de la acest considerent, Reich-ul trebuie să acorde mai multă încredere lui Horia Sima, element verificat al R.S.H.A., decît generalului Ion Antonescu (ofiţer de stat major în timpul primului război mondial, în campania antigermană, ataşat militar la Londra după război, filoenglez pînă în măduva oaselor, prieten cu Mihai Antonescu, vîndut francmasonilor şi oligarhiei financiare evreieşti).

Comandamentul în problemele României a aprobat următoarele măsuri :

a) Mişcarea legionară să fie încurajată continuu împotriva generalului Ion Antonescu, în vederea constituirii unui guvern în întregime al legionarilor cu sau fără generalul Ion Antonescu. Se cer concentrate toate mijloacele în vederea atingerii urgente a acestui scop.

b) Se vor aloca Mişcării legionare fonduri în vederea susţinerii campaniei ce se va porni şi pentru cumpărare de arme şi muniţii de la firmele germane aflate în afara Reichului.

c) Amt VI va reactiva întreaga sa reţea formată din legionarii contactaţi în Germania de SD.

d) Se constituie o comisie de consilieri, membri ai R.S.H.A., cu misiunea de a sprijini şi dirija, în lumina intereselor Reich-ului, activitatea politică a lui Horia Sima. Sînt numiţi consilieri speciali pe lîngă Horia Sima următorii : Hermann von Neubacher cu grad de ministru în cadrul legaţiei, pe lîngă W. Fabricius, pentru a-i realiza o acoperire, pentru a se informa în permanenţă de ceea ce se iniţiază pe frontul diplomatic ; prof. E. Gamlischer, ziarista Edith von Köhler.

e) Agentul „SD-A 941“ să fie încurajat în a continua acţiunea de depistare a elementelor filoengleze care activează în economia României, care colaborează cu rezidenţa Intelligence-Service-ului de la Bucureşti. Sub acest indicativ se ascunde dr. A. A. Tester, de naţionalitate englez, sosit în România în vara anului acesta.

f) La propunerea lui Heydrich, Brigadenführer-ul SS Walter Schellenberg a fost investit cu misiunea specială de a urmări evoluția evenimentelor din România și de a propune ori de cîte ori va fi necesar convocarea comandamentului.

ANEXA NR. 1

Pentru a-și curăța drumul către o izbîndă politică totală, se propune „nucleului Gestapo" din cadrul Mișcării legionare exterminarea următoarelor elemente conservatoare, vîndute englezilor și mișcării francmasonice : Mihai Moruzov, General Gabriel Marinescu, General Gh. Argeșanu, Virgil Madgearu, Profesor Nicolae Iorga... *

3

A doua zi, dimineața, m-am grăbit să telefonez la București, chiar din Biroul atașaților de presă : eram singur, nu aveam de ce mă teme. Legătura am primit-o destul de repede. Mi-a răspuns chiar Sanda Gavriloiu. După o introducere plină de amabilități, am întrebat-o : „A avut loc tragerea la loterie pe săptămîna în curs ? Că am cu mine, la Berlin, cîteva lozuri !" „Tragerea a avut loc. Peste două zile o să vă expediez la legație listele cu lozurile cîștigătoare."

Mecanismul, trebuie să recunosc, a funcționat ireproșabil. Două zile mai tîrziu, legația primea vizita căpitanului Constantin Djionat, atașat militar la Berna. A ținut, „printre altele", să facă cunoștință și cu „celebrul ziarist Radu Doinaș". Mi-a fost prezentat : era un bărbat blond, puternic, cu un zîmbet de om chefliu și neserios în colțul gurii. „Uite cine o să mă ducă la *Salonul Kitty !* a ținut el să-i anunțe cu veselie pe cei de față. Cum sînt, dom'le, berlinezele ?"

* Mulți din cei ce figurau pe lista R.S.H.A. au fost asasinați în zilele de 26—27 noiembrie 1940, la Jilava, Snagov și Strejnicu. Alții au putut fi salvați. H.Z.

Tipul mi-a displăcut : guraliv, vorbea tare, ca în cîrciumile înecate în fum, rîdea grosolan la orice prostie pe care o debita. Nu venise în uniformă, ci într-un costum cumpărat pesemne de gata şi care-i cădea neglijent, accentuîndu-i aspectul de om superficial şi petrecăreţ. Aşa cum arăta şi se purta, reprezenta o victimă uşoară pentru serviciile străine de contraspionaj. Şi tocmai un asemenea curier îmi trimisese maiorul Medoiu pe cap !

— O zi... numai o zi rămîn la Berlin, băga-l-aş... Vreau să trag un chef, dacă se poate... Sau aici numai pe cartelă se chefuieşte ? Ştiu că ai maşină, domnule Doinaş. Hai, dom'le, arată-mi şi mie oraşul !

Nu l-am refuzat. În maşină, pe banchetă, s-a metamorfozat, devenind cu totul alt om — serios, grav, parcă şi nodul de la cravată suferise, nu ştiu prin ce minune, o modificare.

— De ce te uiţi aşa la mine ? se miră el. Am uitat oare să spun parola ?

L-am lăsat fără răspuns, în schimb i-am zîmbit prieteneşte.

— Pachetul cu documente e pregătit ?

— Pregătit. Cînd intenţionezi să-ţi continui drumul spre Bucureşti ?

— Mîine, cu o cursă a „Lares"-ului. Ceea ce înseamnă că încă mîine seara i-l voi preda maiorului Medoiu. Vrei să-i transmit şi verbal ceva ?

— Dacă „mostrele" interesează, să-mi trimită urgent la Biroul ataşaţilor de presă o telegramă cu următorul conţinut : „Vă felicităm pentru ultimul articol. Semnează : Un cuib de legionari". Ai reţinut ?

— În caz contrar ?

— Acelaşi text, cu o altă semnătură. De pildă, profesor Gheorghe Sticlaru... Şi mai spune-i că, după încheierea definitivă a tranzacţiei, negustorul o să-mi remită şi instrucţiunile sale.

L-am plimbat prin Berlin ; l-am dus şi la *Salonul Kitty* ; numai ce-i trecuse pragul, şi recăpătase înfăţişarea sa de bărbat uşuratec, vulgar şi al cărui rîs gălăgios, de cîrciumă, mă călca pe nervi. Ofiţerul cînta însă o partitură încredinţată de Biroul 2. Urmărindu-i gesticulaţia, îmi mărturiseam că eu am avut totuşi parte de o partitură

mai fericită. Maiorul juca fără îndoială rolul ataşatului militar dispus să „apuce" momeala inamicului.

I l-am prezentat şi patroanei. În cîteva minute, i-a povestit *domnişoarei Kitty* vreo zece anecdote toate porcoase, de adunase în jurul său mai toate fetele libere. „C'est un homme très charmant !" mi-a şoptit Ella, fascinată de limbuţia oaspetelui meu, care trecea cu o uşurinţă fantastică de la un subiect la altul, de la moda feminină de la Berna la vînătoarea de foci în Laponia. În ce mă privea, din clipa în care mi-am dat seama că omul, ca şi mine, purta o mască, m-am liniştit. Totuşi aş minţi dacă n-aş spune că, în ziua următoare, ştiindu-l în avion, în drum spre ţară, cu „mostrele" lui Weiss asupra lui, n-am simţit o mare uşurare.

(Doamna de Beaumont : L-am cunoscut şi eu pe căpitanul Djionat, între anii 1940—41, la Berna. Trecea drept un afemeiat, un cartofor, un chefliu bucureştean, simpatic foc. Şi Canaris, şi Carboneli s-au bătut pentru el, să-l contacteze. Nu ştiu dacă au izbutit, dar ştiu în mod precis că a făcut mari servicii ţărilor care au format Coaliţia antihitleristă. Cum ? Înlesnind scurgerea unor informaţii către rezidenţele de spionaj ale acestor ţări. O făcea cu preţul vieţii sale, o făcea cu arta unui chefliu, „ameţit" de băutură, nu prea conştient de valoarea exactă a faptelor ce le săvîrşea. Oare mai trăieşte ? A fost retras de pe scena elveţiană exact într-un moment în care îl pîndea din partea Abwehr-ului o mare primejdie. Merită, domnule Cara, să-l căutaţi. Bineînţeles, dacă a „terminat meciul" în picioare.)

Telegrama maiorului Medoiu am primit-o după 48 de ore de la expedierea documentelor ; textul convenţional era cel care-mi ordona să trec la încheierea definitivă a tranzacţiei. Drept care în aceeaşi zi, i-am trimis lui *Janus*, la post-restant, scrisoarea cu conţinutul indicat de el. N-aş putea spune că n-am aşteptat în fiecare dimineaţă, cu nerăbdare, telefonul „Agenţiei D.N.B." La un moment dat, în cea de-a patra sau a cincea zi de aşteptare, m-am pomenit chinuit de gînduri sumbre : „Afacerea s-a în-

cheiat înainte de a începe ! mi-am zis cu tristețe. Păcat !" Adevărul era că aventura cu Herr Weiss zis *Janus* începuse să-mi placă. Poate stimulat și de curajul maiorului Medoiu, avîntat într-o operație care putea să-l coste scump.

Într-o dimineață însă, cred că era în 30 septembrie, la ora 8 fix, zbîrnîitul telefonului m-a smuls din pat și m-am aruncat ca o fiară asupra aparatului. „Agenția D.N.B. !" mă informa vocea rece, fără inflexiuni, a *Lolei*. După convorbire m-am îmbrăcat în grabă și am coborît la parterul clădirii. În cutia poștală a imobilului mă aștepta plicul „Agenției". Nu mă îndoiam nici o clipă că, deschizîndu-l, voi afla că mi se propune o nouă întîlnire la kilometrul 45. Greșeam. De data asta, textul convențional al „D.N.B."-ului îmi fixa întîlnirea chiar în cursul acelei zile, la cunoscutul hotel „Adlon".

O să vă aștept la etajul 3, camera 318, ora 19, îmi scria Weiss. *Nu e nevoie să vă opriți la recepție, urcați direct — sau cu liftul — la etajul indicat, iar la ora fixată intrați în cameră fără să mai bateți la ușă... Vă rog să aduceți cu Dv. scrisoarea de față. Janus.*

Scrisoarea m-a contrariat. Cunoșteam hotelul „Adlon". Devenise în ultimii ani, o întreprindere semioficială, sub controlul foarte sever al Gestapo-ului și SD-ului. Ce-i venise lui *Janus* să-mi fixeze tocmai la „Adlon" întîlnirea ? Dacă *Salonul Kity*, cu camerele destinate amorului plătit, erau onorate cu microfoane și cu un sistem de ascultare, de ce Gestapo-ul ar fi fost mai îngăduitor cu „Adlon"-ul, unde poposeau frecvent delegații de stat, politice sau militare, economice sau culturale ?

Și iarăși mi-au trecut prin cap tot felul de gînduri negre. Oare *Janus* nu cunoștea tehnica microfoanelor sau poate era convins că eu n-o cunosc ? Mă atrăgea oare anume la „Adlon" ca să fiu văzut și, eventual, reperat mai ușor de organele germane de contraspionaj ? Sau se considera foarte sigur pe poziția sa și nu-i era teamă de nimic ? Dar care era, de fapt, poziția lui în ierarhia oficialităților hitleriste ?

Că *Janus* era totuși prudent deduceam și din ultimele rînduri ale scrisorii unde îmi cerea să-i înapoiez respectivul document. Unii însă sînt prudenți în lucruri mărunte, dar rămîn cu garda descoperită în cele mari. Deși în tehnica

activității de spionaj nu există lucruri mărunte și majore. Toate se cer tratate cu același spirit de răspundere.

Nu mai aveam ce să fac... Intrasem în horă, iar acum trebuia să joc... Nu de alta, dar în această primă etapă a colaborării cu *Janus* mă găseam la discreția lui.

Așa cum am mai spus, „Adlon"-ul nu-mi era mai puțin cunoscut decît hotelul „Athénée Palace". Ca orice hotel distins, avea o braserie, un restaurant la ultimul etaj, ca și unul la parter. Un bar la mezanin. Așa că îmi făcusem un plan. Voi parca „Fiat"-ul în apropierea hotelului, voi intra în clădire cu jumătate de oră înainte de întîlnire, în talie, mă voi opri la barul de la mezanin, unde, vorbind perfect germana, speram să nu atrag asupra mea anumite suspiciuni. În această ordine de idei, aș vrea să mărturisesc că, începînd cam din primăvară, începusem să mă îmbrac numai cu confecții de fabricație germană. Elementul acesta vestimentar plus limba mă fixau, de la bun început, de către cei care nu mă cunoșteau, în rîndurile autohtonilor.

Îmi mai propusesem ca, după ce mă voi ridica de la bar, să intru la toaletă, iar de acolo, ca unul de-al casei, să urc degajat la etajul 3.

Am procedat întocmai. Cît timp am stat la bar și mi-am băut schnaps-ul, n-am sesizat nimic care să fi iscat în mine vreo suspiciune. Am urcat deci la *trei* foarte sigur de mine, iar cînd am ajuns în dreptul camerei 318, n-am ezitat să apăs clanța și să intru.

M-a întîmpinat *Lola* : cu aceeași ținută severă, de secretară ce-și cunoaște bine meseria. Nu mi-a zîmbit, n-a imprimat vorbei vreo nuanță care să mă fi tentat s-o interpretez altfel. Rochia, dintr-o stofă ușoară, de toamnă, era închisă la gît și îi reliefa și mai provocator bustul care, atît cît mă pricepeam eu, fusese eliberat din strînsoarea sutienului.

N-am nimerit într-o cameră, ci într-un apartament. La ferestre perdelele fuseseră de mult lăsate. Becurile policandrului luminau puternic.

— Unde e domnul Weiss ? am întrebat-o surîzîndu-i, căci speram să-mi răspundă la fel.

— Trebuie să apară dintr-o clipă în alta...

Fața ei frumoasă nu mi-a sugerat nici un gest de apropiere sau de îndepărtare. Distanța legală între noi fusese stabilită de ea încă de la începutul colaborării. M-a poftit să iau loc pe un scaun capitonat, în fața biroului. M-am așezat și abia atunci mi-am dat seama că scaunul fusese fixat anume ca să nu văd ușa dintre cele două camere.

— Domnule Doinaș, peste cîteva minute o să stați de vorbă cu domnul Weiss, mă informă *Lola*. Între timp, fata trecuse de partea cealaltă a biroului. Fără voia mea, începusem să-i admir talia trasă ca prin inel, boltirea sînilor rotunzi și pietroși. Vă aduc la cunoștință că domnul Weiss dorește să rămînă, în continuare, în umbră. De aceea vă roagă să-l scuzați pentru o anumită regie precară. O ascultam atent, apoi privirile mi se mutară de la bustul ei la tapetul încăperii care mi-l amintea pe cel din odăile de amor de la *Salonul Kitty*. Cînd va intra, domnul Weiss o să rămînă lîngă ușă.

— Nu e prea politicos să stai cu spatele la cineva care-ți vorbește, glumii eu stăpînit de aceeași speranță deșartă că voi aduce în ochii cu reflexe albăstrii, ca de oțel, ai fetei, un licăr prietenos.

Ca și cînd nu m-ar fi auzit, *Lola* urmă :

— Sînteți rugat cu insistență să nu încercați să priviți peste umăr.

În momentul acela eram mult mai tentat să mă uit pe pereți, să cercetez tapetul, să încerc să descopăr, ca și la *Salonul Kitty*, acele „abcese" care trădau existența microfoanelor.

Ghicindu-mi parcă frămîntarea, *Lola* adăugă :

— Domnul Weiss vă încredințează că securitatea întîlnirii este pe deplin asigurată. Vă mai asigură că nu există nici un sistem de ascultare care să vă îngrijoreze.

— Vă mulțumesc pentru informație !

Nu, n-am glumit. Am vorbit cu seriozitate și cred că așa și nu altfel am fost înțeles. Îmi pare însă rău că și de data asta *Janus* se ferea să-și arate *fețele*.

Lola se depărtă, o văzui umblînd la comutator. Pogorî întunericul, dar nu pentru mult timp, căci în spatele

meu, datorită regiei amfitrionului, se aprinse o lumină puternică proiectîndu-mi umbra pe peretele din față: nici nu bănuiam că eram proprietarul unei umbre atît de mătăhăloase.

„*Janus* se teme de mine, am gîndit eu. De ce? O fi unul a cărui fotografie circulă prin presă? Sau poate ne cunoaștem de la recepții?"

— Bună seara, domnule Doinaș!

Nu l-am auzit cînd a deschis ușa și s-a fixat în spatele meu, la o anumită distanță. Urarea mi-a provocat o zvîcnire instinctuală; am vrut să mă uit peste umăr, dar m-a pocnit peste ochi o lumină orbitoare. „De unde dracu a mai răsărit?"

— Bună seara!

Nu-mi luase în seamă tentativa de a-l vedea, căci pesemne o considera inutilă. E penibil să stai de vorbă cu un om pe care tu să nu-l vezi, iar el să te vadă, să-ți urmărească fiece mișcare, fiece gest!

— Înțeleg că-mi aduceți din partea șefilor dumneavoastră un răspuns afirmativ.

Acum nu mă mai îndoiam că *Lola* asista la convorbiri: cînd și cînd, pe peretele dinaintea mea, se ivea și umbra ei, ca pe un ecran.

L-am informat cu privire la hotărîrea definitivă luată de București.

— Condițiile formulate de *Janus* au fost acceptate. Acțiunea dumneavoastră, spusei crezînd că-mi măgulesc interlocutorul, este apreciată de șefii mei.

Herr Weiss interveni brusc:

— Nu de aprecieri am nevoie, domnule Doinaș, ci de bani. În privința asta ce îmi puteți comunica?

Deși modul cum fusesem întrerupt nu mă prea încînta, răspunsei la obiect:

— Și în această chestiune există un consens deplin. Din momentul în care o să ne indicați locul și modalitatea depunerii sumelor cerute, o să se treacă la efectuarea operațiunilor de transfer.

— În privința asta, modalitatea nu este prea complicată, mă liniști *Janus*. Sumele se vor depune la Banca

de Scont din Berna, pe următorul cifru : T. R. Quintus 4895. Nu e însă nevoie să memorați cifrul și veți vedea de ce... Propun să trecem la executarea modalităților de lucru. De acord ?

— Sînt pregătit să vă ascult.

— *Lola* sau Freulein Marion Werner va fi pentru noi principalul agent de legătură. Prin ea, partea română va intra în posesia documentelor, informațiilor, rapoartelor ce le voi transmite. După ce făcu o scurtă pauză, *Janus* continuă : Domnule Doinaș, nu va fi o legătură simplă, căci tot ce vă voi furniza va fi înmînat în afara teritoriului Reich-ului.

Noutatea auzită mă obligă să-l întrerup :

— Deci nu preconizați menținerea mea ca verigă principală, intermediară...

— *Lola* călătorește mult... *Lola* poate călători oriunde... se bucură, ca să zic așa, de o anumită imunitate. Documentele nu vor putea fi predate chiar la București, ci la Budapesta, la Belgrad, la Sofia, iar uneori, dacă împrejurările or să ne-o ceară, la Berlin sau la Geneva. Eliminarea mea din joc, fie ea și parțială, mă bucura, căci corespundea cu intențiile maiorului Medoiu. Altceva îmi dădea totuși de gîndit : locul important al *Lolei* în cadrul Operației *Janus*, adică al unei femei. Îmi venea greu să renunț la prejudecățile mele. Însă nu eu eram cel chemat să aprobe operația.

— Domnule Doinaș, în ce vă privește, rămîneți în joc ca o legătură de bază, reveni *Janus* la persoana mea. Sînteți ofițer de informații și nu trebuie să vă învăț eu ce înseamnă o *linie de comunicație*. În cadrul acestei linii, rolul dumneavoastră va fi, din punctul meu de vedere și sper că și din cel al Bucureștiului, bine determinat. Astăzi o să vi se înmîneze un pachet de documente și informații. Totodată, o să intrați și în posesia unui plic... în el o să găsiți instrucțiunile mele privitoare la tehnica funcționării liniei *Janus*. Ați adus scrisoarea „Agenției" ? nu uită el să mă întrebe.

Era grăbit sau mi se părea ? Nici eu nu eram prea încîntat să întîrzii mult acolo, în întuneric, cu un interlocutor invizibil în spinare. Pusei scrisoarea pe birou.

— *Lola*, predă-i domnului Doinaș plicul cu documente.

Lola veni din întuneric spre lumină, se apropie de mine, mă făcu să-i simt parfumul ei delicat, de liliac în floare. Îmi puse pe birou un plic de formatul unei cărți, de astă-dată purtînd antetul oficiosului nazist, și luă scrisoarea adusă de mine.

— Domnule Doinaș, doriți să-mi puneți vreo întrebare ? se interesă *Janus* binevoitor.

— Presupun că în plicul cu instrucțiuni voi găsi indicată și modalitatea de a intra în legătură cu dumneavoastră, bineînțeles cînd va fi cazul.

— Nu greșiți, domnule Doinaș, deși, spre securitatea liniei, ar fi recomandabil ca întîlnirile noastre să fie cît mai rare cu putință.

Franchețea lui *Janus* în stabilirea cu exactitate a raporturilor noastre mi-a făcut o impresie bună. Confirmai :

— Sînt de aceeași părere...

— Vă mai sfătuiesc să nu încercați să aflați cine sînt. Orice tentativă în acest sens echivalează cu un act de nesăbuință care ar putea să periciliteze în mod ireparabil raporturile noastre. Înainte de a ne despărți, aș vrea să vă întreb cum intenționați să expediați Bucureștiului documentele predate astăzi ?

Întrebarea nu era la locul ei și, fără să vreau, un beculeț de alarmă mi se aprinse din nou în minte. Justificat sau nu, încă nu-mi dădeam seama.

— Nu știu încă... Mai trebuie să mă gîndesc !

— Nu cumva printr-un curier ?

De ce stăruia să afle cum vor fi expediate documentele, care era o treabă exclusivă a mea ? Intuind cauza ezitărilor mele, el reluă ideea :

— Dacă intenționați să le expediați printr-un curier special, poate diplomatic, vă atrag atenția că n-ar fi rău să mai fie însoțit de cineva. Schellenberg a inițiat o vînătoare de curieri. Cîțiva i-au și căzut în plasă. Printre aceștia, vă pot asigura că, deocamdată, nu figurează nici un român.

Recomandarea sa, însoţită de o informaţie preţioasă, mă trimise din nou cu gîndul la personalitatea lui Emmerich Weiss... Cine dracu era ? Lucra în aparatul Abwehr-ului sau al R.S.H.A. ?

— Cred că e timpul să mă retrag. La revedere, domnule Doinaş ! Regret că nu vă pot strînge mîna ! Vă doresc succes !

De data asta, l-am auzit cum a deschis uşa, cum a trecut *dincolo*, cum a închis uşa după el. Cînd s-a stins lumina din spate şi s-au aprins becurile policandrului, am avut senzaţia că am asistat la un spectacol peste care, în final, s-a lăsat cortina. M-am ridicat şi m-am întors în căutarea *Lolei*. Stătea în picioare, lîngă fereastră, ferecată într-o tăcere glacială. Doar genele-i mari, răsucite frumos, îi clipeau în răstimpuri, indicîndu-mi că nu-i lipsită de suflet şi că trăieşte.

— Danke schön, Freulein *Lola*, zisei şi eu aşa, fără nici o legătură.

— Nu aveţi pentru ce, domnule Doinaş !

„Femeia de piatră“ îmi sesizase intenţia de a mă lungi la vorbă, îşi privi cesuleţul de aur şi zise :

— Să vă conduc, domnule Doinaş !

În vestibul, lîngă uşă, simţind în nări adierea aceea plăcută de liliac, mă pomenii declarîndu-i :

— Mi-ar fi plăcut nespus să vă invit la bar, să servim un cocteil.

Expresia feţei nu i se modificase. Mă privea ca şi cînd nu m-ar fi văzut şi-mi răspunse mişcîndu-şi doar buzele :

— Vă mulţumesc, domnule Doinaş. Este spre binele dumneavoastră să ţineţi seama cu rigurozitate de instrucţiunile domnului Weiss. La revedere !

Mă concediase. Pe bună dreptate. Ce mă apucase ? ! Mă prezentasem în camera 318 cu treburi de înaltă responsabilitate şi deodată... Hm ! Slăbiciunea mea, ce-i drept exagerată numai cînd eu voiam, îmi jucase un renghi. Recunosc că mi-ar fi stat ceva mai bine şi ar fi corespuns mai mult „firmei“ mele, dacă m-aş fi stăpînit.

De la hotel am pornit-o spre locuinţa mea de pe Alexanderstrasse, făcînd intenţionat un ocol. Doream să controlez dacă nu se luase după mine vreo iscoadă. Din

acest punct de vedere am intrat în casă liniştit. Nu apucasem să-mi scot haina, cînd am auzit telefonul sunînd :

— Hei, ziaristule, ce mai faci ? auzii în receptor o întrebare formulată cam obraznic. Vocea îmi era cunoscută, dar nu ştiam de unde s-o iau. Pe unde umbli, frate ? Te-am căutat pe la legaţie.

În fine, cînd l-am recunoscut, nu mi-a venit să cred :

— Tu eşti, Costică ?

— Ce crezuşi, mă, că scăpaşi de mine ? !

Acum, rîsul vulgar al căpitanului Djionat mă supăra mai puţin, dacă nu chiar deloc. Îi împrumutai tonul :

— Ce-i cu tine, mă, abia plecaşi !

— Păi, ce-mi zisei ? Ia să mai fac eu o escală la Berlin. Că-mi plăcu, mă, îmi plăcu ! Ascultă, mă, Catinca asta de la voi, se... ?

Căpitanul Djionat nimerise cu oiştea-n gard. Mi-am amintit de situaţia groaznică a Catincăi şi, dintr-o dată, m-am mohorît. Djionat însă nu era cu nimic vinovat. Îşi juca rolul. Iar apoi, de unde să cunoască el drama Catincăi ? De aceea, în convorbirea noastră, jucîndu-mi şi eu rolul, n-am ocrotit-o... I-am răspuns, deşi cu o dureroasă strîngere de inimă, la fel de uşuratic precum interlocutorul meu :

— Încearcă şi tu... Poate se prinde.

— Am încercat, mă !

— Şi ?

— Mi-a cîrpit o pereche de palme că-mi ţiuie şi acum urechile... Hai, mă, să facem şi noi o petrecere, că doar n-o fi moarte de om ! Ha ! Ha ! Ha ! Poate dăm o raită şi pe la *Kitty*... Mă, ce fetiţe dulci p-acolo !

— Unde ai tras ? îl întrebai, dornic să curm cît mai repede conversaţia.

— La Grand Hotel, camera 601...

— Aşteaptă-mă, că trec cu maşina să te iau.

— Vino, mă, da vino mai repede, că mor de sete !...

N-am plecat imediat : simţeam nevoia imperioasă să mai rămîn o bucată de vreme în intimitatea locuinţei. Presupuneam că nu întîmplător căpitanul Djionat, în drum spre Berna, făcuse escală la Berlin. A te opri la Berlin şi a face „un chef“ era o treabă costisitoare şi nu chiar

la îndemîna oricărui ataşat. Îmi aducea, cu siguranţă, un mesaj din partea maiorului Medoiu. Oricum, era binevenit, căci îi voi da pachetul cu documente să-l ducă cu el la Berna, iar de acolo să-l expedieze mai departe, la Bucureşti.

L-am luat de la hotel — părea cherchelit. Se „agăţase" de o funcţionară a hotelului pe care încerca s-o „ameţească" cu vorbe de dragoste rostite însă în spaniolă. Abia în maşină, aşezat pe banchetă lîngă mine, redeveni serios.

— M-am oprit din nou la Berlin din ordinul domnului maior Medoiu. În primul rînd, mi-a cerut să-ţi transmit mulţumiri. În al doilea rînd, să-ţi comunic că viitorul ministru al României la Berlin va fi legionarul Constantin Greceanu... Că încă nu se ştie cînd va sosi să-şi prezinte scrisorile de acreditare.

— Se schimbă toată echipa ? anticipai eu.

— Toată !

— Se ştie cine va fi noul ataşat militar ?

— Asta e ce trebuie să-ţi comunic în cel de-al treilea rînd... Djionat îmi vîră o ţigară între buze. Mi-o aprinse, apoi trecu flacăra brichetei la capătul ţigării sale. Trase cîteva fumuri şi continuă : În problema asta, mi-a ordonat să-ţi comunic cuvînt cu cuvînt mesajul său. Mă asculţi ?

— Da' ce naiba fac ? ! mă revoltai eu nerăbdător să aflu ce mi se transmite.

— Generalul Ion Antonescu în persoană l-a ales şi l-a numit în funcţia de ataşat militar la Berlin pe colonelul Ilie Gheorghiu, absolvent al Şcolii de război prusace, admirator al Wehrmacht-ului, bun cunoscător al limbii germane. Nu e membru al Mişcării legionare, dar nici potrivnicul cămăşilor verzi nu e... A fost ataşatul nostru la Ankara. Precum vezi, Conducătorul a făcut o excepţie numindu-l pentru a doua oară ataşat. Asta-i tot... Nu cred să-mi fi scăpat ceva.

A tăcut şi m-a lăsat să meditez în voie la cele transmise de maiorul Medoiu. Am înţeles, fără a fi obligat să-mi solicit prea mult mintea, că noul ataşat militar aparţine grupului de militari filogermani, că nu era legionar, simpatiza cu ei. Într-un cuvînt, mă avertiza să nu

care cumva să-l identific cu cei care știau de adevăratele mele rosturi la Berlin.

— Se știe cine vor fi atașații aero și uscat ? am spart eu tăcerea.

— Nu ! Cică noul atașat militar ar fi pus anumite condiții... Asta o știu de la camarazii mei de la București. A cerut ca ofițerii care-l vor seconda să fie puri ! rîse Djionat cu rîsul lui supt de la țîța măsii.

— Adică ?

— Nici unul să nu fie implicat în vreo misiune secretă pe teritoriul Germaniei. Nu-l cunosc pe acest colonel, dar trebuie să fie un caraghios. După părerea lui, Hitler ar fi un loial față de noi, iar atașații lui militari de la București, în frunte cu colonelul Gerstenberg ar fi niște îngerași ! Vrea loialitate... Cu cine ? Cu Hitler ! Cu unul care ne-a batjocorit țara, și în ascuns, și fățiș.

Djionat începu să înjure... a înjurat și tot a înjurat, fără însă să se repete.

— Ho, mă, potolește-te ! Mai bine spune-mi : mai există și un al patrulea rînd ?

— Da. Dacă ai vreun pachet de transmis, să-l transmiți prin mine... Tu unde mă duci ?

— Deocamdată, nicăieri... Uite în stînga, ai clădirea Reichstag-ului... În față, Porțile Brandenburg-ului.

— Ia mai dă-le-n...

Am mai rătăcit un timp pe străzile întunecoase ale Berlinului, discutînd evenimentele politice din țară, pe care Djionat le sintetiză într-o singură propoziție :

— Nu-i a bună, mă ! Bucureștiul nostru arată ca în evul mediu... procesiuni religioase în biserici, pe străzi..., pe la cimitire... Popii în „cămăși verzi“ l-au declarat pe Codreanu sfînt și vai de ăla care nu i se închină... ! Bătăi, devastări, jafuri. Toți hoții s-au pus la „cămașă verde“. Mai toți legionarii au devenit hoți. Generalul Ion Antonescu umblă și el prin cimitire, pe la deshumări... la procesiuni... cheamă nația la ordine și disciplină... Vreau însă să-l văd pe unde o să scoată cămașa... verde... Că într-o zi o să trebuiască s-o scoată ! Ascultă-mă pe mine, nu-i a bună, mă !

ULTRA SECRET

Un singur exemplar dactilografiat

INSTRUCŢIUNI CU PRIVIRE LA FUNCŢIONAREA „LINIEI JANUS"

I. Lola îi va telefona lui Hans întotdeauna dimineaţa între ora 8 şi 9 şi va folosi cît va fi necesar aceeaşi poreclă în limba germană :

Lola : **Hans, iubitule, ce mai faci ?**

Hans : **Aşteptam telefonul tău, iubito !**

Lola : **Hans dragă, vreau să-ţi dau o veste bună... soţul meu pleacă astăzi din oraş şi o să lipsească** trei **zile** (sau patru, sau cinci, **după situaţia curentă a etapei).**

Decodificat, aceasta înseamnă că întîlnirea Lolei **cu trimisul lui** Adolf **(maiorului Medoiu) trebuie să aibă loc după** trei zile (patru **sau** cinci), **după cum va spune** Lola **în parolă). De pildă, dacă** Hans **va fi chemat duminică, întîlnirea trimisului lui** Adolf **(**porecla acestuia va fi Horea) **cu** Lola **va avea loc miercuri ş.a.m.d.**

Continuarea parolei :

Hans : **Unde vrei să ne întîlnim ?**

Lola : **La Leipzig, la ora 18,30, chiar în faţa gării !**

Atenţie ! Ora întîlnirii va fi mereu aceeaşi. După schimbul de mesaje dintre Lola **şi viitoarea sa legătură, ei vor stabili împreună locul şi ziua următoarei întîlniri. Dacă unul din cei doi, din anumite motive, nu s-a prezentat la întîlnire, întîlnirea nu se revocă, ci se amînă pentru a doua zi, în acelaşi loc, la aceeaşi oră. Dacă şi în cea de-a doua zi unul din cei doi nu se prezintă, legătura se întrerupe pînă la limpezirea cauzelor care au provocat întreruperea.**

Continuarea parolei :

Hans : **Bine, iubito, în faţa gării la ora 18,30. La revedere !**

Codificarea oraşelor unde delegatul lui Adolf urmează s-o întîlnească pe Lola :

1. Leipzig pentru Bucureşti

2. Weimar pentru Sofia
3. Hamburg pentru Budapesta
4. München pentru Belgrad

Codificarea locurilor de întîlnire :

1. Leipzig... În fața gării **de fapt București,** în fața Teatrului Național

2. Weimar... În fața casei lui Goethe, **de fapt Sofia** în fața mănăstirii Sf. Sofia.

3. Hamburg... În fața cabaretului „Pisica neagră" din port, **de fapt Budapesta,** în fața hotelului „Astoria"

4. München... În fața primăriei, **de fapt Belgrad,** în fața Palatului regal.

Semne de recunoaștere :

Lola : **O poșetă din piele de șarpe. Se va opri, va scoate din poșetă o pudrieră și se va privi în oglindă.**

Horea : **Pardesiu, pălărie, umbrelă, toate à la Chamberlain. De asemenea, va ține la vedere numărul curent al revistei ilustrate germane „Signal".**

Parola de contact (Desigur pentru prima întîlnire) :

Horea : **(În germană** sau **franceză) „Doamnă, nu vă supărați că vă opresc, vorbiți cumva germana (franceza) ?**

Lola **(În germană** sau **franceză) „Da, domnule ! Cu ce pot să vă fiu de folos ?"**

Horea : **„Nu cunosc orașul și nu știu cum să ajung la Palatul de Justiție".**

Lola : **„Vai, ce coincidență, intr-acolo merg și eu..."**

Semnele de alarmare pentru cei doi :

În cazul cînd unul din ei, venind la locul întîlnirii, sesizează vreo primejdie și apreciază că întîlnirea trebuie evitată, va proceda în felul următor :

„Hans **va ține umbrela pe brațul sting, iar revista „Signal" o va ascunde în buzunarul drept. Nu se va opri."**

„Lola va ține poșeta în mîna stîngă, nu se va opri să-și scoată pudriera și va merge mai departe."

În situația de alarmare, **legătura se întrerupe, agenții întorcîndu-se la bazele inițiale. Ea va fi reluată după analizarea motivelor care au provocat alarma.**

II. Legătura Janus **și** Hans

Dacă Hans **are de transmis un mesaj lui** Janus, **va proceda astfel :**

De la un telefon public, va forma, la orice oră din zi sau din noapte, numărul BC 5225. Îi va răspunde fie un bărbat, fie o femeie. În ambele situaţii, Hans va rosti în germană : „Vă rog cu domnul Weiss !“ „Cine întreabă ?“ va fi chestionat. „Îl caută Hans, prietenul lui din Saxonia.“ „Lipseşte momentan. Reveniţi după două ceasuri !“ va fi Hans sfătuit.

Exact după două ceasuri, Hans va fi vizitat la locuinţa sa de Lola care-l va conduce la locul întrevederii cu Janus.

Parole de alarmare :

În caz de primejdie gravă, Janus îl va căuta la telefon pe Hans şi-i va comunica : „Dragă Hans, am primit chiar acum o carte poştală de la Kurt... A fost grav rănit.“

În cazul unui asemenea mesaj, Hans trebuie să se asigure că orice urmă a colaborării sale cu Janus a fost distrusă, după care, să încerce să plece din Germania.

Dacă primejdia va fi sesizată de Hans, el va forma de la un telefon public numărul BC 5225 şi oricine îi va răspunde, va spune : „Vă rog să-i comunicaţi că prietenul său Hans a fost nevoit să plece la Leipzig.“

Încetează orice contact pînă la clarificarea situaţiei.

Parola în vederea refacerii contactului :

Hans către Janus : Va forma de la un telefon public numărul DC 4142, o va cere pe Freulein Lola şi-i va spune : „Îl ştiu pe domnul Weiss amator de porţelanuri chinezeşti... şi aş vrea să-i ofer spre cumpărare o vază.“ „Greşiţi, domnule, dar aici nu locuieşte nici un domn Weiss, colecţionar de porţelanuri.“

Drept care, Lola îi va telefona lui Hans apelînd la formula „Agenţia D.N.B.“

Janus către Hans : Va apela din nou la formula „Agenţia D.N.B.“ Urmează, prin mijlocirea Lolei, întîlnirea.

III. Se atrage în mod riguros atenţia partenerului din „Leipzig“ să respecte cu stricteţe următoarele condiţii de lucru :

a) Să nu încerce în nici un fel să afle cine-i Janus, să nu întreprindă nici un fel de cercetări în legătură cu numărul de telefon BC 5225.

b) Să nu apeleze la telefonul DC 4142 decît în situaţia menţionată în prezentele instrucţiuni.

IV. Lunar se vor depune sumele negociate la Banca de Scont din Geneva pe următorul cont : TR. Quintus 4895. Nerespectarea depunerii sumelor respective atrage de la sine incetarea Operației Janus.

(Corneliu Cara : Doamnă de Beaumont, așa cum ați afirmat-o chiar dumneavoastră în cazul prezentelor convorbiri, ați fost...

Doamna de Beaumont : Hai, nu vă jenați să rostiți cuvîntul... spioană... Da, da spioană ! Iar pentru activitatea mea, două mari puteri mi-au acordat cele mai înalte distincții... Termenul spioană mă onorează.

Corneliu Cara : Vă mulțumesc că mă încurajați tot timpul. Știți oare cine a fost acest Janus ?

Doamna de Beaumont : Nu... A rămas o enigmă. Radu Doinaș a fost chinuit și el, multă vreme, de întrebarea asta.

Corneliu Cara : Cum vă explicați temeritatea lui ?

Doamna de Beaumont : Presupun, pornind de la postul pe care-l deținea în ierarhia hitleristă, că și-a creat o acoperire foarte bună.

Corneliu Cara : Vă rog să fiți mai explicită !

Doamna de Beaumont : Documentele lipsesc. Presupun însă că acest Emmerich Weiss trebuie să fi condus un serviciu sau o direcție importantă de spionaj. În consecință, mai presupun că deținea un post înalt, de unde putea să manevreze în voie, să-și asigure o bună acoperire. Sînt înclinată să cred că i-a inclus în fișierul său, ca agenți ai lui, pe toți cei care luau parte la Operația Janus... În realitate însă, lucrurile stăteau invers.

Transmite : „B-39" *ULTRA SECRET*
prin curier
Sursa : Janus

EXTRASE
din diverse
rapoarte informative

Himmler consideră guvernul lui Antonescu de la 14 septembrie a.c. ca fiind un guvern de tranziție. Nu pot fi

acceptaţi într-un guvern legionar miniştri sau subsecretari de stat, tehnicieni ai fostelor partide filoengleze sau filofranceze, care să deţină pîrghiile economiei româneşti. Aceştia trebuie să fie înlocuiţi cît mai curînd cu miniştri legionari, în ciuda împotrivirii generalului Ion Antonescu.

— Starea de spirit antigermană din armata română îl îngrijorează pe Heydrich în cel mai înalt grad. El recomandă Mişcării legionare, tuturor mijloacelor de propagandă române şi germane de pe teritoriul României să-şi extindă activitatea în rîndurile ofiţerilor şi soldaţilor. Să se încurajeze cercul legionar militar condus de generalul Cantacuzino-Grănicerul, în ciuda eventualelor proteste ale actualului conducător. Heydrich vede în gruparea generalului Cantacuzino sîmburele viitoarei armate a statului naţional-legionar.

— Rapoartele prof. E.Gamlischer îngrijorează cercurile Partidului naţional-socialist şi ale R.S.H.A. Intelectualitatea română, afectată de Arbitrajul de la Viena, de măsurile respective întreprinse de autorităţile maghiare împotriva populaţiei române din teritoriile retrocedate, tributare culturii franco-engleze, manifestă ostilitate şi răceală faţă de Reich. Prezenţa Misiunii militare germane nu este agreată. Intelectualii care au îmbrăcat cămaşa verde au devenit subiect de glume şi anecdote. Prof. Nicolae Iorga continuă să fie figura dominantă a culturii române. Foarte mulţi intelectuali români susţin că dacă s-ar fi ţinut la timp seama de avertismentele sale împotriva expansiunii Reich-ului, nu s-ar fi ajuns ca România să fie înrobită.

— La Bucureşti acţionează, încă din vara anului curent, sub masca unui întreprinzător om de afaceri, spionul SD-ului, născut în Germania, dar de naţionalitate britanică, dr. A. A. Tester. Ca agent al SD-ului, el are misiunea de a acapara întreprinderile unor evrei şi de a le trece sub control german. Activitatea lui este foarte apreciată, mai ales de Heydrich. Evreii capitalişti care vor să-şi cedeze întreprinderile dobîndesc paşapoarte cu destinaţia Elveţia, Portugalia sau America. Abwehr-ul manifestă anumite suspiciuni faţă de dr. A.A. Tester, dar a interzis contraspionajului său să se ocupe de acesta. Una din fiicele sale, Violet, balerină la operă, a fost internată într-un

lagăr din Austria, datorită „naționalității" tatălui. Va fi în curînd eliberată. O a doua fiică, cea mare, Maria, îl însoțește pe tatăl său. S-a căsătorit cu un avocat român.

— Un alt agent al SD-ului, cu porecla „Adrian", sas originar din România, acționează în preajma omului politic Virgil Madgearu. Ultimul său raport adresat Berlinului semnalează intensa corespondență dintre V. Madgearu și Nicolae Titulescu, fostul ministru de externe al României, cu actualul domiciliu la Saint Moritz, Elveția.

— Edith von Köhler, făcîndu-se ecoul unor conducători legionari, recomandă Reichsführer-ului SS Himmler punerea sub observație a ex-regelui Carol al II-lea și a metresei sale, Elena Lupescu. Scăpînd de judecata legionară, aceștia pot iniția în exil acțiuni dăunătoare statului național-legionar.

— Misiunea militară germană se va afla sub comanda generalului de cavalerie Erick Hansen, originar din Austria. Comandantul forțelor de aviație a fost numit generalul Wilhelm Speidel. Statul major al Misiunii militare germane din România a fost încredințat generalului Arthur Hauffe.

— Maiorul Döring, ofițer în Statul major al Misiunii militare germane în România nu este agreat de Heydrich și SD : există bănuieli că ar fi dezavuat acțiunile lui Hitler premergătoare eliminării generalilor Fritsch și Blomberg din armată și desființării Ministerului de Război. Este supravegheat tot timpul de către prietenul său, cpt. Alfred Fleischer, agent al Gestapo-ului, strecurat în comandoul Abwehr al Misiunii.

— Guvernul Ungariei a acceptat propunerea Ministerului de Externe al Germaniei, admițînd tranzitul de trupe germane spre România.

— Afluirea unităților germane din cadrul Misiunii spre România va începe încă din primele zile ale lunii octombrie și se va încheia în jurul zilei de 10 noiembrie a.c.

La 12 octombrie a.c. vor sosi în Bucureşti primele elemente de comandament ale Misiunii, în frunte cu generalii Hansen, W. Speidel şi A. Hauffe.

Efectivul Misiunii militare germane se va ridica la 22.430 de militari, din care 890 ofiţeri.

Întreţinerea Misiunii militare germane va fi suportată în întregime de statul român.

— Ministerul de Externe a indicat consilierului de legaţie dr. Lehman, împuternicit cu semnarea Protocolului privind statutul Misiunii pe teritoriul României, să obţină din partea Românilor ca militarii germani să aibă privilegiul extrateritorialităţii, scoaterii lor totale de sub jurisdicţia statului român.

— Hitler exclude posibilitatea de a transfera, deocamdată, material de război României, aşa cum şi-a manifestat dorinţa generalul I. Antonescu în convorbirile de la Bucureşti (15—17 septembrie a.c.) cu generalul Kurt von Tippelskirch, şeful Cartierului general IV al Statului major general al armatei de uscat. Intimii Führer-ului susţin că acesta îşi rezervă un cîmp de manevră în raport cu evoluţia evenimentelor din România.

— La 28 septembrie a.c., imediat după semnarea Pactului tripartit, ambasadorul maghiar Döme Sztójáy a adus la cunoştinţa guvernului german că Ungaria doreşte să devină semnatară a Pactului. Ribbentrop a refuzat cererea guvernului ungar din motive tactice, nedezvăluite ambasadorului Döme Sztójáy. La Berlin sînt cunoscute intenţiile generalului Ion Antonescu de a adera la Pactul tripartit. Declaraţia acestuia, formulată în şedinţa Consiliului de miniştri din 21.09.40 şi comunicată Berlinului de agentul legionar „G-431“, cum că „Noi mergem sută la sută, pînă la moarte, alături de Axă. Ori triumfăm cu Axa, ori cădem cu Axa“, a făcut asupra Führer-ului o deosebită impresie.

IV. O călătorie neașteptată

1

Ce toamnă sinistră începuse! De fapt, era o continuare firească a toamnei din anul trecut care înregistrase izbucnirea războiului. Scriam, scriam întruna. Primeam aproape zilnic felicitări, cînd de la Dietrich, cînd de la Stelian Popescu. Îmi jucam rolul ca un actor rutinat. Maiorul Medoiu mă felicita și el, căci *linia Janus* debutase fericit.

Cele mai multe ore le petreceam lîngă aparatul de radio de acasă sau din Biroul atașaților de presă. Mă îngrozeau știrile. De la distanța la care mă aflam, aveam uneori senzația că cineva ne-a încurcat limbile, că își bătea joc de noi, că ne silea pe căi tainice să ne săpăm singuri groapa. Uf, dacă aș fi avut cu cine să schimb o vorbă! Fierbeam în sosul singurătății mele, ascultînd radioul, citind ziarele — și cele din țară, și cele din Germania.

Tot în primele zile ale lui octombrie, trecînd pe la legație unde o echipă de legionari, sosită din țară, pregătea clădirea în vederea sosirii noului diplomat, am intrat și în biroul Catincăi. Era acolo, palidă, îmbătrînită, obosită. Văzîndu-mă, ochii ei, altă dată mari și pătimași au sclipit pentru cîteva secunde a speranță sau poate a bucurie. După un schimb de cuvinte convenționale, m-a întrebat:

— L-ai citit pe Knut Hamsun ? Nu ? Păcat !... Îmi întinse o carte. Uite, citeşte pasajul ăsta. Sînt sigură că o să-ţi placă.

N-am prea priceput ce voia. I-am aruncat o căutătură piezişă, dar ea m-a îndemnat muţeşte să deschid cartea la semn. Am ascultat-o şi, în felul ăsta, mi-a căzut sub ochi un bileţel pregătit din vreme pentru mine.

Am fost din nou căutată la telefon de Georg Krebs, îmi scria Catinca. M-a întrebat dacă nu am revenit asupra hotărîrii mele. Aflînd că nu, m-a invitat pentru astăzi după-amiază, la 17.30, la o nouă întîlnire. Mi-e teamă ! De ce oare mi-a fixat întîlnirea în faţa unui magazin de galanterie de pe Panenstrasse nr. 175 ?

N-am la îndemînă decît două soluţii : cianura de potasiu sau închisorile Gestapo-ului. Cea de-a treia am refuzat-o demult. După arestarea lui M.M. (Mihai Moruzov — n.a.) n-am cu cine să comunic la Bucureşti. Am suspendat activitatea reţelei de care răspundeam. Nu ştiu ce o să mi se întîmple, deşi mi-e sufletul plin de presimţiri, dar aş vrea ca barem un om să ştie că nici un agent din reţeaua mea n-a căzut în mîinile lor. Iar omul acesta eşti tu. Iartă-mă că tocmai pe tine te-am ales. Poate că sînt prăpăstioasă. Cred însă că mi-a sunat ceasul. Păzeşte-ţi pielea, Radule ! Orice ţi s-ar întîmpla, să nu te vinzi... Ne-au batjocorit ţara, Radule... Adio sau la revedere, naiba mai ştie.

Am vrut să deschid gura, să atac pesimismul scrisorii, să-i dăruiesc o falsă rază de speranţă, dar Catinca mi-a făcut semn să nu scot o vorbă, să-i înapoiez cartea cu bilet cu tot.

— Hamsun e un mare scriitor... dar Rebreanu e mai mare, nu-i aşa ? vorbi ardeleanca din ea.

Apoi, într-o tăcere adîncă, ca într-un tainic ritual, a rupt bileţelul într-o scrumieră dîndu-i foc. Am urmărit amîndoi cum o flacără prefăcea în scrum neliniştea unui om aşternută pe hîrtie. După asta, Catinca s-a ridicat, a ocolit biroul, s-a apropiat de mine. Ne potriveam nu numai la statură. M-a sărutat pe obrazul drept. Instinctiv, am dat s-o îmbrăţişez, ea s-a ferit, şoptindu-mi :

— Pleacă, Radule ! Te rog...

Am înţeles că dacă nu i-aş fi dat pe loc ascultare, i-aş fi făcut un prost serviciu. Nervii îi erau încordaţi la maximum.

Am ieşit din clădirea legaţiei : maşina mă aştepta la poartă. Am trecut la volan şi am început să gonesc ca un bezmetic. Era o zi mohorîtă, cu nori joşi, murdari şi apăsători. Am gonit aiurea şi, deodată, mi-am amintit de Panenstrasse nr. 175. Nu ştiam pe unde e strada asta, dar mi-am propus s-o găsesc. Nu ştiu ce mă apucase, de ce doream neapărat s-o văd, s-o străbat. Am oprit în cîteva rînduri, m-am dat jos, m-am interesat, deşi în vreme de război e cam dificil să afli cum se poate ajunge pe o stradă care pînă atunci nu-ţi spunea prea mare lucru. Bătrînul portar de la Clubul Asociaţiei corespondenţilor străini m-a ajutat să dau de urma străzii. Panenstrasse nr. 175 ! Într-adevăr, ce-i venise gestapovistului să-i fixeze Catincăi întîlnirea tocmai într-un cartier periferic al Berlinului ? Era o stradă cam îngustă faţă de celelalte ; tristă, cu locuinţe ieftine, muncitoreşti. Galanteria aparţinuse unui evreu. Avea obloanele trase şi cineva mînjise cu var pe unul din obloane steaua lui David. Reich-ul era plin de asemenea magazine jefuite şi abandonate în mizerie. Totuşi Panenstrasse nu era o arteră comercială.

M-am dat jos din maşină, am cercetat zona, m-am pus în situaţia lui Georg Krebs, încercînd să ghicesc ce-l determinase să aleagă ca loc de întîlnire strada asta, „galanteria" închisă de la nr. 175, dar n-am izbutit. Peste drum, ceva mai încolo, se afla o cofetărie. Putea s-o invite acolo ! Să fie oare prin apropiere vreun sediu al Gestapo-ului ? În ciuda strădaniilor mele, nu am izbutit să-l identific.

Constatările m-au frămîntat într-atît, încît în cele din urmă m-au determinat să acţionez. Prosteşte sau nu, pe loc nu mi-am dat seama. În aceeaşi după-amiază, am refăcut drumul de dimineaţă, căutînd să ajung pe Panenstrasse înainte de ora 17.30. Norii încărcaţi cu mizerie întunecaseră oraşul. Se pornise şi un pui de vînt rece, negru parcă la culoare, dacă vîntul poate avea vreo culoare. Mi-am lăsat maşina departe de locul întîlnirii lui Krebs cu Catinca şi am pornit în căutarea unui adăpost de unde aş fi putut să ţin sub observaţie „galanteria".

L-am găsit relativ uşor, într-un gang chiar din vecinătatea cofetăriei.

Mai întîi am văzut-o pe Catinca : coborîse dintr-un taxi negru — în Berlin nu circulau decît taxiuri negre, demodate — ca un dric motorizat. Apoi a făcut vreo cincisprezece paşi pînă la magazinul de galanterie. Rămase locului lîngă bordura trotuarului. Văzînd-o cum stă, scrutînd drumul în stînga şi în dreapta sa, agitîndu-şi nervos poşeta, ziceai că-i pregătită să oprească primul taxi liber ce va trece din nou pe acolo. Şi iarăşi m-am întrebat : De ce bestia aceea de Georg Krebs a invitat-o în pustietatea morbidă a acelei periferii ? Dacă voia s-o aresteze, de ce n-a făcut-o în momentul cînd Catinca ieşea din casă sau de la legaţie ? Din gangul unde mă ascunsesem n-o vedeam prea distinct, deşi doream cu ardoare să-i desluşesc faţa, ochii... Venise cochet îmbrăcată, într-un pardesiu mov, cam lung, cum era moda, cu o pălărioară de fetru aşezată pe o parte. Se întuneca de la un minut la altul. De atîta concentrare, ochii au început să mă usture. Mi-am aprins o ţigară. „Ce naiba caută femeile în spionaj ? îmi spuneam urmărind cu compasiune nervozitatea Catincăi. E ca şi cum ai trimite o femeie în linia întîia, să atace la baionetă ! Cine o contactase şi se hazardase s-o trimită departe de ţară ?“

Din pricina norilor înserarea se instăpînea mai repede decît se cuvenea. Strada devenise parcă mai îngustă şi parcă mai duşmănoasă. În clipa cînd am vrut să-mi consult ceasul, am văzut un camion masiv, cu gabarit mare, venind în viteză — era primul vehicul ce străbătea strada de cînd mă postasem la pîndă şi faptul m-a surprins. Urmărindu-l, am înregistrat clipa cînd a încălecat brusc trotuarul unde Catinca aştepta nervoasă. N-am auzit nici un ţipăt, ci doar o bufnitură. Apoi camionul a revenit de pe trotuar pe partea carosabilă. O frînă, în sfîrşit, l-a oprit.

Totul se petrecuse fulgerător. Trupul Catincăi fusese lovit cu forţă, proiectat în oblonul cu steaua lui David, de unde a căzut inert acolo unde trebuie să fi fost uşa magazinului. Prima mea pornire a fost să ies din ascunzătoare şi să alerg la locul crimei. Nu ştiu prin ce miracol am izbutit să înţeleg că eram pe cale de a săvîrşi o greşeală

fatală. Gîndurile mi s-au limpezit datorită aceluiaşi miracol. Am priceput deodată de ce gestapovistul Georg Krebs îi fixase Catincăi Bentoiu întîlnirea tocmai pe Panenstrasse nr. 175 şi am înăbuşit în mine un urlet care, dacă ar fi explodat, cu siguranţă că ar fi ridicat în picioare întregul cartier. Aşadar, Georg Krebs îşi premeditase „accidentul".

Şoferul a coborît din maşină şi, ţipînd, s-a repezit spre trupul Catincăi. Ţipetele sale au atras atenţia. De prin case au răsărit cîteva persoane. A ajuns pînă la mine reproşul unei bătrîne adresat şoferului : „Ce-ai făcut, nenorocitule ? Ai omorît-o ! Eşti beat, nenorocitule !"

Regia „accidentului" fusese perfectă. Mi-o confirmau şi cuvintele bătrînei care nu mai ostenea să ţipe „Eşti beat, nenorocitule ! Ai omorît femeia !"

Nu pot afirma că activitatea mea de spionaj mi-a provocat prea multe răni, cele însă pe care le-am suferit au rămas în trupul meu plăgi deschise pentru tot restul vieţii. Nu ştiu cum m-am desprins din gangul ăla întunecos şi puturos, cum am ajuns la maşină, apoi acasă. Îmi amintesc că m-am aruncat în pat, aşa îmbrăcat cum eram, că mi-am înfundat faţa într-o pernă — de ce mi-ar fi ruşine s-o mărturisesc ? — şi am plîns. Semn că eram încă departe de a mă abrutiza. Vedeam aievea rîndurile scrise de Catinca Bentoiu şi parcă o auzeam citindu-mi-le : „Dar aş vrea ca barem un om să ştie că nici un agent din reţeaua mea n-a căzut în mîinile lor. Iar omul acesta eşti tu !"

Cum să nu-mi rămînă rana deschisă ? Cînd omului acela cu indicativul „B-39" îi era interzis să alerge spre locul unde Catinca fusese răpusă !

Ce va urma de-acum încolo ţinea de domeniul rutinei. O notă a Ministerului de Externe îi va aduce legaţiei la cunoştinţă că în ziua X, pe strada Y, a avut loc un grav accident rutier, căruia, din nefericire, i-a căzut victimă Bentoiu Catinca, de naţionalitate română. Nota va mai comunica legaţiei arestarea de către poliţia rutieră din Berlin a şoferului vinovat, aflat, în momentul accidentului, în stare de ebrietate. Apoi, un reprezentant al legaţiei va lua în primire un sicriu plumbuit pentru a-l expedia, pe calea aerului, în ţară.

Şi tot în aceste zile, dacă nu chiar mîine, din ordinul locotenentului SS Georg Krebs, se va scoate din Fişierul SD-ului fişa Bentoiu Catinca, agentă a Serviciului secret de informaţii din România, spre a fi clasată la rubrica *Decedaţi.*

2

Zile în şir am evitat legaţia ; îmi căutam de lucru pe la dr. Otto Dietrich, căruia îi făcea o deosebită plăcere să mă ţină la curent cu evenimentele din România. Mă preţuia, mă considera drept unul din autorii morali ai loviturii legionare de la 6 septembrie.

— Mîine sau poimîine, îmi zise el într-una din zile, va fi sărbătoare în România. Primele unităţi ale Misiunii militare germane vor mărşălui, ca prieteni, pe străzile Bucureştiului.

Altă dată, mimînd o responsabilă nelinişte pentru soarta statului naţional-legionar, mi-a comunicat :

— La Bucureşti scîrţîie ceva... Se pare că generalul vostru nu prea se înţelege cu aceşti tineri fanatici — legionarii. De ce oare ?

Am înălţat din umeri, subliniindu-mi astfel neputinţa de a-i răspunde.

— Nu există naşteri fără dureri ! am făcut-o cu pe înţeleptul.

— Ce-ai zice, domnule Doinaş, dacă ţi-am propune o călătorie la Bucureşti ?... Ca trimis special al nostru. Presa germană manifestă un interes deosebit faţă de condeiul dumitale.

Am răspuns aşa cum se răspunde în asemenea împrejurări, protocolar : „Invitaţia la o colaborare cu presa Reich-ului mă onorează ! Nu sînt însă al meu în întregime ! Trebuie să mă consult cu domnul Stelian Popescu, care ţine morţiş să aibă comentariile mele de la Berlin în exclusivitate !"

Otto Dietrich n-a insistat, mi-a dat astfel dreptate, dar la despărţire, tutuindu-mă pe neaşteptate, mi-a spus :

— Dragă Radu — sîntem camarazi uniți printr-un singur țel și cred că nu te superi că-ți vorbesc atît de familiar — aștept răspunsul tău.

I-am mulțumit pentru prietenia arătată din prima zi a sosirii mele la Berlin, și, la rîndu-mi, l-am tutuit și eu.

— Nu mă refuza, dragă Radu ! mă rugă el.

— Cum aș putea să te refuz, dragă Otto !

Știrile din țară confirmau tot mai mult neliniștile lui Dietrich că în relațiile dintre general și Sima scîrțîia ceva. Totuși nu avea nici un rost să-mi bat capul cu problema asta. Evoluția politică din țară îmi părea limpede, fără echivoc : unități germane se instalau bine de tot pe grumazul țării, la București legația germană devenise conducătorul din umbră al Conducătorului ; de asemenea și consilierii lui Sima se găseau *acolo, la datorie*. Deci ce putea să scîrțiie ! Și, mai ales, ce mai putea să rezulte din acest scîrțiit ?

De cîteva zile sosise la Berlin și colonelul Ilie Gheorghiu. Fusesem invitat la aeroport să-l întîmpin laolaltă cu noii funcționari de rînd ai legației. Nu am onorat invitația pretextînd o afurisită de migrenă. În realitate însă îmi manifestam protestul față de un fapt fără precedent în diplomație : noul atașat militar sosise la Berlin cu mult înaintea ministrului său de drept și intrase imediat „în pîine“, căci avea de rezolvat cu partea germană probleme legate de prezența Misiunii militare germane, de înzestrare a armatei române cu armament modern. Nu sosise singur, ci însoțit de cele două ajutoare — atașații aero și uscat, amîndoi cu gradul de maior.

Iar dacă n-am fost prezent la aeroport, s-ar fi cuvenit să-i fac o vizită de prezentare. O amînam de la o zi la alta. Nu știu ce mă apucase. Pe neașteptate însă m-am pomenit invitat. Colonelul în persoană mă chemase la telefon și fără prea multe cuvinte introductive, m-a rugat să trec pe la dînsul.

Poți oare să-ți făurești imaginea unui om ascultîndu-i glasul ? Eu unul, după schimbul politicos de cuvinte cu noul atașat militar, am încercat un asemenea exercițiu. La telefon, glasul colonelului răsunase metalic, limpede, spartan, de om obișnuit să dea ordine și să fie ascultat fără crîcnire, chiar și atunci cînd ordinele erau idioate.

Nu ştiu cum şi de ce mi l-am imaginat înalt, circa 1,85 m, lat în umeri, vînjos, plesnind de sănătate. Căci pe orice vreme — crăpau pietrele de ger sau se usca iarba-n cîmp de arşiţă — el ieşea afară dezbrăcat pînă la brîu şi-şi făcea înviorarea de rigoare. Era suficient să-ţi iasă în cale ca tu să intri automat în poziţie de drepţi. Mi-l mai imaginam obtuz, incapabil de a evada din rigorile regulamentelor militare.

N-am avut încotro şi i-am acceptat invitaţia. Am fost punctual, ca în diplomaţie. Colonelul mă aştepta. Un bărbat, dacă avea 1,65 m înălţime — subţire, cu o faţă cam suptă, rasă zilnic pînă la sînge. S-a ridicat să mă salute. Uniforma, precum şi privirile sale tăioase îi înăspreau înfăţişarea. Părul rar, pieptănat peste cap, încărunţise pe la tîmple şi chiar ceva mai departe, ceea ce, pesemne, nu-i plăcea colonelului căci nu se jena să şi-l cănească.

— Şezi, domnule Doinaş ! Glasul era identic cu cel de la telefon : limpede, metalic, sever. Sînt bucuros să fac cunoştinţă cu fiul lui Doinaş Tudor, Dumnezeu să-l ierte. A fost un brav român şi camarad.

Şi-a reluat locul la birou ; m-am aşezat şi eu, luînd instinctiv distanţa impusă de ierarhia epoleţilor. Am observat că de pe peretele din spatele colonelului dispăruse portretul lui Carol al II-lea. În schimb, apăruseră alte două — al lui Mihai I şi al generalului Antonescu. Tînărul monarh, în uniformă de ofiţer, îşi arăta faţa bucălată de copil nevinovat. În vreme ce conducătorul statului, luat din profil, se uita mai mult ameninţător decît sever la feciorașul pe care, ciuda vrerii acestuia, îl urcase pe tron. Lipsea însă portretul lui Horia Sima.

— Le-am adus cu mine ! mă lămuri colonelul cu aceeaşi intonaţie cu care, probabil, şi-ar fi mărturisit şi faptele de bravură.

A mai spus el o vorbă protocolară, am mai spus şi eu una, ca să menţinem discuţiei un echilibru convenabil.

— Domnule Doinaş, chiar şi înainte de a fi numit ataşat militar la Berlin, îţi citeam cu regularitate articolele, îmi dezvălui el pe neaşteptate. Aparţii, prin formaţie, unei elite intelectuale. Aparţii elitei legionare.

I-am cerut scuze că-l întrerup, se impunea însă o precizare pentru ca eroarea să nu fie perpetuată.

— Nu sînt membru al Gărzii de Fier !

— Știu, știu ! Spiritualicește ești... nu poți contesta. Îmi zîmbea amical, de parcă ar fi dorit să mă avertizeze că intenționa să-mi aducă o mustrare.

— Asta, da !

După o pauză în care își strînse gura a răutate, mă întrebă :

— Dom'le, ce facem însă cu derbedeii ? Îmi arătă cu capul peste umărul drept, ca și cum derbedeii la care se referea erau dincolo de cele două portrete.

— Mă întreb, domnule Doinaș, ce este o ambasadă ? Desigur, un colț sfînt al țării ! răspunse tot el, dovedindu-mi că meditase îndelung pe marginea chestiunii. Cred că ești de acord cu mine, nu-i așa ? O fereastră deschisă către România pentru cetățenii statului unde ne găsim și acționăm. Ce vreau să zic ? Că nemții, uitîndu-se prin fereastra asta, trebuie sa vadă ce are țara mai bun... Frumusețea și disciplina ! Da' ei ce văd acum ? Pomeții colonelului se împurpurară de o indignare acumulată probabil din clipa sosirii sale la Berlin. Dom'le, e o hărmălaie în legația asta ca la un bîlci... e un du-te vino, că zici că ești într-un sediu al anarhiștilor bolșevici. Deodată, vorbi cu credința că pusese degetul pe rană. Derbedeii ăștia n-au făcut armată, dom'le, ăștia nu știu ce-i ordinea și disciplina, respectul ierarhiei. Pe unul din ei l-am dat afară din birou, că intrase aici ca la mă-sa acasă, să se bată pe burtă cu mine !

Cu sau fără voia sa, colonelul se făcea ecoul frămîntărilor din țară. Cuvintele : „Români ! Ordine ! Disciplină !" le întîlneai în toate ziarele, în toate emisiunile postului de radio România. Datorită interlocutorului meu, am înțeles că ele erau adresate, mai ales, legionarilor. Deci „scîrțîitul" pomenit de dr. Otto Dietrich provenea din neconcordanța dintre disciplina militară a generalului Antonescu și spiritul de dezordine al „fanaticilor în cămăși verzi". Numai că, spre deosebire de proaspătul atașat militar, eu, în calitate de „B-39", mai știam ceea ce el mai mult ca sigur că nu știa, că indisciplina legionară era stimulată din umbră de consilierii lui Himmler și Heydrich, pentru a-l sili pe Antonescu să cedeze cîrma țării lui Horia Sima.

— Domnule Doinaş, în legaţia noastră e o adevărată babilonie. Cine, paştele şi grijania, l-o fi numit pe Caragea ăsta pe postul de consul general ? Că-i român de ultima clipă, hai, treacă-meargă ! Dar barem să ştie să vorbească corect româneşte ! Da', de unde să ştie româneşte dacă-i turc ?... Turc, domnule Doinaş, pe acest petec sfînt al ţării !

Colonelul nu glumea. Cred că nici nu era apt să glumească, chiar dacă ştia încă de pe băncile liceului definiţia noţiunii de glumă.

— Ştii dumneata, domnule Doinaş, cine taie şi spînzură aici, la legaţie ? mă întrebă el din nou fulgerîndu-mă cu privirile lui aspre. Portarul, dom'le, portarul ! El intermediază... el face totul. Un şperţar ordinar ! Trebuie intronate ordinea, disciplina ! Trebuie să curăţim teritoriul ţării de la Berlin de derbedei, şperţari, spioni... Vrem curăţenie ! Pocni puternic cu pumnul în birou, iar hotărîrea sa de luptă îi aprinse obrajii. Numai interesele României, ale Conducătorului trebuie să primeze.

Dacă conflagraţia n-ar fi fost în toi, dacă maşina de război hitleristă nu s-ar fi găsit în plină expansiune spre Balcani, discuţia cu colonelul Ilie Gheorghiu m-ar fi amuzat, mi-ar fi permis chiar să fiu şi răutăcios, să-l aţîţ, să mă joc puţin cu dînsul... Tragedia însă era prea mare, iar militarul din faţa mea, filogerman pînă-n măduva oaselor, fusese împuternicit de Antonescu să trateze „viitorul frăţiei de arme" româno-germane.

— Aş dori, domnule Doinaş, ca în ofensiva mea pentru intronarea ordinii şi disciplinii în legaţie, să mă bucur de sprijinul dumitale.

— E o mare cinste pentru mine să iau parte la ofensiva pe care aţi conceput-o şi elaborat-o. (S-a tras spre spătarul fotoliului, mîndru, sever, dîrz, satisfăcut că înţelesesem rolul său în „viitoarea campanie militară" din cadrul legaţiei.) Trebuie însă să ştiţi că statutul meu în cadrul ataşaţilor de presă este unul limitat... Dar vă făgăduiesc tot sprijinul.

— Conducătorul intenţionează să viziteze Berlinul, mă informă colonelul, să stea personal de vorbă cu Hitler. Chiar el mi-a vorbit de această intenţiune. Se va duce mai

întîi la Roma, apoi o să vină aici. N-aş vrea să găsească la Berlin debandadă.

— O vizită ? În absenţa domnului ministru Greceanu care, deşi numit, nu şi-a depus încă scrisorile de acreditare ?

— O să le depună, domnule ! O să sosească la Berlin odată cu domnul general Antonescu, o să facă parte din suita lui.

Era informat şi, într-un fel, îi eram recunoscător că mă informa şi pe mine.

— Vizita domnului general Ion Antonescu la Berlin va fi un eveniment. Intrăm cu adevărat într-o eră nouă !

Declaraţia mea a fost formulată cu patos, ceea ce a avut darul de a-l întreţine pe cel al interlocutorului.

— Începe o eră a disciplinei militare ! Ea urmează firesc haosului economic şi politic creat de corupţie şi de partidele francmasonice...

Deodată, prin cine ştie ce bizară asociere de idei, l-am auzit declarînd :

— O să vezi, domnule Doinaş, că generalul Antonescu o să-l convingă pe Führer să ne dea Ardealul de Nord înapoi !

M-a uimit convingerea cu care-mi dezvăluise marele secret, ca şi cînd problema a şi fost negociată în culise, urmînd doar să se producă parafarea oficială a documentelor. Trebuie să fi citit ceva pe chipul meu, căci noul ataşat militar hotărîse să nu mă lase chiar perplex.

— Generalul Antonescu este convins că Führer-ul Adolf Hitler este victima unei erori de informare... că ungurii l-au indus în eroare... De aceea, pregăteşte acum tot felul de documente, acte, hîrtii. Sînt prea mari amîndoi şi prea binecuvîntaţi de providenţă ca să nu găsească o limbă comună şi să se înţeleagă... Reîntregirea ţării, iată scopul suprem al Conducătorului nostru.

În mod normal ar fi trebuit să mă cuprindă mila : prea era precară gîndirea interlocutorului ; bărbatul din faţa mea purta însă o uniformă sfîntă, pe care ar fi purtat-o şi tatăl meu dacă ar fi supravieţuit accidentului ; ar fi purtat-o cu inteligenţa şi nobleţea generalului Petrescu... Locul milei îl luase un sentiment amar şi dureros de compasiune. Oare gîndirea ataşatului militar exprima

întocmai gîndirea lui Ion Antonescu, speranţele lui politice ? Dacă da, atunci...

— Generalul Antonescu intenţionează să adere la Pactul tripartit pe cît posibil înaintea Ungariei, continuă noul ataşat militar să-mi comunice intenţiile politice ale Conducătorului de la Bucureşti. Hitler o să-şi dea seama că în Antonescu poate să aibă mai multă încredere decît în Horthy. Şi poate... poate... Îmi zîmbi, vrînd să-mi obţină în felul ăsta bunăvoinţa. Poate că, în articolele dumitale, mai încerci să-l susţii pe Conducător.

Iată încotro bătea colonelul Ilie Gheorghiu ! Mă voia de partea lui Antonescu. Ataşatul militar şi-a cercetat ceasul :

— Îmi pare rău că mă văd nevoit să întrerup această agreabilă conversaţie... Sînt aşteptat însă de Feldmareşalul Keitel. Ştii, englezii ar putea oricînd să atace Valea Prahovei, iar noi nu prea avem avioane de vînătoare.

S-a ridicat, şi-a îndreptat uniforma şi a ieşit de după birou să mă conducă. Lîngă uşă, a trecut la un ton mai amical :

— Domnule Doinaş, fă-mi această plăcere şi nu te du să te închini în capela amenajată de legionari. Nu-i sfinţită ! Fui ! Ce au şi derbedeii ăştia în cap ? ! Auzi dumneata, să organizeze o capelă deasupra unei măcelării. Toată numai în verde ! Cu un singur sfînt — Codreanu ! Zii şi dumneata, asta-i credinţa ? ! Păi nu-l mînie pe Dumnezeu ? !

Ştiam că luase fiinţă un comitet bisericesc al legionarilor de la legaţie, dar nu aflasem că au şi ctitorit de acum „o biserică".

— Vă promit, domnule colonel, să vă dau ascultare !

Nu l-am indus în eroare. M-am ţinut de cuvînt.

3

Să plec sau nu ? Să dau sau nu curs invitaţiei lui Otto Dietrich ? Dacă aş fi putut să-l chem la telefon pe maiorul Medoiu şi să-i cer părerea ! Sau să pot să-i scriu ! Dar între noi nu intervenise în acest sens nici o înţelegere...

Pe urmă mai era „linia *Janus*". Dacă intervenea ceva foarte important şi urgent, *Lola* sau *Janus* de unde m-ar fi luat ?

„Totuşi, o nouă călătorie la Bucureşti, îmi spuneam, mi-ar prinde bine... Poate că în cea de-a doua jumătate a lunii octombrie aş fi izbutit să înţeleg mai bine evenimentele din Bucureşti... să aud cu propriile mele urechi „scîrţiitul" de care-mi vorbise Otto Dietrich şi astfel să reuşesc să-i descifrez rezonanţa."

Mă mai chinuiam căutînd o soluţie cînd, într-una din zile, ieşind de la legaţie, m-am lovit de un cerşetor. L-am recunoscut imediat : era *Fortinbras*. Mi-a întins o mînă albă, curată, cu care cerşea. Nu s-a milogit, ci mi-a vorbit rar, ca un om bătrîn şi suferind.

— Sînt bolnav... *Vino mîine la ora zece !* N-am pe nimeni... *la Biblioteca bisericii italiene...* Fie-vă milă !... *Îi spui custodelui că ai venit după Dante...* O marcă, domnule, daţi-mi o marcă ! *Custodele o să te conducă la mine ! Te aştept...*

— O să vin...

— Te aştept !

Mi-am văzut mai departe de drum. După vreo zececincisprezece metri, răzbit de curiozitate, mi-am aruncat o privire peste umăr... Mai era acolo... „Ce naiba, cerşeşte de-adevăratelea sau stă la pîndă ? Te pomeneşti că englezul le îmbină pe amîndouă, am conchis eu, deopotrivă de intrigat şi de amuzat.

Mi-am impus să fiu calm, stăpîn pe mine, să nu mă zvîrcolesc inutil în jurul neaşteptatei întîlniri cu *Fortinbras*. Nu mi-ar fi folosit la nimic. Dacă se deghizase şi mă aşteptase, pesemne că intervenise ceva foarte important. Dar oare numai pe mine mă pîndise ? Nu cumva avea în legaţie o sursă sau chiar mai multe ? Aşadar, nu-mi rămînea decît să aştept cu răbdare scurgerea timpului.

A doua zi, la ora 11, domnul Montineli, custodele, de fapt un preot catolic cu un pince-nez la ochi, mă aştepta şi, imediat după ce i-am spus parola, m-a poftit să-l urmez. După ce am străbătut un coridor întunecos, am fost introdus într-o încăpere unde *Fortinbras*, stînd la

singura masă de lectură, părea cufundat în studierea unei cărţi. S-a ridicat iute în picioare şi numai atunci am observat că în ziua aceea purta odăjdiile Vaticanului. Cerşetorul de ieri se metamorfozase într-un preot catolic, îmbătrînit în ale canoanelor. Şi chipul său supt, de om suferind de stomac, îl ajuta şi te făcea să crezi că ai de-a face cu un fanatic slujitor al lui Dumnezeu.

Tăcutul *padre* Montineli se retrase lăsîndu-ne singuri în acea încăpere mică, dar foarte înaltă, cu o bibliotecă pe măsura pereţilor, datînd probabil de prin secolul al XVII-lea.

— Aici sîntem în deplină siguranţă, ţinu *Fortinbras* să mă asigure... Vrei să vorbim în continuare în germană sau să trecem la engleză ?

— Mi-e tot una...

Ne-am aşezat : erau scaune cu spătar înalt, făurite cu siguranţă de aceiaşi meşteri tîmplari care făuriseră şi biblioteca.

— Te miră ţinuta mea ?

— De cînd trupele lui Hitler au defilat la Paris, pe sub Arcul de Triumf, nu mă mai miră nimic !

Englezul zîmbi lăsînd ochii săi plini de inteligenţă să răspundă în locul graiului său.

— Iată cu ce scop te-am rugat să accepţi să ne întîlnim. Se uită la ceas şi făcu o precizare absolut necesară întîlnirilor conspirative : Avem la îndemînă o jumătate de oră. Am aflat că ţi s-a propus să faci o călătorie la Bucureşti...

Mi-am amintit că propunerea lui Otto Dietrich îmi fusese făcută între patru ochi şi că nu pomenisem nimănui de ea. Rezulta de aici că *Fortinbras* avea o sursă de informaţie chiar sub nasul lui Dietrich, ceea ce nu mi-a displăcut deloc.

— Aşa e, mi s-a propus !

— Ce-ai hotărît ?

I-am explicat dilema şi, pe măsură ce înfăţişam cauzele şovăielilor mele, simţeam cum, puţin cîte puţin, sufletul mi se uşura. Ideea că mă furişasem într-un ciudat confesor clădit din cărţi vechi, de teologie, şi unde un trimis al *marelui Will* îmi asculta spovedania, se dovedea reconfortantă.

— Dumneata ce mă sfătuieşti ?

— Să pleci ! veni răspunsul lui *Fortinbras*. De aceea te-am căutat ca să te întreb cînd vrei să pleci ?

— Ce interese te determină să-mi pui întrebarea asta ? Cunoşteam stilul englezilor : toate mişcările lor în absolut toate compartimentele vieţii politico-sociale erau propulsate de interesele curente ale marelui imperiu.

— Doar nu m-ai chemat să-mi spui „Drum bun" !

— Domnule Doinaş, cu ce intenţionezi să pleci, cu avionul, cu trenul ?

— Nu ştiu încă dacă o să plec !

Nu cochetam. Ce motiv aş fi avut ? Eram sincer şi nu întrevedeam deocamdată posibilitatea efectuării călătoriei.

— Presupunînd că ai luat hotărîrea de a pleca, ce ai alege ? stărui englezul.

— Avionul !

— Ei vezi, aici e problema... *Fortinbras* se înveseli de parcă i-aş fi oferit prilejul să glumească. Eu te-aş ruga să călătoreşti cu automobilul pe ruta Berlin — Praga — Bratislava — Budapesta.

Nu, nu glumea. Itinerarul era atrăgător din multe puncte de vedere dar, mai ales, din unghiul unui ofiţer de informaţii. Nesfîrşita şosea care străbătea mai întîi Cehoslovacia dezmembrată şi cotropită, apoi Ungaria, era artera pe care se scurgeau coloanele motorizate ale Wehrmacht-ului în drumul lor spre România.

Simţii dintr-o dată nevoia de a fi rău... rău cu acest englez cu care mă întîlneam pentru a doua oară în viaţă.

— Ce s-a întîmplat ? Aţi început să aveţi mustrări de conştiinţă ? Münchenul ? Garanţiile date Poloniei pe care în loc să le onoraţi la timp cu bombe, le-aţi onorat cu manifeste ? Garanţiile date României... şi pe care...

Am tăcut brusc. Cui folosea această explozie ? Deasupra Angliei se abătuse un crîncen război aerian. Unic în analele războaielor. Se vorbea de o iminentă invadare a insulei... Mi-am amintit de o caricatură, îmi pare în „Signal" sau în altă publicaţie nazistă... înfăţişînd frontul de la Canalul Mînecii : o trambulină traversa cele două maluri la un capăt al ei — un soldat britanic, la celălalt, un soldat german. Un salt al neamţului şi raportul se schimba

brusc ; soldatul lui Hitler se pomenea vesel și învingător pe teritoriul Angliei, celălalt, englezul, plouat și înfrînt, pe continent, într-un loc înconjurat de sîrmă ghimpată, adică într-un lagăr de prizonieri.

Fortinbras nu lăsase capul în jos ; mă privea demn, cu inteligență, așa cum șade bine unui gentleman înnăscut. Uitîndu-mă și eu atent la chipul său, mi s-a părut că descopăr o tristețe bărbătească, amară, dar și dîrză. Oftă :

— Da, domnule Doinaș, de la ultima noastră întîlnire harta lumii a înregistrat lovituri crunte. Și eu, ca și dumneata dealtfel, nu sînt decît un soldat căruia i s-a trasat un front al său departe de țară, în inima dușmanului.

— Numai că voi, englezii, sînteți obișnuiți cu depărtările...

De ce am iscat această discuție ? Ce voiam ? Căci și el, *Fortinbras*, oșteanul din umbră al Marii Britanii, părea ca și mine înfiorător de singur în acest univers sumbru — operă a unui arhitect dement — Adolf Hitler. Dar cine-i furnizase înainte de război acestui constructor dement materiale de construcție ? Unde era Intelligence-Service-ul din Germania cînd Reich-ul trecuse să-și făurească noua armată ? De ce englezii întîrziaseră atît de mult cu introducerea serviciului militar obligatoriu ? Pe ce se bizuise Chamberlain și partizanii lui ? Nu cumva pe umbrela acestuia ?

Propriile mele întrebări, ce izbucniseră atît de violent în fața englezului, avuseseră darul să mă răcorească, dar și să-mi adîncească tristețea.

— Ce va fi ? încercai eu să schimb cursul discuției. Ce ne va aduce ziua de mîine ? Merită oare să ne mai împotrivim destinului ? Mă simt ca un drumeț descumpănit la o răscruce de drumuri.

— Este senzația care mă stăpînește și pe mine, drumeț și navigator prin tradiție. Mereu departe de Londra, dar mereu pe un teritoriu al imperiului.

Fortinbras — cerșetorul — preotul — rezidentul Intelligence Service-ului aici, printre hitleriști — tăcu pentru a măsura parcă din priviri cotoarele cărților ce se înălțau pînă sus, aproape de tavan. Ai fi zis că încerca să-și extragă răspunsul la întrebările sale din lumea bibliotecii.

— Nu numai eu, și nu numai dumneata ne aflăm la o răscruce de drumuri, ci și Anglia... Marele imperiu britanic... Și țara mea, interpretînd parcă o piesă de Shakespeare, își joacă propriul său destin : „A fi sau a nu fi ?“ Voi fi crîncen de sincer, mai întîi cu mine însumi, apoi cu dumneata. După toate informațiile ce le dețin, războiul se va extinde spre sud-est, apoi, probabil, spre răsărit. Colosul cu picioare de lut se va prăbuși mai repede decît Linia Maginot... Mai departe de atît nu izbutesc să văd. Mi-e teamă să-mi extind ipotezele, căci asta ar însemna ca una din ele să întrevadă și prăbușirea Marii Britanii.

Sinceritatea lui *Fortinbras* m-a cutremurat.

— Cum, capitularea în fața ciumei naziste ?

— Domnule Doinaș, mi-am dezvăluit doar neputința de a intui, dincolo de supunerea Europei de către Hitler, cursul ulterior al evenimentelor. S-ar putea ca unii conducători ai Angliei să nu sufere de această incapacitate de a întrezări viitorul și să găsească, mai devreme sau mai tîrziu, mijloacele de a schimba cursul războiului. Să nu uităm că, în primul război mondial, intrarea Americii în conflict a pecetluit victoria noastră.

— Va intra oare și de data asta America în război ?

Un zîmbet misterios cu iluminări ciudate, izvorîte, cred eu, dintr-o suficiență specifică stăpînilor mărilor și oceanelor, i se înstăpîni pe chip.

— Nu știu, vorbi el, cred că mai curînd va fi silită să intre în război. Știm bine că paralel cu înfruntările directe de pe front, mai există și înfruntări de culise, diplomatice. Mai există apoi războiul din umbră ai cărui combatanți sîntem... O bătălie condusă cu inteligență de către un diplomat abil sau de către un serviciu de spionaj poate să ducă la cîștigarea unui război.

Mi-era dificil să înțeleg ce legătură ar fi putut să existe între o acțiune diplomatică sau de spionaj și capacitatea de a sili America să iasă din izolare și să sară întru salvarea Europei. Ce interes ar fi avut ?

Fortinbras avea acum o înfățișare de drumeț obosit în căutarea unui loc de popas : fața i se lungise, scăpată parcă de sub un control invizibil. Nu cumva îl cuprinsese regretul pentru limbuția sa, pentru că-mi sugerase că o acțiune din umbră, dirijată să zicem de Intelligence Service, ar

fi putut sili Statele Unite să sară în foc şi să scoată de acolo niscaiva castane ?

— Domnule Doinaş, îmi zise arătîndu-mi din nou ochii săi luminaţi de inteligenţă, te-ai gîndit că mîine sau poimîine, ţările noastre s-ar putea pomeni în stare de beligeranţă ?

— Un război între România şi Anglia ? mă revoltai eu. Pe ce motiv ? Iată un fenomen de domeniul fantasticului.

Din nou chipul său se ilumină de un zîmbet superior, de aceea şi arogant.

— Nu-i exclus ca Germania, într-un viitor apropiat, să atragă România într-un război împotriva Rusiei. E probabil ca, într-o asemenea eventualitate, Anglia să se alieze cu Rusia... Atacatorii Rusiei să devină automat şi atacatorii Marii Britanii...

— Deci credeţi că Hitler va tîrî România în război ? întrebai eu, deşi dintr-un document german care-mi trecuse prin mînă se ghicea uşor şi o asemenea dramă.

— Acest calcul al lui Hitler a stat la baza ciuntirii României, mă lămuri *Fortinbras*. Pentru a crea un măr al discordiei... Ardealul de Nord ? Îl vreţi înapoi ? Poftim, luptaţi şi o să vedem noi...

Devenise cinic, sau nu era decît o simplă părere de a mea, adică a unui om indignat de tot ce auzea.

— Voi, englezii, aţi cunoscut acest calcul al hitleriştilor ?

— Da ! recunoscu *Fortinbras* cu demnitatea inculpatului care, odată ajuns în boxa acuzaţilor, este dispus să-şi recunoască vinovăţia.

— Ce aţi făcut pentru ţara mea ? ţipai eu la dînsul de parcă ar mai fi putut să repare istoria.

— Hai să fim drepţi ! Ce am fi putut să facem în plus pentru România cînd şi Anglia este şi ea victima propriei sale politici stupide. Frica de comunism i-a determinat pe unii oameni politici englezi să-l încurajeze pe Hitler... Îşi închipuiau că, în felul ăsta, vor slăbi cele două ţări. Da, ne-am încurcat în propriul nostru joc şi acum ne plătim scump greşelile. Asta-i adevărul ! Tare mi-e teamă, domnule Doinaş...

Se ridică brusc, nervos şi nemulţumit parcă de sine. Uitase că purta sutană bisericească şi începu să se plimbe prin cameră ca un tîrgoveţ oarecare. Pesemne, se întreba dacă să termine sau nu fraza începută. După un timp, se opri în dreptul meu :

— Mi-e teamă pentru viitorul Angliei !...

— E şi firesc. Şi eu tremur pentru destinele ţării mele...

— Da, numai că Anglia a intrat în război ţinînd sus stindardul Marelui Regat... Mi-e teamă însă că la celălalt capăt al războiului va ieşi ţinînd în mînă stindardul unei biete insule în ceaţă.

M-a avertizat că va fi sincer pînă la sînge şi s-a ţinut de cuvînt. Reflectam la posibila soartă a Angliei şi-mi spuneam : „Dacă previziunile lui *Fortinbras* s-ar adeveri, atunci istoria ar înregistra una dintre cele mai nefericite ironii ale sale... care ar suna cam aşa : România a intrat ciuntită în război, în timp ce Marea Britanie ar ieşi ciuntită."

— De ce naiba mai luptăm ?

— Sîntem soldaţi şi sîntem datori să luptăm pînă la ultima picătură de sînge... Îşi aminti de scopul întîlnirii noastre şi mă întrebă subit : Ei, cînd intenţionezi să pleci ?

— N-am spus c-o să plec !

— Dacă te hotărăşti să pleci cu automobilul, continuă el de parcă i-aş fi răspuns afirmativ la întrebare, să ştii că vreau să te rog să-mi faci la Praga un serviciu prietenesc.

— Ce serviciu ?

— Dacă nu pleci, nu are nici un rost să-ţi dezvălui rugămintea.

L-am văzut iscodindu-şi ceasul : se apropia clipa despărţirii. Deodată, m-am auzit declarîndu-i :

— O să plec !... Cu automobilul !...

— Ştiam eu că o să ne înţelegem... *Fortinbras* puse mîna pe braţul meu şi mă strînse : nu bănuiam că are în el atîta forţă.

— Iată ce vreau să te rog...

Fortinbras prelungi întrevederea cu încă un sfert de oră, explicîndu-mi în ce constă serviciul şi cum trebuie să procedez pentru a-l duce la capăt cu succes...

Despărţirea de *Fortinbras* redeşteptă în mine imaginea unei alte despărţiri berlineze, petrecută în vara anului acesta. Despărţirea de generalul von Flomberg... Totuşi, un glas lăuntric îmi şoptea : „O să-l mai vezi ! O să-l mai întîlneşti !"

(Sir W. B. — Fortinbras : Corvorbirea s-a petrecut aşa cum aţi descris-o. Şi eu, şi el eram în zilele acelea cuprinşi de deprimare. Eu mi-am mărturisit-o. La despărţire, i-am mai adresat cuvintele : „Domnule Doinaş, în ciuda evenimentelor de la Bucureşti, ţările noastre sînt departe de a se duşmăni. Dealtfel, nici nu cred că vor ajunge să se duşmănească vreodată." „Eu însă, mi-a răspuns Doinaş, cît oi mai trăi, o să port pică englezilor... Aţi deţinut cheia păcii şi a războiului... cheia Tratatului de la Versailles. Aţi fi putut opri la timp cea de-a doua conflagraţie mondială !"

S-au împlinit trei decenii de la încheierea războiului. Istoria, pentru a fi înţeleasă, uneori, trebuie s-o studiezi de la distanţă. Cred că Doinaş a avut dreptate...

Corneliu Cara : Dar şi dumneavoastră...

Sir W. B. — Fortinbras : Dacă vă referiţi la stindardul Regatului Unit, atunci da.

Corneliu Cara : Chiar la asta mă refeream.)

4

Cînd dr. Otto Dietrich a aflat că i-am acceptat propunerea, că voi pleca spre ţară însoţit de Ella (ideea mi-a venit în ajun, la *Salonul Kitty*), şi nu cu avionul, ci cu automobilul, nu s-a arătat contrariat, aşa cum mă aşteptasem. Îmi închipuisem că cel mai mult va fi surprins de ideea mea, nimic de zis, cam excentrică, de a o lua pe Ella cu mine. Dietrich însă s-a mulţumit să mă întrebe cu tact diplomatic :

— Ella ?!... Ella ?!... Ah, nu cumva e blonda aceea mignonă de la *Kitty* ? Mi se pare că odată mi-ai arătat-o. Drăguță femeie !

A trecut apoi să discute cu mine chestiuni legate de ceea ce el numea cu emfază „misiunea“ mea în România.

— Desigur, articolele și comentariile tale vor fi prețuite. (N-am prea înțeles sensul exact al cuvîntului „prețuite“, adică se referea la onorarii bănești sau la unele aprecieri moral-politice.) Pe noi însă ne mai interesează calitatea propagandei germane în România. Cum vede și apreciază un ziarist român propaganda noastră... În această direcție — am să fiu sincer pînă la capăt — consilierii mei din România mi-au dat anumite sugestii. Totuși, cum să-ți spun ? Una-i viziunea germanului și alta-i a românului. Propaganda noastră se adresează nu nemților din România, ci românilor. Așa că observațiile și sugestiile tale vor fi binevenite... N-ar fi exclus să te întrebi de ce pînă astăzi, în convorbirile noastre prietenești, n-am atins chestiunea asta ?

Dr. Otto Dietrich a ridicat paharul cu schnaps, obligîndu-mă și pe mine să fac la fel. Ciocnind, i-am observat încă o dată fața rumenă, bine întreținută, ochii de un verde decolorat mijind prin lentilele pince-nez-ului.

— Iată de ce ! Pentru că, evident, relațiile dintre țările noastre vor intra într-o nouă etapă, superioară. Precum știi, domnule Valer Pop, trimisul generalului Antonescu, e la Berlin și tratează cu domnul ministru von Ribbentrop aderarea României la Pactul tripartit.

Am aruncat o vorbă :

— Îmi pare că și Ungaria urmărește același scop.

Am remarcat că Otto Dietrich n-a șovăit să-mi răspundă imediat, direct, fără „mișcări diplomatice înșelătoare“, semn că într-adevăr mă considera un prieten al său.

— *Meiner* Radu, Ungaria dorește cu insistență să fie cel de-al patrulea semnatar al Pactului, înaintea României. Führer-ul este pus, în prezent, în fața unei dileme. Cui să dea întîietate la semnarea Pactului, Ungariei sau României ? Ungaria, trebuie să recunoști, are un ascendent asupra țării tale. Să judecăm cu obiectivitate, dragă

Radu. Ce ne arată istoria ? Că în timp ce Carol al II-lea şi politicienii lui se bălăceau în apele neutralităţii şi făceau şicane Reich-ului în privinţa aprovizionării cu petrol şi cereale, guvernul lui Horthy a sprijinit pas cu pas toate acţiunile politice şi militare ale Reich-ului. Führer-ul are memorie, nu-i uită pe cei care l-au sprijinit şi invers. Acum însă, ceva fundamental s-a schimbat în viaţa politică a ţării tale, iar Führer-ul doreşte să menajeze susceptibilitatea lui Horia Sima şi a lui Ion Antonescu. De aceea, actualmente, ministrul Ribbentrop e în căutarea unei formule diplomatice care să nu jignească nici una din cele două ţări... o formulă de compromis.

Ascultîndu-l, îmi ziceam că, din punct de vedere istoric, faptele stăteau într-adevăr aşa cum le definea şeful presei Reich-ului. Horthy a sprijinit acţiunile revanşarde ale lui Hitler şi a fost recompensat. Mai întîi cu o halcă din Slovacia, apoi cu una din Ardeal. Toate astea într-o vreme cînd Armand Călinescu şi Grigore Gafencu, reprezentîndu-l pe Carol al II-lea, încercau prin politica neutralităţii să sprijine, de fapt, mai toate acţiunile de prim ordin ale Angliei, Franţei şi Rusiei sovietice... Cei doi au pierdut, dar nu din vina lor. Deci cum putea Antonescu sau Sturdza, noul ministru de externe al legionarilor, să-şi imagineze că Führer-ul va fi de acord ca România s-o ia înainte Ungariei la semnarea Pactului tripartit ?

— Tu, meiner Lieber, ai luptat ani şi ani pentru prietenia ţărilor noastre. În vremea asta, guvernanţii voştri ce făceau ? Îi favorizau pe agenţii englezi şi francezi care aruncau în aer sondele şi rafinăriile de petrol din Valea Prahovei ! Sînt fapte pe care Führer-ul nu le uită uşor !

— Recunosc, am zis, că domnul Ribbentrop se află într-o situaţie delicată. A găsit oare formula salvatoare ?

— Se mai discută în jurul ei... Domnul Valer Pop e un diplomat inteligent, el s-a împăcat cu gîndul că ungurii au dreptul moral de a semna Pactul înaintea românilor. Domnul ministru e de părere că Ungaria să semneze Pactul într-un cadru sobru, în timp ce guvernului legionar ar trebui să i se rezerve o solemnitate cu totul şi cu totul neobisnuită.

— La Berlin, la Bucureşti ?

— Deocamdată, în problema asta, convorbirile cu domnul Valer Pop s-au împotmolit. Domnul Ribbentrop propune ca solemnitatea să aibă loc la Bucureşti, iar trimisul României, dînd glas dorinţelor guvernului ce-l reprezintă, indică Berlinul ca loc al solemnităţii.

— Ei, impasul nu-i chiar atît de dificil ! am încercat eu să fiu optimist.

Am ridicat din nou paharele, iar dr. Otto Dietrich, după ce a înghiţit cîteva guri, a reluat firul discuţiei.

— Personal îmi pun mari speranţe în punctul tău de vedere, realist în toate împrejurările. Se cer găsite mijloace propagandistice care să uşureze apropierea dintre cele două state. De ce să-ţi ascund ? Ochii şefului Presei Reich-ului se opriră pe chipul meu : prin lentilele pince-nez-ului, pupilele îmi apăreau dilatate. Mai toate informaţiile care parvin la Ministerul de Externe, prin căi variate, indică un grad ridicat de ostilitate a populaţiei româneşti faţă de prezenţa Misiunii militare germane, faţă de orientarea politică a României. Or, drumul nostru comun de abia acum începe... va fi un drum lung şi dificil. Dacă Horea Sima şi Ion Antonescu vor semna Pactul tripartit, îţi dai seama că România va fi invitată să participe activ la făurirea ideilor proclamate de Führer, a unui continent purificat...

Mi-am înţeles „rosturile". L-am asigurat că şi de acum înainte Reich-ul va găsi în condeiul meu un prieten şi un sprijinitor al doctrinei. Apoi, i-am înfăţişat itinerarul pe care aş vrea să-l urmez.

— Mă voi opri la Praga pentru o zi, două...

— Foarte bine ! Foarte bine ! Gruppenführer-ul Frank mi-e prieten. Vrei să-ţi dau cîteva rînduri ?

— Nu, nu, n-aş vrea să-l deranjez, am refuzat eu propunerea.

— Un permis însă din partea mea n-o să-l refuzi. O să-ţi prindă bine. La urma urmei, meiner Lieber Radu, eşti într-o călătorie propusă de şeful Presei Reich-ului, nu-i aşa ?

Ar fi fost o aberaţie din partea mea să nu accept permisul.

— Voi mai face apoi o oprire la Bratislava.

— La Bratislava ?! sări el şi mă pocni prieteneşte cu palma pe genunchi... N-ai vrea să-l cunoşti personal pe omul care, alături de Neubacher, candidează la funcţia de ministru al Germaniei la Bucureşti ?

Ştiam că trebuie să-mi controlez reacţiile, cuvintele. Constatam cu satisfacţie că reflexele îmi funcţionau perfect... Am primit propunerea ca pe un fapt oarecare, deşi era foarte tentantă şi de dorit.

— N-ar fi exclus ca, într-o bună zi, actualul ministru german în Slovacia, baronul Manfred von Killinger, să fie cel care-l va înlocui pe Fabricius. Nu ştiu de ce, dar legionarii nu-l înghit pe Fabricius.

Pe baron îl ştiam din documentele pe care mi le furnizase cîndva *Tristan* : era un iniţiat nu numai în problemele româneşti, ci şi în cele ale Balcanilor, mai ştiam că, uneori, îndeplinea misiuni de spionaj indicate de ministrul lui, Ribbentrop.

— Îi dau un telefon ! mă informă Dietrich cu o veselie explicabilă : eram doar o cucerire de-a sa. O să-i facă o mare plăcere să te cunoască.

M-am învoit.

— Să ştii că-ţi dau şi cîteva rînduri de recomandare.

Am fost de acord. Acum aşteptam să văd ce propuneri o să-mi facă pentru următoarea oprire — Budapesta. De data asta, Dietrich reacţionă ca un adevărat diplomat.

— Ah ! exclamă el, dacă aş fi şi eu ceva mai liber... eliberat de toate obligaţiile astea... ah, cum te-aş mai însoţi !

N-am insistat, căci îmi dăduse limpede de înţeles că dincolo de Slovacia nu mai „avea" cui să mă recomande. Discuţia a intrat apoi pe un făgaş conformist. Amabilităţi... schnapsuri... urări de bine...

La despărţire, tot nu l-a răbdat inima şi m-a întrebat, cu un surîs stingher în colţul gurii :

— Chiar o iei pe domnişoara Ella Ingelmann cu tine ?

— Va fi o companie agreabilă. E inteligentă, cu bun simţ. În cîteva rînduri şi-a manifestat dorinţa să viziteze România.

Mă privea acum gînditor, cu o umbră de scepticism pe chipul său ras și bine pudrat. Știu ce-i trecea prin cap. Că oricît de frumoase erau calitățile Ellei, ea rămînea totuși o prostituată. Ce-i drept de lux, dar acest calificativ nu-i schimba natura profesiunii.

— Și-apoi, dragă Otto, o iubesc, i-am mărturisit eu fără să mă „jenez", iar cînd iubești...

A rîs. Simțeam însă că pe undeva îl sîcîia un sentiment de invidie. Cine știe, poate că i-ar fi plăcut și lui o escapadă în afara Berlinului, în afara familiei, poate cu Ella ori cu Daniela ori cu...

Ne-am despărțit ca doi prieteni îmbătrîniți în rele.

(Corneliu Cara : Doamnă de Beaumont, mi-ați povestit fapte necunoscute mie, socotit a fi specialistul nr. 1 al „Dosarului Radu Doinaș". Țin, în continuare, să vă întreb dacă în legătură cu oprirea sa la Praga v-a povestit cîte ceva ?

Doamna de Beaumont : Doinaș povestea foarte frumos. Cred că dacă ar fi supraviețuit războiului, s-ar fi consacrat literaturii. În nopțile noastre, povestea mai totdeauna cîte ceva. Avea uimitor de multe amintiri. O să îndrăznesc și eu să fac o comparație : eram ca doi ostași într-o tranșee, care, între două atacuri, oftează după vremurile dinainte de izbucnirea războiului.

Vizita lui Doinaș la Praga, adică într-o țară cotropită, fărămițată, transformată într-un protectorat, i-a dezvăluit imaginea sinistră a ceea ce poate să facă hitlerismul dintr-o țară subjugată. Ordonanțe... Arestări... Execuții... Beznă... Pustietate.. Astăzi, toate acestea sînt foarte cunoscute. Doinaș însă le descoperea atunci și, mai ales, descoperea raporturile ce se creaseră între „protectori" și așa-numitul guvern ceh al Protectoratului. Îl îngrozea gîndul că și peste România, atît cît rămăsese din ea, Hitler ar putea să aștearnă giulgiul protectoratului

Corneliu Cara : Nu cunoașteți, a întocmit vreun raport scris cu privire la călătoria asta sugerată de Dietrich ?

Doamna de Beaumont : În mod cert, nu... În vremea aceea, în situaţia în care se afla el, nu lăsa în urmă nici un document scris. Ştiu însă că odată ajuns la Bucureşti, a prezentat un raport verbal cu informaţiile culese în timpul călătoriei. Mai pot să vă spun că era şocat şi îngrijorat de coloanele armatei germane care se scurgeau spre România prin Ungaria. De ce era şocat ? Cunoştea exact componenţa unităţilor germane din cadrul Misiunii militare a generalului Hansen... Or, după calculele lui, ca ofiţer de informaţii, unităţile germane în drum spre România depăşeau cu mult, chiar cu foarte mult, cele două divizii ale Misiunii germane. Se şi întreba : Ce urmăreşte Hitler cu deplasarea asta de forţe spre Balcani ? !)

5

Mi-am propus să zăbovesc la Praga două zile, urmînd ca în cea de-a treia zi s-o pornim din nou la drum. Am tras la hotelul indicat de *Fortinbros* — „Europa" de pe bulevardul Vačlav, în centrul oraşului, aglomerat cu hoteluri, toate pline pînă la refuz cu nemţi. Mi se reţinuseră două camere la etajul trei, despărţite între ele cu o uşă. Ella plutea în al nouălea cer : era caldă, supusă, fiecare gest al ei mărturisea recunoştinţă.

— Dumnezeu mi te-a scos în cale ! îmi şoptea ea la ureche, transmiţîndu-mi în acelaşi timp respiraţia sa caldă care — de ce să mint — mai totdeauna mă tulbura.

Restaurantul hotelului era la parter, iar ferestrele sale mari, cît nişte vitrine, dădeau spre bulevardul cu trotuare largi, pariziene... Restaurantul mă interesa în mod deosebit, aşa că încă de dimineaţă am cerut direcţiunii hotelului să mi se rezerve o masă. Funcţionarul, un ceh în etate, auzind franceza mea impecabilă, înmărmurise, apoi propria sa reacţie îl înfricoşase. Vedeam cum îi joacă „mărul lui Adam". Mi s-a făcut milă de el şi i-am sărit în ajutor, explicîndu-i că sînt un ziarist român în trecere şi, dacă doreşte, îi pot vorbi în germană.

Omul s-a luminat pe dată la față și mi-a răspuns în franceză :

— O, ce plăcere ! Deși ar trebui să urăsc limba lui Dalladier, domnule, vă stau la dispoziție !

Într-adevăr s-a ținut de cuvînt.

Toată ziua am hoinărit pe jos și cu mașina, printr-o Pragă cu oameni triști, ferecați într-o tăcere dușmănoasă. Dacă mai auzeai pe cineva rîzînd, acela era un „protector". Mă uitam mereu la ceas : timpul se scurgea îngrozitor de încet, iar eu ardeam de nerăbdare să se însereze, să ne ocupăm locurile la masa reținută din vreme. *Fortinbras* mă rugase ceva, iar eu voiam din tot sufletul să-i fiu de folos.

În schimb Ella era într-o continuă stare de euforie : nu mai pridìdea cu întrebările. Voia să știe totul... legenda orașului Praga, cine și cînd a ctitorit Hradčany, de ce evreii au un cimitir atît de vechi taman în centrul orașului.

Întrebările ei nu mă oboseau, aș spune că-mi făceau chiar bine. Timpul trecea astfel mai repede. Gîndul îmi era tot timpul la fotografia arătată de *Fortinbras*. Vedeam, ori de cîte ori îmi impuneam, figura bărbatului din fotografie : cu sprîncenele frumos arcuite deasupra unor ochi expresivi, de om dur. Cine era ? Și de ce mă rugase ceea ce mă rugase ? „Reține, un covor albastru împarte restaurantul în două ; partea dreaptă și partea stîngă — mă instruise *Fortinbras*. Chiar de la intrare, numeri mesele din dreapta care sînt așezate perpendicular cu covorul. A șaptea trebuie să fie *a lui*... Vei vedea pe masă, pusă la vedere, o garoafă... una singură... În rest, știi ce ai de făcut."

Am acceptat să-i fac acest serviciu, deoarece acțiunea, din punctul meu de vedere, nu mă angaja cu nimic și nu implica nici un risc. Ardeam însă de nerăbdare să mă văd în restaurantul hotelului și să număr mesele... La un moment dat, din pricina stării de surescitare care pusese stăpînire pe mine, am avut senzația că semnalmentele bărbatului din fotografie mi s-au șters din memorie și că, în ciuda dorinței mele, cererea lui *Fortinbras* va rămîne nesatisfăcută.

Neliniştea asta m-a chinuit pînă în clipa în care, cu Ella la braţ, am păşit în restaurant şi am descoperit covorul albastru descris de englez.

Chiar de la intrare ne-a luat în primire şeful sălii. Mi s-a adresat în franceză, semn că recepţionerul îi suflase şi lui ceva în legătură cu persoana mea. Ne-a condus cu o politeţe, cred eu, cam exagerată la masa care ne-a fost rezervată. Din fericire era plasată în partea stîngă a restaurantului, aşa că puteam, fără să bat la ochi, să-l ţin sub observaţie pe tipul de la *masa a şaptea.*

Şi în timp ce Ella se apucase să consulte lista, eu am început să număr mesele. A şaptea nu era încă ocupată, dar de la locul meu, distingeam clar eticheta „Reservée". „Va veni, mi-am spus, n-o să-mi tragă clapa tocmai mie !" Mă gîndeam acum la omul din fotografie ca şi cînd mi-ar fi fost colaborator.

— Nu ştiu ce să comand... îmi şopti Ella cu atîta drăgălăşenie, încît n-a lipsit mult ca s-o sărut.

— Zic să ne lăsăm în seama *ober*-ului ! i-am propus eu.

Aşa am şi procedat, iar *ober*-ul a fost la înălţime : ne-a compus o cină sobră, dar foarte gustoasă. Stătea omul mereu prin preajmă şi se vedea că-i face plăcere ca, în răstimpuri, să se apropie şi să mă întrebe :

— Mai doriţi ceva ?

Ella observase acest lucru.

— Sînt geloasă, Radule ! cochetă ea. Toată lumea te îndrăgeşte.

— Toată lumea mă îndrăgeşte, însă de iubit numai Ella mă iubeşte, am replicat eu, voit stupid.

Complimentele de soiul ăsta o topeau de fericire, îmbujorînd-o.

Deodată, am aruncat o privire către *masa a şaptea.* Cînd venise, cînd se aşezase ? Să mă fi lăsat într-atît de furat de conversaţia asta ridicolă cu Ella ? Am zărit apoi pe masă o garoafă roşie. De la locul meu, am început să-l cercetez cu atenţie, aşa cum mă rugase *Fortinbras.*

Dar orchestra, instalată pe un podium, formată din cinci cehi bătrîni şi necăjiţi, ataca acum o arie din *Silvia* şi mi s-a părut că din pricina muzicii nu pot confrunta trăsăturile bărbatului din fotografie cu cele ale individului

de la *masa a şaptea*. Ceva parcă nu era în ordine, dar ce anume nu izbuteam să-mi dau seama. Am aşteptat totuşi, cu răbdare, ca orchestra să-şi încheie numărul.

Fascinată de muzică, de luminile scînteietoare ale uriaşului policandru, poate şi de bucatele gustoase ce ne fuseseră servite, Ella şi-a aşezat mîna pe mîna mea, uitîndu-se la mine ca la o icoană.

— O să dansăm ? mă întrebă ea misterios.

— De ce nu, Ella ?

— Doamne, cît sînt de fericită !

Am zîmbit ; odată şi odată tot am s-o întreb cum a recrutat-o SS-ul pentru „spionaj la aşternut", cum i-au testat talentele şi au îndreptat-o spre prostituţie.

Orchestra a amuţit, dar cei cinci muzicanţi au rămas locului ca un grup statuar al tristeţii. Mi-am întors privirile spre omul care mă interesa. Îi vedeam faţa, garoafa, gesturile. Parcă era şi nu era bărbatul din fotografia lui *Fortinbras*. În ziua aceea, în sala de lectură a bibliotecii de pe lîngă biserica italiană din Berlin, rugămintea englezului mi s-a părut a fi un fleac, o bagatelă. Acum însă constatam că realitatea era alta şi că răspunderea mea era mult mai mare decît îmi imaginasem. Sprîncenele bărbatului din fotografie erau parcă mai arcuite. Reţinusem bine acest amănunt, căci tocmai arcuirea asta avea menirea să-i pună în lumină linia ochilor. Şi-apoi bărbia... a celui din fotografie era parcă mai lată, nu ascuţită ca a celui de la *masa a şaptea*.

Dacă *Fortinbras* mi-ar fi lăsat fotografia, operaţia de identificare a individului, se înţelege, ar fi fost mai simplă şi mai sigură. Aşa însă trebuia să mă bazez strict pe capacitatea memoriei mele.

— Te gîndeşti la mine, darling ? se alintă Ella.

— La tine, baby !

— Ce bine ! Ce bine ! se bucură şi fu cît p-aci să bată din palme.

Am luat la rînd semnalmentele înscrise în minte şi le-am confruntat cu cele ale individului cu garoafa roşie. Nu se potriveau mai ales ochii : a celui din fotografie erau mai mari şi mai expresivi. Nu, nu, omul de la *masa a şaptea*, din dreapta covorului albastru, nu era cel căutat

de *Fortinbras*. Dar tot englezul îmi atrăsese atenția că, dacă printr-un joc al sorții, operația de identificare devine dificilă, atunci să caut să fiu atent la un automatism al tipului : în răstimpuri își va freca nervos, cu pumnul, ochiul drept. Așteptam nerăbdător să-l văd frecîndu-și ochiul. Un ceas și mai bine l-am pîndit. L-am supravegheat și de pe ringul de dans, în timp ce Ella se lipise de mine mai drăgăstoasă ca niciodată.

Mi-am zis totuși să nu mă pripesc, să nu-i expediez încă lui *Fortinbras* semnalul asupra căruia conveniserăm. Mai aveam la îndemînă o seară... poate-poate gestul acela destinat să-mi confirme observațiile se va dezvălui.

A doua zi, la cină, am constatat că individul de la *masa a șaptea* din dreapta venise înaintea noastră. Ca și în ajun, așezase în stînga sa o garoafă. Nu l-am scăpat o clipă din ochi : mînca încet, tacticos, parcă fără poftă ; cu aceleași mișcări silite ducea paharul la gură, sorbea... Două ceasuri l-am supravegheat. Nici măcar o dată, în tot acest răstimp, n-a dus pumnul la ochi să și-l frece. Nu mai aveam nici un fel de îndoială : nu era tipul căutat de *Fortinbras*. M-am ridicat de la masă mulțumit că, în fine, ajunsesem la o concluzie. I-am oferit Ellei brațul și am părăsit restaurantul. Ne lăsasem pardesiile la garderobă, căci stabilisem ca, după cină, să mai facem cîțiva pași pe bulevardul Vačlav.

Îmbrăcîndu-mi pardesiul și vîrîndu-mi din obișnuință mîinile în buzunare, într-unul din ele, am dat de un plic. De unde naiba apăruse ? M-am scuzat față de Ella, am intrat la WC, iar acolo, într-o cabină, am deschis plicul. Cineva mă avertiza în limba engleză : *Ferește-te de partenera dumitale... Întocmește zilnic rapoarte către Gestapo pe care le predă, de fiecare dată, unui alt agent de legătură. La Bratislava, baronul Manfred von Killinger va da un prînz în onoarea dumitale. Cînd se va ajunge la desert, partenera d-tale, sub un pretext oarecare, se va ridica de la masă, pentru a vă lăsa singuri. Va fi încă o dovadă elocventă că avertismentul de față trebuie luat în serios. Distruge scrisoarea !*

Nu puteam zăbovi atît de mult la toaletă. Ella mă aștepta. N-am distrus scrisoarea. Voiam s-o mai citesc o

dată și încă o dată. Să mă lămuresc și asupra scrisului. Nu cumva grafia era asemănătoare cu aceea de pe textele primite de la *Janus* sau de la *Lola*? Am ieșit tulburat. Ella era prea fericită ca să poată sesiza îngîndurarea mea. Bulevardul Vačlav era pustiu, vitrinele goale ale magazinelor cufundate în întuneric. La cîte un colț de stradă — patrule formate din polițiștii și jandarmii guvernului Hacha. Ella mă ținea strîns de braț, de parcă i-ar fi fost teamă de ceva.

— Să ne întoarcem ! mă rugă ea după o vreme.

Nu aveam nici un motiv să nu-i satisfac dorința. Mai cu seamă că a doua zi de dimineață, conform programului ce mi-l făcusem, urma să părăsim Praga. Nu însă înainte de a-i expedia lui *Fortinbras*, la Berlin, pe adresa unui salon de coafură, o ilustrată însoțită de următoarele cuvinte în germană :

Dragă tante Hilda,

Sînt dezolat. Praga nu este nici pe departe așa cum mi-am închipuit-o. De-acum înainte n-o să mă mai iau după ilustrate sau fotografii.

Un pupic din partea lui Kurt

(Corneliu Cara : Ați primit ilustrata ?

Sir W.B. — Fortinbras : Am primit-o. Doinaș acceptase să-mi facă un serviciu deosebit de important.

Corneliu Cara : Ce vă comunica acel text convențional de pe ilustrată ?

Sir W.B. — Fortinbras : Că bărbatul cu garoafa de la restaurantul hotelului „Europa“ nu era unul și același cu insul din fotografia ce i-o arătasem.

Corneliu Cara : De fapt, în ce a constat serviciul pe care i l-ați cerut ?

Sir W.B. — Fortinbras : În vremea aceea, Intelligence Service-ul, în colaborare cu Biroul 2 al guvernului cehoslovac de la Londra, a plantat în Boemia și Moravia mai multe posturi de emisie și recepție. Au fost parașutați mulți agenți cehi și englezi. La un moment dat, Centrala din Londra a simțit că ceva nu-i în ordine... Că pe undeva a intervenit o trădare sau ceva primejdios, determinat în orice caz de arestarea

unui agent al nostru, verigă importantă în primirea celor paraşutaţi. Bărbatul de la „masa a şaptea“ era un ceh, agent important al Londrei. În mîna lui se afla soarta agenţilor pregătiţi să fie paraşutaţi în Cehia. La începutul lunii octombrie, mi s-a cerut să încerc şi eu, printr-o posibilitate de-a mea, să verific dacă „individul“ de la restaurantul „Europa“ este unul şi acelaşi cu agentul Londrei. În acest scop, mi-a fost trimisă şi fotografia acestuia. Precum ştiţi, Radu Doinaş n-a ezitat să participe şi el la operaţia de identificare. Şansa a fost de partea sa şi, bineînţeles, şi a noastră. El mi-a semnalat substituirea agentului nostru cu unul al Abwehr-ului. După război, în arhivele germane am găsit documentele care au atestat substituirea datorită arestării agentului nostru.

Corneliu Cara : În afară de acest serviciu, Doinaş v-a mai fost de folos ?

Sir W.B. — Fortinbras : După ce s-a întors de la Bucureşti, ne-am întîlnit din nou. La întrevederea aceasta el mi-a adus la cunoştinţă masivele concentrări de trupe germane în România... Coroborate cu alte informaţii ale noastre, datele oferite de Doinaş împlineau tabloul pregătirilor lui Hitler de a invada Balcanii.)

Înainte de a stinge veioza şi a mă lăsa în braţele dulci ale somnului, am recitit scrisoarea. Nici de data asta n-am distrus-o. Scrisul nu se asemăna în nici un fel cu cel de pe biletele trimise de *Janus* prin „Agenţia D.N.B.“ Atunci cine ar fi putut să fie binevoitorul ? Că Ella, partenera mea, aparţinea Serviciului de siguranţă al SS-ului, nu reprezenta pentru mine o noutate. În schimb, anonimul îmi semnala cîteva amănunte inedite : Ella întocmea zilnic rapoarte în legătură cu călătoria noastră. De aici mai multe întrebări : Cine-i încredinţase această misiune şi cu ce scop ? Erau rapoarte de rutină, mă priveau pe mine sau aveau în vedere realităţile pe care „slujitoarea *Salonului Kitty*“ le descoperea călătorind ? Cine şi cum prelua de la Ella rapoartele ? De unde cunoştea autorul bileţelului atîtea date strict secrete ? Că

de fiecare dată. un alt curier prelua raportul zilnic al Ellei... Că baronul von Killinger, cu care încă nu făcusem cunoştinţă, urma să dea un prînz în onoarea mea ?

Am ascuns scrisoarea sub pernă, am stins lumina şi, înainte de a mă dărui somnului, am decis să mă port cu Ella cu ceva mai multă băgare de seamă.

6

Într-adevăr, la Bratislava, am primit din partea baronului Manfred von Killinger invitaţia de a lua masa cu el. Ştia că nu sînt singur, invitaţia era adresată şi Ellei. I-am arătat-o. Citind-o, am văzut cum chipul ei de păpuşă se întunecă. M-a întrebat cu glas sugrumat :

— E obligatoriu să merg şi eu ?

— Poţi refuza invitaţia unui baron, pe deasupra şi diplomat ?

Ochii i s-au umezit, s-a lipit de pieptul meu, murmurînd ca un copil :

— Mi-e groază !

— Cum aşa, maimuţico ? Am depărtat-o puţin de mine ca să-i văd ochii, dar ea şi i-a ferit.

— Nu-mi plac oficialităţile, se lamentă. Nu-mi plac mesele oficiale. Mă simt stingheră. Trebuie să stau tot timpul încordată.

Nu, nu se maimuţărea. Am apucat-o de bărbie şi i-am înălţat capul.

— Eşti cu mine, Ella...

Printre lacrimi, mi-a replicat :

— Radule, am fost şi sînt o...

— Taci ! i-am strigat şi i-am acoperit gura cu palma.

S-a desprins de mine în tăcere, după cîţiva paşi s-a răsucit şi, măsurîndu-mă cu recunoştinţă, a mai zis :

— Ştii, Radule, mi se pare că visez... un vis nesfîrşit şi că atunci cînd se va trezi la realitate, maimuţica ta va închide ochii şi va muri !

Mai toate femeile simt uneori nevoia, conştient sau inconştient, să joace teatru, să interpreteze mici sau mari

tragedii, după partitura fiecărei idile. Mi-am spus că şi Ella interpreta o asemenea partitură. Se hotărîse însă să onoreze invitaţia baronului ; or ăsta şi fusese punctul nevralgic al discuţiei noastre.

Baronul Manfred von Killinger s-a dovedit a *fi* un amfitrion nu numai amabil, ci şi versat. Ne-a primit la vila sa, situată într-un cartier aristocratic al Bratislavei, ca pe nişte vechi cunoştinţe. I-a sărutat Ellei mîna şi a îmbrăţişat-o ca pe o nepoată pe care n-o mai văzuse de mult. Pe mine, mai-mai să mă îmbrăţişeze.

— Deci aşa arată celebrul ziarist Radu Doinaş !

Ochii lui uşor bulbucaţi mă priveau cu o încîntare aparte : omul radia ca şi cînd ani în şir ar fi aşteptat momentul să mă cunoască şi, iată, în fine, sosise şi clipa de a mă vedea în carne şi oase.

N-avea nimic aristocratic în înfăţişarea şi conduita sa. Mai curînd aducea cu un tejghetar de bere sau cu un cîrnăţar care se hrăneşte cu propria-i marfă, potolindu-şi apoi setea cu un butoi de bere. Se îngrăşase de timpuriu — nu mai avea şolduri — şi nu părea să-i pese prea mult de acest proces fiziologic. Faţa-i mare strălucea de grăsime şi sudoare... Îşi desfăcea mereu cîte o batistă şi îşi ştergea obrajii şi fruntea cu o bucurie drăcească, fără a se sinchisi de cei prezenţi. Sub nasu-i drept, îşi lăsase o mustaţă deasă care se deosebea de cea a Führer-ului său prin aceea că era ceva mai întinsă deasupra gurii. Vorbea gălăgios, cu gesturi mari, teatrale, iar în răstimpuri mai trîntea cîte o înjurătură grosolană.

„Poate că nici nu-i baron, îmi spuneam eu, ascultîndu-l. Poate că şi-a cumpărat titlul..."

Ne-a luat pe amîndoi de braţ şi ne-a condus la masa unde se aflau rînduite tacîmuri pentru patru persoane. Cea de-a patra persoană era un tînăr mai aproape de vîrsta Ellei decît de a mea, pe care baronul mi l-a recomandat ca fiind secretarul său particular. Nu i-am reţinut numele. Tipul avea mişcări feline, de invertit sexual, şi mi-a repugnat din prima clipă. Am fost invitat să iau loc în capul mesei, baronul aşezîndu-se în celălalt capăt.

Pe Ella o aveam în dreapta, pe fătălăul lui Killinger în stînga.

Nu are nici un rost să stărui asupra bucatelor ce ne-au fost servite de doi lachei, foarte stilaţi şi tăcuţi. Am remarcat însă că singurul care nu mînca decent la masă era însuşi baronul. Clefăia cu lăcomie, golea pahar după pahar, povestea cu gura plină.

Între bucate, ne-a povestit peripeţii din anii primului război mondial, pe cînd era ofiţer de marină. Nu-mi dădeam seama dacă povestea pentru că-i făcea plăcere sau pentru că dorea să-mi dea de înţeles că, în mişcarea hitleristă, nu era un fitecine. Aşa am aflat că luase parte la lovitura de stat condusă de Kapp, că fusese casierul organizaţiei secrete paramilitare „Consul“, că fusese amestecat şi în atentatele organizate împotriva lui Erzberger şi Rathenau, că, încă din 1925, acţionase în batalioanele de asalt ale lui Hitler.

Mînca, grohăia, povestea, rîgîia, nu-şi mai ştergea cu batista faţa transpirată, ci se folosea de şervetul de masă care, oricum, avea altă destinaţie.

Ella mînca cu ochii aţintiţi în farfurie. Fătălăul mînuia furculiţa şi cuţitul cu o îndemînare de scamator, ascultînd cu o mistică evlavie istorioarele diplomatului.

— Ştii că am fost consul general la San Francisco? m-am pomenit eu întrebat pe neaşteptate.

Ce puteam să-i răspund? Doar adevărul! Că nu cunoşteam acest amănunt din tumultuoasa lui viaţă.

— Da' de afacerea „Vancouver“ ai auzit? Prin '38...

Ştiam că „Vancouver“ era denumirea unui vas pe care un grup de spioni hitlerişti încercaseră să organizeze un act de mare sabotaj.

— Ei bine, afacerea „Vancouver“ este legată de numele meu, domnule Doinaş, de aceea americanii m-au obligat să-mi iau tălpăşiţa. Rîgîi neplăcut şi trecu la un alt subiect: Îţi place să vînezi?

— Da, îmi place!

— Ei, atunci o să fim buni prieteni.

Judecînd după evoluţia bucatelor, prînzul se apropia de sfîrşit. Deodată, am zărit-o pe Ella deschizîndu-şi poşeta şi căutînd fără succes ceva ştiut doar de ea. A închis-o apoi dezamăgită.

— Aveţi nevoie de ceva ? o întrebă secretarul particular al baronului cu o voce subţire.

Killinger îşi bulbucă ochii a mirare.

— Nu te simţi bine ?

— Am o migrenă îngrozitoare, se plînse ea. Din pricina oboselii.

— Poate ar fi bine să te odihneşti un pic, propuse el cu un aer patern. Ştiţi, sînt tată, am o fată de măritat... Caut şi un ginere... Cred că l-am şi găsit. Rîse zgomotos. Poate că am s-o mărit cu un monarh... De pildă, eu regele Mihai I... De ce nu ? Nu-i un Hohenzollern ? Ar fi o partidă excelentă ! Amintindu-şi însă de migrena Ellei, i se adresă secretarului : Franzi, condu-o pe domnişoara în camera fiicei mele să se odihnească, noi o să mai stăm un pic de vorbă...

Ella mi-a aruncat o privire întrebătoare : să se retragă sau nu ? Sărăcuţa de ea, de unde să ştie că încă de la Praga un binevoitor mă pusese la curent cu „migrena" ei subită ? I-am zîmbit aprobator. Ea s-a ridicat, şi-a cerut scuze şi, însoţită de *Franzi*, a părăsit sufrageria.

— E adevărat că-i curvă la *Kitty* ? mă întrebă golăneşte baronul şi, în aşteptarea răspunsului, zîmbi libidinos !

— Da, aşa e !

— N-ai zice...

Se ridică greoi de la masă şi mă invită să ne mutăm într-o nişă cu canapele joase, orientale.

— O să bem aici cafeluţa şi o să mai schimbăm cîte o părere. Mă bucur că te-am cunoscut... sînt convins că o să ne împrietenim... Vorbea acum ceva mai potolit, poate din pricina cantităţilor de mîncare înghiţite cu atîta poftă. Cred că doctorul Dietrich ţi-a spus... Legionarii sînt nemulţumiţi de Fabricius, şi s-ar putea să-i iau locul...

— Vă felicit, domnule baron !

— Mulţumesc ! Eşti poate primul român la curent cu această noutate. Meriţi însă pe deplin încrederea noastră, domnule Doinaş.

Cîteva clipe pleoapele îi acoperiră ochii bulbucaţi. Credeam că, sub apăsarea digestiei, candidatul la postul de ambasador al Germaniei la Bucureşti adormise. Mă

inşelam însă. Mormăi ceva, ca în somn, apoi îşi descoperi din nou ochii sîngerii. Zise :

— Dacă voi fi numit, voi intra în scenă ceva mai incolo.

Reţinui cuvintele „ceva mai încolo". Ce puteau ele să însemne ? L-aş fi întrebat, îmi era însă teamă să nu i se pară că vreau să-l trag de limbă.

— În multe din articolele dumitale, domnule Doinaş, ai susţinut cu intransigenţă aducerea la putere a legionarilor. Iată-i acum la putere !

— Aşa e ! Mai devreme sau mai tîrziu, Istoria îndreaptă lucrurile strîmbe, am subliniat eu, aruncînd pe seama Istoriei şi nu a articolelor mele vina aducerii legionarilor la putere.

— Ne punem mari speranţe în legionari !

— Acum, întrebarea Istoriei e asta : Au luat puterea, vor şti s-o păstreze ?

Baronul zvîcni, de parcă cineva l-ar fi înţepat în şezutul său mare cît roata carului.

— De ce să nu ştie ?

Avea chiar chef să discute ? Privindu-l, mi se tot părea că digestia îl trăgea la somn şi că, în cele din urmă, va izbuti să-l învingă.

— N-au mai guvernat...

— Nici noi pînă în '33 n-am mai guvernat...

— N-au experienţă !

— Nici noi n-am avut ! Fabricius m-a informat că Horia Sima se descurcă destul de bine ca vicepreşedinte... Ne punem mari speranţe în ei, domnule Doinaş.

Se înviorase : poate la vederea ceşcuţelor de cafea care ne fuseseră servite.

— Sînt frăţiorii noştri din Balcani. Nu găseşti că între istoria mişcării noastre şi cea legionară există multe asemănări ?

— Chiar foarte multe, mă grăbii eu să-l aprob.

Mă îndemnă să-mi beau cafeaua : răspîndea o aromă cum nu mai simţisem de mult. Luai în mînă farfurioara, apropiind ceşcuţa de nări : era tare cafeaua şi i-aş fi sorbit la nesfîrşit aroma.

— Da, domnule Doinaş, dacă Neubacher nu are să mi-o ia înainte, s-ar putea să fiu numit ambasador al Reich-ului în România, zise el din nou, dar cu o tristeţe nejustificată, întărită de un oftat sincer.

— Din cîte am înţeles, *ceva mai încolo*...

Mă scrută cu ochii săi mici, vicleni, ca şi cînd ar fi încercat să-mi stabilească valoarea. Nu ocoli însă tema.

— Acest *ceva mai încolo* poate să însemne mîine, peste o lună sau chiar peste două ; totul depinde de scena politică bucureşteană. Antonescu se împacă deocamdată foarte bine cu Fabricius. Sima însă nu.

Sorbi din ceşcuţă privindu-mă stăruitor pe sub sprîncenele stufoase.

„De ce se uită aşa la mine ? mă întrebam eu cu o oarecare nelinişte. O fi mirosit ori sesizat ceva care l-a făcut prudent ?"

Apoi îmi aruncă, ca pe un bănuţ, un zîmbet prietenos de îmbărbătare.

— Am ţinut mult să te cunosc şi să stăm de vorbă.

— Poftiţi ! Sînt aici, vă stau la dispoziţie.

„Vrea ceva de la mine, gîndeam. Caută un drum... o potecă... ca să ajungă la acel ceva... !"

— Stau aici, la Bratislava, ca într-o lojă, şi urmăresc spectacolul de la Bucureşti. Clipi, mîndru de comparaţia găsită. Ce-i drept, intrarea mea în scenă, domnule Doinaş, este legată de Ribbentrop, dar şi de victoria deplină a mişcării legionare.

— Ce înţelegeţi prin victorie deplină ?

— Un stat cu un guvern constituit numai din legionari... un stat curăţat de politicieni filoenglezi şi filofrancezi... Din loja mea, văd nu numai scena, ci şi culisele. Maniu şi Brătianu au invadat guvernul cu „specialiştii" lor. Ne fac tot felul de greutăţi. Se trag tot felul de sfori. Unele au celălalt capăt la Londra. Generalul Antonescu s-a instalat cu curu' în două luntri. Cu o jumătate în cea legionară, cu a doua în cea a lui Maniu şi Brătianu.

Baronul îşi exprima deschis şi sincer opiniile — semn că recomandarea dr. Otto Dietrich îşi făcuse pe deplin efectul.

— Dumneata, domnule Doinaş, eşti unul dintre puţinii români care au văzut departe, mă lăudă Killinger. Ai cerut în articolele dumitale alinierea României la politica celui de-al treilea Reich. Din păcate, n-ai fost ascultat, aşa cum n-a fost ascultată nici diplomaţia germană. În consecinţă, ţara dumitale a plătit scump rătăcirile. Barca „neutralităţii“ a săltat de pe un val pe celălalt. De aceea, astăzi, cînd există primejdia ca englezii să invadeze Balcanii, noi nu mai putem accepta jumătăţi de măsură.

Problema nu era nouă ; o cunoşteam din documentele furnizate de *Janus*. Însă „loja“ baronului în care m-am trezit şi eu deodată dădea o altă dimensiune unor fapte. Diplomaţia hitleristă găsise soluţii pentru Polonia — ţinut guvernamental ; pentru Cehoslovacia — Boemia şi Moravia — stat ceh sub protectorat german ; Slovacia — stat autonom... În prezent, se străduiau să găsească formula României. Nu încăpea nici un fel de îndoială că un stat naţional-legionar, creat după chipul şi asemănarea Reich-ului, convenea cel mai mult... Însă pe direcţia asta frăţiorii lor în cămăşi verzi de la Bucureşti se loveau de greutăţi mari. *Scîrţîitul* de care-mi vorbise Dietrich. Cînd Wilhelm Fabricius avea să spună : Maurul şi-a făcut datoria, Maurul poate să plece !“, urma ca Hermann von Neubacher sau baronul Manfred von Killinger să „descalece“ în capitala verde a legionarilor şi să ajute România să scrie împreună cu Germania istoria nouă a Europei.

— Domnule Doinaş — baronul lăsă ceşcuţa pe masă şi-mi arătă faţa-i mare, rotundă şi unsuroasă — de aici, din loja mea, văd o mare necunoscută. Făcu o pauză, ca şi cînd ar fi căzut brusc pradă ezitărilor. Urmă însă : această mare necunoscută este pentru mine armata română.

Din momentul acesta am înţeles încotro ţintea grăsanul cu mustaţă. Nu m-am repezit să-i anticipez ideea.

— De ce o consider o mare necunoscută ? Pentru că nu pot să-i intuiesc gîndurile, mişcările...

Tăcerea mea respectuoasă trebuie să-i fi spus ceva, căci a simţit nevoia să-şi dezvolte gîndul.

— Pe de o parte, solicită sprijinul Wehrmacht-ului... cere ca o Misiune militară să-i instruiască ostaşii... cere armament german. Iar pe de altă parte, deşi statul este naţional-legionar, armata română îşi proclamă o autonomie greu de priceput. Nu aderă, aşa cum ar fi natural, la politica statului... E un fel de stat în stat... Aici, domnule Doinaş, e nodul problemei. Este evident — orb să fi şi tot poţi să-ţi dai seama că legiunea nu va dobîndi victoria totală dacă nu va cîştiga de partea sa armata. Iar armata...' armata română, de ce respinge politica legionară ? Cine o opreşte ? Conducătorii ei ? Generalul Antonescu ? Care-i părerea dumitale, domnule Doinaş ?

Din „loja" lui de la Bratislava, baronul nu era doar un simplu spectator ce urmărea pasiv înfruntările de la Bucureşti, mai şi medita pe marginea unor „scene", emitea ipoteze, căuta formule, „clenciuri". Cuvintele sale rostite pe seama armatei române m-au măgulit, au trezit în sufletul meu un sentiment copilăresc de mîndrie, dar, în acelaşi timp, m-au adus într-o poziţie delicată. Nu-mi era deloc indiferent cu cine conversam pe seama armatei române. A-l duce de nas pe Killinger ar fi fost o iluzie de copil tîmpit. Baronul era mult mai viclean şi mult mai inteligent decît îl arăta mutra. Ar fi simţit imediat că nu eram sincer, ceea ce ar fi trezit anumite suspiciuni. Fără îndoială că el aştepta un răspuns loial din partea ziaristului „filogerman" Radu Doinaş. Nu aveam încă libertatea de a-l dezamăgi. Aşadar, trebuia să caut o poziţie cît mai favorabilă.

— Totul îşi are originea în Arbitrajul de la Viena... armata, oricare ar fi fost atitudinea anterioară a unor politicieni, era pregătită sufleteşte şi moralmente să apere pînă la ultimul soldat glia strămoşească. Arbitrajul însă, susţinut de Italia şi Germania, a lovit în demnitatea armatei, a silit-o să se retragă şi să cedeze de bună voie un teritoriu românesc.

Baronul nu se aşteptase la un răspuns frontal din partea mea. Se înroşise ca un rac: pe faţa-i grasă se adăuga acum o transpiraţie abundentă. Am conchis:

— Partidul care va înscrie în Programul său de guvernare ca punct principal întregirea ţării, va cîştiga de partea sa şi armata... Se va decide Horia Sima să înscrie în programul Legiunii un asemenea punct? Iată unde-i, după părerea mea, nodul problemei.

— România s-a realizat datorită nedreptăţilor istorice de la Versailles, or Führer-ul a declarat război acestor nedreptăţi de pe urma cărora Germania a avut cel mai mult de suferit.

Vorbise ceva mai tare, însă nu iritat, pe cale de a-şi ieşi din fire. Mi-am îngăduit să-i dau un sfat:

— Orice diplomat german, trimis să reprezinte Reichul la Bucureşti, ar trebui să studieze cu atenţie istoria Transilvaniei, pentru a-şi forma un punct de vedere în această delicată chestiune.

Nu, nu era prost şi deci nu era nici încăpăţinat; îl interesa realmente problema relaţiilor dintre legionari şi armată şi dădea dovadă de receptivitate la orice părere nouă ivită în cadrul discuţiei. În fond, îl trimiteam să mai înveţe puţină istorie înainte de a repeta, ca un papagal, motivaţiile lui Hitler.

— De ce Adolf Hitler, strălucitul conducător al Reich-ului, a cîştigat de partea sa armata, generalii? Pentru că a înscris în programul său politic să îndrepte erorile de la *Versailles faţă de Germania*... Am dreptate?

— Aderarea armatei germane la programul partidului naţional-socialist nu s-a realizat dintr-o dată. Hitler a avut de înfruntat o opoziţie. A dat jos generalii, a numit în locul lor alţii.

— În mare însă armata a fost de partea lui... a acceptat înarmarea care avea ca scop să redea Germaniei demnitatea.

Killinger a închis din nou ochii: oboseala sau tot digestia. L-am lăsat să somnoleze. Oasele i se înmuiaseră, iar capul său enorm devenise una cu trupul său gras şi moale...

— Ai dreptate, domnule Doinaş ! zise deodată deschizînd ochii şi uitîndu-se spre mine de parcă ar fi vrut să vadă dacă mai sînt acolo, pe canapeaua aceea scundă. E o chestie de program.

— Cu atît mai mult cu cît armata română, prin statutul său de decenii, este în afara politicii, se bucură de o autonomie deplină. Şi aş mai îndrăzni un sfat... Nu de alta, s-ar putea să fiţi diplomatul nr. 1 al Germaniei în România.

— Îndrăzneşte, domnule Doinaş, îndrăzneşte !

— Nu e suficient ca Horia Sima să treacă în programul său acest punct politic. Mai este necesar ca ţara dumneavoastră, arbitru principal la Viena, să vegheze, aşa cum s-a obligat, ca interesele românilor de pe teritoriile cedate să nu fie lezate...

— Şi sînt lezate ? sări Killinger bulbucîndu-şi ochii a mirare.

De data asta juca teatru şi l-am dibuit imediat. Eu însă am continuat să-l iau în serios :

— Sînt ! Autorităţile horthyste încurajează izgonirea românilor din casele şi pămînturile lor, în zona cedată s-a instaurat teroarea. Or, armata română, căci despre ea este vorba, trebuie să vadă clar că Germania ştie să-şi respecte garanţiile asumate în cadrul Arbitrajului.

— Te-am înţeles bine, domnule Doinaş. Şi-ţi mulţumesc... Mă voi interesa de cele ce se petrec în Ardeal şi voi înainta fie Führer-ului, fie lui Ribbentrop un raport.

S-a ridicat : sub apăsarea trupului său gras, picioarele parcă se crăcănaseră un pic... M-a luat de braţ, manifestînd dorinţa de a se sprijini.

— Presupun că din aceleaşi motive şi activitatea dumitale ca ziarist întîmpină dificultăţi.

— Un gest de intervenţie din partea Germaniei care să cheme la ordine făţişă guvernul de la Budapesta ar uşura mult activitatea propagandistică în favoarea Reich-ului, a lui Radu Doinaş.

În sufragerie îşi făcuse apariţia şi Ella : zîmbea stingher, cu oarecare vinovăţie în priviri. Ceva mai încolo, „făfălăul" baronului.

— Am înțeles... Gesturile Reich-ului trebuie să ușureze activitatea legionară, propaganda germană. Să fiți sigur că atunci cînd voi prelua legația de la București, bineînțeles dacă am s-o preiau, voi face totul ca viața politică a României să intre pe un făgaș normal.

M-a asigurat că discuția i-a lăsat o impresie deosebită și că spera să se mai întîlnească cu mine cît de curînd. A sărutat mîna Ellei, ca a unei lady, iar ea a roșit. Ne-am întors la hotel cu un „Mercedes" condus de un șofer țeapăn și mut.

Întîlnirea cu baronul Manfred von Killinger a avut loc în cea de-a doua zi a șederii noastre la Bratislava. În cea de-a treia zi urma să ne continuăm drumul spre Budapesta. Nu voiam să pornesc însă mai departe fără să lămuresc mai întîi raporturile mele cu Ella. Autorul anonimei de la Praga nu mă indusese în eroare. Fata, sub un pretext oarecare (evident, stabilit dinainte — cînd oare ?), s-a retras de la masă. Cine i-a cerut-o ? Și mai ales, cînd ? Amănuntele mi-ar fi scăpat dacă n-ar fi intervenit avertismentul anonimului de la Praga. Cineva din umbră o seconda, intervenind probabil ori de cîte ori era necesar. Faptele se cereau clarificate. În acest sens, în mintea mea prinsese contur un plan de acțiune. Ca și la Praga, ni se rezervaseră două camere vecine, despărțite firește printr-o ușă a cărei cheie se găsea în camera Ellei. Noaptea, după ce plecam de la ea și mă retrăgeam în camera mea, Ella, ca și cînd i-ar fi fost frică să nu vin noaptea peste dînsa, încuia ușa. N-am acordat atenție amănuntului decît numai după semnalul de alarmă tras de autorul anonimei.

În noaptea respectivă, după reprizele de amor cu Ella, devenite obișnuință, am trecut dincolo, la mine. În urmă, am auzit cheia răsucindu-se în broască. Am căutat anonima : era acolo unde o ascunsesem. M-am retras în baie. Am mai citit-o odată. Cine era oare binevoitorul și ce anume îl determinase să riște ? *Janus* să fie, cu glaciala sa colaboratoare ? Să fie unul din ei pe urmele mele ? Am rupt anonima în bucățele cît mai mărunte, și am tras apa după ele.

Am mai zăbovit un timp în baie, pregătindu-mă de culcare. Am revenit apoi în cameră, m-am băgat în pat şi am stins lumina. Încă din prima noapte a şederii noastre la Bratislava am observat că uşa ce ne despărţea forma la marginea sa inferioară o linie de lumină ce se reliefa perfect între podea şi uşă în momentul în care odaia mea se cufunda în întuneric. Am mai observat că linia de lumină dispărea destul de tîrziu. Ceea ce, tradus în limbajul anonimului avertisment, însemna că Ella nu se grăbea să se culce, ci întîrzia probabil, scriindu-şi raportul.

M-am întins în pat, pe o rînă, cu ochii pe linia de lumină de sub uşă. Se lăsase o tăcere accentuată şi mai mult de ora tîrzie a nopţii. Am auzit-o pe Ella cum umbla prin cameră. Apoi n-am mai auzit-o. Lumina însă continua să ardă. Mai mult ca sigur că scria. Atunci am hotărît să acţionez. Nu aveam nimic de pierdut, oricare ar fi fost rezultatul întreprinderii mele nocturne. M-am dat jos din pat, mi-am pus peste pijama halatul de casă şi am ieşit din încăpere în vîrful picioarelor. Culoarul era cufundat în semiobscuritate : toată lumea dormea sau se prefăcea că doarme. Fără să şovăi, m-am îndreptat spre camera ocupată de Ella şi am ciocănit de cîteva ori în uşă, discret. În momentul următor a răzbătut pînă la mine întrebarea sugrumată a Ellei : „Cine e ?“ N-am răspuns, am repetat ciocăniturile. În fine, mi-a deschis, iar eu, vesel din cale-afară, am dat buzna în cameră ca un îndrăgostit ieşit din minţi, i-am acoperit gura cu sărutări, ca să nu-i dau răgazul să-şi revină din surpriză. Gemea doar tandru, excitată de asaltul meu. O adunasem toată la piept şi o învîrteam pe loc ca şi cum ne-am fi pierdut într-un dans ştiut numai de noi. În vremea asta, ochii mei iscodeau încăperea. Aşa am zărit deodată corpurile delicte — un creion chimic şi un bloc-notes. Stăteau abandonate pe singura măsuţă din odaie. Nu m-am oprit imediat din efuziunile mele „erotice“ ; am luat-o în braţe şi am aşezat-o în pat. Îi cunoşteam punctele sensibile şi, continuîndu-mi jocul, am rămas „pe neaşteptate înmărmurit“, cu ochii îndreptaţi spre măsuţă. Ella

a înregistrat brusca mea schimbare, fără însă a-i înțelege cauza. A înțeles-o doar cînd m-am ridicat de lîngă ea și m-am îndreptat ca un apucat spre „corpurile delicte". Bloc-notesul era deschis, așa încît am putut citi de la distanță, în partea de sus a paginii, cuvintele : „Margareta" către „Faust".

În secunda următoare, Ella a sărit din pat, țipînd : „Nu citi ! Te rog !" Apucasem însă să ridic bloc-notesul : mi-am dat seama, după primele cuvinte citite, că mi-am surprins „iubita" scriindu-și raportul cu privire la întîlnirea cu baronul von Killinger.

— Ce-i asta, Ella ? Mă spionezi ?! Tu mă spionezi ?! „Indignarea" îmi izbucnise, cum zic unii autori, prin toți porii.

Disperată, Ella s-a agățat de mine cu o forță nebănuit de mare. Am vrut să mă scutur de ea, dar n-am reușit. Se ținea de mine ca de trunchiul unui copac, de parcă i-ar fi fost teamă să nu fie smulsă de forța unor puhoaie nevăzute.

— Ce-i asta, Ella ? ! mîrîiam în șoaptă, dar din pricina tăcerii mi se părea că urlu. Mă spionezi ? ! Pe mine ? ! Tocmai pe mine ? !

A izbucnit în plîns... într-unul nedisimulat. Brațele ei mă mai înălnțuiau încă și simțeam cum trupul i se zbate nervos.

— Mă spionezi... tu, femeia mea adorată ? ! am pedalat eu mai departe pe calea unui deznodămînt melodramatic. Femeia visurilor mele ! ! Să mă spioneze !

Jucam o scenă ieftină, siropoasă, altminteri nu se putea. Am încercat să mă eliberez din strînsoarea ei.

— Nu, nu, te implor, nu pleca ! Nu mă lăsa ! plîngea ea înfundat și, încordîndu-și puterile, s-a agățat cu o desperare și mai mare de mine. Nu, te implor, nu pleca !

Eu „dădeam" să ies din scenă, ea încerca să mă țină locului. Eu îi reproșam, cîntînd mereu același leit-motiv. În cele din urmă, nervii ei au cedat și, printre lacrimi, mi-a mărturisit ceea ce știam de mult : că-i agentă a Ges-

tapo-ului, dar nu m-a spionat niciodată căci mă iubeşte, că n-ar fi în stare să-mi facă vreun rău, că ştiind ce avea să-i ceară Gestapo-ul, voise să renunţe la voiaj, însă i s-a ordonat să plece. Mi-a confirmat că zilnic era obligată să întocmească un raport pe care-l lăsa în cameră, într-un plic. Cine-l ridica, nu ştia. Dar de fiecare dată era ridicat pe cînd noi vizitam oraşul.

Lacrimi mari, cît bobul de mazăre, se rostogoleau pe pijama, umezind-o.

— Iartă-mă, Radule, dacă mă poţi ierta ! A căzut în genunchi şi mi-a îmbrăţişat picioarele, implorîndu-mă : Iartă-mă ! Te rog să mă ierţi ! N-am scris un cuvînt rău pe seama ta !

Am lăsat-o aşa, îngenuncheată. Abia după un timp, după ce a murmurat în lacrimi :

— Dacă nu mă ierţi, mă sinucid ! Nu pot trăi fără tine ! Nu ţi-am făcut nici un rău... Iar dacă mă izgoneşti, mă va pedepsi El...

Am apucat-o de subţiori şi am ridicat-o în picioare.

— Care el, *Faust ?*

A clătinat din cap afirmativ, fără însă a avea curajul să-şi ridice privirile. Am voit să-i verific sinceritatea, deşi eram sigur că nu mă minte.

— De cînd te ştiu, nu te-am auzit niciodată plîngîndu-te de migrene...

Şi-a lipit obrazul fierbinte de pieptul meu descoperit şi mi-a mărturisit în şoaptă :

— Mi s-a cerut să simulez migrena, ca să vă las singuri... Iar eu, în vremea asta, m-am întîlnit într-un alt loc cu *Faust.*

— Cine-i *Faust ?*

— Un oarecare Schwartz din cadrul SD-ului. La întîlnire mi-a reamintit cele două misiuni ale mele : ocrotirea persoanei tale şi raportarea stărilor de lucruri din ţările pe unde trecem.

— Ce-i cu *ocrotirea persoanei mele ?*

În sfîrşit, a îndrăznit să-şi înalţe ochii plini de lacrimi şi să-mi surîdă blînd şi gingaş :

— Eşti foarte preţuit de către autorităţile noastre. Le este teamă să nu ţi se întîmple ceva, căci se presupune — îţi povestesc ce mi s-a povestit — că articolele tale ţi-au adus numeroşi duşmani, că au încercat o dată să te omoare. Şi imediat a subliniat : Nu te-am spionat niciodată, Radule, a ţinut ea să sublinieze imediat. Crede-mă ! N-aş fi în stare să te mint. N-am vrut să mă îndrăgostesc de tine, pentru că ştiam că sînt agentă. Tu însă, cu insistenţele tale mi-ai slăbit rezistenţa. Iar eu, să ştii, te-am iubit din prima noapte care ai petrecut-o la noi. Nu mă izgoni, Radule... Nu ţi-am făcut nici un rău... Rapoartele mele zilnice sînt rapoarte de rutină.

Mi-a luat bloc-notesul din mînă, a cercetat cuvintele aşternute pe hîrtie, apoi mi-a spus :

— Uite, dacă vrei, ca să te convingi că este aşa, hai de-acum înainte să le întocmim împreună !

Am jucat cît am mai jucat teatru. De ! Doar eram şi eu o „victimă" a lui Eros ! Cortina trebuia să cadă însă pe o scenă-apogeu. Am luat-o din nou în braţe — tremura toată de frică şi de plăcere — şi am trecut cu ea, prin uşa ce ne despărţea încăperile, în camera mea şi am condamnat-o la o noapte de dragoste în patul meu.

— Aşa să mă pedepseşti întotdeauna, Radule, iubitule, îmi şoptea ea lasciv la ureche.

Într-un tîrziu a adormit, eu nu. Am rămas mult timp cu ochii deschişi, meditînd la cele petrecute în cursul zilei. Fără îndoială că cineva se ocupa, din umbră, de mine. Dietrich ? Gestapo-ul ? *Ocrotirea persoanei mele ?* Explicaţia Ellei era plauzibilă. În fond, efectuam călătoria la invitaţia stăruitoare a şefului Presei Reich-ului. Securitatea persoanei mele nu le era indiferentă. Nu încăpea nici o îndoială că baronul von Killinger era la curent cu rolul Ellei sau cu măsurile de securitate ce mă priveau, căci altfel n-ar fi acceptat jocul Ellei cu migrena. Fără nici o îndoială, era la curent şi cu întîlnirea însoţitoarei mele cu legătura sa, Schwartz.

Somnul nu mai venea. Întunericul camerei se subţiase, obiectele din jur se conturau clar. Lîngă mine, pe

pernă, Ella respira ușor, semn că nu luase cu ea, în somn, și grijile... În schimb eu, tot despicînd firul în patru, am ajuns iar la acel bilețel strecurat la Praga, în buzunarul pardesiului, de către un binevoitor. Așadar, aveam parte, judecînd după aparențe, de doi îngeri păzitori. Care din ei era mai primejdios ? N-am izbutit să-mi răspund. Am început să mă gîndesc la drumul din ziua următoare, cel care ducea la Budapesta.

Documente

Agentul „Intelectualul"
către
Centrala Budapesta

SECRET

TELEGRAMĂ
Expediat : 25.X.940, ora 9.15
Primit : 26.X.940, ora 14

Ziaristul român Radu Doinaș, acreditat Biroului atașaților de presă de la Berlin, în drum cu automobilul spre țară, s-o oprit la Bratislava, unde a fost astăzi invitatul baronului Manfred von Killinger, cu care a avut o lungă întrevedere. O sursă de încredere din anturajul diplomatului german m-a informat că, printre altele, ziaristul român a ridicat problema Arbitrajului de la Viena și a consecințelor sale. Ziaristul a reproșat Germaniei că nu-și îndeplinește rolul de garant în respectarea unor clauze ale Arbitrajului. „În orașele și satele cedate, a susținut ziaristul Radu Doinaș, populația română este supusă unor represalii din partea noii administrații." Aceeași sursă îmi semnalează că baronul Manfred von Killinger a ripostat vehement, apărînd actul justițiar de la Viena, și că domnia sa socotește normale anumite acte de violență împotriva populației române din teritoriile cedate. Domnia sa a respins acuzația că Germania și Italia nu-și respectă obligațiile. A lăudat, de asemenea, orientarea politică a Ungariei. Diplomatul german a declarat textual : „În timp ce România cocheta cu plutocrația franco-engleză și împiedica aprovizionarea cu petrol și cereale a Germaniei, Ungaria era alături de Reich, vădind o largă perspectivă politică."

Deşi ziaristul Radu Doinaş este cunoscut pentru vederile sale prohitleriste, el nu a găsit în baronul Manfred von Killinger sprijinul sperat.

Rezidenţa de Nord *S E C R E T*
către
Centrala Budapesta

NOTĂ

Astăzi, 27 octombrie 1940, la ora 11.30, a trecut frontiera venind din Slovacia, la volanul maşinii sale, ziaristul român Radu Doinaş, ataşat de presă la Berlin. Este însoţit de d-şoara Ella Ingelmann, de naţionalitate germană, o cunoscută prostituată a Salonului Kitty din Berlin. Ziaristul român este în tranzit prin Ungaria şi intenţionează ca la Budapesta să ceară autorizaţia de a-şi continua călătoria pe itinerarul Oradea—Cluj—Tg. Mureş ş.a.m.d.

Fiat-ul are numărul de înmatriculare B. 351, tip 1939, de culoarea vişinei putrede.

Margareta * *SECRET*
către
Faust

RAPORT
(Extras)

Radu Doinaş se consideră jignit în personalitatea sa. Se întreabă tot timpul cum este posibil ca un ziarist de talia sa, cu poziţia sa politică, împuternicit de către dr. Otto Dietrich să efectueze călătoria de faţă, să fie tratat cu atîta rea voinţă de către autorităţile maghiare, care-i refuză autorizaţia de a-şi continua drumul spre ţară pe itinerarul Oradea—Cluj—Tg. Mureş.

Toate intervenţiile sale au rămas fără rezultat. Din păcate, nici cei de la Ambasada noastră nu l-au putut servi sau nu au vrut să-l servească. La Budapesta, tot timpul sîntem urmăriţi. Am văzut şi eu urmăritorii. Mi i-a arătat şi Radu Doinaş, întrebîndu-mă revoltat : „Cum este posibil

* Indicativul Ellei Ingelmann.

ca eu, partizan devotat al Reich-ului, să fiu supus unui asemenea tratament ?"

Pe la ambasada română n-a trecut. Nu vrea să aibă de-a face cu cei de acolo, motivînd că noii diplomaţi legionari nu şi-au luat incă în primire posturile, iar cei vechi, in cazul lui, sînt neputincioşi.

SECRET

Ambasada României
în Ungaria

TELEGRAMĂ
Expediat : 27.X.940, ora 15
Primit : 27.X.940, ora 19.30

Se află de două zile în capitala Ungariei ziaristul Radu Doinaş, din echipa ataşaţilor de presă de la Berlin. Este însoţit de o tînără germană — Ella Ingelmann. Au tras la hotel Astoria. Sîntem informaţi că a intervenit la diverse foruri maghiare şi germane pentru a obţine autorizaţia de a-şi continua drumul spre ţară prin teritoriul cedat Ungariei. A fost însă refuzat.

Căpitan CRISTEA MIRCEA
Ataşat militar aero

TELEGRAMĂ
Expediat : 28.X.940, ora 7.30
Primit : 28.X.940, ora 11.30

Evitaţi orice contact cu ziaristul Radu Doinaş şi cu femeia care-l însoţeşte.

Col. *I. MARINCEA*

V. Surprizele la „Athénée Palace“

1

La Bucureşti, am socotit că ar fi mai bine să închiriez la „Athénée Palace“ două camere şi să ne instalăm la hotel, decît la mine acasă. Ceea ce nu înseamnă că nu am invitat-o pe Ella şi în Cotroceni, să-mi viziteze locuinţa. A trecut emoţionată prin camerele pustii. A tulburat-o mai mult camera mea de copil. Acolo, descoperindu-mi jucăriile păstrate cu grijă, i-au dat pur şi simplu lacrimile.

Încă din prima zi a sosirii la Bucureşti, am căutat-o la telefon pe Luiza Văitoianu — „Nebuna din Sărindar“ — şi, în numele prieteniei noastre mult încercate, i-am cerut să-şi facă timp şi să se ocupe de Ella.

— Cosmopolitule, mi-a urlat ea în receptor, nu-ţi mai ajung româncele !... Ţi-ai adus o nemţoaică ! Nu-i de ajuns că nemţii ne-au invadat oraşele, acum e rîndul nemţoaicelor să ne ia pîinea...“

„Nebuna din Sărindar“ trebuia să-şi facă numărul, iar eu, care o cunoşteam foarte bine, am lăsat-o în voie pînă cînd am auzit-o rostind în receptor pe un ton concesiv :

— Barem e drăguţă ?

— Este... Hai, fetiţo, scoate-mă din impas ! Că am o mulţime de treburi... Ocupă-te de ea, arată-i şi tu „misterele“ Bucureştiului.

— Ce dai, mă, că îţi fac paravan ?

— Sufletul...

— Ăla de drac împelițat ?

— Atunci, ne-am înțeles... Vino la „Athénée Palace“ la ora 14, să luăm prînzul împreună, și să-ți fac cunoștință cu Ella.

Atunci cînd le-am văzut împreună, mi-am dat seama că între cele două femei exista o oarecare asemănare : erau de aceeași statură, mignone amîndouă, frumos proporționate, numai că nemțoaica mea era blondă și mai înceată la minte, dar nu lipsită de inteligență, iar cealaltă, Luiza, era brunețică, iute ca o sfîrlează, ageră, pătimașă în tot ce întreprindea și, bineînțeles, trăznită.

S-au plăcut și m-am bucurat că Luiza a luat-o în primire pe Ella fără dificultăți. În felul acesta am dobîndit și eu o anumită libertate de mișcare.

Încă din primele ceasuri ale sosirii, am constatat schimbări izbitoare față de luna septembrie. Hotelul „Athénée Palace“ și cel de peste drum — „Splendid“ — erau pline de ofițeri ai Wehrmacht-ului, de tot felul de reprezentanți dubioși ai unor firme germane care luaseră ființă peste noapte. Pe urmă, am constatat că și celelalte hoteluri erau înțesate de nemți. La „Ambasador“ trăsese generalul de cavalerie Erik Hansen, șeful Misiunii militare germane, cu întregul său stat major. Ca și la Berlin sau Praga, mă loveam la fiecare pas de uniforme nemțești. Aici însă, pe străzile unui București încă învăluit în lumina dulce a soarelui de toamnă, nemții păreau ceva mai radioși, mai gălăgioși și parcă mai aroganți.

Prima mea grijă a fost să-l caut pe maiorul Medoiu. L-am găsit apelînd la aceeași filieră. *Silvia*, de la „Loteria Stănoiu“, mi-a indicat telefonul „domnului Milea“.

— Bun sosit, domnule Doinaș ! au fost primele lui cuvinte. Știam că sînteți în București și eram sigur că încă în cursul zilei de astăzi o să mă căutați.

N-am putut să rezist ispitei și l-am întrebat :

— Cum de ați aflat ?

— Păi, unele ziare au și publicat știrea sosirii în București a lui Radu Doinaș... N-ați citit ziarele ?

— Sincer să vă spun, le suport din ce în ce mai greu... De unde or fi aflat ?

— Are vreo însemnătate ? Sînteţi la Bucureşti şi asta-i cel mai important lucru ; trebuie neapărat să ne vedem.

Locul întîlnirii l-a fixat tot în locuinţa actriţei Lisette Vrancea, însă la ora şase după-amiaza. Convorbirea telefonică avută cu Medoiu, apropiata noastră întîlnire îmi schimbaseră brusc tonusul : eram ceva mai bine dispus, mai puţin singur în zbuciumatele mele întrebări. Pînă ce am ieşit în stradă.

De la primul chioşc ce mi-a ieşit în cale, mi-am procurat două ziare legionare — „Cuvîntul" şi „Bunavestire". M-am folosit de prilej ca să cercetez dacă nu sînt urmărit ; n-am sesizat nimic alarmant. Mi-am continuat drumul spre Palatul Telefoanelor, mergînd însă pe trotuarul de vizavi. În dreptul bodegii şi a magazinului de delicatese „Dragomir Niculescu", colţ cu Regală, m-am oprit şi am desfăcut ostentativ unul din ziare, pentru a-l parcurge. Treptat, buna mea dispoziţie s-a risipit, lăsînd loc unui sentiment apăsător de deznădejde. Ziarul care purta pe frontispiciu numele a doi intelectuali de prestigiu — filozoful Nae Ionescu şi istoricul P. P. Panaitescu — cerea făţiş şi cu vehemenţă pedepsirea lui Nicolae Iorga. Mi-am amintit, fireşte, de acel document sinistru furnizat de *Janus* ; printre cei condamnaţi de Gestapo la moarte: figura şi numele marelui istoric român... Aşadar, ziarele legionare nu numai că instigau la asasinate, dar trecuseră la pregătirea psihologică a opiniei publice.

Pe profesorul Nae Ionescu îl ştiam din anii mei de studenţie. Fusesem şi eu unul din cei care se dădeau în vînt după prelegerile sale. Pe vremea aceea, speculaţiile lui filozofice cucereau, entuziasmau. Nici o clipă nu mi-am închipuit că, peste ani, va deveni cinicul teoretician al „cămăşilor verzi". Niciodată n-am izbutit să înţeleg cum a fost posibil ca acest intelectual de elită să accepte colaborarea, cu Horia Sima, organizatorul din umbră al atîtor atentate monstruoase. E drept, profesorul Nae Ionescu murise nu de mult în condiţii destul de suspecte. Circula chiar zvonul că Sima n-ar fi fost străin de moartea filozofului verde. Totuşi, numele său continua să figureze cu majuscule pe frontispiciul ziarului „Cuvîntul" ce îndemna la crimă, şi iarăşi la crimă !

Nae Ionescu murise, mai era însă acest profesor de istoric, director al ziarului, numit de curînd și rector al Universității, care, zilnic își semna cursivul pe pagina întiia... Cum de-l lăsa conștiința dar, mai ales, inima, să încurajeze în coloanele publicației instigația la crimă, la asasinarea lui Nicolae Iorga ?

Veneam din Germania cu imaginea sîngeroasă a Reichului lui Hitler în minte, a unui Reich așa cum îl intuise marele savant încă de prin 1934 : cotropitor și barbar. Istoria îi confirmase spusele. Cum se făcea atunci că un alt istoric, aparținînd unei alte generații, nu-și sesiza marea eroare ? Cum de nu reușea el să deslușească firele care legau Mișcarea legionară de cumplitul aparat de teroare creat de Himmler și Heydrich ?

Am pornit mai departe agale, deprimat, căci îmi devenise limpede că scara valorilor politice și culturale din țară fusese răsturnată cu o violență cumplită. Alte legi guvernau, iar ele impuneau una nouă, a unor pseudovalori. „Nu, nu e prea fericit omul acela, îmi spuneam, care prin funcția sa socială ajunge să aibă acces la documente secrete și, astfel, ajung să descopere cu un ceas mai devreme ce se pune la cale în culisele politicii ! Eu eram unul din acești nefericiți. Poate într-o zi, cine știe, peste un deceniu, și profesorul de istorie P. P. Panaitescu, răscolind arhivele, va descoperi documentele R.S.H.A., ale Gestapo-ului, ale SD-ului și se va îngrozi de poziția ziarului al cărui director activ fusese.

M-am pomenit deodată în dreptul cafenelei „Capșa". Nu-i mai trecusem de mult pragul. Am intrat îmboldit subit de nostalgia anilor trecuți... Îmi imaginam că aveam să nimeresc într-un mediu rămas neschimbat. Cafeneaua era ca și pustie. M-am așezat la o masă, am privit tulburat în juru-mi, căutînd atmosfera de altădată. Nu mai țin minte dacă apucasem să comand un filtru cînd, pe neașteptate, la masa mea a răsărit un ins duhnind a vin. Era beat și, ca să nu cadă, s-a sprijinit cu mîinile de marginea mesei. Cu greu am recunoscut în omul acela cu haine mizere, cu fața nebărbierită și răvășită de băutură, un ziarist, un coleg de breaslă de la „Adevărul" și „Dimineața". Deși mirosul greu pe care ființa sa îl răspîndea mă îngrețoșase, i-am zîmbit totuși amical. El însă a ridicat glasul :

— Ei, domnule Doinaş, ce ai de zis ? Îţi plac monştrii ce au ieşit din articolele tale otrăvite ? Ai vrut ciuma legionară ? Poftim ! Sîntem în plină epidemie ! I-ai vrut pe nemţoi în ţară ? Poftim, îi ai pe nemţoi în patul fetelor noastre !

Eram într-atît de uluit de ceea ce vedeam şi trăiam, încît n-am observat cînd şi unde se iviseră doi vlăjgani în cămăşi verzi. Totul s-a petrecut fulgerător. Mai întîi am simţit fierbinţeala greţoasă a unui scuipat pe faţă, apoi i-am văzut pe cei doi, cu arme la centură, smulgîndu-l pe ziarist de la masa mea şi tîrîndu-l în stradă, în timp ce acesta se zvîrcolea şi ţipa :

— Lepădăturilor ! Şi ţara o tîrîţi tot aşa cum mă tîrîţi pe mine ! Trădătorilor !

Acesta a fost ultimul cuvînt pe care l-am mai auzit. Ardeam de ruşine. Cu preţul unui dureros efort, mi-am scos batista, mi-am şters faţa şi am părăsit in grabă localul, urmărit de ţipetele fostului meu coleg de breaslă. În stradă, am urcat în primul taxi şi, instinctiv, i-am dat şoferului adresa locuinţei mele din Cotroceni. Era singurul loc unde mă mai puteam refugia în linişte. În vreme ce maşina gonea pe bulevardul Elisabeta, simţeam cum, de obidă, lacrimile îmi abureau ochii.

2

— Sînteţi cam palid, domnule Doinaş ! Nu vă simţiţi bine ?

Întrebarea mi-a pus-o maiorul Medoiu după ce ne-am aşezat comod în fotoliile din holul apartamentului actriţei Lisette Vrancea.

— Din pricina oboselii, l-am minţit eu. Nici dumneavoastră nu arătaţi prea grozav.

A suspinat clătinînd din cap a nefericire. Mi-a întins obosit tabachera, ne-am aprins ţigările.

— Muncim ziua şi noaptea, spuse cu un glas scăzut, de parcă mi-ar fi comunicat un secret. Trebuie să vă mulţumim încă o dată pentru *Janus*... Informaţiile şi documentele lui sînt de mare valoare.

— Întîlnirile cu *Lola* decurg normal ?

— Perfect, domnule Doinaş, zise învăluit în fumul de ţigară. Mai întîi o să vă rog să-mi raportaţi ce anume v-a adus la Bucureşti. Pe urmă, o să vă informez de ce am ţinut neapărat să vă văd şi să stăm de vorbă.

Am prezentat un raport concis : bineînţeles, n-am omis nici una din situaţiile prin care mi-a fast dat să trec din momentul plecării din Berlin. L-am încheiat spunînd :

— Precum vedeţi, doctorul Otto Dietrich mi-a cerut un serviciu cam ingrat. Ceva „scîrţăie“ la Bucureşti. Eu după ce voi descoperi cauza „scîrţîitului“, va trebui să mă lansez într-un şir de articole destinate presei germane.

Cîteva minute se scurseră într-o tăcere perfectă ; o clipă mi se păru că maiorul era doborît de oboseală.

— Să le luăm pe rînd, oftă el după un timp, frecîndu-şi nervos barba.

— Cred că doctorul dumneavoastră de la Berlin are dreptate : ceva *scîrţîie* la Bucureşti.. Vă amintiţi că la prima noastră întîlnire v-am propus să mai lăsăm timpul să lucreze, că numai aşa o să mai putem înţelege ce ne rezervă viitorul ?

Întrebai cu sarcasm :

— Acum ştim ?

— *Janus* este unul din cei care ne ajută să mai vedem şi cîte ceva de pe faţa ascunsă a Lunii. Se conturează pregnant un conflict între generalul Antonescu şi Horia Sima... În fine, Conducătorul şi-a dat seama că are de-a face cu nişte derbedei.

— Cam tîrziu, îl întrerupsei şi, pe dinaintea ochilor, îmi trecu expresia încărcată de ură a celui care mă scuipase: Cît p-aci să repet şi eu cuvintele lui.

— Ne putem linişti amintindu-ne de străvechea zicală : „Mai bine mai tîrziu decît niciodată !“ zise Medoiu. Cred însă că trăim o perioadă cînd respectiva zicală nu-şi află locul. De ce ? Sîntem cu nemţii în coastă.

Un val de deznădejde mă ridică din fotoliu şi mă obligă să exclam :

— Doamne, cum am ajuns aici ? ! Nu cumva sînt şi eu vinovat ? Publicistica mea ?

Simţii cum mă năpădeşte o căldură anormală îmbrobonindu-mi fruntea.



— Sînteţi un pachet de nervi ! observă maiorul, încruntîndu-se. Vă înţeleg... Vă înţeleg...

— Nu mă înţelegeţi ! ripostai. Chiar dacă aţi dori... Povestii dintr-o suflare scena de la „Capşa“ şi, instinctiv, îmi scosei batista. M-a scuipat ! Pe bună dreptate ! Iar acum îmi spun îngrozit : Or fi mulţi români dornici să mă scuipe ? ! Doamne...

Severitatea pe care maiorul o abordase dintr-o pornire, probabil milităroasă, îi dispăruse de pe chip.

— Şezi ! mă rugă.

I-am dat ascultare : primul val de nervozitate ce se acumulase în mine trecuse. Dracu s-o ia de treabă — totul se petrecuse în cîteva clipe — iar acum îmi simţeam sufletul ceva mai uşurat.

— Va trebui să-ţi duci crucea pînă la capăt, îmi vesti maiorul. Nu eşti singurul. Şi n-aş vrea să spun vorbă mare : dar toată armata română va fi silită să-şi ducă crucea pînă la capăt. Sima se zbate să cîştige armata de partea lui. Antonescu se străduieşte s-o menţină cu orice preţ sub comanda sa. Oricare va fi rezultatul acestui conflict, nemţii sînt cei care, în realitate, au şi cîştigat partida. M-aţi întrebat mai înainte cum au ajuns aici. Sînt convins că ştiaţi mai de mult răspunsul la această întrebare. Dar aş vrea să cunoaşteţi şi răspunsul meu... Hai să mai fumăm o ţigară !

Văzusem într-un film, mi se pare francez, dedicat războiului mondial din trecut, o secvenţă : într-un moment de acalmie, într-o tranşee noroită, doi soldaţi îşi aprind în tăcere ţigări... Trag cu atîta patimă din ele de parcă şi-ar lua rămas bun de la toate. Puţin mai tîrziu, un obuz greu le curmă, cu explozia sa, nu numai fumatul, ci şi viaţa.

— Domnule Doinaş, şi dumneavoastră sînteţi fiu de militar şi aţi îmbrăţişat la rîndu-vă cariera armelor. Ca tînăr ofiţer, aţi trecut pe la comanda unui stat major. Aş putea afirma că sînteţi un militar activ, acum în haine civile. Subliniez acest adevăr, pentru a justifica întrebarea ce o să vi-o pun : închipuiţi-vă că aţi fi în fruntea armatei şi că, în concordanţă cu legile statului, v-aţi conformat hotărîrilor guvernului, Consiliului de coroană, tronului şi aţi ajunge în situaţia dramatică de astăzi. Ce aţi

întreprinde, în continuare, ţinînd seama de conjunctura politică şi militară a Europei ?

Fumam cu sete, privindu-ne bărbăteşte în ochi. Tăcerea era apăsătoare.

— Ei, ce aţi fi iniţiat ? mă îndemnă el. Cînd Franţa a capitulat în faţa maşinii de război germane, partidele politice care aduseseră Franţa în pragul falimentului s-au topit, s-au dat la fund... Un militar, generalul Pétain, şi-a asumat răspunderea semnării capitulării, acoperindu-se de ruşine. Cineva totuşi, în momentul prăbuşirii Franţei, trebuia să-şi asume în faţa Istoriei acest act fatal... Nu crezi ? Cu două Franţe, una liberă şi alta ocupată, lui Charles de Gaulle îi va fi totuşi mai uşor, de la Londra, să lupte pentru eliberarea ţării sale. Nu crezi ?

Bărbatul acesta butucănos şi aspru părea, la prima vedere, greoi la minte, dar înfăţişarea lui înşela. Desigur, i-am dat dreptate.

— Ei, ce aţi fi iniţiat după ce guvernele, Consiliile de coroană, regele au acceptat Arbitrajul de la Viena şi celelalte ? Vă rog, nu uitaţi, vă situez în postura de comandant al armatei.

Îmi dădea de înţeles că în actuala conjunctură a ţării, în mod normal, trebuia să apară în arena politică un Pétain al nostru...

— Hai, vă rog, luaţi o decizie... armata aşteaptă... Europa zace supusă la picioarele lui Hitler, ţara e ciuntită !

Ştia că nu aveam ce să răspund la întrebările sale dramatice, de aceea tăcerea mea îl făcu să continue :

— Dacă stai bine şi te gîndeşti — pornind de la întrebarea dumneavoastră : „Doamne, cum am ajuns aici, cu nemţii în coaste ?“ — noi am fost ultima baricadă în calea maşinii de război germane. Tot trăgeam nădejdea că Franţa şi Anglia vor ajunge la un acord cu Rusia şi ne vor ajuta. Cînd în realitate, şi ei, la rîndul lor, aveau nevoie să fie ajutaţi. Guvernele noastre au făcut greşeli, dar ce sînt greşelile noastre pe lîngă greşelile marilor puteri ?... Titulescu a făcut totul ca să stabilească relaţii de bună vecinătate cu Rusia comunistă. Rusia, la rîndul ei, spera să realizeze o alianţă militară cu Occidentul, împotriva Reich-ului... Chamberlain, Dalladier au cam dus Rusia cu zăhărelul şi au obligat-o să caute înţelegere cu

duşmanii ei declaraţi. Cît o să ţină această înţelegere, o să vedem...

Ziceam mai înainte că noi am fost ultima baricadă în calea expansiunii germane. Şi tocmai baricada asta, marile puteri n-au ştiut, n-au putut sau n-au vrut s-o întărească. Interesul poartă fesul ! În asemenea împrejurări, guvernele acestor puteri s-au gîndit să acţioneze, aşa cum e şi normal, în interesul statelor lor. De unde pînă atunci aveam prieteni, aliaţi, garanţii, ne-am pomenit cu ţara sîngerîndă, izolată, faţă în faţă cu maşina de război a lui Hitler. Cum a izbutit Hitler miracolul militarizării Germaniei rămîne o enigmă, căci după toate datele ce le deţinem, Wehrmacht-ul, la ceasul acesta, este armata cea mai puternică... mai puternică decît cea a Angliei şi Rusiei. Ei, domnule Doinaş, ce aţi iniţia ?

L-am ascultat cu luare-aminte. Judecata sa era riguroasă. Analiza situaţia întocmai ca un comandant, pe front, într-o conjunctură definitorie pentru destinul unei bătălii. Spre deosebire de părerile lui *Fortinbras*, cele ale maiorului Medoiu mi se păreau ceva mai puţin fataliste.

— Armatei i-a fost greu cu partidele politice, dar îi va fi şi mai greu fără ele. Ne pricepem la „jocurile de război", la analiza operaţiilor militare, dar în jocurile politice şi diplomatice ne descurcăm greoi.

— Pornind însă de la o analiză militară, se poate ajunge la o concluzie politică, nu-i aşa ?

În fine, rostisem şi eu un gînd.

— Da, aşa e...

— În drum spre ţară, am întîlnit mari concentrări de trupe afluind spre România. Cu ce scop ? Misiunea militară germană de la noi, după cîte ştiu, e completă. Se poate trage din această mişcare de trupe o concluzie politică ?

— Da. Cotropirea noastră, a Bulgariei, Greciei, mă completă Medoiu.

— Cu ce scop ?

— Atacarea, probabil, a Rusiei comuniste.

— Şi nu credeţi că dacă Germania va declara război Rusiei, Anglia se va grăbi să încheie alianţele pe care ar fi trebuit să le facă încă în vara anului 1939 ?

— Sînt convins.

— Şi atunci, în ce situaţie ne vom găsi noi ?

— Ne vom purta crucea, plătind greşelile noastre, dar, mai ales, ale altora. Generalul Ion Antonescu este convins că Germania a cîştigat de pe acum războiul, că şi Anglia va împărtăşi soarta Franţei, iar România îşi va putea reface hotarele devenind un partener credincios al lui Hitler.

— Ceea ce înseamnă că ne vom lăsa atraşi în acţiuni militare ?

— Nu greşiţi !

— Dumneavoastră ce gîndiţi, domnule maior ?

— N-aş mai gîndi... oftă Medoiu acoperindu-şi pentru cîteva secunde, cu palmele, faţa-i chinuită. De asta am ţinut să vă văd şi să avem un schimb de păreri. V-aş ruga să mă urmăriţi cu atenţie, căci voi cere, în final, un răspuns : da sau nu !

Mă cerceta cu ochii săi obosiţi, ca şi cînd atunci mă vedea pentru prima oară.

— Nu cunoaştem încă planurile nemţilor. Deocamdată, fac presiuni să acceptăm ca pe teritoriul nostru să se concentreze trupe... mari unităţi... în tranzit... Spre sud, spre răsărit... sau pentru a ne ocupa definitiv ţara, nu ştiu. Un lucru este deocamdată clar — generalul Antonescu ţine să adere la Pactul tripartit. Este poate singurul punct din programul său în concordanţă deplină cu legionarii. Semnarea Pactului înseamnă, din păcate, desprinderea ţării de aliaţii săi tradiţionali şi trecerea noastră de partea Reich-ului. Nu toată conducerea armatei împărtăşeşte punctul de vedere al conducătorului. Printre generali, printre militari s-a creat de pe acum un puternic curent antigerman. Numărul incidentelor cu germanii este în creştere. Există de pe acum în armată un nucleu de opoziţie care consideră că aliaţii noştri tradiţionali nu au pierdut încă războiul şi nici nu o să-l piardă, că America, ca şi în primul război mondial, va intra în conflict. Într-un cuvînt, nu credem în victoria definitivă a lui Hitler. Eu aparţin acestui nucleu. V-am invitat aici pentru a vă întreba deschis, camaradereşte, doriţi să colaboraţi cu acest nucleu ?

Nu mă aşteptam ca maiorul Medoiu să mă pună în faţa unei asemena dileme ; mai cu seamă nu mă aşteptam să-mi înfăţişeze cu atîta încredere tendinţele de opoziţie antigermană din rîndurile unor generali şi ofiţeri.

— Care ar fi cealaltă alternativă pentru mine, în calitatea mea de ofiţer de informaţii al Secţiei a II-a a Marelui Stat Major ?

— Aceea care va decurge oficial din Directivele generalului Ion Antonescu, din colaborarea de arme româno-germană !

— Înainte de a vă răspunde, vă rog să-mi explicaţi care-i obiectivul final al acestui nucleu ?

— Noi, cei care nu credem în victoria lui Hitler, ne propunem să nu pierdem contactul cu aliaţii noştri tradiţionali, să le favorizăm, unde şi cum va fi posibil, acţiunile, să realizăm un cap de pod spre viitor şi să încercăm să-l menţinem... Viitorul...

— Va exista oare un viitor ?

— Da, va exista o masă a păcii, iar noi vom fi prezenţi acolo, şi încă cu capul sus, demni. Deodată, maiorul Medoiu imprimă glasului său un alt timbru, glacial. Domnule Doinaş, vă cunosc opiniile, personalitatea. În cazul în care răspunsul dumneavoastră este negativ, îmi place să cred că veţi păstra o tăcere totală în jurul acestei convorbiri. Cu atît mai mult cu cît eu rămîn, pe linie oficială, ca şi înainte, nu numai şeful lui Radu Doinaş, ci şi ofiţerul său de dirijare.

Am rămas amîndoi tăcuţi, obosiţi, ca şi cînd am fi trudit cărînd piese grele, nevăzute, ce urmau să fie montate într-un angrenaj invizibil. Într-un tîrziu, am zis :

— Vă rog să mă consideraţi membru al acestui nucleu. Propunerea dumneavoastră mă onorează. Voi încerca să fiu de folos acelui viitor care, deocamdată, mie îmi pare atît de neguros şi de îndepărtat.

Faţa maiorului Medoiu, pînă atunci încremenită, se destinse într-un surîs larg, luminos.

— O clipă m-a încercat teama că o să respingeţi propunerea, mărturisi maiorul. Dealtfel, operaţia *Janus*, cu o faţă a sa, se şi înscrie în acţiunile nucleului nostru. Asta

am avut de discutat. În modul nostru de a menține legătura nu a intervenit deocamdată nici o modificare.

Dădu să se ridice, dar renunță cînd mă auzi spunîndu-i :

— Am citit astăzi în „Cuvîntul" un articol... autorul cerea pedepsirea lui Nicolae Iorga. Aș vrea să știu ce destin a avut acel document al SD-ului furnizat de *Janus* ? S-au luat măsuri pentru a împiedica un eventual masacru ?

— Un ofițer în Ministerul de Interne, membru al nucleului nostru, om cu multă influență asupra generalului, a luat cunoștință de datele documentului. În consecință, a inițiat anumite investigații pe care le-a supus generalului, subliniind consecințele arestării samavolnice a unor personalități militare și politice. Pentru a-i scoate pe cei arestați de sub controlul poliției legionare, generalul Antonescu a ordonat constituirea unei Comisii de anchetă condusă de domnul Eugen Bănescu, consilier la Înalta Curte de Casație. În felul acesta, se speră că abuzurile, crimele vor fi împiedicate. Însă și în problema asta a izbucnit un conflict între general și Sima. Legionarii cer mînă liberă să se răfuiască după bunul lor plac cu cei arestați... Antonescu cere respectarea legalității... Conflictul este în toi.

— Cum se va încheia, dacă se va încheia ? Căci în spatele lui Sima, așa cum se vede, stă Himmler.

— Greu de calculat. Nu văd ce rost au transporturile clandestine de arme către legionari. Împotriva cui îi înarmează ? Fabricius ține mai mult la Antonescu decît la Sima, a găsit în general un interlocutor matur și serios.

— Pe de altă parte, v-am raportat ce gîndește unul din cei doi candidați la postul de ministru al Germaniei la București.

— Generalul încearcă în momentul de față să pună el mîna pe conducerea Mișcării legionare. Fabricius îl sprijină. Dacă va reuși, atunci ordinea în stat va fi restabilită. Da, da, ceva „scîrțiie" la București. O să aveți ce „scrie" pentru presa germană.

Ne-am despărțit, maiorul Medoiu mulțumindu-mi încă o dată pentru modul în care îmi îndeplineam misiunea.

3

Ella şi Luiza mă aşteptau la restaurantul hotelului. Între timp, băuseră cîte un coniac şi erau într-o bună dispoziţie. Se împrietenisera uimitor de repede şi, fireşte, asta uşura o parte din obligaţiile mele faţă de Ella. Cînd m-au văzut, au început să şuşotească şi să rîdă ca două eleve poznaşe. M-au molipsit şi pe mine cu veselia lor.

— Ella e o fată foarte drăguţă, îmi declară Luiza. Nu ştiu ce a găsit la tine, că arăţi înciudat de parcă ai duce toată omenirea în spinare.

„Nebuna din Sărindar“ îmi vorbise în româneşte, iar eu am cotit-o în germană :

— Pe unde aţi fost ? Ce aţi văzut ?

— Oho ! De-ai şti pe unde am umblat !

După intonaţiile glasului ei, mi-am dat seama că „nebuna“ îmi pregătea o surpriză. O iscodii pe Ella : chipul ei zîmbitor deveni serios.

— Ei, hai să văd dacă ai atîta fantezie ca să-ţi imaginezi pe unde ne-am plimbat, pe unde am dus-o ?

Mă uitai din nou la Ella : roşise pînă-n vîrful urechilor.

— Văd eu că nu-ţi imaginezi, se bucură Luiza, iar ochii verzi îi străluciră ca unei diavoliţe. Nobil cum eşti tu din fire, nici nu cred că ai trecut pe acolo vreodată.

— Da' unde ai dus-o ? ! mă enervai eu.

— În Cruce, am dus-o ! Radia de parcă ar fi cucerit cine ştie ce redută. În Crucea de Piatră ! I-am arătat celebrul nostru cartier cu bordeluri.

— Eşti nebună ! îi şuierai eu printre dinţi, în româneşte.

— N-am negat niciodată asta !

Obrajii Ellei ardeau ; „iubita“ mea se prefăcea însă a fi atrasă mai mult de orchestră decît de discuţie. Să-i fi dezvăluit Ella cine era în realitate ?

Luiza îşi continuă raportul în germană :

— I-am arătat cartierul casă cu casă. Apoi i-am povestit de ciclul meu de reportaje inspirat din viaţa prostituatelor bucureştene.

Înghiţii un nod, rîsei strîmb, încercai să schimb firul discuţiei, spunînd în româneşte :

— Măi, numai nemţi în restaurantul ăsta !

— Păi, Radule, cochetă „Nebuna din Sărindar“, nu sînt invitații tăi ? !

— Du-te dracului !

Luiza mă înjură îngrozitor în dulcele nostru grai, apoi i se adresă Ellei cu căldură :

— Ți-e foame, nu-i așa ? Și mie...

Am chemat chelnerul, ne-a luat comanda, asigurîndu-ne că vom fi serviți imediat. Orchestra cînta „Dunărea albastră“, iar ofițerii nemți de la mese își legănau capul în ritmul valsului. Petreceau în București. Bucureștiul era al lor.

Deodată am simțit cum cineva de la o masă din dreapta mă privea cu insistență. În cele din urmă, puțin cam jenat, m-am uitat într-acolo : o nordică — în privința asta nu mă puteam înșela — fumînd dintr-un țigaret lung, de argint, nu-și mai lua ochii de la masa noastră. Părea că așteaptă pe cineva.

Luiza, cu antenele sale ultra-sensibile, sesiză imediat mișcarea. Mă întrebă :

— Îți place tipa ?

— Îmi amintește de Greta Garbo în „Contesa Walewska“.

Ella rîse și-mi dădu dreptate.

— Cine-i ? E o străină, nu-i așa ?

Deși pînă atunci discuția se purtase în germană, Luiza, care în căpșorul ei mignon adunase multă afurisenie, îmi replică în românește :

— Străină, zici ? Aș, nu vezi că se simte ca la ea acasă ? Noi sîntem aici niște străini. Chiar n-o cunoști ? I se adresă Ellei, cerîndu-i scuze că vorbea românește. Chiar n-o cunoști ? repetă ea întrebarea, de data asta în germană. Păi, de cînd te-ai așezat, te tot fixează. Ce-o fi văzînd și asta la tine ?

Pe Ella o amuza stilul Luizei, conduita ei de drac împielițat.

— Nu mai lungi vorba...

— E o colegă de-a noastră...

— Colegă de-a noastră ? !

— Faci pe prostu !... Zici că n-o cunoști... E vestita Edith von Köhler de la „Deutsche Allgemeine Zeitung“.

Mi-am stăpînit o tresărire : mi-am amintit deodată de o

copie după o scrisoare a ei adresată Berlinului și pe care *Tristan* mi-a remis-o.

— Uită-te la ea ! N-ai zice că are 45 de ani. Mănîncă bărbați pe pîine... Chiar n-o cunoști ?

Ella rîdea... rîdea într-una, stîrnită de Luiza, dar și de coniac.

— Mă vezi doar întreg, glumii eu, semn destul de elocvent că n-am cunoscut-o. I-am citit însă articolele.

— Vrei să ți-o prezint ? Stă sus, la camera 402...

A fost o seară agreabilă, pînă la un punct însă. Am și dansat pe ringul din mijlocul restaurantului, mai întîi cu Ella, apoi și cu Luiza, care se lipise de mine ca o ventuză. La un moment dat, mi-a șoptit la ureche :

— Găsește un motiv și vino la mine... Sau vin eu sus, în camera ta !

— Măi, ce poate să-ți treacă prin cap ? !

— Da' ție ce-ți trece ? mă luă ea la rost, vîrîndu-se și mai mult în mine. Vii de la Berlin cu pipița după tine ! Și noi, aici, ce să facem ? Să ne tăvălim cu nemții ?

— O cunoști pe Edith von Köhler ?

— Așa și așa !... E prietena lui Malaxa. Nepoata lui Himmler. Sfetnica lui Horia Sima. Și se culcă cu cine-i place. Are bani căcălău... Dă și recepții... E o figură...

Pe neașteptate, printre dansatori a apărut și Ella : o invitase un căpitan neamț înalt și țeapăn, căruia îi turuia gura. Mi-am dat seama însă că în brațele ofițerului arian — era blond și semăna din profil cu Heydrich — Ella se simțea stingheră, privea într-o parte, cu ochii ficși. De aceea nu m-a mirat cînd, reîntîlnindu-ne tustrei în jurul mesei, mi-a cerut s-o conduc în camera ei că-i obosită și că ar vrea să se culce mai devreme.

— Dacă vrei, tu poți să te întorci... că nu te-ai mai văzut de mult cu Luiza...

— Mașina e în față, spusei eu. O s-o conducem mai întîi pe Luiza acasă și pe urmă ne întoarcem la hotel. În clipa aceea, Luiza mă pocni pe sub masă cu vîrful pantofului.

— Nu, Radu, se împotrivi Ella mergînd parcă în întîmpinarea dorințelor Luizei, mai întîi mă conduci pe mine, iar apoi o s-o conduci pe Luiza. Sînt tare obosită... Te superi; Luiza ? Ne vedem mîine, așa cum ne-am înțeles.

S-a ridicat sfioasă. Am urmat-o. Ochii verzi ai Luizei au sticlit scurt și batjocoritor. Am înjurat-o în gînd. Trecînd prin dreptul mesei unde ședea Edith von Köhler, ne-am privit scurt și provocator. Ședea tot singură, cu capul lăsat ușor pe spate, ținînd între degete țigaretul acela lung, de argint. Mi-a zîmbit sau mi s-a părut ?

Ella era într-adevăr obosită ; încă din lift am observat pe chipul ei o paloare neobișnuită. Buzele-i tremurau ușor și o încordare lăuntrică i se răsfrîngea în toată ființa. În cameră, de cum am aprins lumina, s-a lăsat moale într-un fotoliu și privind absentă spre ușa ce da în balcon, a murmurat :

— Aș vrea să mă întorc la Berlin, cu avionul, încă mîine, dacă se poate.

Mi s-a părut că n-am auzit-o prea bine și i-am cerut, cam aspru, să repete ce a spus. A repetat cu o voce resemnată.

— Dar ce s-a întîmplat, Ella ? Întrebarea mea a răsunat tandru. Te-a supărat cineva ?

Mi-a răspuns fără să-și întoarcă ochii spre mine.

— Vreau acasă !

N-am abandonat tonul de amant îngrijorat.

— Te-am supărat cu ceva, Ella ? E drept, prea te-am lăsat în seama Luizei, am fost însă prins cu treburi.

— Vreau acasă ! murmură ea străduindu-se să nu plîngă.

— Fără mine ?

Era atîta „deznădejde“ în exclamația mea, încît Ella s-a ridicat din fotoliu și cu ochii aburiți de lacrimi a venit spre mine :

— Radule, dragul meu... ești un iubit de aur. Ar fi fost însă mai bine dacă aș fi rămas la Berlin.

— Ah, înțeleg ! Te-a supărat Luiza și ideea ei tîmpită de a-ți arăta un cartier...

Nu m-a lăsat să închei fraza :

— Luiza e tare drăguță...

— Atunci ce te-a apucat ?

Ella nu suporta să mă vadă iritat și mai ales din pricina ei, din acest punct de vedere suferea de o deformație profesională : îi era strict interzis să-și supere clienții.

— Uitasem cine sînt, de unde vin, începu ea să se explice. L-ai văzut pe căpitanul cu care am dansat ? Mă cunoaşte de la *Kitty*. M-a recunoscut. A crezut că sînt aici trimisă de *Kitty* şi m-a întrebat cînd poate să mă viziteze sau cînd pot eu să-l vizitez. Mi-a mai spus că mă poate plăti în mărci, în lei, chiar şi în dolari. Vezi, nu trebuia să vin cu tine...

— Ella !

Cu strigătul ăsta nu rezolvam nimic. S-a răsucit şi s-a îndreptat spre fereastra ce dădea în Piaţa Palatului. Nicicînd în rapoarturile noastre nu m-am pomenit într-o situaţie mai delicată. Barem dacă aş fi ştiut ce să întreprind ! Să-i zic „Pleacă, fetiţo !" Să-i zic „Rămîi, fetiţo, am venit împreună, vom pleca împreună !" Avea dreptate. O înţelegeam foarte bine. Un timp, uitase de profesiunea ei. Călătoria noastră o apropiase şi mai mult de mine, se simţea a mea şi numai a mea. Şi, dintr-o dată, acest căpitan îi amintise că nu era decît o biată prostituată...

M-am dus la ea, am întors-o cu faţa spre mine — era mai palidă decît în lift — i-am vorbit cu tandreţe :

— Nu vreau să pleci, Ella ! Mie nu mi-e ruşine cu tine şi nu văd de ce ţi-o fi ţie. Nu vreau însă să te simţi prost şi să suferi din pricina călătoriei. Noaptea e un sfetnic bun. O să te mai gîndeşti şi tu, o să mă mai gîndesc şi eu, iar mîine o să vedem împreună ce-i de făcut. Poate schimbăm hotelul sau poate o pornim pe Valea Prahovei... Am sărutat-o. Vrei ?.

Ea a clătinat din cap cu blîndeţe şi m-a îndemnat :

— Hai, acum du-te ! N-o lăsa pe Luiza să te aştepte !

M-a sărutat de astă-dată ea, înduioşată, şi s-a retras spre baie, pentru a-şi face toaleta înainte de culcare.

— Mă întorc repede, i-am spus. Să mă aştepţi !

Am coborît la restaurant într-o stare de spirit destul de proastă. Nu mi-ar fi convenit ca tocmai acum Ella să-şi întrerupă călătoria şi să se întoarcă la Berlin. Oricare ar fi fost cauza.

La restaurant, am constatat cu nedumerire că atît Luiza cît şi Edith von Köhler plecaseră. Chelnerul care m-a servit şi căruia trebuia să-i achit nota mi-a întins pe o tavă de argint cartea de vizită a Luizei. Îmi scria în franceză cîteva rînduri : „Fii te rog în camera ta în jurul orei

23.30". Nu în zadar fusese poreclită „Nebuna din Sărindar". Se ţinea de trăznăi şi, în mod normal, trebuia să mă aştept şi la cîteva bombe de-ale ei. Îmi cerea de fapt să nu-mi petrec noaptea cu Ella, ci să mă retrag în bîrlogul din vecinătate şi s-o aştept acolo. Eu însă o aveam pe Ella pe cap şi nu-mi ardea de nici o altă aventură galantă.

O desfătam pe Ella cu mîngîieri voluptoase, încercînd în felul acesta să-i mai demonstrez o dată că mici incidente trecătoare cu foştii ei clienţi nu-mi pot diminua „sentimentele", că nimic nu mă poate îndepărta de „păpuşa mea blondă". La pieptul meu, „păpuşa" se metamorfozase în pisicuţă. Uitase de toate şi torcea lasciv. Pe neaşteptate, a sunat telefonul şi Ella a sărit speriată. Aparatul era jos, pe carpetă, lîngă pat. Am îndemnat-o să ridice receptorul şi am auzit-o imediat rostind în germană :

— Da ! E aici ! Ţi-l dau !

Nu trebuia să-mi spună cine era. M-am uitat la ceas, am văzut că acele cadranului arătau 23.30. Mai întîi am suportat calm, cu stoicism, un val puternic de înjurături. Înjura birjăreşte. După ce s-a descărcat, „Nebuna din Sărindar" m-a întrebat tot în româneşte :

— Ţi-a dat chelnerul cartea mea de vizită ?

— Da...

— Atunci să-ţi fie ruşine ! ţipă ea în receptor. Berlinul te-a grosolănit...

Pe un braţ se odihnea căpşorul cu bucle blonde al Ellei, în cealaltă mînă ţineam receptorul, eu vorbeam liniştit, din receptor însă izbucneau ţipete de căţea călcată pe coadă. Ella zîmbea insinuant :

— Ascultă, Luiza, de cînd îţi asumi tu dreptul să mă fixezi în cameră la ora care-ţi convine ţie ?

— Te-ai tîmpit, Radule ! strigă ea în continuare. Te credeam mai perspicace. Ai băut prea multă bere berlineză. Voia Edith von Köhler să te cunoască !

— Încă în noaptea asta ?

— Ai să rîzi, da, eu jucînd rolul de codoaşă !

Ella se răsucise pe o parte, spre mine ; era goală sub cearşaf, iar sînul drept, rotund, rămăsese descoperit, ca

o chemare. Cu siguranță că înțelegea din discuția mea cu Luiza cu totul altceva și ținea să-și dovedească că era mai puternică decît femeia de la telefon.

— Îți cunosc trucurile, Luiza ! Faci din colega noastră de breaslă o momeală !

Cuvintele astea au înfuriat-o rău de tot.

— Tu, curvar nenorocit, nu pricepi că nu-i vorba de nici un truc, că Edith von Köhler dorește să te cunoască, și încă în noaptea asta ? !

— Luiza, îți mulțumesc. Acum însă sînt ocupat. Roag-o și tu pe dumneaei să mă scuze. Mi-o trec în agenda de lucru pentru mîine noapte.

— Să te ia dracu cu toate nemțoaicele tale ! mi-a mai strigat înainte de a închide telefonul.

N-am mai fost deranjat în noaptea aceea. Trei ceasuri mai tîrziu, Ella îmi jura în șoaptă credință și că la Berlin se va înapoia odată cu mine. Așadar, o convinsesem să renunțe la intenția de a-și întrerupe călătoria. Cu voia ei, m-am îmbrăcat și am trecut în camera mea. Doream să mă odihnesc în patul meu, dacă patul acela de hotel se putea numi al meu.

În cameră însă mă aștepta o altă carte de vizită. Pesemne o adusese camerista și o pusese la vedere, lîngă o vază de flori. Aparținea „ziaristei" Edith von Köhler. Îmi scria că i-ar face o deosebită plăcere să se vadă cu mine mîine, la ora 11, la Biroul atașaților de presă de pe lîngă legația germană. Deci „Nebuna din Sărindar" nu mă mințise. Intermediase, la dorința „ziaristei" germane. Cîntărind mesajul nepoatei lui Himmler, mi-am spus că am fost totuși inspirat rămînînd lîngă Ella. Instinctiv, simțeam că opțiunea mea trebuie să fi făcut o impresie aparte asupra spioanei.

Am adormit destul de greu, deși eram istovit căci, fără să vreau, îmi revenise în minte umilitoarea scenă de la „Capșa". În cele din urmă, am avut parte de un somn bun, odihnitor. M-am sculat în jurul orei opt. La opt și jumătate eram gata de plecare. Ca întotdeauna la ora asta, i-am telefonat Ellei. Mi-a răspuns somnoroasă și m-a rugat să trec pe la dînsa înainte să cobor.

Mă aștepta lenevind. M-am așezat pe marginea patului, m-am aplecat și am sărutat-o fugitiv. În momentul în care

am vrut să-mi îndrept spinarea, şi-a încolăcit braţele pe după gîtul meu, ferecîndu-mă lîngă buzele ei.

— Îţi mulţumesc, Radule ! Îţi mulţumesc pentru tot ce ai făcut şi faci pentru mine, murmură ea sărutîndu-mă. Noaptea a fost într-adevăr un sfetnic bun. N-o să te mai necăjesc, orice mi s-ar întîmpla. Acum, dacă vrei să pleci, poţi pleca. Să n-ai grijă : eu cu Luiza ne-am făcut un program pentru ziua de astăzi.

M-am ridicat. M-a rugat să-i aduc un pahar cu apă. I l-am adus pe o farfurioară şi i l-am pus pe noptiera scundă de lîngă pat.

— Am să mai lenevesc puţin, se alintă ea. La revedere, iubitule !

Am coborît în stradă : aşa, dintr-o dată, am vrut să văd cerul de toamnă, lumina zilei. Plutea în văzduhuri o ceaţă subţire pe care un soare dulce, ca un fruct copt, o destrăma dezvăluind oamenilor o boltă adîncă. Eram convins că începea o zi bună, reconfortantă.

4

În după amiaza zilei de 5 noiembrie, cam în jurul orei 17, chestorul Poliţiei Capitalei, Vasile Rinderiu, fu chemat la telefon de Alexandru Rioşeanu, secretar de stat la Interne. Erau cunoştinţe vechi, încă de pe băncile liceului „Gh. Lazăr". Absolviseră amîndoi liceul cu medii mari, numai că Rioşeanu, datorită relaţiilor de familie, avusese mai mult noroc în viaţă şi urcase mai repede şi mai sigur scara ierarhiei sociale. Rinderiu însă nu-l invidia, nu-i purta pică. Dorise încă din adolescenţă să devină criminalist şi criminalist ajunsese. După succese, mult lăudate de gazetarii rubricilor senzaţionale, înregistrase şi insuccese. Dar nu-i păsa. Se resemnase cu destinul său de poliţist care-l menţinea într-o situaţie materială modestă.

Secretarul de stat părea să fie grăbit sau poate că-i era teamă ca fostul său coleg de clasă să nu înceapă cumva să-i depene amintiri liceale, căci, fără nici o altă introducere, intră în miezul problemei.

— Uite care-i baiul, Vasilică... Sînt informat că la „Athénée Palace", camera 311, s-a întîmplat ceva, și încă ceva foarte grav. O nemțoaică a fost găsită moartă, în pat. Du-te acolo și vezi în mod foarte discret despre ce-i vorba.

— Mda... Cam delicată poveste !

— Delicată numai în cazul în care femeia nu s-a sinucis, delimită înaltul demnitar al Ministerului de Interne cadrul exact al faptului. Nu vreau zarvă, Vasilică, de aceea apelez la serviciile tale.

— Înțeleg... îl asigură chestorul.

— Tipa este amanta ziaristului Radu Doinaș, îl mai informă Roșianu.

— Ticălosul ăla de la „Universul" ? nu se sfii Rinderiu să-și exprime părerea despre ziarist. E în țară ?

— De cîteva zile, Vasile... îl informă Rioșeanu pe un ton complice. Ticălos, neticălos... Bagă de seamă ce-ți spun ! Nu vreau zarvă, nu vreau scandal... Nu-i lăsa pe derbedeii ăia din poliția legionară să-și vîre nasul. Te duci în recunoaștere mai întîi.

— Înțeleg, răspunse Rinderiu cu supunere.

— Ce înțelegi ?

— Hai, că nu sînt chiar atît de apolitic, își apără chestorul onoarea. Că dacă prind de veste, încep cu procesiunile, cu rugăciunile... Încă un martir pe altarul statului național-legionar... etcetera... etcetera... Ei, ce zici, Sandule, le văd ?

Celălalt, cu grad de ministru, nu se sinchisi de familiarismul chestorului.

— Le vezi, mă, le vezi ! Mișcă-te însă mai repede... Două persoane știu deocamdată de moarta de la 311... Camerista și Mangiurea, directorul hotelului. Cu el să iei legătura ! Aștept un telefon de la tine, la orice oră... Salve !

Chestorul, Vasile Rinderiu, nu mai zăbovi nici o clipă. Își îmbrăcă trenciul vechi, cîndva bleumarin, ros pe la mîneci, și căută să se furișeze din clădirea Prefecturii fără să fie băgat în seamă, căci legionarii, stăpînii politici, îi puseseră în circă un „ucenic" în bluză verde și cu pistol la centiron. Slalomul pe culoarele Prefecturii îi izbuti și, curînd, se pomeni pe Calea Victoriei, amestecat printre

trecători. O luă imediat în direcția Palatului, cu mîinile înfundate în buzunarele trenciului. Mergea grăbit, fără să privească în juru-i, gîndindu-se la convorbirea cu Rioșeanu. Ce fel de prieten îi era ? Îl băga într-o afacere împuțită. Nemțoaica asta dacă nu și-a pus singură capăt vieții, îi va da multă bătaie de cap. Să-i fi dat cazul lui Vernescu, era un polițist bun și cinstit. Mai întîi, se vor alarma cei de la legație. Iar dacă *moarta* n-a fost o ființă oarecare — și cu siguranță că n-a fost, căci altfel ticălosul ăla de Doinaș nu și-ar fi făcut-o amantă — atunci să tot faci față belelelor. Că, slavă Domnului, hotelul geme de agenți germani, englezi, francezi !... Notorii... necunoscuți... Perspectiva cercetărilor îl îngrozea. „Poate că totuși s-a sinucis, speră și el întocmai ca și Rioșeanu. Acesta îi atrăsese atenția că nu voia zarvă. Martor îi era Dumnezeu că nici el, Rinderiu, nu voia. De aceea, pe măsură ce se apropia de hotel, avu grijă să controleze dacă nu-i luase urma vreun ziarist de pe Sărindar sau Brezoianu. Nu descoperi nici o mutră cunoscută.

Cunoștea toate intrările și ieșirile hotelului, așa că se feri de intrarea principală. Ocoli clădirea, ajunse la magazia din spatele restaurantului. Se strecură pe acolo, neobservat de nimeni din personalul hotelului, și chiar dacă ar fi fost observat, pălăria lui veche, cu borul mare și tras pe ochi, ținea loc de legitimație.

Intră în biroul directorului fără să mai bată la ușă. Văzîndu-l, acesta sări în sus de fericire.

— Nea' Vasile, de cînd te aștept !... Hai, omule, că am încurcat-o ! N-am mai avut un mort în hotel de vreo cincisprezece ani !

Era speriat, și pe bună dreptate : cine știa mai bine decît el ce însemna cadavrul unei nemțoaice într-un hotel pe jumătate ocupat de militari și diplomați germani ? Fruntea palidă îi lucea de transpirație.

— Nea' Vasile, sînt nenorocit, nu alta... Nu vreau încurcături cu nemții ! Am vorbit și cu patronul. Este dispus să dea oricît, numai să scoți moarta din hotel, da' fără probleme, nea Vasile !

Chestorul își împinse cu un bobîrnac pălăria pe ceafă și, schimonosindu-și fața prelungă într-un zîmbet, zise liniștitor :

— Șezi binișor, omule ! Că nu merge chiar așa ; bați din palme și, gata, *moarta* nu mai are probleme. Că după cîte mi s-a spus, e o ariană, o fiică a Marelui Reich.

— Așa-i, nea Vasile, îi dădu Mangiurea dreptate și fața i se acoperi cu un alt strat de transpirație. Și să mai știi că nemțoaica era încurcată cu un român.

Chestorul simți o plăcere ascunsă de a-l fierbe puținte! pe acest Mangiurea care, în ultima vreme, se îmbogățise traficînd devize.

— Ei vezi ? Asta-i ! Tocmai aici se ascunde și dinamita. Era mai bine să fi fost încurcată cu unul din Haiti, decît cu un românaș.

— Îți arde de glume, nea Vasile ! Ai aflat cu cine era încurcată *moarta ?*

Chestorul își prelungi plăcerea de a fi răutăcios și glumi în spiritul vremii :

— Cu bancherul Șmilovici sau cu fabricantul Ghidale, dacă tot e vorba de o nemțoaică ariană...

— Dă-o-n pisici de treabă, nea Vasile, ce-i cu dumneata ? *Moarta* a fost metresa ziaristului Radu Doinaș. Au sosit împreună de la Berlin.

— Hai că glumești ! făcu pe prostul în continuare chestorul Radu Doinaș. Hitleristul ăla care publică la „Universul" ?

— Aha !... A luat două camere : una pentru el — 310, alta pentru ea — 311, îl lămuri Mangiurea.

— Păi paștele și grijania cui l-a mai făcut ! se înfurie sincer Rînderiu. De ce a mai adus-o la hotel, cînd are în Cotroceni coșcogeamite căsoi ?

— De unde să știu eu ? ! se lamentă directorul.

— Foarte suspect... Foarte suspect... simți chestorul din nou nevoia de a-l perpeli pe Mangiurea.

— Ce-i suspect, nea Vasile, ce-i suspect ? reacționă celălalt speriat.

— Și dumnealui... Doinaș ăsta... pe unde-mi umblă ? Știe că găina-i moartă în coteț ?

— A plecat de dimineață și n-a mai apărut.

Chestorul îl privi lung și bănuitor pe Mangiurea și rosti sentențios :

— E împuțită rău ! Povestește-mi cum ați descoperit cazul !

Înainte de a răspunde, directorul scoase din bufet o sticlă de coniac „Segarcea“ și două păhărele pe care le umplu.

— Bea, nea Vasile, că-i vasodilatator !

— Bună idee ! Chestorul spuse „noroc“ și duse coniacul la gură, bău și plescăi satisfăcut. Ia zi, cum a ieșit cadavrul la suprafață ?

— De dimineață, camerista a tot încercat să intre la 311, să deretice. Da' pe clanță atîrna avizul „Nu deranjați, dorm !“

— Ia-te uită ! se minună chestorul. Și ?

— N-a deranjat-o. A mai încercat ca de două sau de trei ori, la ceasuri diferite. Avizul pe clanță — „Nu deranjați, dorm !“ N-a mai insistat, că se mai întîmplă ca cineva să vrea să doarmă toată ziua.

— Da'n camera lui Doinaș, femeia a intrat să facă curățenie ?

— A intrat. Omu era plecat... A părăsit hotelul în jurul orei nouă. Mircea de la recepție poate să-ți confirme, își întări Mangiurea declarația.

— N-a mai apărut de atunci ?

— Nu...

— Cam pe la două, două și ceva, mă pomenesc în biroul meu cu ziarista Luiza Văitoianu. O știi, nu-i așa ?

— Cine n-o știe pe „Nebuna din Sărindar“ ! exclamă chestorul, mirat parcă de întrebarea lui Mangiurea. Da' ce amestec are ea în rahatul ăsta ?

— Păi să vezi ! Cum ți-am mai spus, mă pomenesc cu „Nebuna“ la mine și mă ia la rost că ce-i cu „Freulein Ella“, că tot o sună la telefon și nu-i răspunde“. Auzi, dom'le, ce mă întreabă pe mine, director ? ! De parcă n-am altă treabă decît să mă țin după „Freulein Ella“. Zic : „O fi plecat în oraș !“ Zice : „Dacă a plecat în oraș, de ce a pus avizul pe clanță : „Nu deranjați, dorm“ Abia atunci am înțeles că „Nebuna“ se referea la tipa de la 311. Am asigurat-o că o să mă interesez.

Mangiurea își scoase batista, o scutură, apoi și-o puse pe față ca o mască și se apucă să-și șteargă sudoarea.

— Deci și „Nebuna“ e la curent ? se îngrijoră chestorul.

— Nu, nu-i... Mi-a zis că se duce să-l caute pe Doinaș, că sînt prieteni.

— După ce „Nebuna" a plecat din biroul ăsta, dumneata ce ai întreprins ?

În așteptarea răspunsului, Rinderiu apucă sticla de coniac și, ca un om al casei, își mai umplu un păhărel. Mangiurea nu se impacientă : erau doar cunoștințe vechi.

— L-am chestionat pe Mircea dacă nu cumva a văzut-o pe nemțoaică ieșind din hotel. Nu, n-o văzuse. „Sun-o ! i-am cerut și scoal-o din somn." A chemat la telefon camera 311. Nu i-a răspuns nimeni. Am urcat atunci la trei.

— Singur ?

— Nu. La trei, am luat-o cu mine pe cameristă. Într-adevăr, pe clanță atîrna avizul „Nu deranjați, dorm !" Am ciocănit în ușă. Nici un răspuns. Am apăsat clanța. Ușa încuiată. I-am cerut atunci cameristei dubleta cheii, să controlez dacă cheia camerei era pe dinăuntru. Ei bine, nea Vasile, nu era. Atunci m-am hotărît să descui și să intru. Să leșin, nu alta, cînd am văzut-o moartă în pat.

Mangiurea mai ținea batista în mînă și profită din nou de ea : fața-i transpira întruna.

— Deci cheia nu era în broască ?

— Nu, nu era.

— Ai căutat-o prin cameră ?

— Nu ! Că am rămas în vestibul. Mi-am dat seama imediat că-i de rău. Știam că nu trebuie să mă ating de nimic.

Bravo ! îl lăudă chestorul cu seriozitate.

— Impresia mea e că s-a sinucis ! conchise directorul înjurînd. Mama ei, de ce, dom'le, la București și nu la Berlin ?

— Dă-o încolo de impresie ! îl sfătui Rinderiu. N-am nevoie de impresia dumitale. Pe urmă ce-ai mai făcut ?

— L-am chemat la telefon pe domnul Rioșeanu cu care am o înțelegere cu privire la străini... mai ales la nemți...

Deși coniacul îl cam încălzise, chestorul nu se descheie la trenci, nici măcar pălăria nu se hotăra să și-o scoată. Plescăi, i se uscase cerul gurii.

— Zici că „Nebuna" n-a mai apărut ? se interesă el.

— Nu, nu a mai apărut.

— Spune-i lui Mircea că dacă apare și întreabă din nou de „Freulein Ella", să-i răspundă că a plecat, să-i arate o cheie oarecare. Nu vreau ca „Nebuna" să ajungă sus, la 311. Înțelegi ?

Mangiurea își chemă de îndată subalternul la telefon și-i transmise instrucțiunile chestorului.

— Unde-i dubleta cheii ? vru Rînderiu să afle.

— La mine... preciză directorul.

— Hai atunci să urcăm la 311 ! îi propuse chestorul și se grăbi să mai golească un păhărel de coniac.

— Nea Vasile, eu nu urc ! se împotrivi Mangiurea, ștergîndu-și fața cu aceeași batistă, umezită de atîta sudoare.

— Îmi pare rău, da' trebuie ! Am nevoie de un martor, fără el nu se poate, iar dumneata ești un martor ideal. Sau vrei s-o iau pe „Nebuna din Sărindar" ?

Directorul Mangiurea cedă și, cuprins de desperare, exclamă :

— Doamne, doamne ! Să mergem, să terminăm cît mai repede, simt că înnebunesc.

Calm, ca un chirurg care se pregătește să intre în sala de operație, chestorul Rînderiu își scoase, în sfîrșit, trenciul, pălăria, le atîrnă de cuier. Părul bălai, sîrmos, în arici, tuns „à la box", îi lungea și mai mult capul. Purta un costum vechi și demodat ce contrasta izbitor cu cel nou-nouț al lui Mangiurea. Doar cravata prinsă de un guler înalt și tare părea să fie nouă. Chestorul își controlă ținuta într-o oglindă din biroul directorului, îndepărtă cu un bobîrnac o scamă de pe reverul lat al hainei, își strînse nodul cravatei și, mulțumit de propria-i înfățișare, zise :

— Să mergem ! Uită-te la mine, fără trenci și pălărie mai zici că sînt polițist ? Nu zici !

Ieșiră. Luară ascensorul de serviciu. Era mic, strîmt ca un sicriu. Urca leneș. În vremea asta, Rînderiu își aminti că în primăvara anului trecut, mai avusese de-a face cu doi nemți — soț și soție — amîndoi funcționari la legația germană ; fuseseră găsiți morți în pat. Văzu chiar înaintea ochilor cadavrele celor doi. Păreau că dorm, ca după o noapte de dragoste ! Împrejurările în care soții Schmidt își găsiseră obștescul sfîrșit au fost rapid eluci-

date... O mînă criminală, dirijată chiar din interiorul legației, îi lichidase în taină..., fără împușcături, fără pumnale, fără să curgă strop de sînge. Așadar, un dublu-asasinat, dar cei de la Serviciul secret îl sfătuiseră să nu combată, ci să susțină ipoteza avansată de Legația germană, cum că soții Schmidt s-au sinucis... „Ia mai dă-i în..., înjuraseră cei de la Serviciul secret. Se răfuiesc nemții între ei și ne dau nouă bătaie de cap !"

„Atunci, gîndea chestorul cu nostalgie, alta era situația. Tronul mai era încă sub fundul lui Carol al II-lea. Moruzov era liber și nu întemnițat la Jilava. Nemții se uitau în Franța prin ocheanele Liniei Siegfried. Iar legionarii trăiau ascunși prin văgăunile din Germania. Uf ! De ce Rioșeanu m-a băgat tocmai pe mine în rahatul ăsta ? !"

La ceasul acela, coridorul de la trei era pustiu. Intrară în camera 311 fără a fi observați. Vestibulul era cufundat în întuneric și chestorul îi ceru lui Mangiurea să aprindă lumina.

— Rămîi pe loc, nu intra în cameră !

Directorul se supuse în tăcere. Primul detaliu pe care Rinderiu îl remarcă fură draperiile de la fereastră și balcon.

— Cînd ai intrat dumneata, draperiile erau trase ?

— Trase ! se bîlbîi din pricina emoției directorul. Țin bine minte.

Rinderiu văzu chiar din vestibul cadavrul femeii : într-adevăr, părea că doarme într-o poziție preferată — răsucită ușor pe partea dreaptă, cu brațele dezgolite deasupra păturii de lînă de cămilă. Mai zări un pahar pe noptiera din stînga patului.

Directorul, cu batista în mînă, gata în orice clipă să-și șteargă fața, se uita cu o desperare mută cînd la polițist, cînd la cadavrul femeii. Doar puțin mai tîrziu, cînd îl văzu pe chestor înaintînd, în fine, spre patul victimei, îndrăzni să deschidă gura.

— Acum pot și eu să intru ?

— Mai așteaptă puțin, îi răspunse Rinderiu.

Se oprise lîngă pat și își vîrî mîinile în buzunarele pantalonului larg, cu manșete roase. Zăbovi așa, într-o contemplare profesională. „Nostimă femeiușcă ! își spuse. Păr blond natural. Cap de păpușă... O păpușă... ariană !"

Se aplecă și observă în colțul gurii, prelingîndu-se pe pernă, un fir de salivă de o culoare gălbuie, cam dubioasă. Instinctiv, își mută privirile spre pahar. „Păpușa ariană" adormise cu fața spre noptieră, iar brațul stîng părea și el îndreptat într-acolo. „Să-l ia dracu și pe Rioșeanu ăsta ! se frămîntă din nou chestorul. Ce naiba, nu putea să găsească pe altcineva ? De ce să-mi bage tocmai mie pe gît povestea asta ?"

Îi veniră din nou în minte particularitățile morții soților Schmidt. Semnele aceluiași mod de operare erau prezente în atmosfera camerei, începînd cu dispariția cheii și terminînd cu somnul etern al victimei. Aceeași mînă criminală.

Ochii săi ageri, obișnuiți cu cîmpul infracțiunii, trecură încet de la un obiect la altul, în speranța că, în cele din urmă, va găsi un indiciu care să-i răstoarne concluzia. Se depărtă de pat și făcu cîțiva pași prin încăpere.

— Nu-i așa că s-a sinucis ? întrebă directorul hotelului, căruia i se părea că povara unei sinucideri era mai onorabilă pentru firmă decît aceea a unei crime.

— Pe aia a mă-sii, s-a sinucis ! răspunse Rinderiu cu cinism. Vezi undeva vreo scrisoare, că eu n-o văd ?

— E musai ?

— În 99% din cazuri, da !

— Mai sînt și excepții ! se încăpățînă directorul în concluzia sa. Gîndul că crima ar putea fi dovedită îi golise obrazul de sînge.

— Bine, uite, să zic și eu ca dumneata ! se învoi chestorul și se întoarse cu fața spre director : continua să-și țină mîinile înfundate în buzunarele pantalonilor. Explică-mi atunci unde-i cheia camerei ? Domnule Mangiurea, nu vreau să-ți provoc necazuri... Sincer vorbind, și mie mi-ar conveni o sinucidere. Să presupunem că femeiușca asta frumoasă, sosită de la Berlin împreună cu amantul ei, român de origină, a constatat că dumnealui mai are la București vreo două-trei amante... Deziluzionată, ca mai toate gîsculițele blonde, ia hotărîrea să se sinucidă. Atîrnă, mai întîi, avizul pe clanță „Nu deranjați, dorm !" Așa e ? (Directorul dădu din cap afirmativ.) Încuie apoi ușa pe dinăuntru. Așa e ? (O altă clătinare din cap a lui Mangiurea.) Scoate cheia din broască, înghite otrava și adoarme

ca un puişor... Te întreb deci unde-i cheia? Unde a pus-o?

Mangiurea se făcu şi mai palid: demonstraţia chestorului îl înspăimîntă. Dar mai presus de orice îl înfricoşa perspectiva publicităţii în jurul unei crime săvîrşite în hotelul ce-l conducea. Bîigui:

— Poate mai e aici... Poate a aruncat-o pe fereastră...

— Nu vorbi prostii, domnule Mangiurea, spuse ironic Rînderiu, spulberîndu-i astfel ultimele speranţe. Cel care a otrăvit-o a ţinut cu tot dinadinsul ca moarta să fie descoperită cît mai tîrziu. Ieşind din camera victimei, a încuiat uşa, a luat cheia cu el, a pus avizul pe clanţă şi dus a fost. Priceput-ai?

Mangiurea îşi acoperi faţa cu batista-i umedă şi şi-o şterse inutil, apoi rămase mut la hotarul dintre vestibul şi cameră. Chestorul însă îşi continuă cercetările, plimbîndu-se prin cameră fără grabă, trecînd de la un obiect la altul. În faţa oglinzii de la toaletă se opri şi, fără să vrea, se înfioră: în apele oglinzii se reflecta, ca într-un tablou sui-generis, trupul neînsufleţit al victimei. Sub pătura de un bleu-ciel, şoldurile femeii se conturau vag, de aceea tulburător. „Perverşi mai sînt şi hotelierii ăştia!" gîndea studiind poziţia cadavrului prin mijlocirea oglinzii.

Obiectele de toaletă — parfumuri, creme, pudre — erau rînduite într-o ordine perfectă. Deschise şi sertarele. Nimic care să-i atragă atenţia. În şifonier — aceeaşi ordine. *Deci se putea conchide că mobilul crimei nu fusese jaful.* Pe măsuţa care ţinea loc de birou descoperi un creion automat, apoi plicuri şi hîrtie de scris cu antetul hotelului. *Deci dacă victima ar fi dorit să lase cîteva rînduri, în ipoteza absurdă că i-ar fi trecut prin cap ideea sinuciderii, ar fi avut cu ce şi pe ce să scrie.*

Se pregătea să cerceteze şi baia, cînd, deodată, răsunară cîteva ciocănituri în uşă. Directorul se uită speriat la chestor implorîndu-i parcă ajutor. Acesta, şi el surprins, îl îndemnă să deschidă.

— Domnul Doinaş?! exclamă el mai mult bucuros decît uimit.

Ziaristul nu era singur, ci însoţit de „Nebuna din Sărindar".

— Ce s-a întîmplat? izbucni Doinaş înnegurîndu-se.

Randeriu ii opri pe amîndoi în vestibul, apoi se recomandă, iscodindu-l pe ziarist cu o antipatie elocventă.

— Deci dumneavoastră sînteți domnul Radu Doinaș ?

Întrebarea răsunase cam amenințător, iar ziaristului nu-i scăpase această rezonanță.

— Vă întreb ce s-a întîmplat ?

— Intrați, domnule Doinaș ! Însă pe dumneata, domnișoară Luiza Văitoianu, o să te rog să rămîi acolo, lîngă domnul director !

Doinaș înaintă șovăitor spre pat : înțelese încă din prima clipă că asupra sa se abătuse o nenorocire cumplită. Îl cuprinse o ușoară amețeală, iar fața-i deveni pămîntie. Încremeni locului cu ochii îngroziți, privind chipul rigid și galben al Ellei. Un timp, care i se păru o veșnicie, nu izbuti să scoată o vorbă. O auzi însă deodată pe Luiza plîngînd și-și ieși din încremenire întorcînd capul spre ea. O văzu ștergîndu-și lacrimile, se lovi apoi de privirea încărcată de suspiciune a chestorului.

— Totuși, ce s-a întîmplat aici ? murmură el fără vlagă.

— Același lucru aș vrea să-l știu și eu, explică chestorul rostul său acolo. Moarta a fost amanta dumneavoastră, nu-i așa ?

„De ce polițistul ăsta îmi vorbește cu atîta impertinență ? se întrebă Doinaș, fără însă a se vedea în putere de a-și aduna gîndurile. Se uită la mine ca la un criminal !"

— Iubita mea ! îl corectă Doinaș.

— Adusă de la Berlin ? simți chestorul nevoia de a fi răutăcios.

— A fost invitata mea !

— Dacă a fost invitata dumneavoastră, de ce i-ați oferit găzduire la hotel ?

Ochii lui Mangiurea se holbară brusc : „Chiar așa, se întrebă și directorul, de ce Radu Doinaș și-a adus nemțoaica la hotel și nu la el acasă ? Nu cumva pentru că pusese la cale să o..." Îi aruncă ziaristei o căutătură de om speriat, dar „Nebuna din Sărindar" care încetase să mai plîngă se uită la el cu atita ferocitate, încît preferă să-și mute repede privirile.

— Nu văd de ce aș răspunde la întrebarea asta, ripostă Doinaș trezit din zăpăceală.

— Mă rog, este dreptul dumneavoastră, recunoscu chestorul, fără însă a renunța la tonul său voit impertinent. Cînd ați văzut-o pe amanta dumneavoastră ultima oară ?

— Ascultă, chestore ! sări pe neașteptate „Nebuna din Sărindar".

Rinderiu îi tăie însă avîntul.

— Taci ! Dacă vrei să nu te dau afară.

— Dă-mă ! Și-ți promit că mîine, prima pagină a ziarului meu va fi de sus pînă jos plină cu numele tău, nu se pierdu Luiza Văitoianu cu firea.

Îngrozit de amenințarea „Nebunei", Mangiurea duse palmele la piept a închinăciune și murmură rugător : „Nu mă nenorociți !"

Doinaș îi mulțumi Luizei din priviri și-i ceru cu glas tare să se liniștească.

— Să-ți vorbească frumos, reacționă ea la fel de revoltată, că doar ești ziaristul Radu Doinaș !

Chestorul zîmbi răutăcios, nedisimulîndu-și nici o clipă disprețul.

— Știu, domnișoară, cu cine am de-a face. Cu ziaristul hitlerist Radu Doinaș... foarte „apreciat" la București, ca și la Berlin... Știu, domnișoară...

În ciuda tulburării care-l stăpînea gata să-l frîngă, Doinaș găsi replica acuzatoare a polițistului foarte asemănătoare cu cea a ziaristului de la „Capșa".

— Vă rog, nu mă nenorociți ! îi se adresă din nou Mangiurea.

Doinaș răspunse, venind, de data asta, în întîmpinarea chestorului :

— Ultima oară am văzut-o pe amanta mea azi de dimineață, la ora opt și jumătate, înainte de a pleca de la hotel.

— În ce dispoziție ați găsit-o ?

— Bună... preciză Doinaș. Își aminti de starea ei din ajun, însă socoti că ar fi mai potrivit s-o treacă sub tăcere. Mi-a spus că dorește să mai lenevească în pat, programul zilei urmînd să și-l petreacă cu colega mea, ziarista Luiza Văitoianu.

— Aţi avut cumva vreo explicaţie cu ea ? stărui poliţistul, clătinîndu-se enervant cu mîinile în buzunare, cînd pe vîrful picioarelor, cînd pe călcîie. Nu v-a imputat nimic ?

— Ce să-mi impute ?

— Poate prietenia cu Luiza Văitoianu sau cu alte bucureştence.

Din vestibul se auzi mîrîitul „Nebunei din Sărindar" şi cu siguranţă că ar fi izbucnit, dacă Doinaş nu i-ar fi făcut semn să stea la locul ei.

— Nu, domnule chestor, nu a avut cînd să descopere legăturile mele amoroase din Bucureşti, se apără Doinaş, care-şi impusese un riguros autocontrol. La despărţire, m-a rugat să-i aduc un pahar de apă.

— Paharul de pe noptieră ?

— Da ! M-a mai rugat să pun pe clanţă avizul „Nu mă deranjaţi".

— S-a dat jos din pat şi v-a condus pînă la uşă ?

— Nu... Iar avizul „Nu mă deranjaţi !" nu era la uşă.

Chestorul îl studia cu meticulozitate. Ziaristul era bine îmbrăcat, cu lucruri moderne, de calitate. Un adevărat arbitru al eleganţei. Înfăţişarea sa agreabilă — brunet, cu ochii albaştri — exercita asupra femeilor, fără îndoială, o anumită fascinaţie. „L-a făcut mă-sa cu noroc !" gîndi Rinderiu cu o invidie primară, dar justificată de traiul său plin de greutăţi zilnice.

— Ce credeţi, ar fi avut vreun motiv să se sinucidă ?

Curiozitatea profesională a poliţistului îl puse pe Radu Doinaş la grea încercare. Ce să-i răspundă ? Să-i dezvăluie profesiunea Ellei ? Să-i povestească că amanta lui era de fapt agentă a Gestapo-ului şi că întocmea zilnic rapoarte pe care, înainte de a le transmite şefilor, i le arăta şi lui ? Că aseară manifestase brusc dorinţa de a se întoarce la Berlin ? Că voise să-şi întrerupă călătoria din pricina unui căpitan care cîndva a avut-o la *Salonul Kitty* ?

Îi aruncă Luizei o privire : îi citi pe chip o adîncă suferinţă. Răspunse :

— Nu, nu avea nici un motiv.

Sesiză lesne că vocea-i tremurase.

Chestorul simţi iarăşi nevoia de a fi rău şi de a-l chinui pe acest ziarist căruia Dumnezeu îi pusese mîna-n cap şi nu-i era ruşine să susţină cu atîta vehemenţă ideile lui Hitler. Îşi şuieră întrebarea printre dinţi :

— Dar dumneavoastră, ce motive aţi avut ca s-o omorîţi ?

Directorul Mangiurea suspină dureros, de parcă cineva i-ar fi înfipt un pumnal pe la spate. În clipa următoare, se auzi glasul răstit al Luizei Văitoianu :

— Eşti nebun, chestore !

Rinderiu nu se supără, îşi scoase, în fine, mîinile din buzunare şi privind-o batjocoritor pe ziaristă, răspunse calm :

— Poate... Îşi mută privirile răutăcioase spre Doinaş. Dar dacă *alţii* vor socoti că totuşi aţi avut motive ?

„Nefericitul ăsta de poliţist, îşi spunea Doinaş, atent la turnura pe care o lua ancheta, nu-i chiar un ramolit... Ştie el ceva sau pur şi simplu intuieşte ?“ Zise :

— Regret, dar nu vă înţeleg !

— A fost amanta dumneavoastră ?

— N-am negat !

— E nemţoaică ? Adusă chiar din *Vaterland* ?

— Nu-i un secret...

— Aţi preferat hotelul în locul locuinţei dumneavoastră.

— Tot nu înţeleg unde vreţi să ajungeţi.

— Că *alţii*, prietenii dumneavoastră, vor socoti că aţi avut un motiv. Că în afacerea asta puturoasă o să-şi bage şi ei nasul... Că sînt aici, ca la ei acasă... Vru să mai adauge : „Aşa cum aţi cerut în articolele pe care le-aţi semnat“, dar, din prudenţă, se răzgîndi.

— O acuzaţie mai trebuie şi dovedită, spuse Doinaş cu un sînge rece ce-l încurajă.

— Domnilor ! Domnilor ! gemu Mangiurea a neputinţă. Nu vă gîndiţi ? Pe unde o să scoatem cămaşa ?

Vorbi şi Luiza :

— Radule, eu îl cunosc pe chestorul ăsta ca pe un cal breaz. Chiar dacă crede că Ella a fost ucisă, este convins că făptaşul nu eşti tu.

— De data asta vă înşelaţi, domnişoară ! rînji sarcastic Rinderiu. Domnul Doinaş a vizitat victima nu cu mult

înainte de a-și da sufletul. Recunoaște că i-a servit un pahar cu apă. Ei bine, domnișoară, dacă în pahar se vor găsi urme de otravă, iar pe pahar amprentele digitale ale colegului dumitale de breaslă, atunci crima va fi ușor de dovedit. E drept, mai trebuie găsită și cheia camerei.

Doinaș realiză cu exactitate absurdul situației. Deducția aparținea unui polițist versat, iar acesta, voit sau nu, îl punea în gardă. „Fii atent, afacerea poate să ia și cursul ăsta !"

Chestorul reținu neliniștea ziaristului și-i puse o nouă întrebare :

— I-ați adus un pahar cu apă... Bine ! L-a băut în prezența dumneavoastră ?

Doinaș își amintea foarte bine momentul acesta, căci era pentru prima oară cînd Ella îi adresa o asemenea rugăminte. Paharul îl luase de pe o tavă unde se mai găseau alte două pahare și o cană, intrase în baie, spălase paharul, lăsase apa să curgă. Nu, nu băuse apa în prezența lui. Pusese paharul pe noptieră. Chestorul îi acceptă explicația.

— *Moarta* mai avea în hotel și alte cunoștințe în afară de dumneavoastră ?

Conștient că atrăgea asupra sa toate bănuielile, Doinaș, trecu sub tăcere întîlnirea Ellei cu fostul ei client de la *Kitty*, precum și întîlnirile ei zilnice cu curierii SD-ului.

— Nu, nu cred să fi avut în hotel și alte cunoștințe, declară el. Mi-ar fi spus.

— Dumneata, domnișoară Luiza, o cunoșteai dinainte ?

— Nu !

Rinderiu își țuguie buzele, plescăi — gura tot uscată îi era — și făcu cîțiva pași în jurul patului, mirat parcă de faptul că blonda, în ciuda zgomotelor, continua să „doarmă".

— Domnule Doinaș, sparse chestorul tăcerea de gheață ce se așternuse între ei, înainte de a raporta șefilor cele constatate de mine la fața locului și deci înainte de a declanșa întregul mecanism judiciar, vă cer să vă uitați cu atenție la cadavru și să-mi spuneți dacă a intervenit vreo schimbare în pieptănătura, în ținuta sa vestimentară.

— Vă gîndiți că după plecarea mea ar fi putut să se îmbrace și să părăsească pentru un timp camera ? ghici Doinaș subtextul întrebării.

— Exact, domnule Doinaş !
— Nu, nu cred că a părăsit camera, s-ar fi fardat, s-ar fi rujat, vorbi Doinaş neluîndu-şi ochii de pe faţa ca de ceară a Ellei. Am lăsat-o în cămaşa asta de noapte...
Sună telefonul, scurt şi puternic. Tuspatru tresăriră aproape simultan.
— Să răspund ? se simţi directorul Mangiurea obligat să întrebe.
— Lasă-l să sune ! decise chestorul.
Cînd telefonul amuţi, Luiza rosti abia auzit.
— Radu, Ella nu e în cămaşă de noapte.
Ochii lui Doinaş se făcură mici, dirijaţi parcă de o încordare lăuntrică. Ochii bănuitori ai chestorului se opriră din nou pe chipul său.
— Îmi este permis să înlătur pătura ? întrebă Radu.
Rinderiu nu răspunse imediat : cererea ziaristului îl pusese dintr-o dată în faţa unei dileme — să calce sau nu instrucţiunile ? Îi era strict interzis să se atingă de un cadavru înainte de a fi fost fotografiat. Dar ce mai contau acum instrucţiunile, se combătu el însuşi, cînd de fapt călcase legea, intrînd neoficial în cîmpul infracţional ? Aprobă rugămintea lui Doinaş, atrăgîndu-i totodată atenţia :
— Ai grijă s-o pui la loc aşa cum a fost !
Doinaş făcu un pas înainte, inima i se strînse dureros. Îşi adună puterile şi îşi înfrînse teama care-l subjugase subit, apucă pătura şi o înlătură încet. Se lămuri imediat. În locul cămăşii de noapte, purta un combinezon roz, de mătase naturală. Concluzia se impunea de la sine : după ce el ieşise din cameră, Ella se îmbrăcase pregătindu-se probabil să plece sau să primească pe cineva. Pe Luiza ? În nici un caz...
— Am lăsat-o în cămaşă de noapte ! murmură Doinaş. Pot s-o acopăr ?
Chestorul, înviorat parcă de un gînd victorios, îşi înfundă mîinile în buzunarele pantalonilor.
— Deci s-a dat jos din pat şi s-a îmbrăcat. A părăsit camera sau nu ? iată o primă întrebare. Iar o a doua : a primit vizita cuiva sau nu ?
În momentul acela telefonul ţîrîi din nou, la fel de scurt şi de enervant.

— Lasă-l să sune! i se adresă polițistul directorului, ca și cum acesta s-ar fi repezit să răspundă. Și acum, cea de-a treia întrebare, spuse el după ce aparatul încetă să mai sune: Dacă moartea a avut în București doar două cunoștințe... Chestorul făcu o pauză și se uită sfredelitor cînd la Doinaș, cînd la „Nebuna din Sărindar"... două cunoștințe, sublinie el, pe Radu Doinaș și pe Luiza Văitoianu, prezenți acum aici, atunci cine-i cea de-a treia cunoștință care o tot sună la telefon cu atîta insistență?

— Domnule Rinderiu, îl luă la rost Luiza, fără să se sinchisească de o eventuală reacție violentă a reprezentantului autorităților, dacă mie mi se spune „Nebuna din Sărindar", dumitale ar trebui să ți se dea porecla „Nebunul de la Prefectură"... De ce atîtea întrebări hamletiene? Să fi ridicat, domnule receptorul! Ai fi aflat atunci cine-i cea de-a treia cunoștință.

Directorul Mangiurea, fiind convins că pe chestor îl vor apuca pandaliile, interveni iarăși rugător:

— Domnilor, vă rog... nu mă nenorociți! Nu vreau scandal în hotel, cu nemții, cu legionarii.

Doinaș își închipuise și el că Rinderiu va accepta provocarea Luizei și-și va ieși din pepeni. Acesta însă îi răspunse calm:

— N-am ridicat receptorul pentru că eu, tu, noi am pătruns aici călcînd legea. Ai priceput, cap de găină? Așa că, deocamdată, vă cer să vă retrageți în camera cealaltă, la 310, și să mă așteptați acolo.

— Cum, n-am voie să părăsesc hotelul? se revoltă ziarista.

— Cu o singură condiție, să-ți ții gura, preciză chestorul și glasul îi deveni ferm, tăios, neiertător. Cazul morții Ellei și nu mai știu cum este foarte delicat. Gîndește-te că-i implicat și prietenul dumitale. Să nu care cumva să trăncănești, că rău poți să-i faci numai lui — arătă disprețuitor cu capul spre Doinaș. Vă rog... Și chestorul le arătă ușa.

— Și eu ce fac? întrebă Mangiurea.

— Dumneata rămîi!

Radu Doinaș mai aruncă o privire înnegurată spre cadavrul Ellei, apoi, luînd-o de cot pe Luiza, o împinse spre ieșire.

— Ce-o să fie, domnule Rinderiu ? începu directorul hotelului să se lamenteze. Ce-o să fie ? Tărășenie mare, nu-i așa ?

— Se prea poate ! zise chestorul privindu-l pe Mangiurea cu compătimire. Nu vreau să te mint. Nu trebuie nici să intri în panică, nici să te culci pe o ureche. Totul depinde de mobilul crimei...

— Mobilul sinuciderii, se tîngui Mangiurea. Nu vrei să fie sinucidere ?

Chestorul rîse :

— Domnule Mangiurea, te tîrguiești cu mine ca și cînd am fi amîndoi în piață, la nu știu ce tarabă cu mărunțișuri. Hai mai bine să coborîm, să vorbesc la telefon cu cel care m-a trimis aici. De el depinde ce va fi, crimă sau sinucidere !

Stinse luminile și-l pofti pe Mangiurea să părăsească încăperea. Pe clanță, chestorul lăsă să atîrne avizul „Nu mă deranjați, dorm !".

5

Luiza cunoștea camera 310. De cum am intrat, am căzut istovit în fotoliu, dar ea s-a îndreptat spre barul existent în cameră, a scos o sticlă de „Martell". A venit cu sticla și paharele lîngă mine. Mi-a dat să beau, și bine a făcut. A băut și ea, în tăcere. Multă vreme n-a scos o vorbă. Mi-a urmărit doar frămîntarea mută, care se rezuma la o singură frază : „Nu-i adevărat ! Ella n-a murit". Într-un tîrziu însă m-a întrebat :

— Vrei să te las singur ?

Nu, nu voiam. Am rugat-o să mai stea, să umple paharele, să bem. Încălzit de băutură, am exclamat stins :

— Luiza, nu înțeleg nimic ! Ella moartă ? ! Ucisă ? !

— Chestorul nu exclude ipoteza sinuciderii, mă încurajă Luiza. Să știi că-i cel mai bun polițist din București.

— Nu, Luiza, nu s-a sinucis... Pe un om obsedat de ideea morții, a sinuciderii, îl simți. De dimineață, cînd ne-am despărțit de dînsa, era bine dispusă, surmenajul de

aseară îi trecuse. S-a îmbrăcat să plece... Dacă voia să-şi pună capăt zilelor, n-avea nevoie să se îmbrace... putea să rămînă mai departe în cămaşa de noapte.

După un timp, Luiza, şovăind parcă, m-a întrebat :

— Radu, de fapt, cine-i femeia asta ?

Am ocolit răspunsul.

— Nu avea chiar nici un motiv să se sinucidă ?

În realitate, mă gîndeam că Ella, ca orice agentă, ar fi avut oricînd nu un motiv să-şi pună capăt vieţii, ci mai multe. Prea o neliniştise apariţia căpitanului. Şi chiar dacă acest căpitan i-ar fi oferit subit motivul sinuciderii, Ella mă iubea mult prea mult ca să mă pedepsească atît de aspru, săvîrşind gestul funest la Bucureşti, ca invitată a mea.

— Te-am întrebat altceva... cine este această nemţoaică ?

— Am cules-o dintr-un stabiliment de lux.

— Prostituată ?! icni Luiza, uitîndu-se la mine ca la un dement. Ai scos-o dintr-un bordel ca s-o cari după tine prin Europa ? Te-ai ţicnit sau te pomeneşti că eşti îndrăgostit ? Mai curînd cred că ţi-ai pierdut minţile. Doamne ! Ce gafă am făcut plimbînd-o prin Crucea de Piatră !

Dacă i-aş fi dezvăluit Luizei tainele *Salonului Kitty*, adevărata profesiune a Ellei, aş fi ajuns să mă deconspir şi aş fi comis o greşeală ireparabilă.

Luiza îmi vorbi în continuare cu o compasiune sinceră :

— Oameni ca tine mai înnebunesc, uneori, de prea mult bine. Cred că tu, sărmane prieten, eşti unul din cei privilegiaţi... Acum o să te las... o să lipsesc nu mai mult de un ceas. Să fii cuminte !

— Luiza...

— Ştiu ce vrei să-mi spui, mi-o luă ea înainte. Să-mi ţin gura ! Să n-ai nici o grijă... că pentru tine sînt în stare de orice.

Am rămas singur cu gîndurile mele, încercînd să-mi răspund la întrebarea : Cum am ajuns în situaţia asta penibilă care, fără doar şi poate, ar putea să-mi pericliteze misiunea de la Berlin ? Am refăcut în gînd filmul călătoriei noastre. Am analizat secvenţă cu secvenţă. Fireşte,

momentul cel mai delicat, cel mai favorabil declanșării unei crize în existența Ellei, l-am găsit a fi cel de la Bratislava, cînd am silit-o să-mi mărturisească că-i agentă a Gestapoului și cînd s-a decis să-mi arate rapoartele ce le întocmea. Să fi aflat șefii ei că își călcase jurămîntul? Sau, chinuită de remușcări — Ella era doar o fanatică — să fi mărturisit chiar ea actul trădării? Drept urmare, să fi fost forțată să se autopedepsească? Nu cumva chiar acel căpitan i-a transmis, în timp ce dansau, ordinul: „Sinucide-te dacă vrei să nu fi pusă la zid!"

Îmi aminteam cuvînt cu cuvînt discuția mea din ajun cu Ella. Prea pe neașteptate voise să se înapoieze la Berlin, urgent, cu avionul. Dimineața însă, am găsit-o în cu totul altă dispoziție. Mi-a declarat că revenise asupra hotărîrii. Ba și-a cerut și iertare. Totuși, după ce am plecat de la ea, s-a îmbrăcat. În privința asta, chestorul avea dreptate. A ieșit din cameră sau a primit vizita cuiva? Dacă aș putea să-i umblu printre lucruri, să dau de bloc-notesul ei! Dispariția bloc-notesului mi-ar fi confirmat justețea ipotezei mele.

Sinucidere? Crimă? Oricare ar fi fost concluzia chestorului Rinderiu, care nu și-a ascuns nici o clipă disprețul față de mine, scandalul părea iminent. În consecință, și poziția mea de ofițer de informații la Berlin ar fi primit o lovitură de grație.

Chestorul nu ezitase să mă treacă primul pe lista celor bănuiți. Mi-era clar că datorită sentimentelor sale antihitleriste și antilegionare mă va șicana. Situația mea era cu atît mai jalnică, cu cît nu-mi era îngăduit să dezvălui adevărul.

Ședeam în singurătatea camerei, acum rece și dușmănoasă, cu paharul de „Martell" în mînă și filozofam cu ironie asupra vieții. Doamne, din cîte necunoscute se mai constituie! Cît de împăcat sufletește plecasem de dimineață de la Ella! Și cîtă satisfacție îmi dăruise întrevederea cu Edith von Köhler la Biroul atașaților de presă al legației germane! Căci, în urma convorbirilor cu nepoata lui Himmler, consideram poziția mea la Berlin consolidată și mai mult!

Iată-mă însă trecînd printr-un viraj provocat de moartea misterioasă a Ellei. Ceea ce construisem cu migală și nervi

de-a lungul anilor părea acum gata să se năruie. Cui să-i cer sprijinul ? La cine să apelez ? La maiorul Medoiu ? Ce se va fi necăjit aflînd cele petrecute la hotel ! Oare spioana Edith von Köhler va dori să mă ajute ? Referindu-se parcă la ceea ce avea să mi se întîmple, la despărțire îmi spusese : „Dacă pot să-ți fiu de folos cu ceva, te rog, Radule, să apelezi la mine... Am relații întinse... Iar noi doi, începînd de astăzi, ne putem considera prieteni buni !" Era plină de farmec și de subînțelesuri atunci cînd pecetluise prietenia noastră. Cine știe, poate c-o să apelez la ea... Mai întîi să găsesc în mine resurse de a aștepta cu răbdare concluziile chestorului, ale unui om care, pe bună dreptate, nu mă poate suferi.

Luiza a revenit în jurul orei unsprezece. M-a găsit cu paharul în mînă, dar nu eram beat, nici măcar amețit nu eram. S-a repezit la mine ca o apucată, m-a apucat de bărbie și mi-a înălțat capul — voia să-mi vadă mutra. Se arătă mulțumită de ea.

— Uf, mi-era teamă să nu faci vreo prostie în absența mea !

— Tu să nu fi făcut !

— N-am stat cu mîinile în sîn, mă informă ea. Să știi că am căutat-o pe Edith von Köhler și i-am povestit tot ce s-a petrecut aici.

Tresării alarmat, ripostai însă fără convingere :

— Nu trebuia !

— Nu sînt de părerea ta... Era categorică, vibrînd de o energie gata parcă să erupă. Uite că ea știa cine-i Ella, numai eu nu știam.

Nu mă mișcasem din fotoliu ; mă resemnasem, iar acum așteptam să-l mai aud pe chestor spunîndu-mi cu satisfacția învingătorului : „Domnule Doinaș, în numele legii, te declar arestat !"

Luiza se aplecă și mă sărută pe ochi.

— Mi-a spus dumneaei, continua ea să mă informeze, că ziaristul Radu Doinaș are un suflet nobil, dîrz, decis să înfrunte prejudecățile... Da, da, mi te-a lăudat... Eu însă, Radule, care te cunosc, mă tot întreb : „Cum, naiba, te-ai încurcat cu o prostituată ?".

Desluşeam în întrebarea ei şi compătimire, şi mirare, şi indignare, şi un strop de gelozie. Îmi jucasem bine rolul, dacă „dragostea" mea pentru Ella convinsese pe toţi cei din jur.

— Să te întorci în ţară la braţ cu o curvă ?!

Apela la un limbaj violent, închipuindu-şi că astfel mă va ajuta să pricep în ce hal decăzusem. Răspunsei :

— Luiza, despre morţi, numai bine !

— Edith von Köhler mi-a promis că o să facă tot ce-i stă în putinţă ca să te ajute. Şi să ştii că-i o femeie straşnică...

„Trebuie totuşi să-i fiu recunoscător „Nebunei", gîndeam. M-a scutit de o discuţie penibilă cu Edith."

Cineva bătu la uşă discret. Nu mai aşteptă invitaţia de rigoare. Intră.

— A, domnule chestor, dumneata erai ?! exclamă Luiza bucuroasă de apariţia lui.

În prima clipă, nu-l recunoscusem. Din pricina trenciului şi a pălăriei specifice poliţistului de periferie. Mi se adresă, afişînd fără să se jeneze, acelaşi dispreţ ce-l suportam cu greu.

— Domnule Doinaş, un înalt funcţionar din cadrul Ministerului de Interne vă sfătuieşte ca, încă în noaptea asta, să părăsiţi hotelul şi, eventual, să vă retrageţi la locuinţa dumneavoastră. Să nu mă întrebaţi cine-i acest înalt funcţionar că tot nu pot să vă spun. Vă mai transmite că este spre binele şi onoarea dumneavoastră să ţineţi seama de sfat.

Mesajul chestorului mă dezorientă. Mă uitai instinctiv la Luiza chemînd-o în ajutor. „Nebuna" mă înţelese şi interveni imediat.

— Stai, nea Vasile, eşti sigur că dacă părăseşte hotelul n-o să aibă neplăceri ?

— Tu aşa mă ştii ? se arătă Rinderiu jignit. Am vorbit de faţă cu tine, adică faţă de un martor. Din punct de vedere juridic, domnul Doinaş este acoperit. În general, domnul Doinaş are acoperiri trainice. În orice caz, steagul Reich-ului îl acoperă mai bine decît tricolorul românesc.

Trebuie să-l fi încercat o mare şi adîncă plăcere aruncîndu-mi în faţă vorbele astea grele.

— Ce are cu tine domnul ăsta obişnuit mai mult cu cadavre decît cu oameni în viaţă ? se supără Luiza.

Chestorul ieşi însă din cameră fără să mai scoată un cuvînt, ca şi cînd nici n-am fi fost acolo şi nici de vorbit cu noi n-a vorbit.

Luiza se opri lîngă fereastră. De acolo, mi se adresă scrutînd Piaţa Palatului cufundată în tăcerea nopţii.

— Pe mulţi, Radule, îi supără atitudinea ta politică. Cred că şi chestorul aparţine acestei categorii. Nu atît că simpatizezi cu legionarii, cît faptul că susţii expansiunea germană, în consecinţă şi ocuparea „paşnică" a ţării, atît cît a mai rămas din ea. De aceea, unii te dispreţuiesc.

Nu avea curajul să se uite în ochii mei. Numai după ce o întrebai : „Şi tu mă dispreţuieşti ?" ea se întoarse cu faţa spre mine :

— Cu mine e altceva... eu sînt femeie. Nu mă pricep în ale politicii. Consider politica exclusiv o treabă a bărbaţilor. Eu te-am adorat... te ador... sînt oricînd dispusă să-ţi trec multe cu vederea... Pentru mine eşti Radu Doinaş cu care întotdeauna mi-a plăcut să fiu prietenă...

Hm ! Viaţa-i alcătuită din viraje ! În cealaltă cameră cadavrul Ellei. Acum douăzeci şi patru de ore mă zbenguiam cu ea în patul în care îi zace acum trupul neînsufleţit ! La un pas de mine, Luiza îmi dezvăluia ceea ce îmi dezvăluise mai de mult, pe cînd, în joacă, ne încurcasem noaptea, pe nisipul litoralului, dintr-o pornire reciprocă !

Îmi venea greu să mă ridic. Mi se părea dealtfel inutil, deşi eram conştient că trebuie să ţin seama de recomandarea acelui înalt demnitar de la Interne. Îmi veni însă în ajutor Luiza.

— Hai, Radule, să te ajut să-ţi strîngi lucrurile. Să părăsim mai repede hotelul.

Avea ceva matern şi mîngîietor în îndemnul ei. Şi, dintr-o dată, găsii în mine puterea de a mă ridica din fotoliu şi a înfrunta necunoscutele viraje ale vieţii.

Către ora unu noaptea eram în Cotroceni, la mine acasă, retras în semiobscuritatea dormitorului meu. Luiza, fără să-i fi cerut, fără să mă avertizeze, se dezbrăcase şi se băgase sub pătură. Nu ştiu pe unde cotrobăise şi găsise o pijama de-a mea, pe care o îmbrăcase. „Nu vreau să te las

singur !" se explicase ea. În fond, nici eu nu puteam, la ceasul acela de noapte, s-o las să se ducă singură acasă. Deşi mimam indiferenţa, prezenţa ei îmi făcea bine, nu mă stingherea. Mă lăsa să şed în fotoliu, să fumez ţigară după ţigară şi să meditez în tihnă.

Ce se va întîmpla de acum încolo ? Cine era înaltul demnitar de la Interne, pomenit de Rînderiu, şi în numele cui acţionase ? Cine umbla la nod ca să-l desfacă ? Întrebările mă chinuiau fără milă, cu îndărătnicie. Cel mai mult şi mai dureros mă chinuia întrebarea legată de continuarea misiunii mele. Voi putea oare să mă mai întorc în Germania ?

Revenind apoi la tragicul deznodămînt al Ellei, m-am pomenit întrebîndu-mă dacă nu cumva o lichidaseră agenţi ai Intelligence Service-ului — mişunau cu duiumul în hotel — cu scopul creării unei diversiuni. Slavă Domnului, se pricepeau de minune !

Presimţeam că dintr-un moment în altul voi auzi telefonul sunînd şi că îl voi auzi fie pe maiorul Medoiu, fie pe înaltul demnitar de la Interne. Mă gîndeam chiar şi la Edith von Köhler — de ce nu ? care va încerca să-mi redea liniştea lăuntrică. Nu de alta, mi se instalase în suflet ideea că moartea misterioasă a Ellei îmi barase brusc toate drumurile. Pentru prima oară în activitatea mea de ofiţer de informaţii simţeam nevoia organică de a fi luat de mînă, întocmai ca un orb, şi călăuzit către drumul pe care urma să-l străbat.

— Hai, vino, Radule ! mă chemă Luiza. Ai avut o zi grea. Treci de te odihneşte ! Hai, zău, să ştii că faţă de mine n-ai nici o obligaţie.

Prea fusese duioasă chemarea ca să nu-i dau ascultare. De sub pătură, Luiza mă urmărea curioasă cum mă dezbrăcam. Iar puţin mai tîrziu, întins lîngă dînsa, îmi vorbi în şoaptă :

— Fiecare bărbat are un fel al lui, personal, de a se dezbrăca. Am observat că există o legătură între caracterul bărbatului şi modul cum se dezbracă. Peste ani, cînd o să devin bunicuţă, o să scriu o carte cu observaţiile unei femei pe tema asta !

Chicoti... Bătea cîmpii şi o ştia ! Dar mai ştia că-i ascult cu plăcere pălăvrăgeala.

Pleoapele mi se îngreuiară cînd, din camera mea de lucru, țîrîi telefonul. Am sărit în capul oaselor.

— Vrei să răspund eu ? se oferi Luiza.

M-am dat jos din pat și m-am repezit dincolo, să aud glasul unuia din cei trei. Am înmărmurit însă cînd am auzit în receptor cuvintele „Trăiască Garda și Căpitanul !"

— Trăiască ! răspunsei eu derutat.

— Casa camaradului Doinaș ? veni întrebarea de la celălalt capăt al firului.

— Da !

— Chiar dumnealui e la telefon ? Primind răspunsul meu afirmativ, interlocutorul meu urmă : Îmi face o deosebită plăcere să te pot saluta și la București. Mă recunoști ? Așa e că nu știi cu cine stai de vorbă ? Ha ! Ha ! Ha ! Stai de vorbă cu un comandant legionar... cu Traian Stoicaru.

Cît p-aci să-i strig în receptor : *„Isolda, tu ești ?"*

— Plăcerea-i și de partea mea, răspunsei eu sincer, bucuros.

— Nu te superi că te-am sunat la o oră atît de nepotrivită ? N-o să te țin mult... Te-aș ruga să-mi faci încă astăzi o vizită, de dimineață, la prima oră, poți la 8 ? — la Casa Verde, pe Gutenberg... Neapărat !

— La 8 nu cred că o să pot, dar la 9, da.

— Sîntem înțeleși. Neapărat să treci pe la mine... Noapte bună !

Isolda ? ! Așteptam telefoane din partea oricui, numai din partea fostului meu agent de la Berlin, nu. Ce-l determinase oare să mă caute ? După spusele maiorului Medoiu, *Isolda* fusese lăsat la *conservat*. Ieșise oare din nou la suprafață ? Îi sunase din nou ceasul să acționeze ca agent al Biroului 2 ?

Poate că aș mai fi zăbovit mult lîngă telefon, dacă în ușa întredeschisă nu s-ar fi ivit Luiza.

— E ceva nou ? mă întrebă ea cu aceeași duioșie copleșitoare. Chestorul era ? Pot să te ajut cu ceva ?

Se oprise în prag arătîndu-și goliciunea cu o inocență dezarmantă. Mă îndreptai spre ea luînd-o la rost ca pe un copil neastîmpărat.

— De ce nu dormi ? Hai la culcare ! Nu ți-e rușine să te culci atît de tîrziu ?

Iar ea, întocmai ca un copil neastîmpărat, fugi de mine și plonjă în pat, pesemne după un vechi obicei din copilărie. Apoi vicleana se răsuci pe spate, dîndu-mi de înțeles că mă aștepta.

6

EXTRASE
din scrisoarea lui Vasile Rinderiu,
fost chestor al poliției, adresată
scriitorului Corneliu Cara

„Din biroul directorului Mangiurea am telefonat la Interne, lui Al. Rioșeanu. A fost un om drept. Păcat de el, a murit în floarea vîrstei, de cancer. Zic că era un om drept pentru că a avut curajul, ca om al lui Antonescu, să se înfrunte cu legionarii care voiau să-l mănînce de viu. Zi și noapte a stat la post împiedicînd multe fărădelegi. (...) Raportul meu nu l-a încîntat deloc. Ba cînd i-am spus că și soții Schmidt și-au găsit moartea în condiții identice, a început să-și blesteme zilele. N-a pus nici o clipă la îndoială ipoteza mea, că sîntem în fața unei crime, avea încredere în flerul și experiența mea. Mi-a cerut să rămîn în biroul lui Mangiurea și să nu mă mișc de lîngă telefon.

(...) Cam după vreo oră mi-a telefonat și mi-a spus că vor veni la hotel doi nemți de la legație și să fac bine să-i însoțesc în camera victimei. Nu mai țin minte numele lor. Unul din ei, mic și chel, era atașat de poliție la legație. Am mai avut de a face cu el. Rioșeanu mi-a mai atras atenția să nu-mi fac probleme, că afacerea e ca și trnsferată nemților. (...) Tot el mi-a cerut să stau de vorbă cu Doinaș încă înainte de sosirea celor doi la hotel. (...) Cel despre care vă spuneam că era scund și chel cunoștea multă meserie. Pot să jur că pînă la postul lui diplomatic în București, făcuse criminalistică.

(...) A mers și polițistul neamț, de la bun început, pe ipoteza crimei, primul suspect fiind ziaristul Radu Doinaș. Mi-am dat însă seama că nemții evitau să-i pronunțe

numele și să-l asocieze cu crima ce se săvîrșise. Veniseră cu concluzia de acasă să-l scoată pe ziaristul român din cauză. Eu unul nu m-am mai băgat. Preluaseră cazul și i-am lăsat să-și bată ei capul.

(...) Să știți, tovarășe scriitor, că din punct de vedere juridic, existau o mulțime de anomalii. Prezența nemților în cadrul anchetei reprezenta o încălcare grosolană a legilor. Dar arătați-mi o lege, din perioada aceea, care să nu fi fost încălcată.

(...) S-au inițiat și analize, sub supraveghere nemțească, în laboratorul poliției. În paharul din care băuse victima s-au găsit urme de otravă, iar pe pahar, analiza a relevat, pe lîngă amprentele digitale ale victimei, și pe cele ale lui Doinaș. (...) La toate acestea, s-a mai adăugat și mărturia unui căpitan neamț. Se pare că, în ajun, victima dansase cu el la restaurantul hotelului ; acesta a dat în scris că victima, cunoștință veche de la Berlin, i-a mărturisit că deși românul o iubește, ea totuși nu are încredere în el. E gelos, iar o dată, din pricina geloziei, ar fi amenințat-o cu moartea. (...) Toate aceste piese nemții le-au pus la dosar.

(...) Altceva mi-a dat de gîndit : indulgența nemților față de prezumtivul vinovat, dorința lor de a menține secretul absolut al cercetărilor. Toate acestea au culminat cu o concluzie a lor care anula, fără echivoc, ipoteza crimei. Cel scund și chel mi-a comunicat că au găsit, în fine, o scrisoare de adio a Ellei Ingelmann prin care își motiva actul funest al sinuciderii. Mi-au arătat o așa-zisă scrisoare a victimei, pentru mine fără nici o valoare, căci nu cunoșteam grafia sinucigașei.

(...) De expedierea sicriului la Berlin s-a ocupat legația, iar cînd am aflat că avionul care transporta sicriul cu trupul neînsuflețit al „sinucigașei“ a decolat, am răsuflat ușurat. (...) Presa și opinia publică n-au aflat nimic de cele petrecute în camera 311 a hotelului „Athénée Palace“ și cel mai fericit, desigur, a fost șmecherul de Mangiurea.

(...) Părerea mea ? Nu știu nici pînă astăzi cine a fost „păpușa ariană“, ce hram nazist purta, dar pot să afirm și acum, după trei decenii, cu toată siguranța, că Ella Ingelmann a fost asasinată. De către cine ? De aici încolo lu-

crurile se cam încurcă. Mai întîi, trebuie să vă mărturisesc cu toată sinceritatea că am avut pică pe acest Radu Doinaș, fecior de bani gata. Ce-i lipsea? De ce s-a pus în slujba nemților? De ce i-a sprijinit pe legionari?? Nu era lipsit de inteligență și de talent ziaristic. Sincer vorbind, mi-ar fi plăcut să-l înfund, dar după primele cercetări am înțeles că asasinul nu era Doinaș... că adevăratul asasin se folosise de prezența lui la București ca să-și ducă la îndeplinire crima. Dacă mai trăiește Radu Doinaș? Nu știu, tovarășe scriitor, da mare rău a mai făcut omul ăsta țării! A scris în favoarea legionarilor pînă în ultima zi a rebeliunii."

7

(Corneliu Cara : Doamnă de Beaumont, se înțelege că, în urma acestui incident de la „Athénée Palace", n-a rămas nici un document. Dumneavoastră ce știți despre el ?

Doamna de Beaumont : Totul... sau, mai exact, atît cît mi-a povestit Doinaș.

Corneliu Cara : V-a povestit în ce scop l-a invitat Isolda la „Casa Verde" de pe Gutenberg ?

Doamna de Beaumont : Întîlnirea lor a fost scurtă. Traian Stoicaru zis și Isolda l-a primit în biroul său de căpetenie legionară. Agentul Biroului 2 urcase mult pe scara ierarhică a Mișcării și asta datorită faptului că, la Berlin, s-a lăsat contactat de Gestapo. Devenise omul de legătură al „cămășilor verzi" cu Partidul național-socialist.

Corneliu Cara : Interesant... Înseamnă că era la curent cu moartea Ellei Ingelmann.

Doamna de Beaumont : Nu numai că era la curent, dar cunoștea date importante și edificatoare în legătură cu misterioasa moarte a Ellei. În cadrul întîlnirii, el l-a informat pe Doinaș că „iubita" lui a fost lichidată din ordinul Berlinului. Motivul nu-l cunoștea. În schimb, știa că, în vederea lichidării Ellei, sosise anume din Germania un căpitan SS care, îm-

puternicit fiind cu executarea misiunii, a ocupat o cameră la „Athénée Palace“. L-a liniştit deci pe Doinaş, dezvăluindu-i că afacerea se va muşamaliza şi că, printre altele, nemţii luaseră măsuri pentru a-l feri de anumite neplăceri. Aceste explicaţii, dealtfel, l-au determinat pe Doinaş să se reîntoarcă încrezător la Berlin...)

8

Întîlnirea cu *Isolda* a fost binefăcătoare, îmi luase o pînză de pe ochi. Am înţeles că explicaţia morţii Ellei trebuie căutată în zona activităţii sale de agentă a Gestapo-ului. Greşise în relaţiile cu mine sau în relaţiile cu alţii, îmi era imposibil să-mi dau seama ! Tot astfel îmi era peste puteri să înţeleg de ce stăpînii Ellei s-au răfuit cu ea în România şi nu acasă la ei. Făcuse probabil greşeli grave dacă i se hărăzise, încă înainte de a se întoarce la Berlin, un asemenea deznodămînt tragic.

În drum spre restaurantul „Cina“, unde urma să mă întîlnesc cu Luiza, am tot analizat raporturile mele mai delicate cu Ella. Şi mereu ajungeam la una şi aceeaşi concluzie : în nici un caz nu eu reprezentam cauza morţii premature a Ellei. Profilul meu politic, transmis Gestapo-ului prin intermediul agentei de la *Salonul Kitty,* nu putea să fie decît în deplină concordanţă cu cel al ziaristului Radu Doinaş, devotat Reich-ului. Chiar dacă Ella, în fanatismul ei, a raportat legăturii sale superioare întîmplarea de la Bratislava, faptul ca atare nu mă punea pe mine într-o lumină nefavorabilă. Totuşi, se impunea o precauţie deosebită. Dar un ofiţer de informaţii, stăpînit mai mult de ideea precauţiei decît de aceea a îndeplinirii misiunii sale, e ca un viteaz căruia i-a pierit pofta de luptă.

La „Cina“ am ajuns cu o întîrziere de o jumătate de oră. Răbdătoare, Luiza mă aştepta. Adunase o mulţime de noutăţi pe care mi „le-a pus pe masă“ de îndată ce m-a văzut aşezat la dreapta ei.

— Promite-mi, mai întîi, că n-o să te superi și n-o să te enervezi, îmi ceru ea. Ochii ei, de un verde intens, ca de vrăjitoare, mă priveau parcă pe sub bretonul părului acaju.

— Îți promit !

— Am trecut pe la Prefectură...

— Dar e în mîinile legionarilor ! îmi scăpă fără să vreau.

— Păi sînt de-ai tăi ! reacționă ea nedumerită de replica mea.

Era pentru prima oară cînd, pierzîndu-mi controlul, îmi trădam adevăratele sentimente față de guvernanții țării. Luiza fie că nu sesizase nuanța izbucnirii, fie că se prefăcuse a nu fi observat-o, continuă :

— Ca ziaristă am intrat acolo. Doamne, ce hărmălaie e și în Prefectura asta ! Numai „copchii tîmpiți" și înarmați pînă-n dinți.

— Ce ți-a zis chestorul ?

— Cadavrul a fost scos din hotel în cursul nopții și transportat la morgă. Ella s-a sinucis. A fost concluzia nemților de la legație care s-au ocupat de caz.

— Autopsia s-a efectuat ?

— Nu ! Nemții nu și-au dat consimțămîntul. Luiza își consultă ceasulețul de aur de la mînă. Sicriul a fost dus apoi la aeroport, de unde un avion special îl va transporta, mai departe, în Germania.

Mă ridicai, gata să părăsesc restaurantul.

— Stai ! Încotro ? mă opri Luiza.

— La aeroport !

— Șezi locului cuminte ! Se uită din nou la ceasuleț și completă : de douăzeci de minute avionul e în zbor spre Berlin. Luiza îmi citi o dezolare sinceră pe chip. Un adevărat *Blitzkrieg !* rosti ea. Păcat că nu mi-e permis să scriu, cred că aș fi realizat cel mai senzațional reportaj din viața mea !

Tăcerea prelungită a „Nebunei din Sărindar" mi-a dăruit răgazul de a mă autoanaliza. Da, eram dezolat, dar nu și copleșit de durere. Cadavrul... Morga... Sicriul plumbuit, iar în sicriu Ella, „păpușa blondă" de la *Salonul Kitty*... Mă simțeam ca după vizionarea unui film de groază : eram tulburat, dar nu și îngrijorat, căci nu mă

văzusem implicat direct în nici una dintre secvențe. Starea asta a mea de distanțare bruscă de cele petrecute o găseam ciudată, dacă nu chiar anormală. Asasinarea Ellei mă tulburase, dar nu-mi răpise nicidecum pofta de mîncare.

— Știi ce mi-a zis chestorul ? Luiza își mîngîie din obișnuință bretonul ce-i acoperea aproape toată fruntea. Că de data asta i-ai scăpat. Mamă, mamă, ce ciudă are pe tine ! Cică în paharul cu apă de pe noptieră au găsit urme de otravă. Luiza se apleacă spre mine și mă întrebă în șoaptă, complice : Radu, mie poți să-mi spui, tu ai omorît-o ?

— Da ! Eu ! îi mărturisii eu pe un ton amenințător. Și află că dacă mai scoți o vorbă, o să te ucid și pe tine tot cu otravă.

— Nu cred că o să găsești o otravă în stare să mă doboare ! îmi replică ea tot în șoaptă.

— Te iert numai dacă îmi comanzi mai repede ceva de mîncare, că mor de foame.

— Comand, Radule, comand ! Totuși, dacă ai iubit-o atît de mult pe Ella... pe blonda asta care și-a găsit moartea într-un mod atît de inexplicabil, de ce ești atît de bine dispus ?...

Luiza pusese punctul pe i, semnalîndu-mi, fără să-și dea seama, că eram pe cale de a comite greșeli.

— Nu te sfătuiesc să te duci în vizită la Edith von Köhler cu mutra asta de „văduv vesel".

Mohorît, dar în același timp chinuit de foame, o întrebai :

— Cine ți-a spus că-mi arde de vizite ?

— Îți arde sau nu, ea te roagă s-o vizitezi... Încă astăzi. Te așteaptă la ora șase, în apartamentul ei de la hotel. În verdele tare al ochilor ei văzui sclipiri ironice, usturătoare. Ești în „doliu", nu-i așa ? Nu poți să te duci cu expresia asta de soț bucuros că, în fine, ai scăpat de nevastă.

Avea dreptate „Nebuna din Sărindar" ; dacă mutra mi-o mai puteam dirija, foamea, în schimb, îmi scăpa de sub control : am lăsat-o să-și facă de cap ca un cîine hămesit.

Janus
către
Adolf

STRICT SECRET
fotocopie

STENOGRAMA
convorbirii Edith von Kőhler — ziaristul Radu Doinaş

Edith von Kőhler : Domnule Doinaş, ai scris nenumărate articole consacrate doctrinei legionare, le-ai apărat cauza cu dîrzenie, totuşi, de ce nu eşti membru al Mişcării ?

Radu Doinaş : Dintr-o convingere, dacă vrei, tactică. Am credinţa că, menţinîndu-mă în afara Mişcării, pot, ca, ziarist independent, să fiu mai convingător în ideile pe care le susţin... Există o psihologie a cititorului, e mai receptiv la articolele unui ziarist independent.

E.v.K. : Cred că ai dreptate. Dar mai cred că tactica asta inteligentă a corespuns perioadei încheiate la 5 septembrie. Prezentul, socotesc eu, cere o aderare deschisă la Mişcare.

R.D. : De ce astăzi mai mult decît ieri ?

E.v.K. : Pentru că astăzi statul este naţional-legionar, Mişcarea a preluat puterea, iar aderarea dumitale ar aduce avîntului legionar un plus de prestigiu.

R.D. : Constat că eşti cea mai frumoasă propagandistă a legionarilor din cîte am întîlnit.

E.v.K. : Cu atît mai mult s-ar cuveni să am sorţi de izbîndă. Lăsînd gluma la o parte, n-o să-ţi ascund că am mandat din partea Reichsführer-ului SS Himmler de a fi consilierul lui Horia Sima.

R.D. : E un conducător norocos. Nu pot să nu-l invidiez.

E.v.K. : Am fost rugată de şeful Departamentului de presă al Mişcării să încerc să te conving să-ţi dai adeziunea.

R.D. : Nu vede prea departe acest şef. Cu fiecare articol publicat de mine în „Universul" îmi dau adeziunea la Mişcare. Pot fi considerat unul dintre cei mai activi membri ai Mişcării.

E.v.K. : Ce părere ai de evoluţia evenimentelor din ţară ?

R.D. : Se naşte o ţară nouă... Trăim durerile facerii. Una e cînd te găseşti în opoziţie şi alta cînd treci la cîrma statului. Mişcarea are nevoie, cred eu, de un program mai realist, mai concret, de redresare a ţării.

E.v.K. : Se loveşte de greutăţi mari.

R.D. : La ce greutăţi te referi ?

E.v.K. : Partidele burgheze, vîndute Angliei şi Franţei, evreimii mondiale, îi împiedică pe aceşti tineri energici să preia şi cîrmele economiei. Generalul Antonescu, din păcate, mai e sensibil la cîntecul acestor partide, s-a înconjurat în guvern cu reprezentanţii lor.

R.D. : Totuşi, ministrul Fabricius pare a-l încuraja pe generalul Antonescu în politica sa.

E.v.K. : Voi, românii, aveţi o vorbă care-mi place la nebunie : „Ce are sula cu subprefectura !" Ribbentrop cu ale lui, consilierii Partidului naţional-socialist cu ale lor. Ca Hitler să devină Führer-ul Germaniei, a fost necesar ca Hindenburg să-i cedeze locul de bună voie.

R.D. : Dl. Hermann von Neubacher este de aceeaşi părere ?

E.v.K. : Toţi consilierii lui Sima sînt unanimi din acest punct de vedere. Ori generalul cedează locul lui Horia Sima, ori curăţă guvernul de liberali, ţărănişti, francmasoni şi predă toate departamentele legionarilor.

R.D. : Crezi că entuziasmul legionar este suficient pentru a conduce un stat ?

E.v.K. : Uite, de aceea e nevoie de o elită legionară, ca să conducă. De aceea intelectuali ca dumneata ar trebui să adere deschis la Mişcare şi să treacă direct în guvern.

R.D. : Nu m-aş pricepe... nu m-aş descurca în treburile unui ministru, aşa cum un ministru nu s-ar pricepe în gazetărie... Nu înţeleg însă de ce atîta grabă ?... Toate la vremea lor...

E.v.K. : De ce atîta grabă ? Pentru că doctrina Führer-ului cunoaşte un singur viitor, pe cel al Blitzkrieg-ului. Mişcarea legionară are în sînge acest ritm, este ritmul de care statul român are nevoie pentru a renaşte. O transfuzie îi este absolut necesară...

R.D. : Cred că ai dreptate.

E.v.K. : Şi ar mai fi ceva... Germania a ajuns la Canalul Mînecii. Englezii au primit o lecţie usturătoare şi îi mai aşteaptă multe lecţii de acum încolo. Însă sud-estul Europei este descoperit. Pericolul bolşevic din răsărit... În sud persistă primejdia unei debarcări engleze la Salonic. Într-o asemenea eventualitate, drumul nostru spre Grecia trece prin România.

R.D. : Cunoştinţele d-tale politice mă uimesc ! În general, mă minunează femeile care fac politică...

E.v.K. : Ştiam că o să ne înţelegem. Avem interese economice mari în România. Însă cu englezii debarcaţi în Grecia, aceste interese ar fi periclitate. Din punctul nostru de vedere, numai o victorie legionară deplină poate asigura stabilitatea statului român. Iată de unde graba, domnule Doinaş.

R.D. : Sînt fericit să constat că vederile mele politice coincid cu ale d-tale, că articolele mele susţin din plin aceste idei. Am înţeles multe şi te asigur că discuţia mi-a fost de un real folos.

E.v.K. : Şi cum rămîne cu adeziunea ?

R.D. : Consider că încă n-a sosit momentul să port deschis cămaşa verde. Rămân la convingerea că aşa-numita independenţă ziaristică este mai utilă cauzei.

9

Apartamentul de la etajul patru al noii mele „prietene", Edith von Kőhler, era cufundat într-o semiobscuritate care-mi sugera dorinţa acesteia. Mă întîmpinase cu o cordialitate reţinută. Mă poftise să iau loc într-un fotoliu străjuit de un lampadar ce răsfrîngea în încăpere o lumină intimă. Înainte de a se aşeza şi ea în fotoliu, lîngă mine, „Greta Garbo" m-a întrebat ce beau şi mi-a înşiruit, ca într-o poezie suprarealistă, denumirile unor băuturi rare şi fine. Am optat pentru coniacul „Metaxa". Am urmărit-o cum pregătea băuturile. Mă întîmpinase într-o „robe de chambre" ce aducea cu o rochie de seară — lungă, cu mîneci care, pe măsură ce coborau, se lărgeau lăsînd să i se întrevadă braţele albe şi frumoase. Din orice

unghi o priveai, nu-i dădeai vîrsta. O întinerea şi mai mult părul blond, neted, ce cădea ca o ploaie de aur peste un profil delicat, parcă dăltuit în marmoră. Maturitatea îi conferea un grad în plus de prestanţă feminină.

A aşezat băutura pe măsuţa ce ne despărţea ; acolo se mai găseau ţigări, ţigaretul ei de argint şi o brichetă de aur.

Eu îmi compusesem o expresie de bărbat îndurerat, pornit să cerşească compasiune. Slavă Domnului, teatru ştiam să joc... Dar şi ea ştia. Mi-am dat seama după cum pregătise „scena", „decorul" întîlnirii noastre. Cînd, în sfîrşit, am văzut-o aşezată în fotoliu, picior peste picior, într-o poziţie deloc provocatoare, am oftat :

— Dragă Edith, cum e posibil să nu mi se spună o vorbă !... S-a expediat sicriul la Berlin fără ştirea mea. O jerbă... o floare să fi depus şi eu... La urma urmei, mi-a fost iubită !... Am ţinut mult la ea, pentru ea am înfruntat prejudecăţile şi ironia bucureştenilor.

Nu mi-a răspuns imediat : mi-a umplut paharul cu coniac, în al ei a turnat „Cinzano" alb.

— Moartea Ellei Ingelmann a provocat în cadrul legaţiei anumite suspiciuni, îmi dezvălui ea. Ataşatul de poliţie, ţinînd seama de personalitatea ta, a făcut tot ce i-a stat în putinţă să scoată cît mai repede cadavrul din hotel, deşi cauzele morţii nu fuseseră elucidate. Însă îţi repet : ataşatul de poliţie a luat iniţiativa unor măsuri urgente, ca să nu dea prilej de scandal.

— Îţi mulţumesc, Edith. Ştiu de la Luiza că ai intervenit în acest sens... Durerea-i însă durere !

I-am povestit apoi ceea ce nu relatasem chestorului Rinderiu — întîlnirea Ellei cu căpitanul neamţ, dorinţa ei bruscă de a pleca a doua zi la Berlin. Am relatat totul cu lux de amănunte, căci presupuneam că, la rîndul ei, Edith von Kőhler va povesti mai departe. Am urmărit deci să le aduc nemţilor la cunoştinţă, pe această cale, două elemente nu lipsite de importanţă : a) că eu ştiam de întîlnirea Ellei cu acel misterios căpitan neamţ ; b) că prezenţa acestuia n-am dezvăluit-o autorităţilor române.

Edith von Kőhler m-a ascultat cu luare-aminte. Fără a-şi lua privirile de la mine, a început să-şi pregătească cele trebuincioase fumatului. Şi-a lungit ţigaretul, a în-

fipt ţigara. Am vrut să i-o aprind, dar nu m-a lăsat. Fără îndoială săvîrşea un ritual care-i făcea plăcere. După ce a savurat primul fum, a zis :

— După cîte am aflat, fata asta a ta nu era chiar o simplă slujitoare a amorului. Organele noastre de resort au ajuns la concluzia că nostima prostituată a fost agentă a Intelligence Service-ului, că englezii nu sînt străini de moartea ei suspectă.

Placa era veche ! Şi acum un an, cînd SD-ul îl asasinase pe Armand Călinescu, cu mîna legionarilor, Berlinul se grăbise să prezinte atentatul ca pe o acţiune a englezilor. Am rîs, desigur strîmb, dar am rîs.

— Glumeşti, Edith ! Ella, dumnezeu s-o ierte, a fost una dintre cele mai inocente fiinţe din cîte am cunoscut ! Cred că tocmai inocenţa asta a trezit în mine marea pasiune. Ella agentă ! Nu te supăra, nu pot să cred !

— Agentă... şi încă a englezilor ! repetă Edith, mişcîndu-şi piciorul de parcă un medic nevăzut o pocnea metodic sub genunchi pentru a-i controla reflexele.

— Ar fi încercat să mă tragă de limbă, nu crezi ? Ella — îmi amintesc foarte bine — n-a discutat niciodată cu mine teme politice sau militare. Pentru ea, războiul cu întregul său cortegiu nu exista.

Intuiam, fără să ezit, că asta-i calea cea mai bună pe care trebuie să păşesc înainte.

— Era de multă vreme pusă sub urmărire, mă informă Edith, vizibil preocupată de „pasiunea" mea pentru Ella. Se pare că aici, la Bucureşti, ea s-a întîlnit cu legătura ei britanică.

Continuînd să joc teatru, am „glumit" :

— Te pomeneşti că englezii tocmai pe mine mă vizau ? !

Pleoapele femeii s-au oprit cîteva clipe din zbaterea lor, lăsîndu-mi posibilitatea de a-i vedea bine ochii nostalgici care nu se mai săturau studiindu-mă.

— Nu eşti departe de adevăr, îmi confirmă ea. Poate că şi Ella te-a iubit, poate că luîndu-şi viaţa sau riscîndu-şi-o, a socotit că te ocroteşte. Femeile sînt capabile, cînd iubesc, de asemenea sacrificii.

Am încercat să-i pulverizez ipoteza :

— Ella nu era decît o prostuță înzestrată de la natură cu cîteva calități necesare unei slujitoare a amorului. Și tu, și eu, și Luiza am văzut-o, în ajunul morții, dansînd...

— ...cu un căpitan german, îmi preluă ea bucuroasă ideea. Căpitanul de care mi-ai vorbit mai înainte.

— Exact ! Era un fost client al ei...

— Ești naiv, Radule, sau pasiunea te-a cam orbit ! Căpitanul acela nu era german. Dansatorul ei nu era un fost client, așa cum crezi tu...

— Atunci, am sărit eu în culmea fericirii, individul a fost arestat !

Nu știu cum m-aș fi descurcat dacă în cadrul scurtei noastre întîlniri de dimineață *Isolda* nu mi-ar fi dezvăluit culisele morții „iubitei" mele !

— Asta nu mai știu ! Și-apoi, de ce să fie arestat ? Poate că a fost lăsat în libertate pentru a fi urmărit în continuare... La ce te gîndești ?

Am întîrziat anume cu răspunsul.

— Dacă e cazul să mă mai întorc la Berlin...

Nedumerirea spioanei era, fără îndoială, sinceră dacă nu juca și ea, ca și mine, un teatru de înaltă clasă. M-a ironizat direct :

— Încep să mă îndoiesc de inteligența ta, Radule. Mă întreb dacă într-adevăr cu tine am avut ieri o convorbire atît de agreabilă și de sclipitoare.

— Mă încearcă o anumită stînjeneală, m-am apărat eu, și nu cred că acest simțămînt este un atribut al prostiei sau al inteligenței.

— Mă refer... Edith așeză frumos, pe măsuță, țigaretul de argint, ridică paharul, mă îndemnă și pe mine s-o urmez. Mă refer nu numai la stînjeneala ta, ci și la ușurința cu care ai luat-o cu tine, la drum, pe această prostituată. Astăzi de dimineață l-am chemat la telefon pe Otto și l-am certat — sîntem vechi camarazi. Nu trebuia să te lase.

— Edith, nu sînt un copil.

— Nu ești un copil, e adevărat, dar copilării tot mai faci, și încă într-o vreme cînd copilăriile nu prea își găsesc locul. Trebuia să insiste pe lîngă tine cu un sfat. Eventual, să împiedice plecarea femeii. I-ar fi stat în putere. Ești doar un prieten al Reich-ului... un prieten

neîntinat, dar, după părerea mea, englezii au încercat să te compromită.

Mai tîrziu, cînd în patul dublu al hotelului s-a răsucit spre mine pentru a mă îmbrățișa, m-a întrebat :

— Cînd ai de gînd să te întorci la Berlin ?

— În două-trei zile.

M-a sărutat, desigur pentru decizia luată, apoi fără să se desprindă de mine, a continuat insinuantă :

— De ceva amor mai sînt capabilă și eu, nu-i așa ?

N-am contrazis-o, deși în sinea mea gîndeam că de la Ella ar fi avut ce să învețe, dar pentru asta ar fi trebuit să treacă prin cursurile *Salonului Kitty*. Am măgulit-o, desigur, făgăduindu-i că nu voi uita clipele acestea de desfătare de care, din punct de vedere psihic, aveam atîta nevoie.

În jurul orei nouă, ne-am îmbrăcat. Edith a insistat să coborîm la barul hotelului.

— Dar sînt în doliu !

A izbucnit în rîs.

— Haida de ! Nu fi ipocrit ! Mi-ar plăcea să am mereu de-a face cu bărbați îndoliați ca tine.

— E meritul tău, Edith ! am lămurit-o eu „spășit".

— E bine să coborîm, să fim văzuți împreună... Ascultă-mi sfatul.

Deocamdată nu exista nici un motiv să mă feresc de sfaturile ei. Îmi vorbea, stînd în fața oglinzii, în timp ce își petrecea un șirag de perle pe după gît.

— Nu uita de discuția noastră de ieri. Legionarii au nevoie, mai mult ca oricînd, de sprijinul tău.

— Mai mult decît i-am ajutat pînă-n prezent ?

— Da ! O să te întorci la Berlin. Interesează-te ceva mai mult de etapele parcurse de partidul național-socialist după ce a devenit partid de guvernămînt. Comentează-le și subliniază similitudinile. Pot, dacă vrei, să te recomand unui istoric al partidului.

Din nou viața mă punea în situația de a interpreta unul și același scenariu, pe scene diferite însă. De astădată îmi sărise în ajutor Edith von Köhler, sprijinindu-mă să ies din meandrele în care mă pomenisem. Ba mai mult, dăruindu-mi-se fără rețineri, manifestase o încredere nemărginită în mine. Acum bătea ceasul să-i fiu

recunoscător. Trebuia... Și gîndindu-mă la acel cerc de opoziție la care aderasem datorită maiorului Medoiu, mă liniștea, spunîndu-mi că toate acestea, luate la un loc, erau totuși de bun augur.

Am ieșit din ascensor la braț cu una din cele mai celebre femei din înalta societate bucureșteană-berlineză. Am căutat-o din priviri pe „Nebuna din Sărindar" : n-am descoperit-o și asta, oarecum, mi-a transmis un sentiment de mulțumire. Nu știu de ce, nu mi-ar fi plăcut să dau ochii cu ea, deși ea mă aruncase în „alcovul" de la etajul patru al doamnei Edith von Kőhler.

Deodată, pe cînd ne îndreptam spre bar străbătînd holul, ne-a ieșit în cale, de parcă ne-ar fi așteptat ascuns după una din coloanele de marmoră aparentă, un bărbat masiv și burtos, cu un trabuc în gură. Își scoase trabucul și exclamă fericit :

— Edith, scumpo, ce bine că te văd ! Se dădu un pas înapoi ca s-o studieze cu luare-aminte, își depărtă brațele scurte de trupul său cît un butoiaș și exclamă tot în germană : Arăți excelent, draga mea...

Apoi îmi aruncă o privire vicleană : ochii îi erau de un verde spălăcit.

— Dragă Arthur, dă-mi voie să ți-l prezint pe ziaristul român Radu Doinaș.

— Aha, celebrul Radu Doinaș ! Își trecu trabucul în mîna stîngă, iar mie îmi întinse dreapta. Doctor Arthur Tester. Sînt bucuros că mi s-a oferit șansa de a vă cunoaște.

Vorbea cu gesturi mari, iar mie mi se părea că smochingul îi va plesni dintr-o clipă în alta. Îi strînsei mîna transpirată gîndindu-mă : „Iată deci cum arată doctorul A. A. Tester, cel semnalat de *Janus* ca fiind împuternicit al R.S.H.A. să pună mîna pe întreprinderile evreilor și să le treacă în proprietate germană !" Am rostit și eu cîteva cuvinte convenționale.

— Îmi pare rău, zise, că n-o să pot petrece o seară alături de voi. Am o întîlnire de afaceri. Mă privea admirativ, arătîndu-mi fața mare, grasă, cu fălci grele și bărbie dublă.

— Lasă, Arthur, cu altă ocazie ! îl consolă Edith.

Ne-am despărţit. În drum spre bar, am întrebat-o pe nepoata lui Himmler :

— Ce-i cu jidanul ăsta ?

Ea a izbucnit într-un hohot de rîs, din care cu greu s-a oprit.

— Aşa e... are mutră de jidan... Ei bine, cu mutra asta induce în eroare şi încheie cu evreii din România afaceri formidabile. Rîse iarăşi, apoi ne-am aşezat ca doi puşti pe scaunele înalte ale barului.

10

Luiza mă ajuta să-mi fac bagajele : o făcea cu o camaraderie de-a dreptul înduioşătoare şi cîtăva vreme am avut senzaţia bărbatului căsătorit căruia o nevastă devotată îi poartă de grijă.

— De cămaşa asta n-ai nevoie ! decretă ea... E demodată la guler ! Rînduia lucrurile în valize cu o dexteritate ce mă făcea praf. Altă dată aveai mai mult gust în alegerea cravatelor ! Nu, nu, asta cu albastru e oribilă !

Se mişca sprintenă, familiară, fermecătoare, ca şi cînd de multă vreme aşteptase o asemenea sărbătoare — să facă ordine printre obiectele de îmbrăcăminte ale unui bărbat.

— Nu mă iei cu tine ?

Desigur, glumea. Tot în glumă, i-am răspuns şi eu.

— Nu mi-ar displace să am o secretară ca tine !

— Eşti un măgar ! Asta-i tot ce vezi tu în mine — o secretară ? Nu pricepi că ai nevoie, lîngă tine, de o femeie ?

N-am întrebat-o cum a ajuns la o asemenea concluzie. Nici de legat vreo discuţie pe o astfel de temă n-am fost tentat. Mi-era teamă să nu se pronunţe numele Ellei.

— Taci ? exclamă ea provocator. E mai comod să taci, nu-i aşa ? Gata... Sper că eşti mulţumit cum ţi-am făcut valizele !

S-a întors spre mine. Părul tuns scurt, bretonul desenînd pe fruntea ei albă un semicerc acaju îi dădeau aerul

unei fetițe năzdrăvane și alintate. Doar ochii aprinși de patimă îi trădau maturitatea de femeie.

— Mulțumesc, Liz ! Fără tine nu știu cum m-aș fi descurcat în Bucureștiul de azi.

— Nu vrei să te conduc la aeroport ?

— Liz ! I-am cuprins umerii și am tras-o spre mine. Instinctiv, ea și-a lăsat capul pe spate, ca să-i văd mai bine buzele-i umede și senzuale. Nu-mi place să fiu condus... nu-mi plac despărțirile...

— Minți ca un ziarist burghez ! se alintă ea amintindu-mi de o vorbă care circula, într-o vreme, printre bucureșteni.

Am sărutat-o fugitiv.

— Cînd îți fac o vizită la Berlin ?

Cuvintele ei au răsunat dulce, pline de pace și nu am rămas insensibil la auzul lor.

— Cînd s-o termina războiul !

— Oho ! Nu crezi că o să trebuiască să aștept cam mult ?

Ca să schimb vorba, i-am amintit de „Fiat"-ul meu.

— Îți las mașina... Am vorbit și cu Stelian Popescu. Ai grijă ca peste cîteva zile să mi-o expedieze la Berlin. Fără mașină mă descurc greu.

S-a depărtat de mine. Părea tulburată de clipa despărțirii sau doar mi se părea. Am strîns-o la piept și am sărutat-o drăgăstos.

— Mare ticălos mai ești ! îmi zise mai în glumă, mai în serios, cînd s-a văzut eliberată din brațele mele.

— Eu ? Ticălos ? De ce, Liz ?

— Chiar ai fost îndrăgostit de Ella ?

Nu-mi era permis să-i ofer decît un răspuns afirmativ.

— Nu te cred ! Nu ești tu bărbatul care să se îndrăgostească. Dacă te-ar fi învrednicit Dumnezeu cu harul ăsta, de mine te-ai fi îndrăgostit, de-adevăratelea, nefericitule.

Ce ți-e și cu femeile astea ! Ori de unde ar porni sau oricît de dramatice ar fi situațiile prin care ar trece, în cele din urmă tot la problema dragostei vor ajunge.

Eu eram de-acum pe jumătate plecat. Mă întrebam, în răstimpuri, nu fără o anumită neliniște, cum mă va întîmpina Berlinul, ce „bucurii" îmi va rezerva...

— Liz, oricît de bărbătoasă te arăţi tu în scris, în reportajele tale, constat că ai totuşi un suflet care nu se deosebeşte prea mult de cel al altor femei.

— Aşa cum e, îl am... e o realitate. Pe cîtă vreme tu eşti complet lipsit de suflet. Continuă răutăcioasă : Dacă ai fi avut suflet, ai fi iubit-o pe Ella, iar dacă ai fi iubit-o pe Ella, n-ai mai fi acceptat să faci amor cu mine, cu Edith. Crezi că nu ştiu ? Chiar Edith mi-a povestit.

— Liz, nu te prosti ! Nu te prinde ! Conversaţia luase un curs nedorit, chiar penibil, şi am încercat un „slalom". Înainte de a ne lua rămas bun, mai vreau să te rog ceva.

— Să duc un bileţel unei iubite, nu-i aşa ?

— Poate... M-am prefăcut supărat şi am lăsat fraza neîncheiată. Mi-am făcut mai departe de lucru pe lîngă valize.

Luiza şi-a aprins o ţigară şi, minute în şir, nici unul dintre noi n-a mai deschis gura.

— Spune-mi, Radule, a zis ea deodată cu o voce nehotărîtă, tu ştiai că, în timpul primului război mondial, scriitorul Somerset Maugham a fost agent al Intelligence Service-ului ?

Ce a apucat-o ? De cînd căpşorul ei era bîntuit de asemenea preocupări ? Am devenit prevăzător.

— Ia te uită, şmecheru !

Am rămas în continuare cu spatele la dînsa, chinuindu-mă să închid valizele.

— Se zice că şi scriitorul Graham Greene ar lucra pentru Intelligence Service.

— Liz, mă uimeşti ! am exclamat cu o ironie muşcătoare. Ai început, în fine, să te preocupi ceva mai mult de cultura ta generală. Nu-i rău ! Niciodată nu-i prea tîrziu.

În sfîrşit, m-am întors spre dînsa : fuma gînditoare.

— E adevărat că Lawrence — vestitul fiu al deşertului — a fost un intelectual de rasă şi că, în ciuda pregătirii sale intelectuale, a acceptat condiţia de spion ?

Îmi era imposibil să intuiesc ce urmărea, unde voia să ajungă. De aceea simţeam, instinctiv, nevoia de a mă apăra cu arma ironiei :

— De ăsta parcă am mai auzit și citit cîte ceva! Poate mă lămurești și pe mine ce-s cu preocupările astea aiurite?

— Aiurite, zici? Ochii ei rotunzi, cu sclipiri de smarald, erau mai gravi și mai serioși ca niciodată. Îl știi pe Mark Thomson de la „Times"?

— Îl știu, am răspuns devenind curios.

— M-a invitat la un cocteil în camera lui.

— Drăguțul de el! E un tip bine, nimic de zis.

— Numai la prostii ți-e capu, mă certă Luiza fără a părăsi tonul său grav. Ei bine, i-am acceptat invitația. Am discutat multe probleme, apoi, abordînd problema războiului cu Germania, mi-a propus să colaborez cu Intelligence Service, dat fiind că elita intelectualității europene, coalizată împotriva lui Hitler, acceptă această colaborare.

— Cum, ți-a propus așa direct? m-am arătat mirat.

— Da! „Îți cunosc opiniile, mi-a spus, de aceea înțeleg să-ți vorbesc deschis!" Sincer vorbind, eram puțin decepționată.

— Te așteptai la alte propuneri, nu-i așa?

— Da!

— El ți-a vorbit de Maugham, de Greene, de Lawrence?

— Aha!

— Și tu ce i-ai răspuns?

Luiza mi-a dăruit o nouă probă a inteligenței sale.

— Ce să-i răspund? Că altele sînt preferințele mele literare... Tolstoi, Baudelaire, Proust, Byron...

Am răsuflat ușurat. Deci asta era. Englezii umblau să racoleze colaboratori!

— Bravo, Liz! Tu vezi-ți de ziaristică... de reportajele tale speciale. Lasă spionajul în seama unor intelectuali mai rafinați!

Și eu, și ea, ne-am uitat aproape simultan la ceas.

— Zilele astea... știi, o să-mi fie dor! oftă ea. Voiai să mă rogi ceva...

M-am apropiat de ea, Liz însă prefera să fumeze privind în unul și același punct.

— Te rog ca după plecarea mea — astăzi sau mîine — să cumperi un buchet de garoafe și să-l depui la Bellu, pe un mormînt încă proaspăt.

Și brusc a întors ochii spre mine : aveau în adîncul lor sclipiri rele, de ură.

— Al unei femei ?

Mi-era teamă să nu rostească vreo prostie. I-am astupat gura cu palma și i-am înfruntat veninul căutăturii.

— Da ! Însă nu e ceea ce crezi tu... Reține : cimitirul Bellu... Mormîntul unei femei — Catinca Bentoiu — care a murit la Berlin. E un mormînt în fața căruia orice român ar trebui să se descopere. Ai înțeles ?

Mi-am retras mîna. Ochii ei căpătaseră alte sclipiri.

— Iartă-mă ! șopti ea.

— E timpul să ne despărțim, Liz !

În timp ce o sărutam cu o afecțiune reală, îmi spuneam că, de fapt, Liz era singura ființă din București de care mă mai lega ceva intim, de neignorat.

(Corneliu Cara : Nu prea știu ce s-a întîmplat cu Radu Doinaș după înapoierea sa la Berlin. Investigațiile mele cu privire la activitatea lui „B-39" în cea de-a doua jumătate a lunii noiembrie 1941 nu au fost încununate de succes. Și doar a fost o perioadă bogată în evenimente. E oare posibil ca Radu Doinaș să nu fi scris în presă de prima vizită a lui Antonescu la Berlin sau să nu fi reacționat în nici un fel la vestea asasinării lui Iorga și Madgearu sau a masacrelor legionare de la Jilava ?

Doamna de Beaumont : Există, domnule Cara, o explicație. După ce s-a înapoiat la Berlin. Radu Doinaș a căzut la pat, doborit de o gripă rebelă, spaniolă îmi pare. Abia la începutul lui decembrie a fost în stare să-și reia activitatea. A suferit crunt că boala l-a împiedicat să facă parte din cercul ziariștilor care au avut acces în noul Cancelariat al Reichstag-ului. Iar asasinatele de la București l-au afectat profund. Era tot mai mult stăpînit de un complex de culpabilitate. Considera că și articolele lui au dăunat vieții po-

litice din România. Totuşi, după spusele lui, linia Janus a funcţionat, în continuare, fără perturbări.

Corneliu Cara : Acest adevăr l-am constatat şi eu cercetînd arhivele.

Doamna de Beaumont : În legătură cu prezenţa lui Antonescu la Berlin, regreta că a pierdut, printre altele, un moment tragicomic. În cea de-a doua zi a vizitei generalului, delegaţia „verde" a oferit o recepţie la hotelul „Adlon". În timpul banchetului a intervenit o alarmă aeriană, aşa că atît gazdele, cît şi oaspeţii au fost nevoiţi să abandoneze petrecerea şi să ia calea adăposturilor antiaeriene. Antonescu şi ai lui s-au refugiat în adăpostul de sub castelul Bellevue... Tare mult ar fi vrut Doinaş să vadă chipurile celor care direct, din plin banchet, au nimerit într-un adăpost de apărare antiaeriană.

Documente

Janus
către
Adolf

STRICT SECRET
20-XI-940
Viena

STENOGRAMA

întrevederii Hitler — Csáky la care au mai participat contele Téléki, ministrul de externe al Ungariei şi Ribbentrop

— extrase —

„Vorbind despre bunele relaţii dintre Germania şi Ungaria, Führer-ul a subliniat cît de mulţumit era că Ungaria acceptase reglementarea diferendului ei cu România prin Arbitrajul de la Viena...

(...) În continuarea convorbirii, ungurii au angajat discuţii asupra României. Contele Csáky a afirmat că Ungaria speră să aibă „cele mai bune relaţii posibile" cu România. Generalul Antonescu însă nu vrea evident să instaureze o atmosferă de pace durabilă cu Ungaria. La Roma, el a rostit o serie de discursuri foarte periculoase. În acest caz, Germania ar putea acţiona ca factor de compromis. Iugoslavia, de asemenea, dacă nu s-ar fi temut de

reacția Germaniei, ar fi atacat de mult Italia, profitînd de războiul grec.

Führer-ul a explicat că tocmai de aceea el dorea să întărească unitățile sale militare în România și chiar se gîndea dacă n-ar fi necesar să discute și cu Iugoslavia. A recunoscut că România se plînge, desigur, mult împotriva Ungariei, dar el poate da asigurări că Ungaria nu vrea în nici un caz să recurgă la represalii în Transilvania și că trupelor care se găsesc acolo li s-a cerut de urgență să manifeste reținere.

Téléki a recunoscut, totuși, prin lungi și numeroase explicații, că autoritățile ungare au comis unele abuzuri. El a menționat astfel, printre altele, cazul unui colonel care, la Cluj, pe baza unei liste false, a dispus expulzarea, în plin miez de noapte, a unor români, printre care se găseau și femei de șaptezeci de ani. El a recunoscut, de asemenea, „atrocități" ca înjunghieri, bătăi și altele de acest gen, pe care le-a pus pe seama faptului că era un lucru obișnuit ca o nuntă să se încheie cu bătăi și înjunghieri.

Führer-ul a răspuns că va respinge orice plîngere din partea lui Antonescu.

(...) În legătură cu aceasta, ministrul de externe al Reich-ului a remarcat că acum, în orice caz, este necesar să se restabilească liniștea și situația să revină la normal, pentru ca pacea să nu fie tulburată din nou în această parte a Europei...

Întocmit de Dr. PAUL SCHMIDT

Janus
către
Adolf

STRICT SECRET

EXTRASE
din diverse rapoarte informative
— noiembrie 1940 —

Demonstrația organizată de comuniști, la 3 noiembrie, în Piața Obor din București, a neliniștit R.S.H.A. Reichsführerul SS Heydrich i-a cerut lui Schellenberg un raport detaliat. Acțiunea de masă a comuniștilor a con-

trariat, căci diversele informații din România cu privire la Partidul comunist erau liniștitoare.

Au mai primit ordin să sprijine din umbră acțiunile politice ale legionarilor următorii ofițeri SS din cadrul Legației germane : von Bolsschwing, Geissler, Kraüle, Wenzel, contele Meran, precum și Schickert, reprezentantul agenției de presă germane. Cei enumerați mai sus fac parte din rețeaua SD-ului ce există în cadrul legației. Șeful rețelei : von Bolsschwing.

Ministrul Reich-ului la Roma, într-un raport expediat la Berlin, descrie convorbirile purtate de generalul Ion Antonescu cu Mussolini și contele Ciano. Raportul atrage atenția asupra vehemenței cu care conducătorul de la București a atacat Arbitrajul de la Viena. Antonescu a cerut măsuri pentru garantarea vieții și avutului populației românești din partea de nord a Transilvaniei. Antonescu a mai anunțat că va ridica problema Arbitrajului și în cadrul apropiatelor convorbiri cu Führer-ul Adolf Hitler.

Ministrul von Doernberg, șeful Protocolului, a primit indicații din partea lui Ribbentrop de a atrage atenția conducătorului român care urmează să efectueze între 22—24 noiembrie o vizită la Berlin, că partea germană nu dorește abordarea, în cadrul convorbirilor, a problemei Arbitrajului de la Viena, dosarul considerîndu-se soluționat pentru totdeauna.

Feldmareșalul Keitel intenționează să ridice generalului I. Antonescu problema introducerii în România de noi divizii ale Wehrmacht-ului. Pretextul : un eventual cap de pod al englezilor în Grecia.

Într-o amplă telegramă adresată de ministrul Fabricius lui Ribbentrop se raportează : „Într-o oarecare măsură reproșurile față de general sînt absolut justificate din punctul de vedere al legionarilor. Altele însă, mai cu seamă cele cu privire la domeniul economic, dovedesc păreri naive în ce privește reconstrucția economiei românești. În multe probleme generalul mai are păreri învechite față de manevrele foștilor conducători de partide

16*

şi politicienilor, care mereu îi dau de furcă. În ce priveşte domeniul economic însă trebuie să ne opunem, chiar în interesul nostru, intenţiilor lui Sima şi tinerilor săi consilieri. În vederea urmăririi voluminoaselor noastre planuri de investiţii nu putem permite experimente economice.

Într-o altă telegramă, din 20 noiembrie, Fabricius se plînge că experienţele diletantiste ale legionarilor, lipsa de disciplină, abuzurile de tot felul se înmulţesc în domeniul economic şi administrativ. Într-o convorbire avută cu conducătorul statului, Antonescu i-a declarat că este hotărît să restabilească cu orice preţ ordinea.

La 20 noiembrie, ministrul Fabricius s-a întîlnit şi cu Horia Sima căruia i-a atras atenţia în mod energic că anumite măsuri ale legionarilor pot tulbura dezvoltarea economică, că toate problemele interne pot fi soluţionate atîta timp cît între dînsul şi general există o colaborare bazată pe încredere. I-a mai atras atenţia lui Sima asupra necesităţii absolute ca disciplina în întreprinderi să fie menţinută, precum şi asupra pericolului unei legiferări excesiv de grăbite în domeniul economic.

Hermann von Neubacher, consilierul intim al lui Horia Sima, i-a cerut acestuia să nu ia în consideraţie punctul de vedere al ambasadorului Fabricius, diplomat considerat la Berlin ca element conservator. Să ceară, într-un mesaj secret adresat lui Hess şi Himmler, înlocuirea lui Fabricius cu un membru fanatic al Partidului naţional-socialist. În cadrul acestei convorbiri, liderul Mişcării legionare a propus planul unei lovituri, în timpul vizitei lui Antonescu la Berlin. La început, Hermann von Neubacher a fost de acord, dar apoi a revenit asupra acestei aprobări de principiu. Au convenit însă ca delegaţia de legionari care-l va însoţi pe general la Berlin să ceară cu insistenţă înlocuirea lui Wilhelm Fabricius.

Rezultatul convorbirilor dintre feldmareşalul Keitel şi generalul I. Antonescu, precum şi declaraţia acestuia că „este gata să lupte cu arma în mînă împreună cu puterile Axei“ au făcut asupra Führer-ului o impresie bună. Ideea includerii României şi a armatei sale în viitoarele operaţiuni ale Wehrmacht-ului cîştigă la Înaltul Comandament

tot mai mult teren. Se aştepta ca Führer-ul să ia o nouă decizie în conflictul Sima-Antonescu, după ce se va semna noul tratat economic pe termen lung cu România.

Agenţi ai Abwehr-ului şi ai SD-ului, acţionînd pe teritoriul României, semnalează concomitent zvonul care s-a răspîndit în ţară după înapoierea generalului la Bucureşti, cum că Führer-ul ar fi consimţit să redea României Ardealul de Nord.

După „Judecata cea mare" întreprinsă de legionari la Jilava, Snagov şi Strejnicu, Himmler, Heydrich şi Schellenberg urmăresc cu o concentrare maximă criza de încredere intervenită în relaţiile Antonescu—Sima, imediat după întoarcerea generalului de la Berlin. Cei trei nu se aşteptau totuşi la o reacţie antilegionară atît de violentă din partea conducătorului (destituirea prefectului Poliţiei Capitalei, dizolvarea Poliţiei legionare, introducerea pedepsei cu moartea). La cererea lui Antonescu de a i se preda comanda Mişcării, conducătorii legionari au fost sfătuiţi să predea armamentul ce-l deţin, inclusiv cele cîteva tancuri.

O telegramă-fulger expediată de ambasadorul Fabricius la Berlin semnalează faptul că după incidentele de la Jilava, Antonescu a convocat de urgenţă, la Consiliul de Miniştri, pe principalii conducători ai armatei pentru a se asigura de sprijinul lor. Generalii români fac front în jurul conducătorului, arătîndu-i încredere.

Într-un Memorandum adresat de Hermann von Neubacher Berlinului, acesta consideră represaliile de la Jilava ca un act de justiţie întîrziată, că Antonescu avea obligaţia de a-i judeca de mult pe cei închişi, dar n-a făcut-o, că „judecata cea mare", săvîrşită la 27 noiembrie de legionari, reprezintă un punct favorabil pentru delimitarea clară a autorităţii în stat, că Antonescu nu are de ce să demisioneze şi că cererea lui de a prelua el insuşi conducerea Mişcării legionare este din punct de vedere politic greşită.

Neubacher conchide textual : Eu sînt de acord să folosesc propria mea influenţă pentru a sprijini rezistenţa îndreptăţită a Mişcării legionare împotriva acestui plan.

MEMORANDUMUL
lui
Hermann von Neubacher
adresat Berlinului

În cursul convorbirilor mele cu generalul, am adoptat poziția următoare :

1. Demisia lui este în întregime exclusă

2. Conducătorii cu răspundere ai Gărzii recunosc mai mult ca oricînd autoritatea și misiunea istorică a generalului

3. Incidentul de la Jilava face parte mai curînd din categoria revoluționară decît din cea criminală

4. Raporturile arbitrare și asasinarea unor reprezentanți proeminenți ai vechiului stat trebuie considerate cu mai multă seriozitate decît o răzbunare

5. Incidentele de la 27 noiembrie constituie un punct de plecare favorabil pentru delimitarea clară a autorităților în stat

Deoarece generalul Ion Antonescu a dat de înțeles ministrului Fabricius că reprezentanți de seamă ai Partidului național-socialist i-au încurajat și îi încurajează pe legionari împotriva sa, Reichsführer-ul SS Himmler a hotărît să-i expedieze lui H. Sima o scrisoare care să sugereze autorităților românești neamestecul R.S.H.A. în evenimentele de la 27 noiembrie.

O.K.W. a dat ordin Diviziei 16 tancuri, comandată de generalul Hube, să înceapă afluirea subunităților sale spre România. Se prevede ca pînă în ianuarie 1941 numărul militarilor germani, staționați în România, să ajungă la circa 170. 000.

Misiunea militară germană, prin generalul Hansen, va adresa guvernului român rugămintea de a permite fiecărui soldat german să trimită în Germania, cu prilejul Crăciunului, cîte un colet cu alimente în greutate de 5 kg

conţinînd : paste făinoase, salam, vin, ţuică, şampanie, tutun, ţigări. Se va mai cere aprobarea ca fiecare permisionar german (circa 2. 000 pe lună) să poată lua cu el un colet cu alimente ; de asemenea, ca fiecare soldat german din cadrul Misiunii să poată expedia lunar în Germania cîte un colet cu alimente în greutate de 2 kg.

Comanda Mişcării legionare s-a adresat Partidului naţional-socialist cerînd cu vehemenţă înlocuirea ambasadorului W. Fabricius, propunîndu-l în locul lui pe Hermann von Neubacher.

Cunoscîndu-se însă aversiunea generalului faţă de Neubacher, Hitler a fost de acord cu numirea baronului Manfred von Killinger în postul de ministru plenipotenţiar în România.

Janus
către
Adolf

STRICT SECRET
Fotocopie

TELEGRAMĂ

Expediat din Bucureşti : 14 decembrie 1940, ora 14.40
Sosit la Berlin : 15 decembrie 1940, ora 7.50

Pentru domnul ministru de externe al Reich-ului

Cu prilejul comunicării schimbului de reprezentanţi proiectat, generalul Antonescu şi-a exprimat temeri serioase că această măsură ar putea fi considerată drept o schimbare a cursului politicii Reich-ului faţă de România sau faţă de persoana sa, în cadrul politicii interne române. El a declarat aproximativ următoarele : Plecarea mea din postul de aici este o lovitură care a avut asupra lui efectul unei bombe. Eu am fost cel mai intim sfetnic al lui şi formez o parte din el. Relaţiile noastre s-au întărit în noaptea aceea cînd — prin observaţia mea faţă de trimisul regelui Carol — am dat de înţeles acestuia că Reich-ul nu pune preţ pe rămînerea lui şi studiază mersul trenurilor pentru el. Prin aceasta am contribuit la abdicarea regelui care, fără această intervenţie a mea, ar fi format un cabinet cu generalul Mihail şi l-ar fi executat pe el, Antonescu.

Prin urmare, el îmi datorează și viața. Dar, făcînd abstracție de toate acestea, eu contez aici ca exponent al unei politici care a dus la succesul lui la Berlin. El se teme de o interpretare nefavorabilă a plecării mele în politica internă și externă a țării sale.

Eu am încercat să-l liniștesc pe general, arătîndu-i că chemarea mea la Ministerul de Externe ar fi mai mult o acțiune internă, fără nici o însemnătate pe plan extern și nici cu privire la politica internă a României. Plec cu regret, însă cu sentimentul că am contribuit în măsură însemnată la reorganizarea relațiilor germano-române; însă el poate fi convins că succesorul meu, baronul Manfred von Killinger, care cunoaște România, va continua același drum. Îi recomand să-i acorde aceeași încredere ca și mie.

Pentru a întări asigurarea că, după plecarea mea, în politica Reich-ului față de generalul Antonescu nu se va produce nici o schimbare, aș propune să i se trimită conducătorului statului, din partea Ministerului de Externe al Reich-ului, o comunicare directă care să întărească cele spuse de mine.

FABRICIUS

VI. Ningea cu fulgi însîngeraţi

1

Se apropia Anul Nou : îl întîmpinam fără pic de bucurie în suflet. Cînd priveam în urmă la filele calendarului trecut, mă cutremuram de groază. 1940 ! Oribil an. Cîte evenimente tragice se înghesuiseră de-a lungul celor 360 de zile ! Dacă n-ar fi fost decît calendarul ţării mele şi încă aş fi avut toate motivele să fiu şi mai îngrijorat de perspectivele anului 1941. Europa se acoperise cu nori grei, încărcaţi de sînge. Ploua cu sînge... ningea cu sînge peste o lume ce părea că niciodată nu va mai izbuti să se mai smulgă de sub şenilele maşinii de război germane. E drept, Anglia lupta, se apăra. Hitler amînase invazia insulei de la o săptămînă la alta. „Führer-ul are Anglia în buzunărelul cel mic de la vestă !" îmi spusese într-o zi dr. Otto Dietrich, cu o credinţă fanatică. Într-adevăr, situaţia părea să fie asta şi nu alta ; înainte de a înghiţi şoarecele, pisica se desfată jucîndu-se cu el.

Mă bătea gîndul să mă retrag la Bucureşti, să încerc să-mi petrec revelionul într-un cerc de amici, bineînţeles dacă-i mai aveam. Maiorul Medoiu însă îmi comunicase într-un mesaj să rămîn pe loc, să nu părăsesc Berlinul, căci conflictul dintre generalul Antonescu şi Horia Sima era pe cale să atingă apogeul : buboiul urma să se spargă. Se va sparge ? Şi mai departe ? Ce va fi mai departe ? Cu siguranţă că se va forma un alt buboi.

La legaţie, colonelul Ilie Gheorghiu făcea eforturi să menţină o împăcare a părţilor aflate în conflict. Situaţia era prea tragică pentru a-ţi permite luxul să te ţii cu mîinile de burtă şi să te prăpădeşti de rîs. În închipuirea sa, ataşatul militar se voia un Antonescu redus la dimensiunile legaţiei. În ciuda stăruinţelor sale, contradicţiile se adînceau, poziţiile se delimitau şi se îndepărtau tot mai mult. Din nou ministrul român de la Berlin fusese izolat şi redus la tăcere. Generalul Ion Antonescu, ca şi în primele zile ale lui septembrie, continua să trateze cu Germania direct prin Fabricius care, totuşi, începuse să-şi facă bagajele pentru a-i ceda locul baronului Manfred von Killinger. Însă mariajul dintre general şi ministrul german era într-atît de trainic, încît despărţirea se tot amîna.

În vremea asta, ministrul Greceanu se agita, alerga de la un departament la altul, trăgea semnale de alarmă cu privire la soarta statului naţional-legionar, dar, în afară de amabilităţi glaciale, nu dobîndea nimic altceva. Evenimentele îl depăşeau de la o zi la alta şi se simţea stingherit, căci nu era un om lipsit de inteligenţă. Aşa că, într-una din zile, şi-a făcut bagajele şi a plecat la Bucureşti chemat de Sima.

Singurul om din echipa diplomtică căruia i se deschideau uşile, care avea mereu cîte ceva de rezolvat, era ataşatul militar. Se agita, transpira, primea mesaje de la Conducător, expedia rapoarte. Într-una din zile, fiind în biroul colonelului, l-am întrebat cum apreciază situaţia militară a perioadei în curs. „Domnule, *eu* n-aş fi debarcat în Africa de Nord, mi-a răspuns, flatat că-l chestionam într-o asemenea problemă de specialitate. *Eu* aş fi căutat să rezolv mai întîi ce am de rezolvat în Europa şi pe urmă... Mă înţelegi ? Dar un general al unei mari puteri cum e Reich-ul are o altă dimensiune asupra lumii decît un colonel al unei ţări mici." Mi-a plăcut răspunsul. „Şi noi..., noi... ce va fi cu noi ?" a ieşit din mine la suprafaţă acea întrebare chinuitoare pe care mi-o puneam cînd mă uitam pe hartă şi descopeream banderola „Deutschland über alles !" aplicată peste ţări cîndva suverane. „Să avem încredere în domnul general Ion Anto-

nescu !... El va întregi țara... Îi va dovedi lui Hitler că adevăratul prieten al Reich-ului este el, nu Horthy !"

Cum îi va dovedi ? Punîndu-i la dispoziție, așa cum a făcut-o la începutul lunii decembrie, întreaga economie a țării ? Alăturîndu-se planurilor militare ale Wehrmacht-ului ? În problema asta găseam obtuză gîndirea colonelului Ilie Gheorghiu, tributară unor vederi înguste.

Totuși, ca Anul Nou să nu mă găsească singur — de la moartea Ellei am evitat orice alte legături — i-am telefonat Luizei, invitînd-o la Berlin, să petrecem revelionul în doi. „Tu ești sigur că nu ți-ai ieșit din minți ? ! a exclamat ea. Înseamnă că tot mai ții la mine un pic !" „Lasă sentimentalismele pe Sărindar și vino aici !" i-am cerut eu. „Cu ce vrei să vin ? Cu trenul, cu avionul ?" „Cu orice, numai vino mai repede, că mor de urît !"

A sosit cu avionul, în după-amiaza zilei de 29 decembrie. Am așteptat-o la scară și, spre marea mea nedumerire, n-a coborît singură, ci însoțită de un frumos ofițer german de cavalerie, mai înalt decît ea cu două capete. Părea că se cunosc de multă vreme. După ce am sărutat-o și i-am urat bun sosit, mi s-a adresat în franceză :

— Mon cher, să ți-l prezint pe domnul maior Gregory von Meissner... din cadrul Misiunii militare germane din București.

Maiorul și-a pocnit călcîiele cizmelor, a dus elegant mîna la cozorocul chipiului și și-a rostit frumos, ca la școală, numele. L-am rostit și eu pe al meu.

Luiza, îmbrăcată într-un mantou de blană brumărie, cu căciuliță căzăcească și manșon din aceleași pieicele, era cuceritoare. De sub căciuliță îi ieșea bretonul acaju care se întîlnea fericit cu verdele sclipitor al ochilor ei de drăcușor împielițat.

— A, știi, dragul meu, domnul Gregor von Meissner locuiește la Berlin și ne-a invitat ca, în prima zi după Anul Nou să-i facem o vizită.

Se întunecase, dar nu într-atît încît chipeșul ofițer să nu observe că nu-mi plăcuse invitația. Acesta, scoțînd o carte de vizită și înmînîndu-mi-o, mi-a vorbit ca un copil bine crescut :

— Desigur, dacă aveţi timp. Eu şi mama mea ne-am simţi foarte onoraţi... Oricum, eu vă aştept.

Şi-a pocnit din nou călcîiele, a salutat cu mîna la chipiu şi, zîmbindu-i galant Luizei, ne-a lăsat, în sfîrşit, singuri.

— Unde l-ai pescuit ? o luai eu la întrebări în timp ce, cu două valize în mînă, o conduceam la maşină.

— Să mă iubeşti, dragule, gînguri ea, dar să nu-mi fi gelos !... În avion l-am pescuit.

Eram uşor iritat. Îmi dădeam perfect de bine seama că nu greşisem deloc atunci cînd am invitat-o pe Luiza la Berlin. Adusese cu sine o boare de pace ; se mişca şi vorbea ca şi cînd n-am fi trăit în plin război. Era o boare reconfortantă. Pe ultima turnantă a anului, ochii şi gînguritul Luizei, căciuliţa şi manşonul ei aveau asupra mea un efect înviorător.

Pînă la maşină, iar apoi pe banchetă, lîngă mine, Luiza nu mai contenea vorbindu-mi, rîzînd, bătînd din palme, sărutîndu-mă hoţeşte pe obraz. De unde pogora acest drăcuşor cu mască de înger ? Mă punea la curent cu toate cancanurile din Sărindar. Cînd s-a mai potolit un pic, mi-a declarat drăgăstoasă :

— De-ai şti ce fericită sînt ! Nu că mor după tine. De bărbaţi — slavă domnului — nu duc lipsă. Purtam însă în mine un gînd ascuns, o dorinţă refulată : să evadez... oriunde, dar să evadez...

— Şi ai evadat dintr-o puşcărie în alta !

Nu trebuia să-mi scape vorba asta ; nu era în concordanţă cu personalitatea ziaristului Doinaş. Iar Luiza era prea inteligentă ca să nu mă pocnească exact acolo unde mă durea mai rău.

— În orice caz, am evadat într-o puşcărie proslăvită de tine aproape în fiecare număr al „Universului".

Am rîs, încurajînd-o să-şi continue turuiala ; unde a prins-o cutremurul, amănunte necunoscute în legătură cu prăbuşirea „Carlton"-ului, apoi cum soldaţii nemţi au dat iama prin mezelăriile bucureştene.

— Flămînzi mai sînt nemţoii tăi ! conchise ea. Dar imediat mă întrebă : Dragă, da' de ce e atît de întuneric ?

Am izbucnit într-un hohot de rîs : furată de noutatea călătoriei, uitase că Germania se găsea în război cu Anglia, că o condiţie a războiului modern era camuflajul.

— Oho ! bătu ea înveselită din palme. Ce mi-ar plăcea o alarmă aeriană ! Chiar un bombardament... Mamă, mamă, ce reportaj senzaţional aş mai realiza !

— Ce-i cu tine, fato, te-ai cam prostit !

— Nu, nu, contestă ea cu toată seriozitatea. Am însă impresia că tu ai devenit ursuz... că nu mai ştii să te joci ca pe vremuri.

— De-a bombardamentul ?

— A ! Să-ţi mai spun o noutate : Edith von Köhler e acum amanta doctorului Tester.

— A grăsanului ăla cu trabuc ?

— Aha ! Ce zici de titlul ăsta de capitol : „De la Radu Doinaş la dr. Tester !"

— Du-te dracului !

— Am şi ajuns ! se gudură Luiza pe lingă mine, gata să-mi schimbe direcţia maşinii.

Sus, în apartament, am lăsat-o să se desfăşoare după bunul ei plac. Eu m-am instalat într-un fotoliu, mi-am aprins o ţigară şi, de acolo, am urmărit un spectacol unic — o femeie scoţîndu-şi din valize lucrurile şi aşezîndu-le în şifonier, lîngă ale mele. Nu-mi venea să-mi cred ochilor şi deodată m-am pomenit gîndind deloc în glumă : „Cred că asta înseamnă viaţă de familie ! Ce-ar fi să mă însor şi să termin cu burlăcia ?"

Din seara aceea n-am mai trecut pe la Biroul ataşaţilor de presă, nici pe la legaţie. La braţ cu Luiza, am hoinărit prin Berlin, ca doi tineri neastîmpăraţi care îşi propuseseră ca trei-patru zile să dea uitării lumea înconjurătoare şi să-şi creeze propriul lor univers. Uitasem de toţi şi de toate ! Treceam, datorită acestui miracol poreclit „Nebuna din Sărindar", dintr-o efuziune sufletească în alta. Simţeam o dorinţă fără de sfîrşit de a-i face daruri. Mă înduioşa inocenţa şi explozia de bucurie cu care Luiza le primea. Crisparea lăuntrică şi nevoia organică de a mă controla dispăruseră. Zburdam, ca despovărat de grijile agentului „B-39".

— Sîntem ca doi nebuni, Radule! proclamă Luiza, Te rog să fii atent la nuanță! N-am spus ca doi îndrăgostiți...

Fără îndoială că Luiza, cu acel instinct propriu femeilor, detectase cu exactitate starea mea sufletească și, fără a forța nota, cu o pondere bine dirijată, întreprindea totul ca să mă redea acelui Doinaș de altădată.

Primele secunde ale Anului Nou ne-au găsit în pat, cu cîteva sticle de șampanie lîngă noi. Am intrat în 1941 îmbrățișați, ca doi copii speriați de perspectiva universului necunoscut în care pătrundeam.

Într-un tîrziu, m-a întrebat:

— Ei, ce zici, mergem în vizită la maiorul Gregor von Meissner?

Uitasem de el, de chipul lui. Așa cum stăteam întins pe spate, cu cupa de șampanie pe piept, încercam să mi-l amintesc, dar nu izbuteam.

— Ții mult să mergem?

— Foarte mult! zise. Se răsuci spre mine, îmi luă cupa de șampanie de pe piept și începu să mă săute rar, abia atingîndu-mi buzele, urmînd o geometrie numai de ea știută.

(Corneliu Cara : Ați cunoscut-o pe Luiza ?

Doamna de Beaumont : Nu, personal n-am cunoscut-o. O știu doar din amintirile lui Doinaș. A cunoscut multă lume — bărbați și femei — totuși prietenii trainice, sincere, nu a prea legat. Activitatea îl silea să mențină în permanență o anumită distanță. Luiza reprezenta în ultimii ani ai vieții lui o excepție. O considera ca fiind prietena lui cea mai bună, prețuind-o și respectînd-o. Se purtau unul față de celălalt ca doi oameni liberi, dezbărați de prejudecăți, dar, în același timp, credincioși lor și felului lor de a fi.

Corneliu Cara : Cunoașteți evoluția în timp a Luizei Văitoianu ? Eu, după 23 august 1944, nu i-am mai întîlnit numele în presă.

Doamna de Beaumont : Nici în arhivele cercetate ?

Corneliu Cara : Nici !

Doamna de Beaumont : În timpul războiului, unul din rezidenţii Intelligence Service-ului din România a folosit-o... Dar, stimate domnule scriitor, eu aş propune să nu dezvăluim încă evoluţia în timp a Luizei...
Corneliu Cara : Vă dau dreptate.)

Gregor von Meissner locuia într-un cartier select al Berlinului, pe Goethestrasse care, mai ales toamna, îmi amintea de un colţişor al Cotrocenilor înecat în rugina anotimpului. Vile... — grădini... familii nobile de militari din tată-n fiu. Prusaci la obîrşie cu moşii întinse în preajma Koenigsbergului.

Maiorul ne aştepta : nici în aceste prime zile ale Anului Nou nu-şi lepădase uniforma ; cred că şi pijamaua în care dormea aducea cu o uniformă. Se bucură primind vizita Luizei, dar curînd mi-am dat seama că bucuria i-ar fi fost mult mai năvalnică, tipul însă se ţinea în chingi cu străşnicie. M-ar fi plictisit şi chiar sîcîit această vizită dacă n-am fi fost, în acel fapt al serii, singurii invitaţi ai amfitrionului.

Maiorul ne-a prezentat mamei sale — o distinsă doamnă care, întocmai ca şi doamna Kitty, îşi ascundea foarte bine vîrsta înaintată : dreaptă, mîndră, cu un mers ca de regină. Era văduva unui general, cum aveam să aflu mai tîrziu, decedat la vreme, căci altfel Gestapo-ul l-ar fi înghiţit şi digerat cu uniformă şi decoraţii cu tot.

Ne-am oprit într-un salon intim, cu mobilă stil şi lumină odihnitoare dată de o lampă cu braţe din sticlă de Murano. Ne-am aşezat în fotolii grupate în jurul unei mese rotunde. A apărut apoi un bătrîn servitor cu o tavă încărcată cu băuturi variate — coniac, mastică, vermut, vodcă, whisky.

Observasem încă de la intrare schimbarea intervenită în conduita Luizei : se temperase ca prin minune, devenind dintr-odată una din cele mai conformiste fiinţe. Ce dracu, unde dispăruse „Nebuna din Sărindar ?" În ceea ce mă privea, eu crescusem prin saloane, dar ea ? Nu-şi pierduse însă farmecul ei natural care supunea încet şi sigur mulţi bărbaţi. Pe maior, se vedea limpede şi fără echivoc, îl cucerise.

Începusem să leg cu doamna von Meissner conversaţie, în germană, fiind în acelaşi timp atent la franceza celor doi. Se simţeau bine. Luiza se îmbujorase din pricina vermutului, iar ochii îi căpătaseră sclipiri de pisică ageră.

După o vreme, doamna von Meissner s-a scuzat şi s-a retras, invocînd o migrenă nesuferită. N-aş putea afirma că mă simţeam prost în ambianţa casei Meissner, cu siguranţă însă că, în stradă, cu Luiza de braţ sau de mînă, sau cu ea în pat, m-aş fi simţit şi mai bine.

Deodată, Luiza s-a întors spre mine şi aşa, fără nici o legătură, m-a informat cu o drăgălăşenie de invidiat:

— Ştii, Radule, domnul von Meissner face parte chiar din statul major al generalului Erik Hansen, comandantul Misiunii militare germane din România... Iar ca „fişa" personalităţii amfitrionului să-mi fie şi mai clară, sublinie: Domnul Gregor este nepotul generalului de aviaţie Speidel.

Vorbise cu atîta evlavie încît, dacă aş fi luat-o în seamă, s-ar fi cuvenit să mă ridic în picioare şi să mă arăt mîndru că României i se hărăziseră ocupanţi de viţă atît de nobilă.

Maiorul înţepenise în fotoliul său, surîzînd satisfăcut de prezentarea ce i se făcuse. Ce se petrecea cu el? Să se fi îndrăgostit de Luiza sau urmărea doar o simplă aventură, bineînţeles nu aici, ci la Bucureşti? Luiza însă se desfăşurase şi, după cîteva digresiuni retorice, îl aduse pe maior în situaţia de a-şi mărturisi impresiile din România: erau pline de respect, dar reci, se ghicea uşor că harababura politică din ţară îi displăcea.

— Păcat, dragă Grig, se arătă ea foarte amărîtă, că n-ai cunoscut Bucureştiul de altădată... un oraş romantic, cu cîrciumi şi lăutari, cu oameni veseli şi primitori!

Spre mirarea mea, maiorul înţelese încotro ţintea tristeţea ziaristei şi încercă s-o liniştească:

— Sînt convins, Luiza, o tutui şi el, că foarte curînd Bucureştiul îşi va recăpăta înfăţişarea de odinioară.

— Crezi? Scepticismul întrebării i se citea pe chip.

Eu ţineam în mînă o cupă de coniac adulmecîndu-i, cînd şi cînd, aroma. Nu mă înşelam, Luiza dirija pe nesimţite convorbirea spre un făgaş politic, ceea ce începuse să mă nemulţumească.

— Intr-un timp relativ scurt, *strada* se va liniști, pronostică Gregor von Meissner. Actualul conflict dintre general și Legiune va fi curmat.

Se vedea că era în intenția maiorului de a risipi pesimismul Luizei.

— Doar cu sprijinul armatei germane mai poate fi curmat, afirmă ea pe un ton care-l măguli pe amfitrion.

— Vom interveni, afirmă Gregor von Meissner, dornic să o liniștească. În această privință există chiar și un ordin. Nu numai voi, românii, aveți nevoie de liniște, ordine și disciplină, ci și noi, germanii.

Mirarea mea ajunsese la apogeu. Era prima surpriză furnizată de Luiza de cînd sosise la Berlin. O pasiona politica ? De cînd ? Pe de altă parte, trebuie să recunosc că opiniile maiorului începuseră să mă intereseze și pe mine.

— Săracu' generalul Antonescu, îl deplînse Luiza pe conducătorul statului român, cît se mai străduiește să instaureze disciplina militară !

— Fii pe pace, Luiza, zîmbi gazda, așa cum se zîmbește unui copil precoce care s-a apucat să discute probleme ale adulților. Generalul Hansen îl apreciază foarte mult pe domnul Antonescu — dealtfel amîndoi sînt generali de cavalerie — și urmărește îndeaproape conflictul lui cu Legiunea, pentru a-l ajuta la nevoie.

Ceea ce dezvăluise maiorul era pentru mine nou și interesant. Deci balanța lui Hitler înclina spre Antonescu. Dar ce va face atunci cu „frățiorii" lui mai mici, legionarii ? Cum se va descotorosi de ei ? Dacă era să-i dau gazdei crezare — și nu vedeam de ce nu i-aș da — Misiunea militară germană din România avea de-acum și un ordin. Atunci cum trebuia înțeleasă înarmarea continuă a legionarilor de către R.S.H.A. ? Ce folosință urmau să aibă armele și munițiile care uneori și din Elveția ajungeau în România ? Conflictul, precum și rezolvarea lui, așa cum le înfățișase cu multă bunăvoință Gregor von Meissner, mi se păreau încețoșate, dificil de înțeles.

Mirarea mea se transformă în stupefacție în momentul în care Luiza, ghicindu-mi parcă frămîntarea, spuse :

— Ştii, Grig, eu sînt o ziaristă a faptului divers. Sînt o femeie mondenă — recunosc — şi nu fac politică. A face politică e ca şi cînd ai ridica haltere. Ai văzut femei ridicînd haltere ? Eu nu ! Nici măcar la circ. Între un mascul şi greutatea unor haltere există un raport direct. Politica deci e făcută pentru bărbaţi. Totuşi, atît cît mă pricep eu, nu pot să nu mă întreb : de ce oare legionarii nu sînt interesaţi în restabilirea ordinii şi disciplinei ?

Abia după ce şi-a încheiat digresiunea, mi-am amintit brusc de discuţia avută cu Luiza în ajunul plecării mele din Bucureşti. „Te pomeneşti, s-a zvîrcolit în mine o întrebare, că a acceptat să colaboreze cu Intelligence Service-ul !" Şi, dintr-odată, interesul pe care îl manifesta faţă de maiorul von Meissner a căpătat în ochii mei o altă dimensiune. M-am îngrijorat : de astădată pentru Luiza. Îmi venea să-i urlu : „Unde te-ai băgat, drac împieliţat ? La haltere ? Să ridici haltere ?"

— După cîte ştiu, domnul Doinaş este un apologet al „cămăşilor verzi", zîmbi von Meissner protocolar. S-ar putea ca domnia sa să aibă un răspuns mai realist decît mine la această întrebare.

Aşadar, acum mă incitau şi pe mine care, în zilele acestea de sărbătoare, aş fi dorit o vremelnică „încetare a focului".

— Avem de-a face, am încercat eu să-i lămuresc cu „patos", cu două interpretări extreme ale noţiunii de disciplină şi ordine. Una aparţinînd unei mişcări politice revoluţionare şi inovatoare, cealaltă aparţinînd unui general conservator şi cazon prin formaţie.

Von Meissner a preferat să tacă un timp : probabil că ar fi dorit ca discuţia să ia sfîrşit cu părerea mea competentă. Te puteai însă pune cu dinamismul Luizei ?

— Vezi, Grig, că legionarii sînt şi ei interesaţi în victoria disciplinei lor ?

— Sînt militar de carieră, continui astfel o veche tradiţie a familiei Meissner, declară el devenind ridicol de ţeapăn. Ştiu că armatei germane din România şi Balcani îi convin ordinea şi disciplina generalului Antonescu. Pentru Germania, care are de curăţat din istorie ruşinea primului război mondial, România reprezintă poarta spre Balcani. Iar în momentul de faţă, în zonele

Turciei şi Ciprului se conturează o mare primejdie pentru Wehrmacht. După toate probabilităţile, englezii, ca să slăbească presiunea noastră, vor încerca să realizeze un cap de pod... probabil la Salonic. Istoria se repetă, numai că de astă dată o s-o luăm înaintea inamicului.

Pentru mine povestea nu era nouă. Ceea ce însă înţelegeam perfect de bine era faptul că nemţii legau invazia lor în Balcani de instaurarea ordinii şi disciplinei în România. Cine va ajunge mai întîi la potou, Antonescu sau Sima ? Ca să verific cît de pregătit politiceşte era amfitrionul meu, am mai aruncat o vorbă :

— Dar asta înseamnă atragerea Turciei în război !

— Englezii asta şi urmăresc, căci Turcia înseamnă strîmtorile de la Marea Neagră. Germania nu poate să îngăduie o asemenea manevră.

„Englezii, englezii şi iarăşi englezii ! Unde-i *Fortinbras* să audă opiniile acestui „von" ? !"

Luiza continua să mă uimească cu tactul ei : pe nesimţite a executat o piruetă, ajungînd la un alt subiect : impresiile ei berlineze. Vorbea acum reportera Luiza Văitoianu. Nici o clipă nu-mi închipuisem că ar fi fost în stare să reţină atît de multe amănunte din hoinăreala noastră fără noimă pe străzile Berlinului. Povestea cu haz şi, fără voia mea, am observat cum maiorului i se scurgeau ochii după „Nebuna din Sărindar".

Ne-am despărţit de maiorul Gregor von Meissner într-o stare de euforie, făgăduindu-ne reciproc o mulţime de lucruri drăgălaşe.

În maşină, Luiza s-a interesat neliniştită dacă mă simt în stare să conduc.

— Sînt ! Fii pe pace !

S-a lipit de mine ca o pisicuţă, fără a mă stingheri la volan, începînd să „toarcă". Se alinta precum îi era firea, iar eu îi vorbeam în gînd : „Liz, fetiţo, în noaptea asta n-o să ne facem de cap, ci o să stăm serios de vorbă, căci dacă ai acceptat propunerea lui Thomson trebuie s-o ştergi frumuşel de lîngă mine. E clar, Liz ?"

Am procedat întocmai cum îmi propusesem. Acasă am luat-o pe Luiza de subţiori şi am ridicat-o în aer, ca pe un copil zburdalnic, aşa cum dealtfel ştiam că-i face plă-

care şi, după ce am lăsat-o să se zbată chicotind, am aşezat-o frumuşel în fotoliu.

— Ei, acum, Liz, să şezi cuminte şi să-mi răspunzi cinstit la o întrebare.

Pe chipul ei de fetiţă nebunatecă s-au întins umbrele îngrijorării. Nu mi-a ascuns nimic. Eram prea buni camarazi ca să se ferească de mine...

— Îl urăsc ! preciză ea din capul locului. Ştiu că tu eşti filohitlerist şi-ţi vine greu să mă înţelegi. Eu însă îi urăsc. Uită-te în jur ! Sînt ca o molimă. Nu mai există Franţa... Franţa... înţelegi ? Parisul ! Belgia, Polonia... În curînd şi Balcanii o să fie ai lor. Ai auzit doar... N-o să mai existe Bucureştiul, aşa cum n-o să mai existe Sofia, Atena, Belgrad... Mie, Luizei Văitoianu, hitleriştii mi-au declarat indirect război. Şi acum lupt, lupt de partea celor care nu se împacă cu o Europă hitleristă. Te rog să nu-mi reproşezi nimic. Sînt majoră...

— Prea majoră !

— Du-te dracului ! Iar ţie îţi mulţumesc că n-ai încercat să mă convingi că doctrina hitleristă reprezintă noua ordine a lumii.

Avea lacrimi în ochi. Iată un argument foarte serios pentru care eu sînt un retrograd şi mă împotrivesc atragerii femeilor în războiul din umbră. Una, două, „dau apă la şoareci". E drept, mai sînt şi excepţii — Catinca Bentoiu. Poate că şi *Lola* reprezintă o excepţie. Ce era să fac cu Luiza ? S-o cert ? S-o pun pe genunchi şi să-i trag cîteva scatoalce la fund ? Acum, că-mi dezvăluise raţiunea ei de a fi, o îndrăgeam şi mai mult. Sufeream totuşi că n-o puteam lăuda pentru hotărîrea luată, căci va fi, probabil, un război lung şi încărcat cu dureri, în care aproape că nu va exista om să stea cu mîinile în sîn. Mă bucuram că descopeream în sufletul Luizei mocnind aceeaşi ură ca şi în sufletul meu. Sufeream că nu pot s-o felicit şi s-o îmbărbătez. Am suferit şi cînd m-am văzut în situaţia de a-i „citi sentinţa" :

— Mîine te duc la aeroport sau la gară şi te expediez acasă.

Şedea în fotoliu, iar eu, în picioare. M-a rugat să mă aplec că vrea să-mi spună ceva la ureche. M-am supus.

Şi-a încolăcit braţele pe după gîtul meu şi mi-a declarat în şoaptă :

— A fost cel mai romantic revelion din viaţa mea ! Îţi mulţumesc, Radule !

— Iar eu, în ceasul greu al despărţirii, te rog să nu bravezi... s-o ţii în frîu pe „Nebuna din Sărindar".

— Da' nu-i aşa că totuşi ţii un pic la mine ?

Ştia ce o să urmeze. De aceea şi-a încolăcit şi mai bine mîinile în jurul gîtului meu.

A doua zi am condus-o la gară, iar acolo, cînd am văzut trenul punîndu-se în mişcare, iar pe Luiza fluturîndu-mi la fereastră o batistă, m-a cuprins un val de tristeţe şi de nelinişte pentru destinul ei.

2

În dimineaţa zilei de 4 ianuarie, la ora 8, a sunat telefonul. De mult nu mai zbîrnîise la acest ceas matinal. Nu putea să fie decît *Lola*. Am ridicat receptorul cu o justificată tulburare. Nu m-am înşelat. Am auzit în receptor parola :

— Agenţia D.N.B. la telefon. Buletinul cerut a fost remis.

N-am apucat să răspund : a răsunat un declic. M-am îmbrăcat în grabă şi am coborît : într-adevăr, „buletinul cerut" îmi fusese remis. Am ridicat din cutia poştală un plic, destul de încărcat judecînd după greutate. M-am înapoiat în apartament, sărind cîte două trepte. Ce se întîmplase ? De ce *Janus* nu mai comunica cu Bucureştiul prin mijlocirea liniei stabilite de el ?

Primul lucru care mi-a sărit în ochi deschizînd plicul au fost rîndurile lui *Janus ;* erau puţine la număr şi bine drămuite.

Sîntem în ajunul unor evenimente decisive. Linia de comunicaţie stabilită, în asemenea împrejurări, este greoaie. În zilele ce vor urma, vei găsi în fiecare dimineaţă, la ora 8.30, în cutia poştală, un plic D.N.B. Expediază mai departe documentele cum vei crede de cuviinţă, însă într-o securitate obligatorie. Cînd nu vei mai găsi nimic în cutia

poştală, să nu te îngrijorezi. Vei găsi în ziua următoare. Îţi remit fotocopia unui document grav. Aparţine unui sas originar din România, ajuns în armata română pînă la gradul de general de divizie. În prezent domiciliază la Berlin. Te rog distruge imediat prezenta scrisoare. Janus.

Am recitit mesajul şi deşi paginile documentului remis în fotocopie mă ardeau, am ţinut mai întîi seama de rugămintea lui *Janus*. Am dat foc scrisorii, iar cenuşa am aruncat-o la toaletă. Abia după asta m-am lăsat în fotoliu şi am început să citesc :

Arthur Phleps
Fost general de divizie
în armata română

Berlin, 2 decembrie 1940

MEMORIU
către
RUDOLF HESS
— extrase —

...Poporul român reprezintă un conglomerat de mai multe neamuri şi rase... În curbura Carpaţilor s-a afirmat statornic sîngele dac, dar nu se poate face abstracţie de adaosurile gepide şi gotice. Minerii dalmaţieni, colonii deportaţi şi răufăcătorii romani, legiunile romane din Asia Mică, precum şi administraţia romană au conferit acestui amestec de popoare o amprentă romană. [...] Dominaţia otomană şi regimul fanariot au asuprit poporul de dincolo (din punctul de vedere al unui transilvănean) de lanţul Carpaţilor, lăsînd urme evidente pînă azi în rîndurile maselor, dar care se manifestă caracteristic mai cu seamă la cercurile dominante.

(...) Pînă mai ieri viaţa de stat era dominată de corupţie într-o proporţie nebănuită. „Fură, de unde poţi fura" era deviza tuturor, de la rege pînă la cel mai jos funcţionar subordonat, de la general pînă la subofiţer ! Furtul a devenit sistem, artă. Se fura pe faţă, pentru că nu se aplicau sancţiuni ; dacă totuşi acestea se aplicau,

nu aveau nici un fel de consecințe sociale. De obicei, un hoț prins asupra faptului se considera „ghinionist", căci toți erau la fel și le lipsea atît tăria morală, cît și temeiul oprobriului social (dezbaterile judiciare apărute în presă în anii trecuți și controlul averilor aflat în curs sînt indicii clare asupra furtului în avutul public săvîrșit de cercurile dominante).

(...) În calitatea mea de comandant de regiment, de brigadă și de divizie, de comandant al Corpului de munte, apoi în Marele Stat Major și ca profesor la Academia de război, de comandant de garnizoană a reședinței regale de la Sinaia, am avut prilejul să cunosc pînă în cele mai mici amănunte țara și poporul, precum și cercurile guvernante, de la rege pînă la ultimul funcționar și subofițer. Părerea mea este deci fundamentată și nicidecum plăsmuirea unei stări de spirit, ci, dimpotrivă, rezultatul studierii profunde a sufletului român, a mentalității acestui popor care conduce statul.

(...) Nu pot să-mi dau seama în ce măsură ar fi realizată această colonizare, deoarece nu cunosc planurile Reich-ului. Pornind însă de la importanța arcului carpatic, ar fi de dorit ca acest spațiu să fie colonizat în întregime cu germani și să devină un bastion în sud-est. Populației române i-ar rămîne loc suficient de cealaltă parte a Carpaților, dacă ar gospodări rațional un sol atît de bogat. Zonele petrolifere de peste Carpați ar putea fi controlate economic și contractual sau anexate. Aceasta ar fi soluția cea mai radicală și mai clară.

(...) Ajung astfel, în încheiere, la concluzia care constituie răspunsul la întrebarea pusă la început și anume cum să se asigure spațiul românesc pentru interesul Reich-ului german :

— prin ancorarea fermă a Reich-ului german din punct de vedere etnic și economic în curbura Carpaților, ca sursă de forță dinamică pentru dominația în sud-est, în primul rînd pe direcția Bosfor-Dardanele, punct de pornire pentru toate acțiunile economice și militare în această regiune, pentru încorsetarea maghiarilor și pentru o separare netă a slavilor de nord de cei de sud ;

— **prin** ocuparea **îndelungată a** țării, **spre a** întări coloana vertebrală a mișcării legionare, a o sprijini, dar și a o feri de devieri sau de vreo defecțiune ;

— prin impregnarea societăților economice cu specialiști germani **și preluarea celor mai importante industrii (petrol și gaze naturale), pentru a le adapta exigențelor moderne și celor ale Reich-ului modern ;**

— **prin crearea unor poziții economice în stat** pentru germanii din România, **astfel ca aceștia să iasă din sfera de influență a poporului român și să trăiască liber, ca germani pe pămînt teritoriu german :**

— **prin înființarea unor mari unități militare germane proprii, ca factor de forță și protecție a naționalității germane din acest spațiu și ca semn distinctiv al suveranității etnice ;**

— **prin existența unor** cadre de conducere germane în unitățile militare românești, începînd de la Marele Stat Major **și pînă la fiecare corp de trupă, ca să se asigure o instruire reală și permanentă și o selecție atît de necesară pentru cazul cînd Reich-ul german ar pune temei pe această forță militară ;**

— **prin sprijinul acordat** Reich-ului german **pentru dezvoltarea economică a populației germane din spațiul sud-estic, utilizînd larg această populație :**

— **prin orientarea în** spirit german **a tuturor** materialelor didactice din școlile românești, precum și a presei și literaturii, pentru ca întregul popor român **să meargă aliniat pe noua direcție și să fie menținut pe aceasta.**

Toate acestea ar permite instituirea unui Protectorat sau instaurarea unor relații de protectorat de genul celor aplicate pentru Slovacia.

Dar României nu trebuie să i se mai permită de a se dezvolta singură, deoarece nu poate, iar obligațiile sale față de Reich îi impun să pășească așa cum i-o cer interesele germane.

Berlin, 2 decembrie 1940

Ceasuri în șir, după lectură, nu m-am putut ridica din fotoliu. Țineam în mînă multe documente, dar nici unul dintre ele nu mi-a provocat o stare mai dezolantă. Știam că-mi va trece, că mă voi ridica din nou la luptă, că voi

găsi în mine resursele necesare să nu îngenunchez. Pe acest general îl cunoscusem — nu fusese un oarecare în ierarhia armatei române : se născuse pe pămînt românesc, respirase aer românesc și ca oricare alt fiu al țării se bucurase de toate drepturile — îmbrățișase cariera armelor și urcase pînă în vîrful piramidei, pînă la înaltul grad de general de divizie. Fusese trecut în rezervă la cererea lui și îmi aminteam că unii nu-și explicau gestul. Iată, acum totul devenea explicabil. Îl zăpăciseră teoriile rasiste... teoriile rasei pure... teoriile lui Rosenberg și ale lui Hitler. Germanul arian — tipul rasei predestinate de natură și de Dumnezeu să stăpînească, să domine, să purifice, să radă de pe suprafața pămîntului alte popoare. Arthur Phleps, nemulțumit de „rasa" românilor, mergea fără pic de remușcare în întîmpinarea rasiștilor hitleriști. Propunea soluții radicale, care puteau să pară unui neinițiat de domeniul fantasticului, fructul unei minți demențiale. Or, eu nu eram un neinițiat și-mi puteam lesne imagina drumul pe care l-a urmat Memoriul monstruos al lui Phleps. Știam din surse confidențiale, din convorbirile ce le avusesem la recepții și cu diverși lideri naziști că Hitler și cei care-l înconjurau erau preocupați de găsirea unor soluții radicale în privința unor popoare considerate de ei ca rasă inferioară... În concepția lui Hitler, nu numai evreii reprezentau un neam sortit dispariției, ci și polonezii, cehii, ucrainenii și rușii. Desființarea Poloniei ca țară reprezenta doar un pas. Un pas îl reprezenta și dezmembrarea Cehoslovaciei. Aveam tot dreptul să fiu îngrozit : toate acestea erau semne curente ale unui plan inițiat în culisele partidului nazist. Nu întîmplător Phleps își scrisese Memoriul : mai mult ca sigur i se ceruse părerea. Păreri ce se înscriau în sfera preocupărilor naziste. În fine, documentul mă mai îngrozea și pentru faptul că scena politică din țară oferea Reich-ului toate condițiile înfăptuirii unor soluții propuse de Memoriu. Direct sau indirect, Reich-ul dezmembrase țara. Legația germană și consilierii partidului nazist izbutiseră să creeze în România două tabere vrăjmașe care continuau să se înfrunte din ce în ce mai aprig. Cînd doi se ceartă, grăiește o vorbă din popor, al treilea cîștigă ! Reich-ul cîștigase și cîștiga. Pusese mîna

pe economia țării — Tratatul economic încheiat în decembrie 1940 le asigura jaful pe următorii zece ani —, transformase țara într-o bază militară... Nu le mai rămînea hitleriștilor decît să declare România țară ocupată — „românii refuză ordinea și se bat între ei" — și să-l numească pe unul ca Arthur Phleps gaulleiter al României.

Încă în cursul acelei zile l-am alarmat pe maiorul Medoiu pe căile stabilite la ultima noastră întîlnire. Și tot în cursul acelei zile m-a căutat la Biroul atașaților de presă un pilot de linie al „Lares"-ului, căruia i-am predat documentul.

Documente

Jannus
către
Adolf

ULTRASECRET

EXTRASE
(decembrie 1940 — ianuarie 1941)

În curînd, lui Himmler i se va remite dosarul generalului Ion Antonescu întocmit de Horia Sima și locotenenții săi. Piesele de la dosar reprezintă dovezi concrete că atît viața politico-militară a actualului Conducător al României, cît și cea intimă nu reprezintă garanții pentru Reich.

Himmler este nerăbdător. Încă de la începutul lui decembrie i-a cerut lui Sima, prin consilierii săi de la București, să adreseze Führer-ului o scrisoare în care să sintetizeze toate „piesele" demascatoare.

La Marele Cartier general al Wehrmacht-ului se manifestă nemulțumiri în legătură cu nesfîrșitele tulburări din România. În ultimele convorbiri cu Hitler, feldmareșalul Keitel a insistat să se pună capăt tulburărilor care pot afecta viitoarele operațiuni militare în Balcani. Führer-ul a dat asigurări că încă în luna ianuarie ordinea și disciplina în România vor fi pe deplin instaurate.

B-39 *ULTRASECRET*
către
Horea
Sursa : *Janus*

TELEGRAMA
nr. 27 din 7 ianuarie

București 8.I.1941, ora 3.30
Sosire 8.I.1941, ora 12.30

După ce poliția legionară a făcut noi percheziții domiciliare și a comis acte de violență împotriva populației, făcînd percheziții și la unele personalități cunoscute, ca Argetoianu și Cosianu, membri în Consiliul de administrație al Băncii Naționale, percheziții executate fără motiv legal și fără succes, generalul Antonescu l-a chemat, în sfîrșit, pe Sima cerîndu-i socoteală în modul cel mai energic. Sima a recunoscut că știe de aceste abuzuri ; a încercat să facă vinovați pentru foarte numeroasele abuzuri din Transilvania pe germani, care caută în mod sistematic să acapareze întreprinderi evreiești, pe care legionarii le vor pentru dînșii... Generalul Antonescu a cerut încetarea imediată a tuturor abuzurilor ; în cazul cînd germanii vor să preia un număr prea mare din magazinele părăsite de evrei, atunci împărțirea poate fi stabilită pe altă bază. Este împotriva politicii ca legionarii să ațițe ura împotriva germanilor și astfel să ajute Angliei și bolșevismului. În cele din urmă, generalul Antonescu a cerut lui Sima să se supună întru totul ordinului său în ceea ce privește liniștea și ordinea... Atunci cînd Sima s-a declarat de acord cu aceasta, generalul a propus un plebiscit, și anume : ori pentru general, care în momentul de față reorganizează mișcarea legionară, ori pentru Sima, în calitate de conducător al statului. Cînd Sima, din spirit de opoziție, era pe cale de a nu accepta această propunere, generalul i-a cerut să părăsească încăperea. În urma acestora, Sima s-a dus la reprezentantul generalului, ministrul de justiție Mihai Antonescu, rugîndu-l să aranjeze din nou lucrurile cu generalul. El a declarat că nu poate în nici un caz să preia răspunderea unui plebiscit. Pe urmă i-a cerut iertare generalului, aducînd cu sine pe prefectul poliției, Ghica. Amîndoi i-au promis ge-

neralului că vor garanta ordinea, rugîndu-l ca, în consecință, generalul să renunțe la demiterea lui Ghica, ceea ce s-a și întîmplat. Astăzi fiind onomastica generalului, legionarii au vrut să-l felicite ; generalul a profitat de ocazie pentru a face mai întîi reproșuri forului legionr, în numele căruia a vorbit ministrul Iașinschi. I s-au dat asigurări de devotament. Totuși, încrederea generalului în ce-l privește pe Sima este greu afectată. Generalul primește zilnic plîngeri care se referă la faptul că unii legionari se servesc de mișcare numai pentru a obține avantaje bănești personale.

Generalul a hotărît ca, în cazul cînd Sima nu va face în curînd ordine, să facă în așa fel ca acesta să fie înlăturat de către propriii săi legionari. Acest lucru va fi destul de greu, deși legionarii s-au scindat în mai multe grupuri, iar prestigiul lui Sima este în descreștere.

În această ceartă dintre general și conducerea legionară joacă un anumit rol fostul prieten al lui Carol și actualul sprijinitor financiar al legionarilor, domnul Malaxa. Legionarii sînt finanțați de abilul mare industriaș ; în uzinele sale lucrează șeful organizației muncitorești legionare, Grozea. Drapelele verzi ale lui Sima flutură acolo pretutindeni. Sima și (lipsă în original) au căzut în cursă și vor să se înțeleagă cu Malaxa în ce privește o despăgubire, în timp ce generalul, ca reprezentant al ordinii, cere ca Malaxa să restituie statului întreaga „avere furată". Malaxa vede deci în persoana generalului pe dușmanul său de moarte și, unit cu legionarii, îi stă împotrivă. Malaxa a dat din nou arme poliției legionare, care fusese dezarmată. Ieri, în timp ce la Președinția Consiliului de Miniștri s-a petrecut scena dintre general și Sima, poliția legionară a ocupat Prefectura poliției.

Generalul, al cărui anturaj nu i-a comunicat aseară această știre, este acum extrem de furios. El ar dori mult să-l trimită pe Malaxa împreună cu familia sa în Germania, pentru a scăpa temporar de ei. La întrebare i s-a răspuns că, desigur, se va arăta bunăvoință față de o atare dorință în ce privește primirea lui Malaxa, întrucît industria germană a fost întotdeauna în cele mai bune relații cu dînsul. Generalul consideră că aceasta este singura posibilitate de a scăpa de acest intrigant supărător. [...]

FABRICIUS

Janus ULTRASECRET
către Fotocopie
Adolf
Sursa : *Janus*

Ministerul de Externe al Germaniei
către
Ambasadele din U.R.S.S. și Turcia
și legațiile din Iugoslavia și Grecia

TELEGRAMA

către Moscova — nr. 36
Ankara — nr. 12
Belgrad — nr. 11
Atena — nr. 81

Berlin, 7 ianuarie 1941
Pol. I 1650 g. Ks.

I. Numai pentru informarea confidențială a șefului misiunii și atașaților militari, navali și aero.

Începînd din primele zile ale lunii ianuarie, are loc transportul, via Ungaria, a unor puternice formații de trupe germane în direcția României. Mișcarea trupelor se realizează cu consimțămîntul deplin al guvernelor ungar și român. Deocamdată, trupele vor fi dispuse în sudul României.

Mișcările de trupe au loc datorită necesității de a alunga pe englezi din toată Grecia. Efectivul trupelor germane este atît de puternic, încît poate face față cu ușurință oricăror sarcini militare în regiunea dunăreană, precum și oricăror eventualități, din orice direcție ar veni ele. Mișcările militare înfăptuite de noi sînt îndreptate în mod exclusiv împotriva cuceririi de către forțele engleze a unui cap de pod în Grecia, iar nu împotriva vreunei țări balcanice, inclusiv Turcia.

II. În cadrul convorbirilor, în general, trebuie adoptată o atitudine rezervată. În cazul unor investigații cu caracter oficial, urgent trebuie subliniat faptul că, în general, astfel de întrebări trebuie adresate la Berlin. În măsura în care convorbirile nu pot fi evitate, trebuie exprimate păreri cu caracter general. În legătură cu aceasta, mai putem prezenta drept motiv plauzibil faptul că posedăm informații demne de încredere cu privire la întărirea efectivelor tru-

pelor engleze de toate armele în Grecia și putem menționa operația Salonic din cursul ultimului război mondial. Cu privire la efectivele trupelor germane, deocamdată este de dorit să se mențină confuzia existentă. Mai tîrziu este de presupus că noi vom fi interesați să aducem la cunoștință întreaga capacitate de luptă a trupelor și, pe lîngă aceasta, să dăm un impuls speculațiilor imaginative. Indicații în acest sens vor fi date la momentul oportun.

Instrucțiunile de față se referă, de asemenea, în acord cu Înaltul comandament aeronautic al Wehrmacht-ului, la atașații militari, navali și aero. O rezervă absolută la întrebări trebuie impusă celorlalți membri ai misiunii.

III. Dacă se va ivi prilejul, rog raportați telegrafic în legătură cu atitudinea guvernului, a publicului și a presei, precum și cu toate întrebările puse de guvernul de acolo și cu toate demersurile misiunilor străine pe lîngă cele germane.

Ministru de externe al Reich-ului
RIBBENTROP

5

Eram de folos — nu știam cum exploatează maiorul Medoiu documentele lui *Janus*, nu voiam să-mi pun asemenea întrebări — dar simplul fapt că acționam, că știam că undeva în blindajul Reich-ului exista o fisură prin care se scurgeau informații de mare importanță, că există un german care *mi* sau *ni se* aliase, favorizînd această hemoragie de informații de mare preț, mă mai liniștea, îmi schița vag, dar îmi schița totuși, o perspectivă. Mi se întărea convingerea că, în sistemul german de apărare a secretului existau multe fisuri care, într-o bună zi, în tainica lor mișcare de dezagregare, se vor uni, creînd o breșă decisivă. Nimic, în complicatul război din umbră, nu încălzește mai mult sufletul unui ofițer de informații decît acel sentiment de credință că îți ajuți țara, poporul, să-și găsească în beznă o stea călăuzitoare. N-o găsisem încă — cerul Europei era acoperit de nori cenușii, groși

cît zidurile liniei „Siegfried“, — dar maiorul Medoiu, eminența cenușie a Biroului 2, mă „proiectase“ pe o traiectorie care, cu siguranță, avea să mă conducă către descoperirea deplină a acelui astru...

În primele zile sumbre ale anului 1941 mi se punea o nouă problemă, destul de gravă, asupra căreia, recunosc, nu meditasem îndeajuns. În conflictul politic din țară, balanța, judecînd după unele date ce-mi parveneau, înclina tot mai mult în favoarea generalului Antonescu, ceea ce mi-l aducea mai des în memorie pe maiorul Gregor von Meissner. Viitorul Mișcării legionare încă nu mi se conturase. Va reuși Antonescu să-l izgonească pe Sima și să-i ia locul ? Sau legionarii vor fi complet izgoniți din viața politică a țării ? Dacă se va adopta această ultimă măsură, eram îndreptățit să mă întreb : „Ce se va întîmpla cu mine ?“. Căci, chiar dacă nu devenisem membru al Legiunii, așa cum îmi ceruse Edith von Kőhler, treceam totuși drept un „ziarist legionar“, și încă notoriu. Îndemnurile dr. Otto Dietrich și ale nepoatei lui Himmler, de care ținusem seama, mă compromiseseră și mai mult în ochii celor din țară. Treptat, treptat, m-am pomenit, în conflictul dintre Antonescu și Sima, de partea ultimului. În consecință, nu-mi mai rămînea decît să împărtășesc soarta legionarilor, ceea ce, sincer vorbind, nu mă indispunea deloc. Mă rodea însă, și pe bună dreptate, întrebarea : „Ce se va întîmpla cu Radu Doinaș, ofițerul de informații, ofițer care, în taină, își dăduse adeziunea la un nucleu de opoziție antigermană ?“ Mi-ar fi părut rău ca, odată cu eliminarea „camarazilor verzi“ din viața țării, să fiu și eu eliminat de pe o poziție-cheie !

Că frămîntările mele nu erau lipsite de temei mi-a dovedit-o și telefonul primit acasă în seara de 5 ianuarie, de la Stelian Popescu. Mi-a vorbit semi-codificat : „Mai *langsam* cu articolele tale..., am auzit vorbirea lui de om certat cu bunele maniere. Tu mă pricepi, bă, sau nu ? Las-o ceva mai moale... Deocamdată... Ceva p-acilea nu-i prea *sicher* ! Auziși, bă ? Mai vorbim noi... Miroase a *nasulie... nasulie* mare ! Mi-e teamă că se lasă cu *jocuri de artificii.* Cum o arăta *camaradul* după *jocul de artificii* nu știe nimeni. O arăta *verde,* o arăta *kaki,* poate mafalda

de peste drum de Lăscăruş Catargi să ştie ! Bă, *aufwiedersehen*... Şi las pe mine !“

Aş fi rîs, aşa cum rîdeam uneori cînd auzeam vreun cuplet de-al lui Tănase, dacă n-aş fi fost atît de chinuit de propriile-mi întrebări. „Mafalda“ de peste drum de Lăscăruş Catargi nu era decît o aluzie la legaţia germană şi la Fabricius care îşi aveau sediul pe Calea Victoriei, peste drum de palatul lui Catargi, ginerele petrolistului Monteoru.

Aşadar, Stelian Popescu, director de ziar „independent“, uns cu toate alifiile, îmi cerea oficial s-o las mai moale cu articolele mele „legionare“, că la Bucureşti n-ar fi exclus să se lase cu împuşcături. Cum va arăta capitala după asta, nici el nu-şi dădea seama. Va rămîne în mîinile „verzilor“ ? Va rămîne în mîna „kakiilor“, adică a militarilor ? Înţelegeam că Stelian Popescu devenise prudent... Ceea ce pentru mine echivala cu un răspuns.

În ziua următoare am trecut pe la Biroul ataşaţilor de presă, unde Mateş mi-a înmînat un plic alb, de format obişnuit, confecţionat însă dintr-o hîrtie rar întîlnită. Nu avea nici un antet : o mînă de scrib de meserie caligrafiase cu tuş negru cuvintele : „Excelenţei Sale, domnului Radu Doinaş“.

— Ţi-a adus-o un „cap de mort“, mă informă colegul meu de breaslă, arborînd pe chipul său uscat de ulcer şi de venin un zîmbet batjocoritor.

În ultima vreme, datorită ştirilor din România şi mai cu seamă primelor semne care-l indicau pe Antonescu ca victorios în dauna lui Sima, începuse să-şi manifeste din nou ostilitatea faţă de mine. Nu prin vorbe, ci prin felul zeflemitor cum mă privea. Îţi dădeai repede seama că „imanenta mea prăbuşire“ îl făcea încă de pe atunci să „saliveze“ de bucurie. Am deschis încet plicul, pîndit de privirile curioase ale lui Mateş. Am dat astfel peste o invitaţie tipărită cu literă subţire, elegantă :

Domnul Brigadenführer SS
Walter Schellenberg
are deosebita onoare de a vă invita la dejunul
ce va avea loc marţi 8 ianuarie a.c., ora 13,30
la reşedinţa sa particulară

Urma adresa, apoi, în colţul stîng, menţiunea „Ţinuta de rigoare nu este obligatorie." Iar în celălalt colţ, un număr de telefon. Incredibilă situaţie ! De unde pînă unde un demnitar hitlerist de talia lui Walter Schellenberg, pe care nu-l cunoşteam personal, să mă invite la masă şi încă într-un cadru intim ?

Mateş m-a zeflemisit iarăşi :

— Neamurile ? ! Te invită neamurile pe la vreo recepţie ?

Ah, Doamne, cît de mult îmi tociseră nervii genul ăsta de „relaţii colegiale" ! Mateş, desigur, avea toate motivele să se poarte cu mine aşa... Aşa cum toate motivele fuseseră şi de partea ziaristului care mă scuipase în ochi la „Capşa". Normal ar fi fost ca, în asemenea împrejurări, eu să reacţionez violent, huliganic, întocmai ca o „cămaşă verde", dar „legionarismul" meu mergea bine pînă în acest punct limită. Mă puteam apăra doar înjurînd. În privinţa asta, cei şapte ani de acasă atîrnau greu în structura fiinţei mele. N-am înjurat, m-am mulţumit să părăsesc bombănind Biroul ataşaţilor de presă.

Se întunecase. Căzuse zăpadă, nu prea multă, dar care se înnegrea destul de repede din pricina fumului de cărbune, iute şi împuţit. Vedeam prin parbrizul maşinii cum bezna camuflajului acoperea oraşul ca un giulgiu greu pe care numai lumina zilei îl mai putea îndepărta. Conduceam maşina, mă gîndeam la Schellenberg, la război, la destinul meu în oraşul lui Hitler şi al instituţiilor monstruoase create de el şi ai lui şi o ură năvalnică urca în mine. Noroc că mă găseam la volan, altfel cu siguranţă că mi-aş fi scăpat de sub control. Nu mi-a rămas decît să apăs pe accelerator şi să încerc să ajung mai repede pe Alexanderstrasse, la locuinţa mea, şi să beau. Întregul meu organism simţea nevoia alcoolului. De parcă numai aşa aş fi izbutit să-mi amorţesc durerea din suflet.

Am parcat maşina, m-am îndreptat spre intrarea clădirii luminată anemic de un bec albastru, precum cereau instrucţiunile camuflajului. Din pricina stării mele, eram absent la ceea ce se petrecea în juru-mi. Deodată, ca în vis, am auzit în urma mea paşi. Dacă aş fi fost ceva mai atent, poate că aş fi reuşit să-mi dau seama dacă sînt paşii unui bărbat sau ai unei femei. Am început să urc scara.

Instinctiv mi-am întors capul și, astfel, am înregistrat cea de-a doua mare surpriză a zilei. Ochiii mi s-au oprit pe femeia încotoșmănată într-un mantou cu un guler bogat de vulpe albă — *Lola*. A dus un deget la gură făcîndu-mi semn să tac. Am înțeles că trebuie să-mi văd de drum, ca și cînd nu ne-am cunoaște. La ușa apartamentului am zăbovit ceva mai mult, tot „încercînd s-o descui". pînă ce *Lola* a ajuns în dreptul meu. Atunci am deschis larg ușa și am intrat în casă împreună.

— Să aprind lumina ? am întrebat-o.

— Numai dacă jaluzelele sînt lăsate !

Am aprins-o. Pe *Lola* și pe *Janus* nu-i mai văzusem din seara întîlnirii noastre de la hotelul „Adlon". Apariția neanunțată a agentei m-a alarmat. De ce oare nu apelase la nici unul din procedeele tehnicii conspirative asupra cărora conveniserăm ?

Am reușit totuși să fiu calm.

— Nu-ți scoți mantoul ? Bei un coniac ?

— Nu, mulțumesc.

În nemișcarea ei, *Lola,* cu silueta ei de invidiat, amintea de un manechin așezat în vitrina unui magazin de lux. Căciulița îi era împodobită cu blană de vulpe albă. Păcat că frumoasa agentă a lui *Janus* și, pînă la un anume punct și a noastră, nu știa sau nu voia să zîmbească.

— Aș vrea ca apariția mea aici să nu te îngrijoreze, încercă ea să mă liniștească, și nu făcea rău. Te-am căutat cu telefoanele pretutindeni... Pe urmă, m-am decis să-ți pîndesc sosirea acasă.

— Ce s-a întîmplat ?

— Domnul Weiss dorește să te întîlnească încă în seara asta...

Surprinzător mesaj ! În mod normal, primul meu gînd s-a îndreptat către invitația lui Schellenberg.

— Ai vreun program ? se interesă *Lola*.

— Nu... Sînt la dispoziția domnului Weiss.

— O să procedăm în felul următor... Acum este șapte și un sfert... Vii cu mașina dumitale în fața Operei. La opt fără un sfert să fii acolo. Parchezi mașina și te postezi pe trotuar, în dreptul Operei. Vom trece cu mașina noastră să te luăm. La volan o să fiu eu.

— Unde vom merge ?

— Nu ştiu. În acest sens domnul Weiss nu mi-a spus nimic. Am plecat...

— Asta-i tot ?

Altcineva în locul ei ar fi zîmbit la exclamaţia mea copilărească, *Lola* însă mi-a arătat chipul ei frumos, sculptat în gheaţă, şi mi-a replicat cu gravitate :

— Nu-i suficient ? Să ne controlăm ceasurile ! îmi propuse ea.

Le-am crontrolat : mergeau amîndouă perfect. Agenta s-a îndreptat spre ieşire. Am însoţit-o. La uşă, am avut totuşi senzaţia că *Lola* m-a privit pentru o fracţiune de secundă altfel, ca o femeie... Ne-am despărţit.

Am luat cu mine invitaţia lui Schellenberg, ca să i-o arăt şi lui *Janus*. Era de datoria mea şi trebuia, socoteam, să-l informez că eminenţa cenuşie a spionajului Partidului naţional-socialist îmi făcea onoarea de a mă invita la dejun. Îl voi informa însă numai după ce voi fi aflat motivul neaşteptatei noastre întîlniri, în afara oricăror reguli conspirative.

M-am mişcat cronometrîndu-mi întregul itinerar. Respectasem cu stricteţe indicaţiile *Lolei*. Într-adevăr, la opt fără un sfert, „Opel"-ul a oprit în dreptul meu, *Lola* mi-a deschis portiera şi m-a invitat pe banchetă lîngă dînsa. M-am conformat. Cîteva secunde am adulmecat cu o reală plăcere acel vag şi tulburător parfum de liliac dat în floare şi care-mi trezea în minte imaginea idilică a Bucureştiului copilăriei mele.

Deodată, *Lola* mi se adresă :

— Domnule Doinaş, mă fac interpreta domnului Weiss şi, în numele lui, te rog să nu te uiţi în spate.

Nu avui cînd să reacţionez, căci imediat auzii şi glasul lui *Janus*.

— Bună seara, domnule Doinaş ! Acum vă rog şi eu să nu întoarceţi capul. Ştiu, ar fi o pornire normală, de aceea şi ţin să vă atrag atenţia...

— Bună seara ! Vă asigur că voi respecta regula jocului.

Glasul parcă era şi nu era al meu, poate din pricina emoţiilor provocate de acest şir de surprize. *Janus* sesiză starea mea şi preciză imediat :

— O să stăm de vorbă în maşină. *Lola* o să ne plimbe prin Berlin, iar noi o să discutăm.

— Trebuie să se fi produs ceva important dacă aţi luat această surprinzătoare iniţiativă.

— Exact ! mă aprobă *Janus*. Două sînt motivele care m-au împins s-o iau. Vă cer să reţineţi tot ce o să vă spun. Mă bazez pe memoria dumneavoastră.

Condiţia lui *Janus* mi-a amintit de una din memorabilele întîlniri cu generalul von Blomberg — *Tristan*.

— V-a trecut emoţia ? mă întrebă Herr Weiss. Vreau ca memoria să vă fie eliberată de orice ar putea s-o împiedice să funcţioneze excelent.

Îl asigurai că totul e în ordine şi că putea să înceapă fără grijă.

— Iată primul motiv : în cursul ultimelor 24 de ore, conducătorii R.S.H.A. au discutat situaţia din România şi au luat hotărîri decisive în acest sens.

Nu-l minţisem pe *Janus* că valul de emoţie trecuse. Acum eram numai ochi şi urechi şi, ca un mecanism bine reglat, înregistram totul sau aproape totul. În orice caz, eram atent să nu-mi scape nimic.

— Încă în luna ianuarie, cu siguranţă în ultima decadă a lunii, conflictul dintre generalul Antonescu şi Horia Sima va lua sfîrşit.

Nu rezistai şi lăsai să-mi scape întrebarea :

— Cum ?

— Horia Sima şi legionarii săi vor fi încurajaţi şi împinşi să ridice armele împotriva generalului Antonescu... În vederea atingerii acestui scop, consilierii lui Himmler au dat şi dau legionarilor de înţeles că unităţile Misiunii militare germane din România vor fi alături de ei. După un scurt respiro, *Janus* continuă : Pe de altă parte, generalul Antonescu va fi încurajat să ia împotriva legionarilor orice măsură va dori... fie chiar şi scoaterea armatei în stradă dacă situaţia o va cere. Şi precum vezi, o va cere.

— Iar legaţia, Fabricius îi vor da de înţeles generalului că unităţile Misiunii militare germane din România vor fi de partea sa ? încercai eu să anticipez.

— Întocmai ! îmi confirmă *Janus*. Generalului i se va da ca exemplu încurajator acţiunea Führer-ului împotriva fanaticilor lui Röhm...

Deznodămîntul acestui conflict mă îngrozea : lichidarea celor două grupuri şi ocuparea ţării. Iar gauleiter — Arthur Phleps.

— Trebuie să înţeleg deci, spusei eu, că atît conducătorii R.S.H.A., cît şi ai Partidului naţional-socialist au optat pentru una din părţi.

Lola făcu un viraj scurt şi pentru un moment ne dezechilibrarăm.

— Hitler în persoană a optat pentru generalul Ion Antonescu. Deci lui i se va da cîştig de cauză. Tot Hitler a cerut ca încă în luna asta SS-ul şi SD-ul, cele două organisme care i-au manevrat pe legionari, să ia toate măsurile în vederea stingerii conflictului. Aţi reţinut, domnule Doinaş ? Vreţi desigur să ştiţi şi motivele.

Herr Weiss nu mai aşteptă răspunsul meu. Îmi demonstră încă o dată că avea o minte deosebit de bine organizată.

— Ei bine, motivele rezidă în viitoarele planuri militare ale Wehrmacht-ului pe anul în curs : Operaţia „Mariţa" — controlul asupra Balcanilor... Planul „Barbarosa" — atacarea Rusiei sovietice. Deci asta, pe de o parte. Pe de alta însă — legionarii au avut la dispoziţie patru luni pentru a pune mîna pe conducerea statului, pe conducerea economiei şi a armatei. N-au reuşit. Generalul Ion Antonescu stă la cîrmă, este stăpîn pe armată, în plus i-a comunicat Führer-ului hotărîrea sa de a lupta alături de Axă... Vă este ceva neclar ?

Ce mai putea să-mi fie neclar ? Zarurile fuseseră aruncate de mult ! Încă din noiembrie, Antonescu declarase oficial că va merge alături de Axă pînă la izbîndă sau moarte. Atunci mă întrebasem nedumerit : „Împotriva cui va ridica, alături de Axă, armele ? Împotriva Angliei ? Un litigiu belic cu Marea Britanie n-ar fi fost lipsit de haz. Cu Ungaria ? De ani de zile Horthy se afla sub aripa ocrotitoare a lui Hitler... Împotriva Rusiei ? Dar între Rusia sovietică şi Germania intervenise un Pact de neagresiune..." Pe parcurs însă lucrurile se mai lămuriseră. Antonescu se arăta decis să pună economia ţării şi armata în serviciul maşinii de război hitleriste.

Janus repetă întrebarea, iar eu, cu o voce scăzută, îl asigurai că totul îmi era foarte limpede.

— Ridicarea armelor de către legionari va fi motivată de un atentat care se va săvîrși la București împotriva unui ofițer german, din comandamentul Misiunii militare germane. În privința asta nu vă pot furniza decît un singur amănunt — ofițerul ales pentru a fi sacrificat este bănuit de spionaj în favoarea englezilor. Nu-i știu numele, nu cunosc amănunte în legătură cu pregătirea atentatului. Legionarii însă vor trebui să facă foarte mult caz de acest asasinat. Pentru ei va fi „picătura de apă“ care se revarsă. Ați reținut ?

— Da, cuvînt cu cuvînt, îl asigurai. Deci atentatorul sau atentatorii nu vor fi legionari ?

— Nu ! Nu cunosc nici numele condamnatului la moarte, nici pe cel al „călăului“. În general, consfătuirea la care mă refer a interzis, momentan, întocmirea unor documente. Aveți vreo întrebare ?

— Nu mi-e clară soarta legionarilor...

— După „înfrîngerea“ lor ?

— Da !...

— Cei care i-au vîrît în foc îi vor ajuta să se retragă din nou în Germania.

— În Germania ? ! țipai uimit, de parcă aș fi fost împuns. Nu lipsise mult ca să-mi întorc capul spre Weiss.

— Pare incredibil, dar asta este hotărîrea SD-ului. Nici o clipă Legiunea nu trebuie să aibă impresia că Himmler și Heydrich și-au luat mîna de pe ei. Vor fi ajutați să fugă, Reich-ul le va acorda azil. Vor fi tratați ca niște prieteni ai hitlerismului.

— Dar asta îl va irita pe Antonescu. Prieteni și cu el, și cu Sima ?

— Probabil că asta se și urmărește.

— Monstruos ! exclamai indignat.

— Cunoașteți vreun plan al lui Hitler care să nu fi fost cinic și monstruos ?

Replica lui *Janus*, cu sau fără voia sa, dezvăluise ceva din sentimentele antihitleriste ale acestui om extraordinar, al cărui chip, mai mult ca sigur, nu-l voi vedea niciodată.

— Trec acum la cel de-al doilea motiv care a determinat urgenta noastră întrevedere. Pînă la clarificarea situației din România, mă văd nevoit să suspend orice legătură cu *Horea*, cu noi.

— Nu am respectat condiţia virării valutei în contul dumneavoastră ? îl întrerupsei eu.

— Condiţiile colaborării au fost respectate de ambele părţi, vorbi el fără a arăta că intervenţia mea l-ar fi supărat sau indispus. Însă planul lui Himmler şi Heydrich mă surprinde şi pe mine prin ineditul conjuncturii. Mă văd în situaţia de a iniţia măsuri de securitate. În fond, după ce drama se va consuma, nu pot să-mi imaginez ce măsuri de reorganizare a armatei române vor fi luate de generalul Antonescu. Dacă maiorul Medoiu o să rămînă la postul său. Nu mi-e indiferent în mîna cui ajung informaţiile mele, cine le exploatează şi în folosul cui. Sînt convins că m-aţi înţeles, domnule Doinaş !

— Da, v-am înţeles, am răspuns, convins că nu era cazul să mai insist.

— Mă bucur că am colaborat cu voi, românii, despre care ştiu bine că nu ne iubiţi, că aveţi toate motivele să nu ne iubiţi, sublinie el cu un sentiment de culpabilitate.

— Nu iubim Reich-ul nazist, domnule Weiss, încercai eu să fac totuşi o delimitare.

— La ceasul acesta de cumpănă a istoriei îi vine greu unui om — fie el francez sau polonez, ceh sau român — a cărui ţară a suferit şi suferă de pe urma Reich-ului să facă vreo delimitare între Germania lui Goethe şi Germania lui Hitler şi Keitel... *Lola*, e timpul să ne întoarcem !

Am mai avut nevoie de cîteva minute ca să-mi amintesc de Schellenberg. Am scos din buzunar plicul şi, fără să-mi întorc capul, i l-am întins, peste banchetă.

— Ce-i asta ?

— Astăzi am primit-o. Citiţi-o !

— Îl cunoşti personal ?

— Nu ! Cum să-mi explic oare această neaşteptată invitaţie ?

— Vă îngrijorează întîlnirea de mîine cu Schellenberg ? Deveni subit sarcastic.

— M-a invitat la un prînz. Depinde ce *bucate* o să-mi pună pe masă !

Lola, care conducea „Opel"-ul după un itinerar ştiut numai de ea, întoarse pentru o clipă capul spre mine, de

parcă acum ar fi vrut să afle, în fine, cine ședea în dreapta sa.

— Apropo de *bucate*, reluă *Janus* conservația după ce îmi înapoie invitația, orice vi s-ar pune pe masă, eu și *Lola* n-am existat și nu existăm pentru dumneavoastră. Nimic din cele discutate astă-seară nu trebuie să se întrevadă în eventualele schimburi de păreri cu Schellenberg. Sînteți doar unul din „legionarii fanatici" și nu știți nimic, absolut nimic din cele puse la cale.

— Aș vrea să vă asigur pe amîndoi că orice mi s-ar întîmpla, nu vă voi periclita lupta. Germania, omenirea au nevoie de curajul vostru...

— Vreau să vă pun în gardă. Să știți că Schellenberg este un as al șantajului. Operația de la Venlo a condus-o personal.

— Vă mulțumesc !

— Și încă un lucru. Să nu vă lăsați indus în eroare de farmecul său personal, de pasiunea sa pentru muzică și literatură, pentru artă în general. Nu vreau să vă înfricoșez, dar să știți că dacă vă are cu ceva la mînă, o să încerce să vă șantajeze.

Mi-au trecut prin minte o mulțime de întîmplări : nici una din ele, nici chiar moartea Ellei, nu mi s-a părut a fi demnă de a fi luată în seamă de către Schellenberg.

— N-am observat nimic suspect în jurul meu, spusei, că aș fi supravegheat sau urmărit.

— Nici noi...

— Nu înțeleg ! Eram sincer nedumerit de precizarea lui *Janus*.

Acesta rîse scurt :

— Un timp și noi v-am ținut sub observație.

— Înainte de a ne cunoaște ?

— Și înainte și după. Pentru noi era o măsură normală de prevedere.

Mă intrigase din nou acel *plural* folosit în cîteva rînduri de *Janus*. Deținea el această forță de a organiza în jurul persoanei mele o asemenea supraveghere, încît să-l ajute să ajungă la concluzia că sînt un „român sigur" ? Sub impulsul acestor gînduri, întrebai :

— Totuși, *care noi ?*

— N-are importanţă, mi-o reteză *Janus* mai puţin amabil. Ah, da ! Mai reţineţi că Schellenberg este un partizan al artei pure !

Îi mulţumi din nou.

— Iar dacă Schellenberg, într-un fel sau altul, a mirosit ceva din colaborarea noastră... Alarmaţi-mă !

— Conform semnalului stabilit ?

— Da !

Cunoşteam drumul pe care-l străbătea „Opel"-ul ; în curînd, în întunericul camuflajului avea să se profileze majestuoasa clădire a Operei. Aşadar, clipa despărţirii se apropia. Întrebai :

— Iar dacă, în viitor, condiţiile vor îngădui, veţi fi dispus să reluăm colaborarea ? mă interesai amintindu-mi de acel nucleu de opoziţie din care făceam parte.

— Dea Domnu ! exclamă Herr Weiss cu toată seriozitatea. Asta va însemna că atît poporul german, cît şi cel român mai au o şansă de a supravieţui.

Curînd, „Opel"-ul a oprit exact în locul din care mă luase. Fără a-mi întoarce capul, rostii :

— Vă mulţumesc ! Mă despart cu regretul că nu am putut să ne privim în ochi, ca doi soldaţi aflaţi în aceeaşi tranşee înainte de a porni la atac.

Janus rîse măgulit şi spuse în glumă :

— Se simte imediat stilul publicistului. La revedere !

— Vă mulţumesc şi pentru acest „la revedere". Apucai mîna *Lolei*, i-o sărutai, coborîi apoi tulburat din maşină.

— Succes ! Urarea venea din partea *Lolei*, ieşită acum din muţenie.

Am văzut maşina depărtîndu-se : mi s-a făcut frig dintr-odată şi, în timp ce mă îndreptam cu paşi mari spre „Fiat"-ul meu, mi-am înfundat mîinile în buzunarele pardesiului ca să mă încălzesc. În buzunarul stîng, degetele, în neliniştea lor, au nimerit peste un petec de hîrtie. Nu, nu fusese acolo cînd urcasem în „Opel", lîngă *Lola*. Memoria nu mă înşela. Mi-am amintit deodată de întîmplarea de la Praga, cînd, tot aşa, mi-a fost dat să găsesc în buzunarul pardesiului un bileţel cu cîteva rînduri care mă puneau în gardă în legătură cu activitatea Ellei. Hîrtiuţa aceea îmi ardea buricele degetelor. Totuşi n-am scos-o din buzunar decît după ce am pornit automobilul. Era

într-adevăr un bilețel scris cu creionul, în germană, și conținea doar cîteva cuvinte: „Așteaptă-mă în jurul orelor 22. L". Am oprit mașina și, cîteva minute în șir, am citit cuvintele scrise de *Lola* ca pe un mesaj interminabil. Cu siguranță că tot mîna ei fusese și la Praga. Mă făcea să mă gîndesc la acest lucru nu atît grafia, firește, uitată, cît procedeul ca atare.

Am pornit din nou. Doream să ajung mai repede în apartamentul meu care, de bine-de rău, reprezenta, în lumea asta ostilă, un refugiu, un culcuș.

Așadar, surprizele se țineau lanț; noroc că mă bucuram încă de o inimă sănătoasă. Mă gîndeam, în momentul acela, mai mult la gestul *Lolei* decît la tot ce-mi dezvăluise *Janus*. Mă obseda una și aceeași întrebare: „De ce *Lola* a acționat în ascuns, ferindu-se de Herr Weiss?" Gestul ei fusese premeditat: biletul fusese scris din vreme. Aceleași cuvinte ar fi putut să mi le rostească chiar ea în persoană, cu cîteva ceasuri în urmă, în deplina securitate a apartamentului meu. De ce preferase să-mi strecoare un bilețel? Se putea lesne deduce că se petrecuse ceva între cele două întîlniri.

Acasă am constatat că mă mai despărțea de revederea cu *Lola* aproximativ un ceas. M-am lăsat într-un fotoliu și am început să-mi povestesc, pentru a memora mai bine, tot ce îmi relatase *Janus*. Nici un cuvînt, nici o nuanță nu trebuia să scape raportului ce urma să-l transmit urgent maiorului Medoiu. Pe măsură ce aprofundam informațiile enigmaticului Weiss, ajungeam tot mai mult la concluzia că marele as al intrigii și șantajului nu era Walter Schellenberg ci Adolf Hitler cu întreaga sa trupă — Hess, Himmler, Heydrich, Ribbentrop. Scenariul pe care-l interpretau cu toții, fie pe „scenă", fie în „culise", trebuia să recunosc, era magistral. Șantaj în chestiunea ciuntirii țării... Nu acceptați Arbitrajul de la Viena, Horthy se va năpusti cu armata sa asupra Ardealului, iar noi îl vom ajuta... În condițiile astea nu vă mai garantăm că pe harta Europei va mai exista o țară — România.

Șantaj în privința regimului politic din țară. Împarte și stăpînește! În timp ce Sima se ceartă pentru putere cu Antonescu, acesta, pentru a cîștiga partida, cedează Reichului economia țării, iar acum și soarta armatei române.

Ce-şi mai putea dori Hitler ? Dobîndise totul. Bătuse ceasul ultimului act. Conflictul, înainte de lăsarea cortinei, trebuia să atingă apogeul. Legiunea, în frunte cu „protagonistul" său Horia Sima, va ridica armele furnizate de R.S.H.A. împotriva celuilalt „portagonist" — Ion Antonescu. Diplomaţia germană, Misiunea militară germană îl vor susţine pe general. Victoria va fi a acestuia... „Vezi, îi va spune Führer-ul lui Antonescu, noi am fost de partea ta ! Să nu uiţi ! Acum tu trebuie să fii pînă la moarte, aşa cum ai declarat, de partea noastră, de partea Axei !" Cortina o să cadă în timp ce „protagoniştii" — „cămăşile verzi" — se vor retrage în „cabinele" lor din Germania, de unde, dealtfel, au şi pornit la cucerirea puterii. Se va găsi oare cineva, peste ani şi ani, să descifreze tehnica „scenariilor" hitleriste de a cuceri lumea ? Scenariul Poloniei... Scenariul Austriei, al Cehoslovaciei... Scenariul României ! Şi mai existau două scenarii ce urmau să fie puse în scenă — „Mariţa" şi „Barbarossa". Uvertura la cele două spectacole începuse mai demult.

Furat de gînduri, uitasem de mine, uitasem că sînt un „legionar" incorigibil. Care-mi va fi destinul ? Voi împărtăşi soarta „trupei de actori" condusă de vedeta nr. 1 a Gestapo-ului, Horia Sima ?

Soneria discretă de la intrare nu m-a lăsat să caut un răspuns la întrebare. „*Lola*" ! mi-am zis. M-am îndreptat spre uşă, i-am deschis, s-a furişat în vestibul răspîndind în jurul ei acel vag parfum de liliac. A păşit în casă cu un aer familiar. Fără să scoată un cuvînt, şi-a scos mantoul, căciula, i le-am luat şi le-am dus în vestibul. În timpul acesta, ea s-a aşezat pe un scaun, şi-a scos şoşonii „Tretorn" tot aşa, în tăcere. Cînd am revenit, mi i-a întins să-i pun alături de mantou. Toate gesturile aveau un aer de mare intimitate — ca şi cînd zilnic mi-ar fi întins şoşonii să-i duc în vestibul.

Am regăsit-o în picioare, uitîndu-se la mine cu acea împietrire care mă făcea să cred că-i dăltuită în gheaţă. Trebuia să fi venit pe jos, prin frig, căci obrajii îi erau rumeni. Sau poate din pricina emoţiei, dacă *Lola* cunoştea acest simţămînt. M-am oprit la un pas de ea şi ne-am privit muţeşte, apoi ea înaintă şi se lipi drăgăstoasă de mine. Am crezut că visez. Mă aşteptam la orice, dar la

această pornire din partea ei, nu. Gestul, în primele secunde m-a zăpăcit, căci nimic în relaţiile noastre nu prevestise clipa ! Puţin mai tîrziu, tulburat de respiraţia ei, am dat s-o îmbrăţişez. Ea însă m-a oprit, şoptindu-mi :

— Dă-mi ceva de băut !

În timp ce eu, încă uluit, îmi făceam de lucru la bar, *Lola* trecu în dormitor şi cu aceleaşi mişcări de adîncă intimitate, începu să se dezbrace. O zăream prin uşa întredeschisă — se dezbrăca graţios, ca într-un ritual. Fără îndoială, trăiam ziua cu cele mai multe surprize din viaţa mea. Debutase cu invitaţia lui Schellenberg şi-mi plăcea să cred, uitîndu-mă la ceas, că se va încheia cu prezenţa *Lolei* în dormitorul meu.

Totuşi agenta lui *Janus* nu era o făptură de gheaţă aşa cum, greşit, îmi închipuisem. Din căldura aşternutului ieşise la iveală o altă fiinţă, a cărei existenţă nu o bănuisem nici o clipă. Fiinţa aceea ştia şi să zîmbească. şi să sărute, şi să se dăruiască cu o rară voluptate.

Cîteva ceasuri mai tîrziu, cînd ameţit de osteneala dragostei am rămas întins pe spate, relaxat ca într-un exerciţiu yoga, mi-am dat seama că tocmai de o asemenea noapte aveam nevoie pentru a-mi redobîndi încrederea în mine, în ceea ce urma să-mi aducă ziua întîlnirii mele cu Schellenberg.

Lîngă mine, *Lola* se răsuci într-o rînă. Deşi băuse mult, nu era ameţită. M-am răsucit şi eu cu faţa spre ea. În semiobscuritatea dormitorului reuşeam să-i văd bine chipul. Răsuflarea-i era uşoară, ca o adiere, şi aveam senzaţia că mă găsesc, datorită unui miracol, în apropierea unui liliac înflorit. Pe neaşteptate, după o foarte lungă muţenie, mă întrebă cu acea curiozitate proprie femeilor aflate într-o ambianţă erotică.

— Chiar ai iubit-o pe Ella atît de mult ?

Fireşte, întrebarea mă surprinse : cunoştea deci „povestea mea de dragoste" cu Ella. Probabil — nu probabil, ci în mod sigur — episodul îi era cunoscut şi lui *Janus.* Să fi fost întrebarea *Lolei* izbucnirea unei simple curiozităţi feminine sau avea un oarecare substrat ?

Oftai, mă prefăcui îndurerat :

— E o rană care încă nu s-a cicatrizat, murmurai eu. Am iubit-o pe Ella... Ai cunoscut-o ?

— Nu... îmi răspunse ea mult mai repede decît mă așteptasem. Am văzut doar o fotografie de-a ei : Ella era drăguță, eu însă sînt frumoasă, nu-i așa ?

N-a spus-o în glumă ; și nici nu exagera apreciindu-și propria-i frumusețe. După cîtva timp, o nouă întrebare se prăvăli asupră-mi :

— E adevărat că ai ucis-o ?

Nu știu cum și de unde găsisem în mine putere să nu sar în sus, s-o iau la rost, eventual s-o și cîrpesc și să-i arăt ușa. Răspunsei cu o liniște lăuntrică, specifică sadicilor ce-și ademenesc victimele :

— Nu omor femeile pe care le iubesc sau cu care fac dragoste... Sinuciderea Ellei a fost dovedită chiar de partea germană. De ce a făcut-o, nu știu. De ce a ținut să mă răsplătească astfel, iar nu știu. Dar tu de unde cunoști povestea și de ce crezi că am ucis-o ?

Adusese vorba despre Ella, așa că nu mai avea cum să bată în retragere. Trebuia să-mi răspundă, fie chiar cu o minciună.

— Mă aflam în trecere prin București și am locuit cîteva nopți la „Athenée Palace", iar printre germanii de acolo a circulat insistent zvonul că a-i fi omorît-o din gelozie, pentru că în ajun ai văzut-o dansînd cu un ofițer german.

— Asta-i tot ?

— Că fiind un prieten devotat al Reich-ului, vei fi scos basma curată, că Edith von Kőhler ar fi intervenit pentru tine.

Hm ! Ceva în toată istoria asta mirosea neplăcut... Zvonurile nu-mi conveneau și nu-mi dădeam seama dacă trebuia să le ignor sau nu. Ceea ce însă mă determina să privesc cu suspiciune spusele *Lolei* era faptul că Luiza nu auzise, după plecarea mea din București, nici un zvon pe seama mea. În general eram prudent, dar acum îmi propusei să fiu și mai prudent. Urmărea oare *Lola*, după metoda clasică a „spionajului la așternut", să mă facă să vorbesc ? Să nu se fi mușamalizat dosarul Ellei decît în aparență ?

Sesizînd că întrebările ei tulburaseră atmosfera alcovului, *Lola* s-a înghesuit lascivă în mine ; trupu-i tînăr, puternic, era fierbinte. Am îndepărtat-o, dar ea s-a opus,

jucîndu-se, pentru a-mi înfrînge rezistenţa. Jocul acesta a aţîţat-o şi mai mult. Iar în clipa în care am simţit că o adusesem la capătul răbdării, am luat-o prin surprindere :

— De ce-ai venit ?

— Prostule ! îmi răspunse pe un ton dojenitor. Ce proşti pot fi bărbaţii ! Nu ştiu dacă de-acum încolo drumurile noastre se vor mai întîlni. Şi apoi, am vrut să te avertizez. Adevărul e că am cunoscut-o bine pe Ella... mi-a vorbit mult de tine... Te iubea. Voiam să ştiu de ce te iubea atît. Acum am aflat. Aş vrea să mai ştii că Ella a fost nu numai slăbiciunea ta, ci şi a generalului Schellenberg.

Îşi lipi buzele de-ale mele : ardeau. M-am lăsat devorat în semn de recunoştinţă.

(Corneliu Cara : Mi se pare că am ghicit. Lola **sinteţi chiar dumneavoastră ?**

Doamna de Beaumon : De unde aţi dedus ?

Corneliu Cara : Încă din prima zi a discuţiilor noastre aţi precizat că întîlnirea cu Radu o datoraţi lui Walter Schellenberg.

Doamna de Beaumont : Mă scuzaţi, dar m-aţi făcut să rîd cu lacrimi. Sînteţi autor de cărţi poliţiste şi de spionaj, dar n-aveţi pic de perspicacitate. Nu, domnule Cara, nu sînt una şi aceeaşi persoană cu Lola. **De existenţa ei am aflat şi eu din relatările lui Radu Doinaş.**

Corneliu Cara : A mai întîlnit-o ?

Doamna de Beaumont : Nu. Aşa cum i-a fost dat să nu-l mai întîlnească niciodată pe Emmerich Weiss.

Corneliu Cara : Nici adevărata lui identitate n-a aflat-o ?

Doamna de Beaumont : Nu. Şi nici eu nu i-o cunosc. Iată încă o enigmă a războiului din umbră. Dar vorba românului : unde merge suta, merge şi mia ! Nu-i aşa ?)

VII. Viraj periculos

1

Am oprit mașina în fața casei împrejmuite de o grădină desfrunzită și ninsă. La poartă, în dreptul unei gherete, un SS-ist m-a salutat respectuos, iar eu i-am întins invitația. Din gheretă a mai ieșit un tînăr — tot în uniformă neagră cu zvastică la braț și „cap de mort“ la chipiu. S-a oferit politicos să mă conducă. L-am însoțit. La intrarea principală a vilei, „uniforma neagră“ mi-a deschis ușa și m-a predat unei subrete blonde, cu ochi albaștri. Tînăra mi-a luat paltonul, pălăria, apoi m-a călăuzit, zîmbindu-mi rece, dar respectuos, într-un salon de primire.

Pe neașteptate, de parcă s-ar fi desprins din țesătura deasă și grea a draperiilor, înaintă spre mine un bărbat de statură potrivită, îmbrăcat nu în uniformă, așa cum mă așteptam, ci într-un impecabil costum de haine. Fața îi era luminată de un zîmbet prietenos. Mi se adresă direct, ca și cînd eram vechi cunoștințe.

— Domnule Doinaș, pentru mine și familia mea este o mare onoare de a vă avea ca oaspete... Îmi strînse mîna la fel de prietenos și îmi ură : Fiți bine venit !

Vorbea firesc, cu căldură, topind pe nesimțite orice barieră convențională. Îmi fu simpatic din prima clipă.

Poate şi pentru faptul că nu mă primea în uniformă. Mă luă de braţ şi, cu un gest plin de consideraţie, mă conduse într-un alt salon-sufragerie. Pe masa pregătită, trei tacîmuri străjuite de un candelabru cu lumînări ornamentale.

Dintr-o cameră vecină apăru doamna Schellenberg — o femeie mult mai tînără decît soţul ei. Se apropie de noi cu un mers elegant. Nu era frumoasă, dar purta pe chip o expresie de inteligenţă care o făcea atrăgătoare.

— Emmy, să ţi-l prezint pe invitatul nostru, domnul Radu Doinaş, aşa cum ţi-am mai spus, un strălucit ziarist român, un vechi prieten al Reich-ului.

Doamna Schellenberg îmi întinse o mînă albă, mică şi catifelată, lipsită de podoabe. O sărutai, după care, cochetînd, spusei cu o modestie neconvingătoare :

— Desigur, soţul dumneavoastră exagerează cînd mă recomandă drept un ziarist strălucit. Nu sînt decît un intelectual care, studiind doctrinele politice, am optat pentru aceea care aduce în viaţa Europei, într-o Europă gata să sucombe de atîta conservatorism, un suflu nou, regenerator.

Femeia sări cu drăgălăşenie în apărarea soţului ei :

— Walter rareori greşeşte în aprecierile lui şi sînt convinsă că nici în ceea ce vă priveşte n-a greşit.

Fusese drăguţă şi cu mine, mă arătai deci măgulit. Se crease pe neobservate o atmosferă cordială, de parcă n-aş fi intrat în casa unor duşmani. Fără doar şi poate că era meritul gazdelor şi, în special, al omului care ţinea în mînă uriaşa reţea de spionaj şi contraspionaj a R.S.H.A. Fruntea sa înaltă, ochii lui mari sugerînd mai curînd o curiozitate infantilă decît una de spion, gesturile, vorbirea îl recomandau fără echivoc ca pe un intelectual rafinat.

În timpul dejunului, nelăsînd nici o clipă să-i scape de sub control atmosfera creată, Schellenberg îmi vorbi de lirica lui Eminescu, de filozofia lui Blaga, de creaţia lui Enescu, în general de valorile culturale ale României, şi-şi exprimă regretul că aceste valori nu intraseră, precum se cuvenea, într-un circuit mai larg al valorilor universale.

Emmy Schellenberg era şi ea o interlocutoare inteligentă. Completîndu-şi parcă soţul, aduse în discuţie destinul muzicii simfonice contemporane şi se arătă mîndră

că „Walter al ei" manifestă o pasiune aparte pentru muzică. Acesta o asculta cu o satisfacţie făţişă, clătinînd tandru din cap.

Privindu-l, ascultîndu-l, îţi venea greu să crezi că bărbatul acesta care se mişca cu atîta dezinvoltură şi subtilitate în domeniul artelor era unul din conducătorii celei mai monstruoase instituţii făurite de Partidul naţional-socialist, SS-ul plus Gestapo-ul, plus SD-ul, groaza nu numai a poporului german ci şi a Europei ! Că era unul şi acelaşi cu agentul hitlerist care a organizat şi a participat direct la răpirea din Olanda a maiorului Stevens, ofiţer al Intelligence Service-ului, şi a căpitanului Best, ofiţer al Serviciului de informaţii. La vremea respectivă, răpirea de la Venlo făcuse senzaţie.

Ah, dacă n-ar fi fost avertismentul lui *Janus !*

Se ajunsese de-acum la îngheţată şi neamţul tot nu se hotărîse încă să-mi explice de ce anume mă onorase cu invitaţia sa. Începui să cred că mă aflam doar în faţa unui preludiu, a unei simple tatonări.

După dejun, Schellenberg mă invită să-i vizitez biblioteca şi, un timp, mă lăsă s-o cercetez în voie. Era o bibliotecă, dacă nu a unui erudit, atunci a unui intelectual devotat actului de cultură. Mă uimeau sincer vechile tratate de drept roman. În general, volumele vechi şi mai puţin vechi vădeau pasiunea stăpînului lor pentru ştiinţele juridice. Tratate peste tratate !

Îmi mărturisi, nu fără sfiiciune, că urmase dreptul la Facultatea din Bonn şi că pasiunea pentru ştiinţele juridice nu-l părăsise. Îmi vorbi apoi de mizeria anilor de studenţie, de şomajul intelectual de care se lovise imediat după absolvirea facultăţii.

— Naţional-socialismului, Führer-ului îi datorez ieşirea mea dintr-un groaznic impas spiritual, ţinu el să sublinieze.

Ne aşezarăm apoi la o cafea. Schellenberg îmi mai vorbi o vreme de tinereţea sa mizeră şi zbuciumată. Îl urmăream cu atenţie, curios să văd unde şi cum îşi va încheia destăinuirea. Pe nesimţite, trecu la o altă temă care se anunţa a fi şi explicaţia invitării mele acolo.

— Am dorit mult să vă cunosc. Prietena mea, ziarista Edith von Kőhler, mi-a vorbit elogios de dumneavoastră...

(Ah, iată de unde mi se trage !) Vă asigur că împărtășesc pe deplin părerea ei că sînteți un publicist care v-ați legat trainic existența de propagarea doctrinei național-socialiste în România, de realizarea noii ordini în Europa. Ați fost și sînteți un intelectual care, prin articolele semnate, v-ați legat numele și de Mișcarea legionară.

Deci asta era : îmi legasem numele de prea multe ! În fond, ce voia de la mine ? Unde voia să ajungă ? Nu cumva la cazul Ellei ?

— Edith von Kőhler (am observat că-i rostea numele cu o anumită evlavie) v-a prezentat ca pe un bărbat politic subtil și la care, dacă împrejurările o reclamă, pot să apelez cu deplină încredere.

Ochii lui mari, negri, sclipitori mă fixară întrebători :

— A exagerat cumva ?

— Doar în ce privește caracterizarea mea ca bărbat politic, precizai. Nu sînt un politician în adevăratul înțeles al cuvîntului. Am preferat de-a lungul anilor să mă afirm ca un ziarist independent, cu vederi politici novatoare. Precum știți, lupt pentru legionarism, dar nu sînt membru al Legiunii.

Schellenberg zîmbi mulțumit.

— Nu demult. mi-a scris de poziția dumneavoastră față de Legiune. Cred că ați avut dreptate. Aș dori să vă pun o întrebare și vă rog, oricare va fi răspunsul, să-mi răspundeți cu sinceritate. Așa cum am mai spus, Edith von Köhler mi-a atras atenția că oricînd mă voi găsi în situația de a apela la sprijinul dumneavoastră, s-o fac, căci voi găsi o înțelegere deplină. Pot oare să apelez la sprijinul dumneavoastră ?

Iată deci încotro țînteau iscusitele sale manevre. Abia acum, după ce băusem și cafeaua, îmi servea „adevăratele bucate."

— Mi-ați cerut un răspuns sincer. Vi-l dau. Mai întîi trebuie să-mi arătați despre ce-i vorba. Ar fi un act de ușurătate din partea mea să vă ofer un răspuns afirmativ,. necondiționat.

Cred că răspunsul meu îi făcuse o bună impresie, judecînd după simpatia cu care mă iscodi un timp.

— Domnule Doinaş, vă cer sprijinul într-o problemă delicată, nu însă şi complicată. Am reflectat îndelung înainte de a mă hotărî să vă solicit.

Deodată scopul urmărit devenise limpede. Îmi va cere un serviciu... un serviciu nu de prea mare importanţă. Va apela la mine ca la un ziarist devotat doctrinei lui Hitler. Putea oare un asemenea ins să-l refuze ? Aşadar, o capcană clasică ! Totul începea cu un mic şi neînsemnat serviciu ce urma, treptat, prin grija „maestrului de ceremonii", să se transforme într-o adevărată colaborare.

— Vă ascult, domnule Schellenberg !

— Vă propun ca într-una din zile să faceţi o călătorie de douăzeci şi patru de ore în Elveţia, mai exact, la Geneva. Cu maşina, cu avionul sau cu trenul. Cu ce preferaţi. Natural, pe spezele noastre.

— Înţeleg că-i o chestiune urgentă...

— Da, aţi pleca, să zicem, poimîine şi v-aţi înapoia în ziua următoare.

— Trebuie să dobor vreun record ?

Schellenberg gustă gluma. L-am lăsat să rîdă, apoi am spus :

— Încă nu văd în ce constă latura delicată a problemei şi de ce sînteţi nevoit să apelaţi la mine.

— La Geneva se află de mai multe zile o ziaristă americană de origine română, cu vederi pronaziste — Jane Hughes. Din păcate, ei îi este interzis să intre în Germania. Deţine însă un mesaj pentru mine. Nici unui om de-al nostru, din motive ce nu vi le pot dezvălui, nu-i este îngăduit să se apropie de ea. Dumneavoastră, însă, aţi putea.

— Da, da, înţeleg !

— Fiind român, aţi intra uşor în legătură cu ea, bineînţeles pe baza unei parole, aţi putea prelua mesajul şi v-aţi înapoia imediat la Berlin.

Calculam cu înfrigurare, deşi calculul nu era deloc complicat. Dar oricum adunam sau înmulţeam, ajungeam mereu la acelaşi rezultat : nu aveam cum să-l refuz, nici cum să-l întreb de ce apelează la mine şi nu la diversele „cutii poştale" etcetera... etcetera..., căci astfel i-aş fi făcut

dovada că sînt la curent cu tehnica transmiterii informațiilor. La prima vedere, serviciul ce mi-l cerea nu părea să fie nici măcar delicat. Pentru mine însă putea să aibă în timp consecințe grave... Nu atît serviciul cerut mă îngrijora, ci întrebarea : Cum îl voi refuza în viitor ? Din punctul său de vedere, Schellenberg calculase bine „rotunjimea serviciului" : te repezi pînă la Geneva, preiei mesajul, te întorci rapid și gata. Pa și pusi ! Cum să refuzi un serviciu atît de ușor ? Cum să nu-i dovedești că între „poziția ta politică și faptă există o concordanță" ? Și-apoi, în ce postură aș fi pus-o pe Edith von Kőhler care îmi făcuse o prezentare atît de „completă" ?

— E o chestiune chiar atît de urgentă ? făcui eu pe prostul.

— Chiar foarte urgentă, preciză Schellenberg. Sînteți cumva ocupat ?

Trecui la un atac frontal.

— Mă îngrijorează situația din țară !

— Dacă plecați poimîine, la 10 ianuarie sînteți înapoi. Și ca să-mi arate cu cîtă încredere mă tratează, îmi deconspiră „un secret". Vă asigur că și cea de-a doua vizită a generalului Ion Antonescu la Berlin o să vă găsească aici.

Desigur, noutatea mă ului.

— Va vizita din nou Berlinul ?

— A cerut o întrevedere grabnică cu Führer-ul. Probabil că va fi invitat pe la mijlocul lunii — 14 sau 15 ianuarie. Führer-ul intenționează să-l invite și pe Horia Sima. Cine știe, poate că va reuși să-i împace... Chiar dacă o să întîrziați o zi în Elveția, tot o să prindeți vizita... Bineînțeles, dacă nu va fi secretă.

— Sînt foarte îngrijorat, domnule Schellenberg ! (Nu-l mințeam, chiar eram !) Cred că Legiunea, mai mult ca oricînd, are nevoie de mine, de articolele mele. Vreau să cred că, de data asta, Antonescu va veni însoțit de noul ministru la București, baronul Manfred von Killinger.

Schellenberg se comportă cu mine la fel de prietenos. Îmi răspunse însă cu o întrebare :

— Vă displace Fabricius ?

— Consider că nu-i obiectiv, că dezavantajează Legiunea, afirmai cu răspicat mințindu-l. Ca diplomat al

Reich-ului, ar fi trebuit să facă totul ca să împace părţile în conflict. Or, el ce-a făcut în ultima vreme ? S-a situat aproape făţiş de partea generalului şi împotriva Legiunii. Oricum, noul ambasador, după cîte ştiu, are un alt trecut politic decît cel al lui Fabricius şi ar trebui să fie prezent la o întrevedere vizînd viitorul politic al României.

Nici o clipă „eminenţa cenuşie“ a SD-ului nu s-a întunecat la chip, ci a afişat în continuare o mască de om bine dispus, fără bătăi de cap. Zise :

— E o adevărată plăcere să stai de vorbă cu un ziarist ca dumneavoastră. Cînd o să vă înapoiaţi de la Geneva, o să reluăm discuţia asupra acestei teme.

Un telefon plasat pe biroul masiv, printre multe alte aparate, sună discret. Schellenberg se ridică sprinten în picioare şi se îndreptă într-acolo. Înţelesei imediat că vorbea cu Himmler şi ceea ce remarcai îmi plăcu — discuta cu şeful R.S.H.A.-ului cu aceeaşi dezinvoltură cu care pînă atunci discutase şi cu mine.

Cînd reveni la locul său, Schellenberg îmi mărturisi regretul că trebuia să plece.

— O nouă consfătuire pe Albertprinzstrasse... şi tot în problema ţării dumneavoastră. Deci plecaţi poimîine ? Cu ce ?

— Cu maşina mea.

— Nu-i rău ! Doriţi ca un mecanic de-al meu să-i facă un control tehnic ?

— E bine pusă la punct.

— Pe Jane Hughes o veţi găsi la Hotelul Interlaken... Dumneavoastră însă o să trageţi la oricare alt hotel din Geneva, numai la „Interlaken“ nu. Se ridică, se îndreptă spre birou unde, dintr-o mapă, scoase o coală de hîrtie pe care mi-o aduse, explicîndu-mi : Iată parola !

Am citit-o. Era scrisă la maşină, mai întîi în limba germană, iar apoi în română. Tot zîmbind, Schellenberg mă întrebă :

— Traducerea e bună ?

— Perfectă !

Nu-l minţeam ; aşa a început colaborarea mea cu Schellenberg şi cu celebrul Serviciu al cărui creier era.

Ofelia
către
Fortinbras

STRICT SECRET

NOTĂ

Sursa 35 mă informează că ziaristul român Radu Doinaş a fost invitat de către Brigadenführer-ul SS Schellenberg în ziua de 8 ianuarie la un dejun. În cadrul convorbirilor purtate cu acest prilej, şeful SD-ului i-a propus ziaristului român să colaboreze cu serviciul pe care-l conduce. Se pare că românului i s-a încredinţat o primă misiune.

Fortinbras
către
Ofelia

STRICT SECRET

Ne interesează orice contact al ziaristului român Radu Doinaş cu şeful SD-ului sau cu cel al Abwehr-ului. Discreţia trebuie să fie absolută.

Hamlet
către
Fortinbras

STRICT SECRET

Schellenberg, şeful SD-ului, a ordonat să i se întocmească ziaristului român Radu Doinaş o fişă tip „S" (Spion al SD-ului), urmînd a i se stabili indicativul „S.R.-495-Cezar". Sursa atrage atenţia că fişei nu i s-a ataşat încă Declaraţia semnată de noul agent român.

Ofelia
către
Fortinbras

STRICT SECRET

Sursa 35 mi-a furnizat noi informaţii cu privire la convorbirea Schellenberg-Doinaş. Ziaristul român s-a exprimat violent împotriva Angliei, acuzînd-o a fi cauza principală a actualului război. Anglia este vinovată de dezastrul Româ-

niei. A mai afirmat că subscrie fără să şovăie la toate acţiunile care au ca scop lichidarea Angliei ca imperiu.

Fortinbras *STRICT SECRET*
către
Centru

Ţinînd seama de evoluţia ziaristului român Radu Doinaş, care-mi cunoaşte activitatea, trec, conform schemei A.B.C., la schimbarea urgentă a unor indicative, a unor locuri de întîlnire precum şi a unor cutii poştale.

2

La Geneva mai fusesem în două rînduri, dar niciodată iarna ; şi era un ianuarie ca în basme. Elveţia întreagă era cufundată într-un omăt imaculat, orbitor în bătaia razelor de soare. Sănii trase de cai nărăvaşi, puternici, alunecau în clinchetul patriarhal al zurgălăilor. O boltă de gheaţă, cu reflexe azurii, se sprijinea pe crestele albe ale munţilor ce se conturau în depărtare. Era atîta pace în jur, încît un timp pusese stăpînire pe mine o dorinţă fierbinte de a mă tăvăli în zăpadă, de a mă bate cu zăpadă. Rîdeam în sinea mea ; Schellenberg — „bunul Schellenberg" — mă expediase la Geneva ca să respir aer curat, sănătos. Se cuvenea să-l răsplătesc, să-i fiu recunoscător.

Am tras la un vechi hotel, situat chiar peste drum de gară, cu o firmă masivă — „Mediterana". Camerele erau mari, desuete, poate de aceea şi odihnitoare. Hotelul era aproape gol. Războiul îi ţinea pe obişnuiţii Elveţiei pe la casele lor. Pînă nu de mult, diplomaţia mondială începea chiar de aici — poate chiar din camera 305 — şi se continua în clădirea Ligii Naţiunilor. Sau invers.

Stăteam la fereastră, fumam şi priveam cu melancolie viaţa molcomă, tihnită, a oraşului, zbenguiala copiilor. Nimerisem într-o oază de linişte, izvorîtă din tradiţionala neutralitate a Elveţiei. Măslinul nu creştea la poalele Mont Blanc-ului, dar diplomaţii pe aici se rătăceau în căutarea ramului de măslin.

Priveam și mă gîndeam la căpitanul Djionat. Sosise oare de la Berna ? Primise oare mesajul meu expediat de la primul oficiu telegrafic care-mi ieșise în cale pe teritoriul helvet ? Trebuia să-l văd neapărat, să expediez cît mai repede la București informațiile lui *Janus*.

Priveam, așteptam să se întunece, să se facă ora 19, ca să trec, așa cum cereau instrucțiunile, la îndeplinirea misiunii. O găseam simplă, plictisitor de simplă. Nici faptul că voi intra în legătură cu o ziaristă americană, de origine română, nu-mi colora acțiunea.

Cînd s-a întunecat, am avut revelația luminilor stradale, a reclamelor de neon. Mi-am dat seama că mă obișnuisem cu bezna camuflajului berlinez. Ce explozii de lumini la ferestrele caselor, în vitrinele mari sau mici ale magazinelor ! Elveția îmi părea un far în întunecimea camuflajului pogorît peste Europa. Pustietatea camerei, melancolia au trezit în mine setea de alcool. Mi-am umplut un pahar cu brandy și l-am băut dintr-o suflare. Așteptarea mi s-a părut astfel mai ușoară.

La ora 19, am ridicat receptorul, am format numărul de telefon al hotelului „Interlaken", am cerut legătura cu apartamentul 101. Eram așteptat — mi-a răspuns imediat un glas de femeie. Am rostit atunci primele cuvinte românești ale parolei :

— **Sărut mîinile, domnișoară Jane !**

— **Ah, dracu să te ia !** replică ea tot în românește și tot conform parolei. **M-ai găsit și aici ?**

— **Nu scapi de mine, iubito !**

— **M-am săturat de tine !** se revoltă ea.

— **Eu nu. Am venit să te iau acasă !**

— **Uite, știi ce,** îmi propuse ea, de astă-dată într-o engleză americanizată, **hai să ne așezăm la masa tratativelor. Vino la mine... Te aștept la ora opt !**

— **Să n-o ștergi, iubito !** o avertizai.

— **Du-te dracului !** îmi ură Jane Hughes și-mi trînti în nas telefonul.

Era cam stupidă parola, dar concepută în maniera unor filme americane, cu îndrăgostiți trăzniți care, printre altele, fiind și milionari, au cu ce să-și plătească extravaganțele.

M-am schimbat, mi-am pus un costum închis, de seară. Înainte de a părăsi camera, am mai băut un pahar de brandy. Bine am făcut, căci drumul pînă la hotel l-am făcut pe jos, prin ger. Nu m-am mai plimbat de mult, solitar, prin fața unor vitrine luminate, încărcate cu mărfuri și aranjate cu gust. Sub pașii mei zăpada scîrțiia trezind în mine amintirea nopților de iarnă de acasă, accentuîndu-mi nostalgia.

Am ajuns la timp la hotel. Mi-am lăsat la garderobă paltonul, galoșii, căciula. Apoi am urcat, ca un obișnuit al casei, la etajul unu. S-ar fi cuvenit să controlez dacă nu sînt urmărit, așa, din rutină. N-am făcut-o. Nu eram animat decît de un singur gînd : să intru cît mai repede în scenă, să-mi joc rolul, după care să las cortina să-și îndeplinească rosturile.

Am bătut la ușă, am auzit un „Kommen Sie !" și am deschis-o. În clipa următoare am pățit ceea ce cred cu că pătesc, uneori, și actorii. Brusc, rolul, replica mi s-au șters din memorie. Un actor căzut într-o asemenea situație neplăcută caută salvarea trăgînd cu ochiul spre cușca sufleurului.

Domnișoara Jane Hughes cu care conversasem la telefon era de o frumusețe rară. Faptul m-a surprins și m-a blocat ; poate pentru faptul că o clipă nu am încercat să mi-o imaginez. Aș descri-o, dar efortul ar fi inutil, n-aș izbuti... Auzeam în copilărie spunîndu-se „Frumoasă ca o zînă !" Spioana lui Schellenberg m-a trezit însă din visare cu întrebarea rostită în engleză :

— **Nu cumva ați greșit ușa ?**

Am răspuns în românește :

— **M-ai invitat la tratative... Iată-mă, am venit, sînt aici !**

Parola și-a urmat cursul la fel de stupid :

— **Deși nu pot să te înghit, fii totuși bine venit .**

Purta o rochie de seară, cu decolteu larg, sugerînd în conturul său o inimă ; un colier de perle veritabile îi împodobea gîtul alb, delicat. Doar tocurile pantofilor o făceau puțin mai înaltă decît mine. M-a invitat să iau loc și m-a întrebat dacă vreau să beau ceva. Ca să-mi prelungesc plăcerea de a o admira, am răspuns afirmativ.

— Un „White Horse" ?

— Cu plăcere !

Finalul scenariului trebuia să-l jucăm pe „scena" restaurantului şi dacă cu puţin înainte doream din toată fiinţa ca spectacolul să se încheie cît mai repede, acum dorinţa îmi era alta. O urmăream cum se mişcă prin încăpere cu o zvelteţe şi eleganţă tulburătoare. Am văzut-o, spre bucuria mea, umplînd două pahare. A venit cu ele în mînă. Mi-a întins unul şi luîndu-l, am constatat că-mi era teamă să mă uit mai mult la ea. Am auzit-o interesîndu-se în româneşte :

— Sper că n-aţi fost urmărit ? Aţi controlat ?

Am minţit-o prosteşte, nici eu nu ştiu de ce.

— Vă doresc noroc ! îmi ură.

— Asemenea !

Am băut : era un scotch minunat. Apoi, ea s-a retras în cealaltă cameră — dormitorul, de unde, puţin mai tîrziu, a revenit cu un plic, spunîndu-mi :

— Să-i comunici „tatălui" meu că am aşteptat cam mult... că nu-mi convine să-mi pierd timpul pînă să vină un curier... s-ar putea să bată la ochi.

Era prea tînără — dacă avea treizeci de ani — pentru o agentă care umbla pe meridianele lumii. Cu toate astea, întreaga sa fiinţă degaja o uimitoare siguranţă şi stăpînire de sine. Am luat plicul : era cam greu şi bine lipit, fără nici un fel de adresă pe el. Dimensiunea îmi îngăduia totuşi să-l ascund în buzunarul de la căptuşeala hainei.

— Cînd vă înapoiaţi ? A ridicat paharul şi l-a dus la gură.

— Mîine !

În mod normal, „piesa" ar fi trebuit să se încheie aici, dar „scenaristul", nu ştiu de ce, mai prevăzuse o „secvenţă" pe care, pînă nu de mult, aş fi găsit-o inutilă. Fusese concepută în spiritul unui logodnic american care aleargă prin lume după logodnica sa trăznită, ca s-o aducă acasă. Acum, o socoteam ca pe un dar trimis de dumnezeu. Să petreci chiar şi un ceas în preajma unei asemenea femei, şi încă la Geneva, era o binecuvîntare.

— Vorbiţi româneşte perfect ! am observat eu.

— Şi dumneavoastră ! se amuză ea. Să coborîm... e timpul !

Îmi părea rău că trebuie să părăsesc ambianța apartamentului, dar nu aveam încotro. Și-a pus pe umeri o capă de vulpe argintie și am coborît. Jane Hughes mă luase de braț, nu știu dacă alcătuiam o pereche princiară, ea însă cobora scara cu o semeție de regină. M-am lăsat condus, căci spioana regizase și cina.

Maître o aștepta și părea nespus de mîndru și bucuros că poate s-o întîmpine, s-o conducă la masa pregătită din vreme. Restaurantul degaja o atmosferă aristocratică : smochinguri, rochii de seară. O orchestră cînta în surdină... oamenii vorbeau în șoaptă.

Cel care se purta totuși crispat eram eu, desigur nu din pricina atmosferei din restaurant, ci a femeii de lîngă mine. Aș fi preferat să n-o știu spioană... să n-o știu agenta lui Schellenberg, să pot să-mi desfășor în voie, așa cum mi-ar fi plăcut, atacurile galante. În schimb, Jane Hughes arăta a fi în largul ei. Știa oare cine sînt în realitate ? Știa că dincolo de acel *Will* conspirativ se ascundea ziaristul român Radu Doinaș ?

— Cînd ați fost ultima oară în București ? mă întrebă ea, dornică să lege firul unei conversații.

I-am răspuns. Voia să cunoască amănunte în legătură cu cutremurul din noiembrie trecut. I le-am dat.

— Ați fost în România ? am întrebat-o și eu.

— Niciodată !

Mă mințea, fără doar și poate că mă mințea. Vorbea prea corect românește. Am făcut-o și eu pe șmecherul :

— Aș putea să jur că v-am întîlnit la București. Însă nu izbutesc să-mi amintesc cînd și unde.

S-a uitat la mine cu acea șiretenie proprie femeilor frumoase și inteligente : îmi simțise slăbiciunea și acum încerca să se joace cu mine precum pisica cu șoarecele.

— Părinții mei n-au fost de acord să vizitez România.

— Iertați-mă, vă referiți la „tatăl“ de la Berlin, ale cărui interese le reprezint aici ?

A rîs cu aceeași înnăscută distincție.

— E vorba de părinții mei naturali ! preciză ea.

— Cum așa ?

— Nu știu... E un secret al lor... pe care n-am încercat niciodată să-l aflu.

Mă mințea desigur, cu aceeași eleganță. Ca și mine, părea născută să trăiască în minciună, să rostească minciuni ori de cîte ori voia. Eu, cel puțin, știam pentru ce mint... Ea însă de ce mințea, de ce intrase în jocul ăsta primejdios, de ce trăda America — dacă într-adevăr era de dincolo de Ocean — în favoarea Reich-ului ?

Mă relaxasem și mă simțeam din ce în ce mai bine. Cred că la acest reviriment lăuntric a avut o contribuție și șampania. Începusem amîndoi să batem cîmpii — vorbeam de orice, numai *de-ale noastre* nu. Totuși eram atent ; poate-poate voi surprinde două-trei elemente care s-o trădeze cît de cît. N-a fost însă chip. Conversam cu plăcere, bucătăria restaurantului era excelentă... Ajunsesem la desert, cînd dirijorul orchestrei a invitat clientela la dans. Și eu, și ea eram tineri și, firește, aveam dansul în sînge. Să dansezi cu Jane Hughes era un adevărat poem. Am început, cu o bucurie adolescentină, să mă pregătesc sufletește pentru a o invita la dans.

Deodată însă un „piccolo" nu mai puțin elegant decît chelnerii din jur, s-a înființat la masa noastră cu o tăviță : mi-a întins-o. Am zărit un cartonaș alb de forma unei cărți de vizită.

— Nu cumva ai greșit adresa ? i-am zîmbit cu cu blîndețe băiatului.

Mi-am amintit însă de căpitanul Djionat și mi-am zis : „O fi de la el !" Am luat-o. Cineva îmi adresa în franceză următoarele cuvinte : „Vă rugăm să fiți amabil și să ieșiți pentru cîteva minute în holul hotelului".

Absența semnăturii m-a făcut să mă gîndesc din nou la Djionat. Ochii frumoși ai Janei Hughes mă fixau cu un licăr de dojană în adîncul lor. „Mă trădezi !" îmi spuneau cochetînd.

— Te rog să mă scuzi pentru cîteva minute ! am zis eu în românește.

M-am luat după „piccolo". În hol, nu mă aștepta căpitanul Djionat, cum îmi închipuisem, ci un necunoscut la vreo cincizeci și cinci de ani. Acesta mi-a întins mîna, adresîndu-mi-se respectuos în franceză :

— Sînt directorul hotelului. Vă rog să fiți amabil să mă urmați pentru puțin timp în biroul meu.

— Nu cumva comiteţi o confuzie ? am întrebat eu contrariat.

— Nu, domnule !

Avea o faţă plină, bine rasă, cu o mustaţă neagră, tunsă scurt, à la Hitler, deasupra unei guri cu buze subţiri.

— Regret, dar sînt la masă cu o doamnă... şi nu pot s-o las singură.

— Domnule, sînteţi aşteptat de către un înalt funcţionar al poliţiei din Geneva.

M-am străduit să nu-mi arăt mirarea, deşi ea se iscase violent în mine. Un înalt funcţionar al poliţiei ?! De unde pînă unde ? Mi-am amintit deodată de existenţa plicului preluat de la Jane Hughes. Nu cumva ar fi fost potrivit să mă întorc la masă şi s-o avertizez ? Eventual să găsesc o posibilitate de a-i înapoia mesajul pe neobservate ? Aşa am şi procedat. I-am explicat directorului că trebuie să mă explic faţă de invitata mea şi l-am rugat să fie amabil şi să mă aştepte. Dar am făcut imediat cale-întoarsă, căci de cum am intrat în restaurant, am constatat că Jane Hughes nu mai era la masă.

Plin de respect, directorul m-a condus în biroul său. Un omuleţ scund, gras, cu un cap de formatul unui ou aşezat pe umeri, la vederea noastră s-a ridicat în picioare, Nu-şi dezbrăcase paltonul. După ce m-a studiat prin lentilele cu multe dioptrii ale ochelarilor, s-a recomandat, arătîndu-mi o legitimaţie.

— Schultz Erwin, locotenent în poliţia cantonului.

— Cărui fapt datorez acest deranj ?

— Vă rog să fiţi amabil şi să-mi prezentaţi actele dumneavoastră.

Mă privea tot timpul în faţă, dar n-aveam sentimentul că mă şi vedea, prea era chior. Nu l-am întrebat de ce îmi cerea să mă legitimez, nu avea nici un rost. L-aş fi enervat, iar pe un poliţist e bine, atunci cînd se află în exerciţiul funcţiunii, să nu-l iriţi. I-am întins paşaportul. L-a luat, l-a cercetat, a confruntat fotografia cu persoana mea. Părea amuzat de această potrivire, căci pe faţa sa cu riduri subţiri a prins să joace un surîs.

— Aşadar, sînteţi român ?

— Da, domnule !

— Cînd aţi sosit din Germania ?

— Astăzi, domnule, aşa cum arată şi viza de intrare în Elveţia.

— Cînd intenţionaţi să părăsiţi Elveţia ?

Întrebarea am considerat-o necuviincioasă, aşa că i-am răspuns cu ironie.

— A rupt Elveţia relaţiile diplomatice cu România şi eu încă n-am aflat evenimentul ?

Poliţistul a rîs, semn că nu era chiar atît de obtuz. A stăruit însă :

— Totuşi, cînd intenţionaţi să părăsiţi Elveţia ?

— Nu ştiu. Vă rog însă să-mi explicaţi despre ce-i vorba. Am lăsat o doamnă la masă.

— Atunci vă rog să binevoiţi să mă însoţiţi pînă la garderobă.

— Domnule, nu vă înţeleg !

— Vă rog să nu mi-o luaţi în nume de rău, la garderobă vom lămuri pe loc situaţia.

I-am aruncat directorului o uitătură : era vizibil jenat. Am protestat :

— Vă ştiu ca pe un popor de oameni ospitalieri şi binecrescuţi !

Locotenentul Schultz a ajuns între timp la uşă, a deschis-o şi m-a rugat să-l însoţesc, susţinînd întruna că situaţia se va lămuri în următoarele minute. Intrigat, l-am urmat. În momentul următor, un fotoreporter ne-a tăiat calea şi, la fulgerul unui blitz, ne-a fotografiat. Întîmplarea nu mi-a plăcut deloc.

— E de la „Tribune de Genève", îmi explică locotenentul Schultz. Se ţine scai de capul meu. Îl ameninţă pe fotoreporter cu degetul, după care se interesă : Numărul de la garderobă îl aveţi ?

În toată povestea asta încărcată cu atîtea bizarerii, am descoperit şi un lucru care m-a mai liniştit un pic — în încăperea destinată garderobei nu era lume. Deci spectacolul se desfăşura fără spectatori. Am scos numărul.

— Daţi-l femeii !

M-am supus. Garderobiera îmi aduse paltonul, galoşii, căciula.

— Puneţi-vă deocamdată paltonul, vă rog... A aşteptat pînă ce l-am îmbrăcat. Aşa ! zise. Acum vă cer să-mi declaraţi dacă revolverul din buzunarul drept vă aparţine ?

Am crezut că n-am auzit bine şi i-am cerut poliţistului să repete întrebarea. Da, auzisem bine. Prima pornire a fost să-mi vîr repede mîna în buzunar, dar m-am oprit la vreme, îngrozit de ceea ce eram cît p-aci să săvîrşesc. Aş fi apucat un revolver străin şi aş fi lăsat pe armă amprentele mele. Am simţit ochii încordaţi ai poliţistului : aştepta mişcarea. Eu însă m-am apucat să pipăi buzunarele pe dinafară.

— Vă bateţi joc de mine ! ! am exclamat cu enervat. Care revolver ? De unde revolver ?

Cămaşa mi se lipise de spinare. Oricum, mă simţeam mai bine şi mai sigur decît cu puţin timp înainte.

— Poftim ! Căutaţi !

Poliţistul Schultz s-a apropiat, s-a apucat să-mi scotocească buzunarele. Fulgerul blitz-ului s-a mai declanşat o dată. Nici el, bineînţeles, n-a găsit arma invocată. Ochii i s-au holbat îndreptîndu-se acuzator către garderobieră — o bătrînică nevinovată, îmbrăcată într-un halat negru cu guler alb, bine scrobit. Mi s-a adresat apoi cu un glas spăşit :

— Domnule, vă cer scuze ! La mijloc e o confuzie regretabilă.

Omul era vădit încurcat. Mi-am scos paltonul şi l-am înapoiat garderobierei împreună cu celelalte lucruri, apoi, uitîndu-mă agresiv la poliţist, i-am spus :

— Domnule locotenent, norocul dumneavoastră este că eu părăsesc mîine Elveţia ; mi-ar fi făcut o mare plăcere să vă reclam, să scriu chiar şi un articol în legătură cu comportarea poliţiştilor elveţieni.

— Vă rog încă o dată să mă iertaţi... Garderobiera e de vină. Paltonul cu pricina e cel de alături de-al dumneavoastră. Femeia i-a adus un alt palton, iar el, ca să-mi dovedească că nu mă minţea, s-a repezit la unul din buzunare scoţînd la iveală un revolver.

I-am întors spatele şi m-am îndreptat spre restaurant, cu paşi mari. Spre uluirea mea, Jane absenta în continuare, iar masa fusese debarasată. Lipsisem oare atît de mult ? Din păcate, nu mă uitasem la ceas, dar cred că un

sfert de oră de cînd o părăsisem tot trecuse. Ce întîmplare stupidă ! Chelnerul care ne servise s-a prezentat să-mi explice că doamna achitase nota și că s-a retras in apartamentul său. Am pornit-o aproape în fugă spre etajul unu. Am ciocănit de cîteva ori în ușă, fără însă să primesc vreun răspuns. Am și sunat, tot fără nici un rezultat. În fond, ce motive ar fi avut ca să-mi deschidă ? Și unul și celălalt ne îndeplinisem misiunea.

Am coborît indispus, mi-am luat lucrurile de la garderobă. Femeia mă privea șters, ca și cînd nu m-ar fi recunoscut. Am luat un taxi din fața hotelului și i-am cerut șoferului să mă lase la „Mediterana".

Ajuns în cameră, m-am repezit, mai întîi, la telefon. Mi-a răspuns centrala hotelului „Interlaken" și am cerut camera 101. Dar după un minut de așteptare, centralista mi-a strigat în receptor : „101 nu răspunde ! Doriți un alt interior ?"

Am închis stupefiat... „A plecat să petreacă în alt local ? m-am întrebat. Sau nu vrea să-mi răspundă, din prudență ?"

Am început să mă dezbrac, mi se făcuse somn și voiam să dorm, să dorm. În fond, ce mai doream ? Raportul domnișoarei Hughes era asupra mea, misiunea era pe jumătate îndeplinită. Mîine voi părăsi Elveția și astfel și cealaltă jumătate a misiunii va fi îndeplinită. Mi-am pus pijamaua. Tocmai mă pregăteam să mă bag în pat, cînd telefonul a zbîrnîit scurt, înfundat. „Ah, iată că mă caută ! mi-am spus plin de speranță. Știam că o să mă caute... N-o lasă inima să se despartă de mine în condițiile astea !"

Însă de la celălalt capăt al firului mi-a vorbit în românește un turmentat. Am avut nevoie de cîteva secunde bune ca să pricep că cel care mă deranja nu era nimeni altul decît căpitanul Djionat. „I-am tras un chefuleț... cu vin de Malaga... mă informa el." (Mințea, desigur. Își juca rolul care i se potrivea ca o mînușă). „Unde ești ?" „În localitatea L". (Era o localitate nu departe de frontiera helveto-germană, deci pe itinerarul ce trebuia să-l urmez.) „Cînd pleci ?" m-a întrebat. „Mîine de dimineață !" „Cînd ajungi în localitatea L., caută-mă la pensiunea „Trei ve-

verițe. De acord ?" am fost, desigur, de acord. A bălmăjit ceva și a închis telefonul.

Convorbirea cu Djionat a fost pentru mine ca un balsam : am avut parte de un somn bun, odihnitor. M-am trezit în zori. Bagaje nu prea luasem cu mine. Înainte de a pleca, am mai căutat-o o dată pe Jane Hughes. În ciuda orei matinale, i-am telefonat. Centralista hotelului „Interlaken" mi-a potolit imediat zelul, comunicîndu-mi că „domnișoara Hughes de la 101 a plecat din Geneva în cursul nopții".

Informația m-a dezumflat, dar, în același timp, m-a pus în gardă. Așadar, spioana lui Schellenberg se alarmase de cele petrecute și a părăsit rapid Geneva. Hotărîre îndreptățită, căci nu avea cum să știe ce se va întîmpla cu mine, adică cu omul care intrase în posesia raportului întocmit de ea și destinat nemților. Replierea sa, plus stupida întîmplare cu Schultz, îmi spuneau că și eu aș face bine să fiu cu ochii în patru și, mai ales, să caut o ascunzătoare cît mai potrivită pentru plicul preluat de la Jane Hughes.

Am plecat din Geneva fără dificultăți. Circulația pe șosele era destul de rară, așa că nu mi-a fost prea dificil să constat că nu eram urmărit. Totuși, vigilența mi-a rămas trează, iar în localitatea L. nu l-am căutat pe căpitanul Djionat la pensiunea „Trei veverițe" decît după ce m-am convins că întîlnirea noastră era în afara oricărei primejdii. Într-adevăr, Djionat mă aștepta. N-am rămas să discut cu el la pensiune, ci am ieșit amîndoi cu mașinile, în afara localității. Am oprit la marginea unei pădurici. Djionat a trecut lîngă mine, pe banchetă.

(Maior (r) Djionat : Ce mi-a cerut Doinaș ? Să plec urgent la București și să-i transmit maiorului Medoiu raportul său verbal cu privire la relațiile lui Janus cu noi... și ce anume l-a determinat pe neamț să întrerupă orice contact. De asemenea, mi-a cerut să-i comunic maiorului Medoiu surpriza rezervată de Schellenberg. Așa am aflat că sosise, de fapt, în Elveția cu o misiune din partea hitleristului. Îl ruga pe maiorul Medoiu să-i comunice ce poziție să ia dacă acesta o să încerce să-l atragă de-a binelea în serviciul său.

Corneliu Cara : Aveţi idee, Radu Doinaş, a primit vreun răspuns din partea maiorului Medoiu ?

Djionat : Eu am plecat urgent la Bucureşti şi i-am transmis cuvînt cu cuvînt raportul lui Doinaş. Informaţiile furnizate de Janus cu privire la rebeliunea ce urma să se producă erau senzaţionale. Nu ştiu însă dacă maiorul Medoiu, după vizita mea la Bucureşti, a mai comunicat cu Doinaş.

Corneliu Cara : De Jane Hughes v-a vorbit ?

Djionat : Dacă mi-a vorbit ? Mi-a transmis toate semnalmentele acestei femei frumoase şi mi-a atras de cîteva ori atenţia că trebuie luată în evidenţă căci, după părerea sa, este o agentă foarte periculoasă, cu o origine foarte dubioasă. Normal, mi-am făcut datoria şi am transmis şefului toate datele.)

3

Brigadenführer-ul SS Walter Schellenberg îmi lăsase două numere de telefon : de la sediul SD-ului şi de la locuinţa sa. L-am găsit la sediul de pe Berkastrasse. Mi-a răspuns chiar el, ceea ce m-a făcut să conchid că omul mă tratase cu o încredere deplină. Şi-a exprimat bucuria că mă înapoiasem cu bine : exuberanţa sa mă măgulea, dar mă şi neliniştea. Nu-i doream prietenia, or, el mă trata ca pe un vechi prieten.

— Veniţi chiar acum ! îmi ceru el. Vă trimit imediat maşina mea. Aş vrea să schimbăm şi cîteva vorbe. Un ofiţer de-al meu o să vă conducă la mine.

Am acceptat şi am rămas acasă în aşteptarea maşinii. Cam peste jumătate de oră, un ofiţer suplu, în uniforma neagră a trupelor SS, a sunat la uşă, m-a salutat ca pe un general căruia trebuie să-i prezinte raportul. Am coborît împreună, ofiţerul rămînînd cu un pas în urmă. După alte cincisprezece minute mă aflam în sediul central al SD-ului. Am fost condus la etajul unu, ofiţerul mi-a deschis o uşă, m-a poftit într-o anticameră unde trona la un birou o blondă frumuşică, în uniformă neagră. Nu s-a sfiit să se ridice, dîndu-mi parcă onorul.

— Sînteţi aşteptat ! îmi spuse şi se repezi să-mi deschidă uşa.

Cînd am intrat, Schellenberg era în picioare. A venit spre mine zîmbind şi cu mîna întinsă. De astă-dată, era în uniforma SS-ului. Şi nu-i venea rău. Spre deosebire de alţi reprezentanţi ai Gestapo-ului, pe care uniforma îi înăsprea, pe şeful celebrului AMT VI îl spiritualiza. Intelectualul Schellenberg îşi domina pînă şi uniforma cu „cap de mort".

Da, nu era chip să scap din ghearele prieteniei nestăvilite a Brigadenführer-ului SS.

— Un coniac ? o vodcă rusească sau un whisky ?

Nu se cădea să-l refuz. Prin mijlocirea unui dictafon, a cerut două pahare de whisky cu gheaţă, după care, ne-am aşezat în fotolii.

Mă interesa cabinetul amfitrionului meu, dar n-am îndrăznit să dau frîu liber curiozităţii. Totuşi, cîte ceva tot am observat : bibliotecile, cărţile îl însoţeau pe Schellenberg şi aici, în sediul SD-ului. Mobilierul însă, spre deosebire de cel din camera de lucru din apartamentul său, avea o linie modernă. Aşa cum era normal, şi aici, sus, în spatele biroului, atîrna un portret în ulei al Führer-ului, care îşi arăta profilul cutezător. Atunci mi-am dat seama că şi generalul Antonescu, imitîndu-l pe Hitler, multiplicase un portret al său, demonstrînd tuturor că şi profilul lui nu era mai prejos — energic, milităros.

— Ei, domnule Doinaş, cum a fost călătoria ? se interesă Schellenberg, învăluindu-mă cu o privire caldă, prietenoasă. E un drum superb... L-am făcut de multe ori.

Îmi vorbea la fel de degajat ca şi în timpul dejunului de la locuinţa sa. Ca şi atunci, ochii lui expresivi străluceau, încîntaţi parcă de tot ce rostea stăpînul lor.

Drept răspuns, am scos plicul Janei Hughes şi i l-am întins.

— Olala ! se bucură el. Ce cadou frumos mi-aţi adus ! Devenind ironic, sublinie : şi încă din ţara ceasurilor precise şi a seifurilor pline.

Spre marea mea surprindere, Schellenberg a deschis plicul în prezenţa mea. Gestul, desigur, voia să semnifice încrederea nemărginită ce o avea în mine. M-am prefăcut absent. Dar oricît de „indiferent" aş fi fost, tot am

văzut cele cinci file bătute la mașină ale raportului transmis de spioana de la „Interlaken", de asemenea și titlul lui „Economia de război a S.U.A. Principii și măsuri de organizare. Politica de sprijinire a Regatului Marii Britanii".

— Vă rămîn îndatorat, zise Schellenberg bucuros, în timp ce împăturea paginile raportului. Ați făcut Reich-ului un serviciu de neprețuit...

A intrat blonda cu paharele de whisky. Fața ei frumoasă, dar împietrită, mi-a amintit de *Lola*. „Pesemne, gîndeam, au urmat aceleași cursuri și au luat lecții de împietrire a chipului !"

— Superbă femeie Jane Hughes ! zise deodată Brigadenführer-ul SS.

— Din cale-afară ! i-am confirmat. Sincer vorbind, mi-ar fi plăcut să mai stau în preajma ei cîteva zile.

Schellenberg a izbucnit în rîs — dorința mea o găsea naturală — dar cînd am început să-i povestesc cele petrecute în timpul cinei de la restaurantul hotelului „Interlaken", rîsul îi dispăruse.

— Cum ați spus că-l cheamă ? Schultz ? exclamă el cînd am tăcut. Locotenentul de poliție Schultz Erwin ? ! S-a ridicat din fotoliu și s-a dus către unul din telefoane. A format un număr și, supărat parcă de istorioara mea, s-a adresat cuiva : „Reține : Elveția... Geneva... Schultz Erwin, locotenent de poliție. Trimite-mi fișa imediat !"

A revenit la locul său, a ridicat paharul, a băut, apoi a continuat :

— Deci, de dimineață ați mai încercat o dată să luați legătura cu Jane și vi s-a spus că a plecat din Geneva ?

Am dat afirmativ din cap. Deși în scurta mea dare de seamă nu omisesem acest episod, el totuși a găsit cu cale să revină asupra lui.

— Cred că a procedat bine, plecînd, aprecie el. Altă surpriză n-ați mai avut ?

— Nu.

— Domnule Doinaș, regret că ați fost supus unei asemenea întîmplări neplăcute. Mă întreb cum aș fi reacționat eu într-o asemenea situație. În orice caz, n-aș fi dat dovadă de calmul dumneavoastră. M-aș fi pierdut cu firea. Ați fost însă compensat, rîse Schellenberg prietenos, ați

cunoscut-o pe una din cele mai frumoase colaboratoare ale Serviciului meu.

Pe neaşteptate, dintr-un megafon instalat dracu ştie pe unde, a răsunat glasul unei femei : „Herr General, s-a prezentat locotenentul Berthold cu fişa cerută. Poate să intre ?“ „Adu-mi tu fişa !“ răspunse Schellenberg fără să se ridice din fotoliu. M-a impresionat nu atît tehnica folosită, cît operativitatea cu care fişa fusese adusă.

Blonda în uniformă neagră şi-a făcut iarăşi apariţia : a intrat şi a ieşit ca o statuie mobilă.

După ce şi-a aruncat o privire peste fişă, Schellenberg mi-a arătat-o şi mie, întrebîndu-mă :

— E vorba de una şi aceeaşi persoană ?

Din fotografia lipită în colţul drept al fişei, poliţistul Schultz mă privea dojenitor prin lentilele groase ale ochelarilor.

— Dumnealui m-a abordat !

Schellenberg a zîmbit mefistofelic ; golise paharul de whisky înaintea mea.

— În douăzeci şi patru de ore o să aflăm care a fost ţelul acţiunii de la „Interlaken“, mă asigură Brigadenführer-ul. Aţi fost deci fotografiat ?

— Chestia m-a intrigat poate cel mai mult...

— Curios ! Totuşi, „Tribune de Genève“ n-a publicat ieri nici o fotografie în acest sens, mă informă Schellenberg. Mi s-ar fi raportat.

Eram tentat să-i împărtăşesc îngrijorarea mea cu privire la existenţa unui film foto imortalizînd persoana mea alături de cea a poliţistului Schultz, dar m-am lăsat păgubaş. N-avea nici un rost să mă lungesc la vorbă. Am spus :

— N-aş vrea să vă reţin prea mult.

M-am ridicat să plec. S-a ridicat şi Schellenberg. Devenise deodată gînditor. Lîngă uşa capitonată ne-am oprit ca să ne luăm rămas bun.

— Domnule Doinaş, îşi ridică fruntea cercetîndu-mă meditativ, n-aş da dovadă de prietenie faţă de dumneavoastră, dacă nu v-aş dezvălui un secret... un secret de stat.

Am simţit un junghi în inimă, dar mi-am ascuns durerea pe cît a fost posibil.

— Mîine, generalul Ion Antonescu va sosi la Berlin... la cererea sa, pentru a se întîlni, la Berghoff, cu Führer-ul

nostru. Şi tot mîine se va înapoia la Bucureşti. Sînteţi ziarist şi m-am gîndit că vă interesează. Deşi vizita va avea un caracter strict confidenţial.

„Serviciu contra serviciu !" am conchis eu şi, luîndu-mi inima în dinţi, am întrebat :

— Singur ?

— Însoţit de ministrul Fabricius.

— Fără Horia Sima ? mi-am arătat eu surprinderea. Fără baronul Manfred von Killinger ? Nu ştiu ce să mai cred, e a doua vizită la Führer fără comandantul Legiunii !

Schellenberg nu părea hotărît să continue, totuşi, după o scurtă gîndire, a adăugat :

— Von Killinger, deşi nu şi-a prezentat scrisorile de acreditare, va fi prezent. Horia Sima însă a refuzat invitaţia.

— Cum ? ! am izbucnit eu „enervat la culme". A refuzat ! Te invită Führer-ul Marii Germanii şi tu refuzi...

Un zîmbet s-a desenat vag pe faţa mare şi expresivă a lui Schellenberg.

— Cum şi-a motivat refuzul ? Am oftat adînc, ca un om „mîhnit" ce eram. Cum se vor termina toate astea ?

— Tot ce pot să vă spun e că Führer-ul s-a decis să dea dreptate generalului Antonescu...

Nu se putea să nu-mi manifest, cu patos, îngrijorarea :

— Şi Legiunea ?... Ce va fi cu *Mişcarea noastră ?*

Schellenberg a lăsat capul în piept şi mi-a trîntit o minciună care, în sinea mea, mi-a produs o tainică bucurie, căci îmi dovedea că „eminenţa cenuşie" nu era la curent cu legătura mea cu *Janus.*

— Nu ştiu ! Führer-ul încă mai caută o soluţie... N-ar fi exclus să propună trecerea Legiunii sub comanda generalului.

N-avea rost să mai pun vreo întrebare. I-am întins mîna, i-am strîns-o, mi-a strîns-o, i-am mulţumit... mi-a mulţumit.

(Corneliu Cara : Cred că de data asta nu mai greşesc... Jane Hughes, tînăra ziaristă de la „Interlaken", sînteţi chiar dumneavoastră ?

Doamna de Beaumont : Da, domnule Cara, aşa este... Vedeţi deci cum, datorită neamţului Schellenberg, ne-am cunoscut. A fost prima noastră întîlnire. Au mai urmat şi altele, ceva mai încolo.)

Documente

Ofelia *STRICT SECRET*
către
Fortinbras

Sursa 35 mă informează că ziaristul român Radu Doinaş a acceptat să ducă la îndeplinire o primă misiune încredinţată de Schellenberg. E vorba de o deplasare în Suedia sau în Elveţia. Sursa n-a putut să-mi precizeze cu exactitate.

Rezidenţa *Geneva* *STRICT SECRET*
către
Centrala *Londra*

Agentul „Bill" căruia i s-a încredinţat misiunea de a o supraveghea pe ziarista americană Jane Hughes sosită în Elveţia, ne informează că în seara zilei de 11 ianuarie a.c. americana s-a întîlnit la hotelul „Interlaken" cu ziaristul român Radu Doinaş, sosit la Geneva într-o misiune specială. Jane Hughes şi Radu Doinaş au părăsit Elveţia în zorii zilei de 12 ianuarie a.c. Nu cunoaştem scopul întîlnirii celor doi agenţi.

4

Prea mult tam-tam la Berlin în legătură cu noua vizită a lui Ion Antonescu la Führer nu s-a făcut. A sosit de dimineaţă, iar seara s-a înapoiat la Bucureşti. Fusese o vizită *blitz*. Hitler l-a primit la reşedinţa sa de iarnă de la Berghoff. De dimineaţă pînă seara s-au ocupat de problemele României.

În ziua aceea de 14 ianuarie n-am ieşit din casă. Căzusem brusc într-o stare de prostraţie ; îmi pierise cheful de a mă da jos din pat, de a mă îmbrăca, de a ieşi în stradă şi de a-mi vedea de treburile mele curente. Într-un cuvînt, am zăcut doborît de indiferenţă şi apatie. Mi-era teamă că telefonul mă va deranja, iar cel care mă va suna întruna pentru a mă informa va fi dr. Otto Dietrich. Nu m-a deranjat ca în alte dăţi şi aş minţi dacă n-aş spune că faptul m-a mirat, dar nu m-a scos din apatie. Am zăcut cu toate gîndurile şi senzaţiile moarte în mine. Fumam şi mă legănam într-o toropeală care îmi înăbuşea încă din faşă orice gînd ce se pregătea să se ridice şi să-mi umble prin minte.

Am zăcut şi în ziua următoare, şi tot aşa, am înregistrat doar faptul că dr. Dietrich nu mă mai suna. Abia spre seară, telefonul m-a obligat să mă dau jos din pat. Mateş, şeful meu, era la aparat.

— Ce-i cu tine, mă ? Eşti bolnav ? Îţi cad greu evenimentele ? Te-a căutat în cîteva rînduri colonelul Gheorghiu. M-a rugat să te găsesc şi să te trimit la el.

— Spune-i că mîine trec să-l văd.

În dimineaţa zilei de 17 ianuarie, am făcut totuşi efortul de a-mi înfrînge criza. Mai întîi cu ajutorul unui duş rece, apoi cu cel al unui gînd ce se contura tot mai clar în minte : „Trebuie s-o şterg din Germania ! Cît mai repede. Înainte de catastrofă. Înainte ca Schellenberg să mă înhaţe în ghearele sale."

Am trecut, mai întîi, pe la Biroul ataşaţilor de presă. Singurul amănunt interesant ce l-am reţinut din scurta mea discuţie tăioasă cu Mateş a fost cu privire la persoanele care l-au secondat pe Antonescu la întrevederea sa cu Hitler. Alături de suplul şi delicatul diplomat Fabricius, autorul de drept al loviturii din 6 septembrie, apăruse şi butucănosul baron Manfred von Killinger. Nu pot să afirm că prezenţa noului ambasador german la convorbirile *blitz* de la Berghoff nu m-a derutat. Nu-şi preluase încă postul. Continua, după propria sa expresie, să stea în „loja" sa de la Bratislava şi să urmărească prin „binoclu" spectacolul de la Bucureşti. Ştiam doar din spusele sale că va intra în Bucureşti pe sub arcul de triumf al victoriei de-

pline a lui Horia Sima. Or, Hitler, dacă era să-i dau crezare lui Schellenberg, optase pentru Antonescu.

Colonelul Ilie Gheorghiu aștepta cu nerăbdare să trec pe la el ; l-am găsit mohorît, avînd, în același timp, și o expresie de dîrzenie întipărită pe fața sa rumenă și bine rasă. Purta semeț uniforma militară, din dorința de a-i ține la distanță pe băieții în „verde", care-l secondaseră pe Greceanu, chemat urgent în țară după ce Antonescu îl dăduse pur și simplu afară din guvern pe Sturdza și preluase, ca ad-interim, Afacerile Străine.

Atașatul militar m-a invitat să iau loc și, cîteva minute bune, m-a privit cu o îngîndurare hamletiană : să-mi vorbească sau nu ? În cele din urmă, și-a depășit dilema :

— Domnule Doinaș, o să intru direct în fondul chestiunii. Vocea îi era gravă și parcă încărcată de avertismente. Domnule Doinaș, dacă nu te-ai trage dintr-o familie de militari, te-aș fi ignorat. Ba mai mult, te-aș fi disprețuit.

Avea în el ceva teatral. Altă dată, tonul acesta la care și eu apelam uneori m-ar fi amuzat. Acum însă îl ascultam într-o smerenie apreciată de colonel.

— Te mai pot salva și voiesc sincer să-ți întind o mînă.

— Nu înțeleg..., am murmurat eu.

— Ești legionar, îmi aminti el, aparții, așa cum e și normal, unei elite a Mișcării. N-am nimic împotriva doctrinei, împotriva elitei. Sînt însă în mod categoric împotriva derbedeilor, ucigașilor care întrețin în țară dezordinea, indisciplina, haosul, domnule Doinaș...

A tăcut și m-a cercetat cu o severitate care, pentru moment, m-a înghețat, căci aveam impresia că, dintr-un moment în altul va scoate la iveală o armă și că nu va ezita să tragă în mine chiar acolo, în biroul său, adică pe „teritoriu românesc".

— Domnule Doinaș, am intrat în ceasul al doisprezecelea... Înainte ca domnul general să se înapoieze în țară, am avut cu domnia sa o scurtă convorbire. Printre altele, mi-a spus că a căpătat din partea lui Hitler mînă liberă pentru a restabili ordinea și disciplina în stat.

— Foarte bine ! am aprobat eu.

— ...pentru a restabili ordinea şi disciplina, luînd împotriva derbedeilor măsuri radicale... E timpul, domnule Doinaş, să te delimitezi de ei. I-am vorbit domnului general de dumneata.

Pînă atunci eram mai mult sau mai puţin atent, dar din clipa asta devenisem numai ochi şi urechi.

— De mine ? !

— Da, de dumneata ! sublinie colonelul. Te cunoaşte. L-a cunoscut şi pe tatăl dumitale, pe cînd era la Şcoala de război. E dispus să-ţi treacă multe cu vederea... Mi-a ordonat să stau de vorbă... să-ţi comunic că şi el a crezut în Legiune, dar după moartea Căpitanului, cu care a fost prieten, Mişcarea a căzut în mîna unor descreieraţi. Ştii ce a făcut Horia Sima, omul politic susţinut de dumneata în toate articolele ?

Am mimat că nu ştiam ce ar fi putut să facă vicepreşedintele Consiliului de Miniştri.

— I-a trimis în taină, lui Hitler, o scrisoare. Auzi dumneata ? ! Obrajii i s-au împurpurat de obidă. O scrisoare calomnioasă în care, fără ruşine, îl pîra pe domnul general lui Hitler, spunînd că-i vîndut englezilor, francmasonilor, că-i un om imoral, bigam... că s-a înconjurat de tot felul de agenţi ai englezilor.

Ştiam de dosarul Ion Antonescu, întocmit de SD cu ajutorul legionarilor. De scrisoare însă nu aflasem. Am reacţionat cu o scîrbă naturală, sesizată şi aprobată de ataşatul militar.

— O scrisoare ? ! m-am prefăcut eu uimit. Incredibil !...

— Incredibil, zici dumneata ? Află, domnule Doinaş, că Führer-ul în persoană i-a vorbit domnului general Antonescu de scrisoare, condamnînd procedeul, şi l-a asigurat că singurul om capabil să conducă destinele României este el, generalul.

— Ce mă sfătuiţi ? am întrebat eu spăşit.

— A, să nu crezi că domnul general ar fi împotriva Legiunii, el ar dori chiar să devină conducătorul ei şi atunci ar izbuti să realizeze un echilibru între treburile statului şi cele politice. Ştii ce i-a mai spus Führer-ul în particular ? Colonelul s-a aplecat peste birou şi mi-a şoptit, ca şi cînd s-ar fi temut să nu-l audă urechi străine : Că mitraliera e întotdeauna în mîna conducătorului şi că

un conducător care nu știe s-o folosească la timp, așa cum a folosit-o el împotriva lui Röhm, e pierdut... Ce pot să te sfătuiesc ? Să te întorci în țară... să te purifici acolo. Ascultă-mă pe mine, dă-i dracului. Treci de partea domnului general pînă nu-i prea tîrziu. Că dacă-i așa, după doctrină, el, domnul general Antonescu, reprezintă chintesența vrerii lui Codreanu.

— Vă mulțumesc... Am să reflectez la sfaturile ce mi le-ați dat ! Cred că o să vă ascult și o să mă întorc în țară.

— Discreție însă ! mi-a atras el atenția, ridicîndu-se. Nu vezi ce situație tîmpită e ? Toată legația e plină de legionari, iar ministrul nostru nu e ministru. La întîlnirea de la Berghoff au participat atît Fabricius cît și Killinger, dar din partea legației noastre nimeni. Nu mai avem ambasador, nu mai avem legație, practic numai exist decît eu, ca să țin legătura cu OKW-ul.

Am ieșit în stradă, hotărît să merg pe jos. Simțeam nevoia, într-adevăr, să rămîn singur, să meditez. Așadar, cele semnalate de *Janus* se confirmau : Himmler și Heydrich conduceau din umbră bătălia, conform acelui scenariu diabolic. Părțile aflate în conflict erau ațîțate necontenit. Îmi imaginam cum trebuie să se fi înroșit Antonescu în momentul cînd Hitler i-a dezvăluit conținutul calomnios al scrisorii lui Sima. Evident, scrisoarea trebuie să fi fost întocmită de agentul lui Moruzov și Himmler, la sugestia consilierului Neubacher. Scrisoarea asta, adusă la cunoștința conducătorului român, trebuie să fi atins un dublu obiectiv : a) Iată ce încredere am eu, Adolf Hitler, Führer al Germaniei, în dumneata, generale Antonescu, dacă îți vorbesc de o scrisoare de pîră a lui Sima, cu caracter confidențial. b) Să nu-l ierți... Fii pornit împotriva lui, că te susțin...

Ah, dacă mi-aș fi putut permite să intru în legătură cu *Janus !* Aș fi aflat, cu siguranță, și alte noutăți ! Dar drumul către această prețioasă sursă informativă îmi era barat și strict interzis de a-l străbate.

Am rătăcit multă vreme pe străzile Berlinului, gîndindu-mă la situația precară în care mă pomenisem. Colonelul Ilie Gheorghiu îmi dăduse limpede de înțeles că în calitatea mea de ziarist „legionar" mă compromisesem pînă în măduva oaselor și că ar fi bine, barem în ceasul al

doisprezecelea, să fac un „stînga împrejur" şi să mă întorc acasă, unde generalul Ion Antonescu ar fi dispus să-mi acorde „circumstanţe atenuante". Îmi venea şi să rîd, şi să plîng. Gîndindu-mă cît eram de „compromis", mi-a venit în minte zîmbetul frivol al „ziaristei" Edith von Köhler. Datorită străduinţelor ei, eu m-am „compromis" şi mai mult. Dar dacă aş fi cedat şi aş fi devenit membru al Legiunii ? ! Ce situaţie absurdă ! Iată-mă dintr-o dată vinovat în faţa ţării, a istoriei ! Cine, în afară de maiorul Medoiu, mai ştie oare că, înainte de a fi ziarist, sînt ofiţer de informaţii, marcat cu indicativul „B-39"?

Aş fi putut foarte bine să mă retrag în Elveţia, mijloacele materiale mi-ar fi permis luxul. Dar o asemenea retragere n-ar fi echivalat cu o dezertare ? Dezertare de la ce ? Fără îndoială că cea mai înţeleaptă soluţie era desigur cea sugerată de colonelul Gheorghiu ; „oaia" rătăcită trebuie să se întoarcă în ţară. Căci înainte de a mă retrage în Elveţia, se cuvenea să-mi închei „conturile" cu maiorul Medoiu.

Pe Alexanderstrasse, am ajuns mai tîrziu. Înainte de a urca în apartamentul meu, am deschis cutia poştală. Sufla vîntul prin ea. M-am băgat în pat, mulţumit de hotărîrea luată. Îmi propusesem ca de mîine să încep să-mi pregătesc plecarea.

De *Janus* mi-am amintit din nou două zile mai tîrziu, cînd, pe neaşteptate, colonelul Ilie Gheorghiu m-a chemat din nou la el. L-am găsit învîrtindu-se ca un leu în cuşcă. Mi-am dat seama că trebuie să se fi petrecut ceva foarte grav. Nu s-a aşezat la locul său, ci mi-a făcut semn să mă apropii : se oprise lîngă fereastră.

— Ce-ai hotărît ? se interesă el în şoaptă, de parcă am fi conspirat amîndoi.

— Să mă întorc în ţară ! Şi ca să-l flatez, am adăugat : Aşa cum m-aţi sfătuit.

— Foarte bine ! Foarte bine ! urmă el la fel de misterios. Am primit un telefon de la Conducător. El personal m-a chemat.

Am devenit atent.

— Era foarte tulburat.

— S-a întîmplat ceva ?... am încercat eu să anticipez.

— Ieri seara, la Bucureşti, în centrul oraşului, a fost împuşcat un maior neamţ.

Am simţit deodată fiori de gheaţă şiroindu-mi pe spate, căci atentatul, conform informaţiilor furnizate de *Janus*, însemna declanşarea ostilităţilor dintre Sima şi Antonescu. Trebuie să fi pălit la faţă, căci ataşatul militar a observat ; apucîndu-mă puternic de braţ a zis :

— Prea eşti sensibil, domnule Doinaş !

Dacă ar fi ştiut că asasinarea maiorului neamţ făcea parte din scenariul semnat de Himmler, Heydrich şi Schellenberg şi care trebuia să ducă la subjugarea ţării, cu siguranţă că şi-ar fi manifestat şi el sensibilitatea.

— Asasinatul e cu atît mai grav, cu cît maiorul ucis în faţa hotelului „Ambasador" făcea parte din Statul major al Misiunii militare germane. Era austriac... Generalul Hansen îl aprecia foarte mult.

— Se ştie cine-i asasinul ?

— Da. A fost prins... E un agent al Intelligence Service-ului. Un grec, s-au găsit asupra lui două paşapoarte... Voiam să te rog ceva.

Ochii noştri s-au întîlnit : ai colonelului deveniseră ceva mai blajini, mai rugători.

— Domnul general Antonescu mi-a ordonat să-l reprezint la funeraliile ofiţerului ce vor avea loc la Viena, la 23 ianuarie. Şi te-aş ruga...

A tăcut vizibil jenat, dar, în cele din urmă, s-a decis să-mi formuleze ruga :

— La înmormîntarea neamţului va trebui şi eu să rostesc un panegiric... Dom'le, eu nu am talent decît la rapoarte militare... Nu vrei să-mi scrii acolo o pagină de text ?... Nu mai mult... ţi-aş rămîne îndatorat !

Roşise pînă în vîrful urechilor, iar dacă nu l-aş fi văzut roşind, l-aş fi refuzat.

— O să vă scriu !

Îi luasem un pietroi de pe inimă. S-a îndreptat spre birou, a ridicat o fiţuică, s-a uitat la ea fericit.

— Pe maior îl cheamă Döring...

L-am făcut fericit. Textul i-a sunat frumos. Am ieşit din biroul lui înainte de a-mi spune că am talent. Sînt convins că asta voia să-mi declare.

De la legație, am fugit acasă și m-am instalat lîngă aparatul de radio. Ascultam, așteptam, mă gîndeam intens și cu un sentiment de recunoștință la *Janus*. Oare informațiile lui au fost „exploatate“ la reala lor valoare ? Oare în afară de maiorul Medoiu, mai aflase cineva de planurile hitleriste ce urmau să fie înfăptuite cu mîinile legionarilor ?

5

La 25 ianuarie, după ce am fost denunțat în coloanele presei bucureștene drept un rebel legionar, am părăsit Berlinul, la volanul „Fiat“-ului meu, cu o destinație fără echivoc — București. Era o iarnă călduță, cu drumuri bune. Aveam să parcurg același intinerar ca în octombrie trecut. Faptul că o „ștergeam“ englezește spre țară nu-mi crea deloc probleme de conștiință. Legionarii părăsiseră clădirea legației din Berlin ; se înțelege, din ordinul lui Ribbentrop. Acum, singurul stăpîn al legației devenise colonelul Ilie Gheorghiu, pe care rebeliunea legionară îl găsise la Viena, citind la catafalcul maiorului Döring cuvîntarea de doliu scrisă de mine. Revenise imediat la Berlin, după ce se întreținuse cu generalul Antonescu prin telefonul consulatului român din fosta capitală a Austriei. Nu mi-am luat de la dînsul rămas bun, așa cum nu-mi luasem nici de la Mateș, de drept, șeful meu. În seara zilei de 22 ianuarie, cînd balanța rebeliunii se înclinase definitiv în favoarea lui Antonescu, mi-a azvîrlit în obraz, cu un dispreț îndrituit, întrebarea : „Ei, ți-ai pregătit scrisoarea de reabilitare ?“

Nu, nu mi-o pregătisem. În schimb, îmi pregătisem fuga care, de fapt, nu era decît o plecare mai puțin oficială. Îmi propusesem ca, odată ajuns la București, să mă întîlnesc cu maiorul Medoiu, să-i aduc la cunoștință hotărîrea mea de a înceta orice activitate informativă, ținînd seama de conjunctura creată de rebeliune. Mă vedeam, într-un viitor apropiat, retras fie în Elveția, fie într-o țară din America Latină, de pildă în Cuba, unde Havana

mă atrăgea cel mai mult. Important era ca sosirea mea la București să nu fie remarcată și denunțată de oameni, dealtminteri, bine intenționați.

Depășeam din urmă coloanele motorizate ale armatei germane. Nu le acordam, de la volanul mașinii mele, nici o importanță. Le ignoram. Știam însă că aveau același itinerar ca și al meu... România, iar de acolo, mai departe, spre Bulgaria. Eram doar unul din cei inițiați în tainele războiului. Cunoșteam existența planurilor „Marița" și „Barbarossa" în mapele ultrapăzite ale O.K.W.-ului. Secretul că în curînd războiul germano-englez va lua proporțiile unei adevărate conflagrații mondiale mi se dezvăluise. Știam că țara mea, victimă a politicii marilor puteri, dar și a planurilor diabolice urzite de R.S.H.A., va fi tîrîtă într-un conflict dezastruos. Știam prea multe, iar cei din categoria mea fie că își găsesc o moarte multă vreme inexplicabilă, fie că se „dădeau la fund", pentru a ieși la suprafață în cu totul alt loc.

În ceea ce mă privea, nu-mi rămînea decît să decid unde voi ieși la suprafață. Credeam în steaua mea, de aceea mă și avîntam cu atîta siguranță înainte.

Spre ora prînzului, așa cum stabilisem în planul fugii mele, am ajuns la punctul de frontieră B. M-am oprit cu botul mașinii chiar în bariera grănicerească, mai mult formală, căci dincolo de ea, peste întinderile atît de pitorești ale Cehiei, începea Protectoratul hitlerist. Era o oprire legală, în vederea controlării actelor. Așa că nu m-am mirat cînd un polițist de frontieră mi-a cerut respectuos pașaportul. I l-am întins, fără să cobor din mașină. S-a retras în clădirea punctului de frontieră. Nu aveam absolut nici un motiv să mă alarmez. Actele îmi erau în ordine, nu aveam asupra mea nici un document compromițător. Am așteptat liniștit să mi se înapoieze pașaportul, ca să-mi pot continua drumul. Voiam ca înserarea să mă prindă pe șoselele Boemiei.

Deodată, prin geamul portierei am văzut un polițist, altul decît cel care-mi luase actul, venind în fugă spre mine. Luînd, spre surprinderea mea, poziție de drepți, mi s-a adresat tulburat :

— Domnule Doinaș, sînteți chemat la telefon...

N-am apucat să întreb de către cine, căci chiar polițistul, după ce a înghițit cîteva noduri, a continuat cu un glas strangulat :

— La aparat vă așteaptă domnul general SS Walter Schellenberg !

Emoția grănicerului mi s-a transmis și mie. Schellenberg ? ! ? Nu-l mai întîlnisem. Nu mă mai căutase, cu atît mai mult nu l-am căutat eu. Părăsind Berlinul, nu-mi luasem rămas bun nici de la dr. Otto Dietrich, nici de la șeful SD-ului. De fapt, nu-mi luasem de la nimeni rămas bun. Cei circa douăzeci de metri pînă la aparat mi-au fost de folos, căci mi-am recăpătat echilibrul lăuntric. Schellenberg era omul care de la postul său de comandă știa totul, așa că nu mă mira că aflase de plecarea mea, mă mira însă dorința lui de a conversa cu mine la telefon.

Am luat receptorul din mîna unui polițist rămas smirnă și am rostit :

— Doinaș la telefon !

Eram sigur că am să aud un glas supărat, dispus să mă certe sau să mă ia la întrebări : „Ce fel de prieten ești, domnule Doinaș, pleci fără să sufli o vorbă ?" Schellenberg însă a adoptat o tactică inteligentă, vorbindu-mi ca și cînd i-aș fi împărtășit proiectul plecării mele din Berlin și el l-ar fi aprobat.

— Domnule Doinaș, am mare nevoie de dumneavoastră. Înțeleg starea sufletească în care vă aflați după cele petrecute la București. Știu că în situații ca astea singurătatea este cel mai bun refugiu. Vă înțeleg, de aceea îmi cer iertare că mă văd nevoit să vă întrerupt călătoria...

Eram într-atît de surprins de tactica lui, încît n-am găsit, pe loc, resursele necesare pentru a-l întrerupe, ca să rostesc și eu un cuvînt-două.

— Vă trimit urgent un avion care să vă aducă la Berlin. Luați cu dumneavoastră valizele sau, dacă vreți, lăsați-le în mașină, căci un ofițer de-al meu a și primit ordin să vă aducă mașina la Berlin. Vă mulțumesc, domnule Doinaș. Într-un ceas, avionul va fi acolo. La revedere !

Am auzit un declic : Schellenberg întrerupsese, lăsîndu-mă uluit. Așadar, planul mi se năruise. Îl năruise

şeful SD-ului printr-o simplă apăsare de buton. Ce puteam oare să mai întreprind ?

Mi-am ridicat privirile. Doi poliţişti de frontieră mă fixau în poziţie regulamentară. Mă considerau, se vede treaba, o înaltă personalitate dacă Schellenberg în persoană ţinuse să-mi vorbească. Cel care mi-a înapoiat paşaportul mi s-a adresat tot cu vocea gîtuită :

— Avem alături un salon de aşteptare... Doriţi să vă aducem bagajele sau le lăsaţi în maşină ?

Erau deci la curent cu măsurile iniţiate de şeful SD-ului. Nu avea nici un rost să-mi abandonez lucrurile. Schellenberg, în felul său, fusese categoric — mă dorea la Berlin cu valize cu tot. Supravegheaţi de mine, cei doi poliţişti mi-au cărat valizele, două la număr, în ceea ce ei numiseră un salonaş de aşteptare. Am întors apoi maşina cu botul în direcţia de unde venisem şi am parcat-o la marginea drumului.

Geruia. Cerul era acoperit de nori pufoşi ce se învolburau la o mare înălţime. Apoi totul s-a petrecut în conformitate cu măsurile lui Schellenberg. Exact la un ceas de la convorbirea noastră, am urmărit de la fereastra salonaşului cum un biplan ateriza pe un cîmp aflat la vreo sută de metri de punctul de frontieră. Am mai văzut sărind din carlingă doi bărbaţi dintre care unul, fără îndoială, era pilotul, căci era echipat într-o salopetă de piele. Cei doi, conduşi de un grănicer, au venit în salonaşul unde aşteptam. S-au prezentat, milităroşi. I-am întins mîna pilotului... Acesta s-a recomandat, dar nu i-am reţinut numele. Era însă un *von* tinerel şi simpatic. Celălalt, la fel de tînăr, urma să rămînă locului pentru a-mi aduce „Fiat"-ul la Berlin.

Pilotul s-a interesat dacă am mai călătorit cu un asemenea aparat şi, aflînd că nu, m-a asigurat că vom zbura fără dificultăţi.

Într-adevăr, pilotul s-a dovedit a fi un as în profesiunea sa. Zborul a decurs fără probleme şi dacă sufletul nu mi-ar fi fost încărcat cu zeci de întrebări, aş fi socotit zborul ca unul de agrement.

La 15,30 un „Mercedes" negru, oficial, cu un steguleţ înţepenit pe aripa dreaptă a maşinii, m-a luat de pe aeroportul improvizat unde aterizasem, s-a oprit mai întîi la

locuința mea de pe Alexanderstrasse, pentru a-mi lăsa bagajele, ca apoi să mă ducă mai departe, la sediul SD-ului de pe Berkastrasse.

Brigadenführer-ul SS Walter Schellenberg mă aștepta în cabinet : era în uniforma sa neagră de general, cu cap de mort. S-a ridicat, pentru a veni să mă întîmpine cu un zîmbet prietenos. Și pentru că întîrzia să mă întrebe ce era cu plecarea mea inopinată din Berlin, nici eu nu m-am hazardat să-i dau vreo explicație. Știa că nu servisem masa, așa că m-am pomenit invitat într-o sufragerie vecină cu biroul său, unde ne aștepta pe amîndoi un prînz sobru, dar consistent. Cît timp am mîncat, conversația noastră s-a limitat la probleme neînsemnate. Încercam să mă port degajat, ascunzîndu-mi pe cît era posibil încordarea lăuntrică. În fond, de ce mă întorsesem din drum ? Ce voiau să însemne cuvintele acelea rostite la telefon : „Domnule Doinaș, am mare nevoie de dumneavoastră !" Urmărea oare să-mi ceară un nou serviciu sau dorea să desăvîrșească acțiunea începută cu călătoria mea la Geneva ?

Abia după prînz, revenind în cabinetul său, după ce ne-am instalat amîndoi în fotolii, picior peste picior, Schellenberg m-a întrebat prietenos :

— Nu mă înșel, sînteți descurajat, domnule Doinaș ?

Deși am înțeles imediat la ce se referea, am replicat :

— La ce vă referiți ?

— La deznodămîntul regimului legionar.

— Da..., am răspuns fără să ezit. Sînt descurajat, deprimat... mai cu seamă îmi vine greu să înțeleg cum s-a ajuns la lupte de stradă, cum au ajuns legionarii să tragă în ostașii armatei române, și invers... Am intrat în pielea ziaristului filolegionar fără vreo dificultate. S-a vărsat, deopotrivă, sînge românesc. Sînt profund îndurerat, iar cînd voi sosi la București, doresc să mă lămuresc și să mă ridic la luptă pentru cauza legionară.

Schellenberg mă asculta cu atenție și-mi observa reacțiile. Nici de data asta uniforma neagră nu-l inăsprea.

— Vă înțeleg, vă înțeleg foarte bine, mă asigură el. Sînteți un ziarist prestigios, ați propagat prin articolele dumneavoastră de înaltă ținută doctrinară, revoluția ger-

mană, ideea prieteniei dintre țările noastre. În această ordine de idei ați fost un vizionar.

Și pentru că a tăcut, am izbucnit :

— Iată-mă acum în postura de rebel ! Și nu numai eu, ci toată floarea țării ! Ce se va întîmpla acum cu ei ? Vor lua din nou, ca pe vremea lui Carol al II-lea, drumul exilului ?

— Îi vom primi ca pe niște buni camarazi, le vom arăta, și pe mai departe, prietenia noastră dezinteresată. Deși noi i-am sfătuit să-l urmeze pe general, să-i dea ascultare... Führer-ul ne-a interzis categoric să ne amestecăm în treburile interne ale altor țări.

Desigur, într-o altă ambianță, dacă i-aș fi auzit cuvintele, aș fi crăpat de rîs... Așa, m-am văzut nevoit să spun îndurerat :

— Nu pot nici-în ruptul capului să pricep cum poate să existe un stat naționalist fără legionari... E ca și cum aș putea accepta ideea că cel de-al treilea Reich ar putea să existe fără partidul național-socialist.

— Domnule Doinaș, lupta politică creează uneori situații paradoxale. Cine își putea imagina înainte de 30 august 1939 un pact de neagresiune între un stat bolșevic și unul guvernat de principii antibolșevice ? Nimeni ! Și totuși pactul s-a încheiat, este în vigoare. Un dușman potențial este deocamdată ținut la distanță, în timp ce războiul nostru cu Anglia este în toi. Recunoașteți că avem de-a face cu o situație sui-generis ? Credeți cumva că Rusia bolșevică își face iluzii cu privire la viitorul acestui pact ? Aș ! Dețin informații că rușii se pregătesc intens de război, și nu împotriva Angliei, cu care nu se invecinează.

Întîrzia să atace scopul pentru care mă întorsese din drum. De ce oare ? Că nu trimisese după mine un avion doar ca să aibă cu cine să discute situațiile bizare ce s-au creat în viața politică a lumii.

— Desigur, între exemplul amintit mai sus și situația din România nu există similitudine. Am vrut doar să-ți amintesc că în viața politică se poate ajunge și la situații paradoxale. Trebuie însă să recunoaștem că generalul Antonescu a avut dreptate cînd susținea că Sima voia

să realizeze totul dintr-o dată, fără să aibă cadre capabile să guverneze într-o etapă mai complexă decît aceea în care Führer-ul nostru a preluat cîrma Germaniei.

Faptul că eram la curent cu planurile hitleriste de invadare a Balcanilor, apoi de atacare a Rusiei sovietice îmi dădeau calmul necesar disputei cu șeful SD-ului.

— Regret, domnule Schellenberg, am investit în crearea statului național-legionar tot ce am avut mai bun în mine și în condeiul meu de ziarist.

— Actualul ministru al Germaniei la București, baronul Manfred von Killinger, întreprinde acțiuni riguroase pentru a împăca Legiunea cu generalul Antonescu, pentru a pune Mișcarea sub conducerea lui.

— Românul are o vorbă : Mortul de la groapă nu se mai întoarce.

Schellenberg a zîmbit. prețuind astfel înțeleapta zicală.

— Dacă v-aș fi lăsat să părăsiți Germania și să vă întoarceți în țară, aș fi săvîrșit o greșeală pe care nu mi-aș fi iertat-o niciodată.

— Mă impresionează plăcut acest gest de prietenie... Aș putea să aflu și motivul care l-a determinat ?

Walter Schellenberg s-a ridicat din fotoliu cu o sprinteneală uimitoare ; s-a îndreptat spre biroul său imens și masiv, de unde a luat o mapă neagră, de piele. A deschis-o și a scos dintre coperți două file, le-a parcurs, apoi, fixîndu-și ochii săi negri, lucioși, pe fața mea îngîndurată, m-a informat :

— Sînteți trecut pe lista instigatorilor la rebeliune ce urmează a fi arestați, deferiți justiției și condamnați la moarte. Generalul Antonescu este supărat foc și este hotărît să-i pedepsească pe rebeli.

Viața mă silea acum să interpretez și rolul de „rebel" cu aceeași forță de convingere cu care-l jucasem pe cel de ziarist hitlerist.

— Nu știu, urmă Schellenberg, dacă odată ajuns în România, aș mai fi putut să întreprind ceva pentru dumneavoastră...

Am tăcut. Anume am tăcut ; să-i dovedesc cît sînt de mișcat de gestul lui. Într-un tîrziu, după un oftat amarnic, am murmurat stins :

— Vă mulţumesc...

Schellenberg, simţindu-se, pesemne, dator să-mi explice de ce i-ar fi fost imposibil să mă ajute, mi-a întins un document. Am observat pe el stampila „Ultra secret" şi n-am vrut să-l iau.

— Vă rog... citiţi-l !

Era o copie după o telegramă transmisă de Ribbentrop lui Fabricius, la 22 ianuarie. Am citit-o :

1. Întrucît între generalul Antonescu şi Legiune a curs sînge, nu mai este loc pentru jumătăţi de măsură. Numai măsuri radicale pot să ducă la ţintă.

2. Generalul Antonescu ar trebui să-i proclame pe legionari rebeli şi să declare că nu tratează cu rebelii.

3. În afară de aceasta ar trebui să ceară retragerea imediată şi dizolvarea tuturor formaţiunilor legionare. În cazul cînd aceasta nu se realizează, el trebuie să o asigure cu toate mijloacele de forţă pe care le are la dispoziţie în Capitală şi în ţară.

4. Încă în această noapte, generalul ar trebui să proclame starea excepţională şi să ordone arestarea tuturor capilor participanţi la rebeliune.

5. Generalul Antonescu ar trebui să se proclame imediat conducător al Legiunii.

Am ridicat privirile spre „bunul meu prieten" Schellenberg, arătîndu-i cît sînt de „deprimat". Acesta, luînd înapoi documentul, mi-a precizat :

— Führer-ul în persoană i-a dictat lui Ribbentrop punctele din telegramă. E foarte supărat pe legionari că au ridicat armele împotriva unui conducător de stat preţuit de el.

Ascultam şi, gîndindu-mă la informaţiile furnizate de *Janus* care îmi dăruise mai de mult „cheia" rebeliunii de la Bucureşti, îmi spuneam : „Bine jucat ! Hitler ăsta este un mare actor !"

— Aţi fi dispus să-i prezentaţi generalului Antonescu o scrisoare de reabilitare, să-i cereţi scuze sau iertare ? mă întrebă Schellenberg cu toată seriozitatea.

— Niciodată ! am protestat cu scurt şi categoric.

— Aţi pornit totuşi spre ţară !

— Ca să pun mîna pe armă... I-am îndemnat pe aceşti tineri fanatici să lupte pentru o nouă ordine în Europa şi acum să-i abandonez ? Orice mi s-ar întîmpla, mă voi întoarce în ţară, să fiu alături de ei.

Faţa mare, aproape pătrată a hitleristului, foarte expresivă mai ales din pricina ochilor care aveau şi ei un grai al lor, s-a întunecat. A făcut cîţiva paşi, s-a întors şi s-a reaşezat în fotoliu, din cale-afară de răbdător cu mine.

— În ţară, odată arestat, veţi fi acuzat, printre altele, de activitate antigermană.

— Antigermană ?! am sărit eu literalmente din fotoliu.

Din clipa aceea, am ştiut că Walter Schellenberg s-a apropiat brusc de obiectivul urmărit de el. Am intrat deci în alertă.

— Siguranţa română, îmi vorbi el pe acelaşi ton protector, deţine dovezi cum că sînteţi vinovat de moartea Ellei Ingelmann.

Cine oare îmi făcuse portretul lui Schellenberg ? Ah, da, *Janus,* poate şi *Lola.* Mai cu seamă *Janus* mă avertizase că şeful SD-ului era unul dintre cei mai iscusiţi şantajişti.

— Sînt consternat, domnule Schellenberg ! Nu bănuiam că lucrurile vor ajunge pînă aici !

— Nu e cazul să fiţi îngrijorat ! încercă el să mă liniştească.

Blîndeţea şi respectul cu care-mi vorbea aveau acum în mintea mea o altă rezonanţă. Înţelegeam că şeful SD-ului mă ţinuse un timp la „dospit", iar acum mă „frămînta" cu menajamente, aşa încît să obţină „aluatul" dorit. Am zis :

— Acum chiar că mi-e totuna dacă mă vor aresta ! Deşi, după cîte îmi aduc aminte, autorităţile române au demonstrat, în cazul morţii Ellei Ingelmann, contrariul.

— A intervenit Edith von Köhler şi, cu influenţa de care se bucură, a cerut autorităţilor române să pună în circulaţie versiunea sinuciderii.

— Sînt uluit !... Trebuie să mă apăr... Ca rebel, hai, mai pot fi acuzat conform criteriilor din telegramă, dar de activităţi antigermane ? Dar e o aberaţie ! Mă întorc chiar mîine acasă cu avionul.

— Nu vă sfătuiesc ! Generalul Antonescu v-a declarat marxist, agent al Moscovei şi al Londrei, iar Führer-ul a cerut împuşcarea tuturor marxiştilor aţîţători la rebeliune.

Am izbucnit în rîs. Rîsul mi-a amintit de un ziarist evreu care-mi pomenise cîndva de o expresie de a lor, în idiş : „A rîde cu cuie !" N-am prea înţeles-o. Acum, în fine, am priceput-o : „Rîdeam cu cuie".

— Cum să nu rîd ? ! l-am lămurit eu. Cred că şi cititorii articolelor mele s-ar amuza copios. Un comunist propovăduieşte de ani de zile hitlerismul şi legionarismul ? Spuneţi şi dumneavoastră dacă nu-i ceva de comedie ? !

Schellenberg nu părea prea convins de modul cum mă apăram eu. Mi-a dezvăluit, în continuarea discuţiei, un alt secret.

— Siguranţa română ne-a comunicat că deţine şi în această direcţie probe acuzatorii.

Am devenit ironic :

— Nu cumva averea mea din România e şi proba principală a capului de acuzare ? „Priviţi cît e de bogat ! Numai comuniştii mai adună atîta avere !"

Şeful SD-ului n-a prea zîmbit la ironia mea. Îmi tot dădea de înţeles că nu fac bine bagatelizîndu-i spusele.

— În vara anului trecut aţi făcut o călătorie de cîteva zile în ţară, nu-i aşa ?

— Da ! În interes de serviciu !

— A fost atunci un atentat împotriva dumneavoastră ?

— Chiar în faţa redacţiei ziarului „Universul", am confirmat eu. Am scăpat ca prin minune. Toată presa a vuit...

Urmăream să dau impresia că jocul acesta cu „dezgropatul morţilor" mă amuza, dar în realitate, eram alarmat. Schellenberg se apropia de mine ca de o pradă. Simţeam cum, de la o întrebare la alta, strîngea cercul în jurul meu.

— Siguranţa română ne-a adus la cunoştinţă că un comunist capturat nu de mult a declarat că s-a tras în dumneavoastră cu gloanţe oarbe.

Aveam primul semn concret că Schellenberg se ocupase îndelung de mine, că intrase în posesia unui amănunt pe care, fără îndoială, va căuta să-l speculeze cu toată priceperea. Mai era, tot aşa, primul semn concret că agen-

ții SD-ului au ajuns la unele secrete ale arhivei din țară. Mă apăram totuși așa cum credeam că ar fi mai potrivit.

— Sînt dezolat, domnule Schellenberg, de tot ce mi-e dat să aud. Acuzația este la fel de absurdă ca dealtminteri și declarația lui Antonescu că organizatorii rebeliunii ar fi... marxiști. Iar în cazul meu, evident, se urmărește compromiterea persoanei mele. Cum vine asta ? Un grup de comuniști atentează la viața unui alt comunist, cu gloanțe oarbe ? Care ar fi putut atunci să fie mobilul acțiunii ?

— Să vi se întărească poziția dumneavoastră pronazistă de la Berlin, nu ezită Schellenberg să-mi răspundă la fel de prietenos.

Am rîs din nou cu „cuie".

— Vă dați seama că nu pot tolera asemenea acuzații. Oricare ar fi consecințele, cum voi ajunge acasă, le voi combate cu vehemență. Vă mulțumesc ! Știu cît sînteți de ocupat și n-aș vrea să vă mai rețin.

— Vă rog să nu plecați încă, îmi spuse el punîndu-și ușor palma pe genunchiul meu.

Am cedat, întrebînd :

— Cu siguranță că v-ați format o părere în chestiunea asta. Ar fi pentru mine important s-o cunosc.

Nu știu ce-i spuneau ochii mei, ai lui însă erau mai arzători decît înainte, ca și cum, pe neașteptate, căzuse pradă febrei.

— Ați adus mari servicii Reich-ului, precum și Serviciului ce-l conduc, aprecie el. Vă socotesc nu numai un distins colaborator al dr. Dietrich, ci și al meu.

Mă sfredelea întruna, cu încăpățînare, dornic să-mi afle reacțiile. Mă supunea unui atac psihologic de uzură. Încerca astfel să-mi frîngă voința. Mă ținea mereu în șah. După ce mi-a adus la cunoștință că autoritățile române mă considerau... comunist, acum mă proclama cu generozitate drept colaboratorul său.

— Am și eu, urmă Schellenberg la fel de prietenos, o mică și neînsemnată rezervă o aduc în discuție *pentru că n-aș dori să umbresc viitoarele noastre colaborări.*

„Șantajul ! mi-am spus cu durere. Se apropie clipa formulării clare a șantajului !"

— În ziua morții colegei dumneavoastră de legație, Catinca Bentoiu, ați fost în preajma accidentului... Ați

urmărit-o, se presupune. Mirarea mea este cu atît mai mare, cu cît sînt informat că erați pe poziții politice opuse.

Nu mai știu, nu mai țin minte dacă la auzul acestor cuvinte am avut vreo tresărire care lui nu-i scăpase și-l pusese pe gînduri. Îmi amintesc însă că a trecut deodată la un ton împăciuitor, de apropiere.

— Totuși eu, Walter Schellenberg, șef al SD-ului, doresc să fiu în posesia unui răspuns, a unor precizări din partea dumneavoastră.

— Am fost oare pus sub urmărire ?

Știam că Schellenberg nu-mi va răspunde la întrebare, cu toate astea, am pus-o. Cît timp mai aveam vreo posibilitate de a-mi „mișca reginele", nu voiam să renunț la posibilitatea unei „remize".

— Ferească Dumnezeu ! sări Schellenberg de parcă l-aș fi acuzat de un groaznic păcat. Am apelat la sprijinul dumneavoastră după moartea domnișoarei Catinca Bentoiu, ceea ce demonstrează cu prisosință că v-ați bucurat de încrederea mea deplină.

— Observ însă că nu mi-ați răspuns, m-am arătat eu jignit de cursul discuției.

— Ați fost recunoscut de unul din ofițerii mei, aflați întîmplător la locul accidentului.

Manevra lui m-a obligat și pe mine să-i ofer o explicație care nu știu cît de convingătoare a găsit-o.

— În ziua aceea, Catinca Bentoiu mi-a adresat o rugăminte. Mi-a dezvăluit, mai întîi, că unul din legionarii din legație i-a fixat o întîlnire de șantaj amoros, motivînd că este în posesia unui document pe care ea l-ar fi pierdut. Știind că sînt un om drept, că nu admit abuzurile unor lichele, ea a apelat la ajutorul meu ca să iasă din încurcătură. Acolo însă, fără voia mea, am asistat la accident.

Născocisem o minciună. Interlocutorul meu nu avea cum s-o combată fără a-și dezvălui propria sa tactică. S-a arătat mulțumit de explicațiile mele, deși îmi dădeam foarte bine seama că nu avea cum să fie satisfăcut. Mi-a zis :

— Să nu vă supărați, dar colaborarea noastră prezentă și viitoare necesită eliminarea unor elemente obscure.

Așadar, a ajuns să pună punctul pe i. După ce mi-a dat de înțeles că deține împotriva mea anumite probe acuzatorii — mi le-a dezvăluit atît cît să-mi dau seama

că ele există și îmi pot aduce grave prejudicii — mi-a formulat marea dilemă : colaborarea cu el, în virtutea prieteniei noastre sau, pornind de la unele bănuieli ale SD-ului reținerea mea în vederea continuării cercetărilor.

— Domnule Doinaș, regret sincer că răspunderea pe care o am în partidul național-socialist mă forțează să aduc convorbirea în acest punct. Vă rog să vă puneți în situația mea. Un ofițer al meu mi-a semnalat, după moartea Catincăi Bentoiu, următoarele : De ce domnul Doinaș, după accident, a păstrat o tăcere mormîntală ? De ce n-a alergat la locul accidentului ? De ce n-a povestit nimic celor de la legație ?

Mi-era clar că partida se apropie de final. Partenerul meu dispunea de mult mai multe piese decît mine și mă înghesuise rău de tot. Dar oare pusese pe „tabla de joc" toate piesele ? Știa oare și de colaborarea mea cu *Janus* și *Lola ?* În problema asta eram parcă mai liniștit, căci nu o dată atît *Janus* cît și *Lola* organizaseră în jurul meu o verificare serioasă, dictată de nevoia propriei lor securități. Schellenberg se exprimase însă fără echivoc : va fi silit să mă aresteze și să inițieze cercetări, or, cercetările astea ar putea, în cele din urmă, să ajungă la *Janus,* ceea ce ar fi echivalat cu o catastrofă pentru serviciul pe care-l reprezentam. Căzusem într-o încercuire perfectă : ori una, ori cealaltă... M-am „zbătut" un pic.

— Și dacă refuz propunerea dumneavoastră ? Recunosc, din dorința de a-mi sări în ajutor...

Lui Schellenberg întrebarea i s-a părut normală și, fără a abandona stilul său de prieten care, în ciuda faptului că l-am pus într-o încurcătură neplăcută, dorea să mă ajute, mi-a spus :

— Nu v-aș sfătui, domnule Doinaș. Nu de altceva, dar în cel de-al treilea Reich sînt în vigoare legile războiului.

Mi-a dat lesne de înțeles că cercetările ar putea să-i ducă pe anchetatori la acuzații de activitate de spionaj. Aș ajunge astfel în fața plutonului de execuție.

— Vreau să rămînem prieteni, domnule Doinaș !

— Prieteni sau colaboratori ?

— Pentru mine, mă refer la rangul meu, un prieten este sinonim cu un colaborator. Nu pot delimita noțiunile. Personalitatea dumneavoastră este foarte distinctă, mă

onorează. Atunci cînd ați acceptat să plecați în Elveția, mi-ați făcut dovada unei colaborări prietenești.

Un ofițer de informații, oricine ar fi el, este conștient pe tot parcursul activității sale de primejdiile care-l pîndesc din toate colțurile. Se ferește de ele, le evită pe cît poate. Se va feri să cadă în plasa contrainformației țării respective, căci odată căzut, nu i se deschid decît două perspective : plutonul de execuție (mai ales în vreme de război) sau oferta de a colabora cu inamicul. Cu mine însă, din pricina „personalității" mele și a cursului luat de evenimentele internaționale și de cele din țară (sărmanul general Petrescu, atunci cînd îl crease pe ziaristul „prohitlerist" Radu Doinaș nu avea cum să intuiască destinul dramatic al țării !), lucrurile erau ceva mai complicate. Cel puțin din două puncte de vedere : Pe de o parte, eram reprezentantul unei opoziții antigermane ce abia se înfiripase în țară... Iar pe de altă parte, dacă s-ar dovedi activitatea mea informativă, organele hitleriste ar putea transforma dosarul într-un instrument de șantaj îndreptat chiar împotriva țării mele. Nu-mi rămînea decît să accept perspectiva unei colaborări cu Schellenberg, înainte ca el să poată demonstra că sînt un ofițer al Secției a II-a a Marelui Stat Major.

Schellenberg, fin cunoscător al psihologiei inșilor cu care venea în contact, a înțeles că a cîștigat partida. Cu tact și abilitate, a evitat să mă pună în situații jenante, umilitoare. M-a întrebat, ca și cînd atunci m-aș fi înapoiat din Elveția și dorea să mai cunoască unele detalii :

— Ce impresie v-a lăsat Jane Hughes ?

— Deosebită !... A unei femei frumoase cu o personalitate foarte puternică.

Schellenberg a zîmbit mulțumit și mi-a creat impresia că ștersese dintr-o dată discuția noastră anterioară, neplăcută din pricina conținutului său :

— Toți cei care colaborează direct cu mine sînt oameni culți, inteligenți, frumoși, cu convingeri hitleriste ferme.

Făcuse o nouă mișcare abilă : îmi dădea de înțeles că toți colaboratorii săi erau hitleriști convinși, iar colaborarea avea un fundament politic, deosebindu-se esențial de

noțiunea de spion plătit. Vezi, dragă doamne, mă trata la un nivel înalt, conform rangului său !

— Nu v-ar încînta să realizați un cuplu cu Jane Hughes ?

— Un cuplu ? Unde ? În România ?

Răspunsul lui Schellenberg m-a cutremurat :

— În România n-o să vă mai puteți întoarce chiar atît de curînd. Vă sfătuiesc să vă împăcați cu această idee. *Sînteți în conflict cu generalul Antonescu și ați preferat exilul politic...* adică să împărtășiți soarta celor pe care, pînă mai ieri, i-ați sprijinit.

L-am înțeles, îmi vorbea acum de viitorul contur al personalității mele, în calitate de colaborator direct al lui.

— N-o să rămîneți în Germania, continuă Schellenberg să-mi descrie viitorul lui Radu Doinaș. O să plecați în Elveția, unde o să vă reîntîlniți cu Jane Hughes. Sînteți deci de acord cu propunerea mea ?

Nu aveam de ales. Libertatea, chiar cu ghiuleaua lui Schellenberg prinsă de picior, mi se părea de preferat temnițelor patronate de Gestapo și plutoanelor sale de execuție. Pe urmă — cine știe ? — poate că aș putea din nou să fiu de folos țării mele, acelei firave opoziții ce se închega în cadrul conducerii armatei. Înainte de a semna angajamentul de colaborare cu SD-ul, am mai zis :

— Siguranța română mă consideră un comunist, un antigerman, iar dumneavoastră îmi acordați atîta încredere ? De ce oare ?

— Pentru că vă cunosc foarte bine fișa biografică plus activitatea dumneavoastră de intelectual de ținută. Pentru mine rămîneți același ziarist de talent, credincios doctrinei hitleriste, noii Europe.

— Și cum rămîne cu tăcerea mea ca martor al accidentului Catincăi Bentoiu ?

— O slăbiciune omenească firească... De instruirea dumneavoastră mă voi ocupa personal. Cred că în Elveția o să plecați pe la începutul lunii martie. Cu legația, vă sfătuiesc să rezolvați în felul următor : încă mîine, să-i înmînați colonelului Ilie Gheorghiu o scrisoare adresată generalului Antonescu, lămurindu-l că-i vorba de o scrisoare de căință. În plic însă trebuie să se găsească nu o

scrisoare de căință, ci un act de acuzare împotriva celui care a ordonat să se tragă în legionari.

— De ce să transmit scrisoarea prin colonelul Ilie Gheorghiu ?

— Pentru că relațiile dumneavoastră cu el sînt bune, vă stimează, iar prin curierul lui scrisoarea o să ajungă mai repede și mai direct în mîna lui Antonescu. Pentru că adevăratul conținut al scrisorii va declanșa o ruptură reală între atașatul militar al României la Berlin și ziaristul Radu Doinaș.

— Între timp mie ce îmi rămîne să fac ?

— O să vă luați rămas bun de la cine doriți... o să anunțați pe fiecare în parte că, după ce ați trimis generalului Antonescu o scrisoare de căință, intenționați să vă întoarceți în țară, pentru a vă pune în slujba lui... În realitate însă, o să vă „pierdeți" pe drum și o să vă mutați pe toată perioada instruirii într-o vilă pregătită anume pentru dumneavoastră într-o suburbie a Berlinului.

Schellenberg s-a ridicat și mi-a întins mîna. Apoi, într-un moment de efuziune sentimentală, m-a îmbrățișat, mărturisindu-mi tulburat :

— Abia aștept să găsim răgazul să discutăm pe marginea romantismului german.

Fără îndoială, Brigadenführer-ul SS Walter Schellenberg a fost unul dintre cei mai diabolici conducători ai R.S.H.A. Încă de pe atunci am înțeles de ce era socotit „eminența cenușie" a lui Himmler și Heydrich.

Sinaia—București—Sinaia
1976—1978

Urmează cartea a treia

„«B-39» și măștile sale".

Cuprins

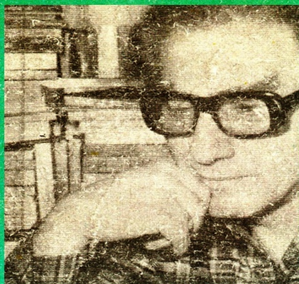
Redactor : E. GROZEA
Tehnoredactor : GH. CUCOŞ

Bun de tipar 20.11.1978. Apărut 1978.
Tiraj 102.070 exemplare. Coli de tipar 21. B.185.



Comanda nr. 80 419
Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"
Piaţa Scînteii nr. 1, Bucureşti,
Republica Socialistă România

EDITURA MILITARĂ



Totul se petrecuse fulgerător. Trupul Catincăi fusese lovit cu forță, proiectat în oblonul cu Steaua lui David, de unde a căzut inert acolo unde trebuia să fi fost ușa magazinului. Prima mea pornire a fost să ies din ascunzătoare și să alerg la locul crimei. Nu știu prin ce miracol am izbutit să înțeleg că eram pe cale de a săvîrși o greșeală fatală. Gîndurile mi s-au limpezit datorită aceluiași miracol. Am priceput deodată de ce gestapovistul Georg Krebs îi fixase Catincăi Bentoiu întîlnire tocmai pe Panenstrasse nr. 175 și am înăbușit în mine un urlet care, dacă ar fi explodat cu siguranță că ar fi ridicat în picioare întregul cartier. Așadar, Georg Krebs își premeditase „accidentul".

Lei 8,75